Hvordan har du det?

- trivsel, sundhed og sygdom blandt voksne
i Region Syddanmark 2010

Hvordan har du det?

- trivsel, sundhed og sygdom blandt voksne i Region Syddanmark 2010

Copyright © Region Syddanmark, 2010

Udgiver:
Region Syddanmark

Udarbejdet for Region Syddanmark af:
Ph.d.-studerende Anne Illemann Christensen, seniorforsker Michael Davidsen, seniorrådgiver Ola Ekholm, forsker Stig Eiberg Hansen, videnskabelig assistent Maria Holst og forskningsleder Knud Juel, alle fra Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet i samarbejde med konsulent Ann Iversen og adjunkt Peter Lund Kristensen fra Region Syddanmark.

Gengivelse af uddrag, herunder figurer, tabeller, citater er tilladt mod tydelig kildeangivelse.
Skrifter, der omtaler, anmelder, citerer eller henviser til nærværende publikation bedes sendt til Region Syddanmark.

Grafisk tilrettelæggelse: Kailow design og medieproduktion er miljøcertificeret efter ISO 14001 og arbejdsmiljøcertificeret efter OHSAS 18001.

Tryk: PR Offset ApS
Oplag: 1500 stk.

Rapporten kan købes ved henvendelse til:

Afdelingen for Kommunesamarbejde, Region Syddanmark
Damhaven 12
7100 Vejle
Telefon: 76631312

www.regionsyddanmark.dk

ISBN: 978-87-92217-09-7
Elektronisk ISBN: 978-87-92217-10-3

Forord

Region Syddanmark påbegyndte i starten af 2010 et stort arbejde med at spørge regionens borgere, hvordan de har det. Nu står Region Syddanmark med en rapport baseret på 36.396 syddanskeres svar.

Det er et unikt indblik i den virkelighed og de udfordringer, som regionen og kommunerne står overfor. Besvarelserne giver dermed Region Syddanmark og de 22 kommuner i regionen en fantastisk mulighed for at skabe resultater i det forebyggende arbejde, der hænger sammen regionalt, men som også virker lokalt.

Sundhedsprofilen er lavet på baggrund af en aftale indgået den 23. januar 2009 mellem Danske Regioner, KL, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse samt Finansministeriet. Regionerne har fået til opgave at organisere og finansiere sammenligneli-ge sundhedsprofiler for alle regioner og kommuner i Danmark hvert fjerde år.

Det særlige ved sundhedsprofilundersøgelsen '*Hvordan har du det? 2010*' er først og fremmest det store antal borgere, der har deltaget samt det faktum, at undersøgelsen er gennemført i samtlige kommuner i Danmark på samme tid. Det gør undersøgelsen til den største nationale sundhedsundersøgelse, der er gennemført i Danmark.

Sundhedsprofildataene er indhentet fra 1. februar til 9. april i 2010. Dataanalyse og rapportskrivningen foregik resten af 2010 med det mål at offentliggøre sundhedsprofilundersøgelsen for Region Syddanmark i februar 2011.

Sundhedsprofilundersøgelsen tilbyder en lang række oplysninger om borgernes selvvurderede helbred, sundhedsvaner og motivation for sundhedsfremme, som ikke kan hentes i registre. Sundhedsprofilundersøgelsen bidrager altså med unik viden om befolkningens sundheds- og sygelighedstilstand her og nu. Denne sundhedsprofilrapport kan eksempelvis bidrage til at opkvalificere ressourceprioriteringer og beslutningsprocesser på sundhedsområdet, og kan generelt opfattes som et værktøj til forebyggelse og sundhedsfremme.

Sundhedsprofilrapporten er tænkt som et opslagsværk, hvor alle der interesserer sig for folkesundheden, kan finde beskrivelser af de vigtigste resultater fra sundhedsprofilundersøgelsen. Der er tale om beskrivelser med fokus på status på regionalt og kommunalt niveau. Rapporten består af seks kapitler og er opdelt i underafsnit.

Målgruppen er politiske og administrative beslutningstagere og sundhedsprofessionelle. Region Syddanmark håber, at rapporten vil blive et væsentligt værktøj i sundhedspolitiske overvejelser for politiske og administrative beslutningstagere.

Fagfolk og eksperter inden for folkesundhedsområdet har bidraget til gennemførelse af undersøgelsen og udarbejdelse af rapporten.

Region Syddanmark indgik i forbindelse med gennemførelse af sundhedsprofilundersøgelsen en samarbejdsaftale med Statens Institut for Folkesundhed (SIF), Syddansk Universitet. Statens Institut for Folkesundhed har med mange års erfaringer fra Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne bidraget til en professionel håndtering af sundhedsprofilundersøgelsen.

Sundhedsprofilopgaven er forankret i regionen, men er foregået i samarbejde med kommunerne i regionen. Kommunerne har ligeledes bidraget med en stor kommunikationsindsats i forbindelse med dataindsamlingen. Sidst men ikke mindst har borgerne i Region Syddanmark, med deres besvarelser af de udsendte spørgeskemaer, medvirket til at regionen og kommunerne i dag har nyttig viden om borgernes trivsel, sundhed og sygdom.

Region Syddanmark vil gerne takke alle for deres indsats og positive interesse for samarbejdet med den første sundhedsprofilundersøgelse i Region Syddanmark.

Forord

En projektgruppe fra Statens Institut for Folkesundhed bestående af ph.d.-studerende Anne Illemann Christensen, seniorforsker Michael Davidsen, seniorrådgiver Ola Ekholm, forsker Stig Eiberg Hansen, videnskabelig assistent Maria Holst og forskningsleder Knud Juel har gennemført sundhedsprofilundersøgelsen og udarbejdet rapporten. Arbejdet er foregået i tæt samarbejde med konsulent Ann Iversen og adjunkt Peter Lund Kristensen fra Region Syddanmark. Programsekretær Kirsten Zachariassen fra Statens Institut for Folkesundhed har været ansvarlig for opsætning af rapporten.

Vejle, februar 2011

Carl Holst
Regionsrådsformand, Region Syddanmark

Indholdsfortegnelse

Forord 5

Indholdsfortegnelse 7
Sammenfatning 9

1. Baggrund, formål og metode 23
1.1 Baggrund 24
1.2 Formål 25
1.3 Sociodemografisk beskrivelse 25
1.4 Materiale og metode 27
1.5 Hvordan kan denne undersøgelse anvendes? 30
1.6 Læsevejledning 31

2. Helbred og trivsel 37
2.1 Selvvurderet helbred 38
2.2 Fysisk og mentalt helbred 44
2.3 Stress 56

3. Sygelighed 63
3.1 Langvarig sygdom 64
3.2 Specifikke sygdomme og lidelser 72
3.3 Smerter eller ubehag 122
3.4 Sygefravær 128

4. Sundhedsadfærd 139
4.1 Indsats for at bevare et godt helbred 140
4.2 Rygning 146
4.3 Alkohol 164
4.4 Kost 184
4.5 Fysisk aktivitet 208
4.6 Overvægt og undervægt 224
4.7 Ophobning af risikofaktorer 248

5. Kontakt til egen læge 253

6. Sociale relationer 261

Bilag 281
A Klassifikation af udvalgte variable 282
B Sociodemografisk beskrivelse af kommunerne 284

Sammenfatning

Sammenfatning

Nærværende undersøgelse har til formål at give en status på sundheds- og sygelighedstilstanden i Region Syddanmark og på forhold, der har betydning herfor. I undersøgelsen indsamles der oplysninger, som ikke er tilgængelige fra offentlige registre. Undersøgelsens resultater kan anvendes til regional og kommunal sundhedsplanlægning og til brug for analyser af kommunale forskelle.

Undersøgelsen er en både regional og kommunal repræsentativ undersøgelse af borgere på 16 år eller derover i Region Syddanmark, og der er udtrukket en stikprøve på 56.300 borgere. Dataindsamlingen er baseret på udsendelse af et selvadministreret spørgeskema til alle personer i stikprøven. Det har været muligt for deltagerne enten at besvare spørgeskemaet skriftligt eller at besvare et identisk spørgeskema på internettet. I alt blev der opnået besvarelser fra 36.396 borgere, svarende til 64,6 %.

I rapporten præsenteres forekomsten og fordelingen af en række indikatorer i forhold til udvalgte baggrundsvariable: køn, alder, uddannelse, erhvervsmæssig stilling, samlivsstatus, etnicitet og kommune.

I det følgende beskrives den sociodemografiske befolkningssammensætning i Region Syddanmark og i kommunerne i regionen baseret på oplysninger fra Danmarks Statistik. Dernæst præsenteres hovedresultater fra undersøgelsen. Dette gøres ved først at præsentere resultater fra de undersøgte temaer - helbred og trivsel, sygelighed, sundhedsadfærd, kontakt til egen læge og sociale relationer - og efterfølgende udvalgte, tværgående resultater om betydningen af uddannelse, erhvervsmæssig stilling, samlivsstatus og etnicitet for de ovenfor nævnte temaer.

Sociodemografisk beskrivelse

Ud fra opgørelser fra Danmarks Statistik fremgår det, at Region Syddanmark har 1,2 mio. indbyggere, hvoraf knap 1 mio. er 16 år eller derover. Der er 22 kommuner, hvor Odense Kommune og Esbjerg Kommune er de to største med henholdsvis ca. 154.000 og 93.000 indbyggere på 16 år eller derover. De mindste kommuner er de tre ø-kommuner: Fanø Kommune, Ærø Kommune og Langeland Kommune med henholdsvis ca. 2.700, 5.700 og 11.500 indbyggere på 16 år eller derover.

Der er relativt få 16-24 årige i ø-kommunerne og relativt mange i Odense Kommune. Det forholder sig omvendt med de ældre. Der er relativt mange på 65 år eller derover i Ærø Kommune og Langeland Kommune og relativt få i de to store kommuner, Esbjerg Kommune og Odense Kommune.

Forskellene i aldersstruktur mellem kommunerne har betydning for andelen af enlige. Der er procentvis flest enlige i Odense Kommune (39,7 %) og Ærø Kommune (38,2 %).

Andelen, uden erhvervsuddannelse, er størst i Langeland Kommune (38,9 %), Billund Kommune (38,5 %) og Tønder Kommune (38,3 %) og mindst i Fanø Kommune (23,3 %), Odense Kommune (29,5 %) og Svendborg Kommune (31,2 %).

I Region Syddanmark har 92,1 % af borgerne dansk baggrund, 3,3 % har anden vestlig baggrund og 4,6 % har ikke-vestlig baggrund. Forekomsten af borgere med ikke-vestlig baggrund er højest i de store kommuner, Odense Kommune (8,8 %), Vejle Kommune (5,3 %) og Esbjerg Kommune (4,7 %). Forekomsten er lavest i Ærø Kommune (1,4 %), Langeland Kommune (1,8 %) og Assens Kommune (1,8 %).

Helbred og trivsel

Mere end fire ud af fem borgere i Region Syddanmark (83,4 %) vurderer, at de har et fremragende, vældig godt eller godt helbred (tabel 1). Forekomsten falder generelt med stigende alder. I gruppen af beskæftigede ses den højeste forekomst med et fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred (91,3 %). Blandt arbejdsløse er forekomsten 70,1 % og blandt førtidspensionister 42,8 %. I alt 12,6 % angiver, at de ofte eller meget ofte har følt sig nervøse eller stressede.

Tabel 1 Udvalgte indikatorer for helbred og trivsel blandt mænd og kvinder. Procent

	Mænd	Kvinder	Alle
Fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred	85,7	81,1	83,4
Føler sig ofte nervøs eller stresset	10,0	15,2	12,6

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Andelen, der vurderer eget helbred som fremragende, vældigt godt eller godt er relativt lille i Langeland Kommune, Odense Kommune og Esbjerg Kommune.

Sygelighed

I alt 34,1 % af borgerne i Region Syddanmark har en eller flere langvarige sygdomme (tabel 2). Det gælder en lidt større andel blandt kvinder (35,4 %) end blandt mænd (32,7 %), og andelen stiger med stigende alder. Andelen, der har en langvarig sygdom, falder med stigende uddannelsesniveau.

I nærværende undersøgelse er der endvidere spurgt, om man lider af en række specifikke sygdomme eller lidelser. De sygdomme og lidelser, der er hyppigst angivet, er slidgigt (20,1 %), forhøjet blodtryk (19,1 %) og allergi (18,7 %).

I alt 36,6 % af borgerne i Region Syddanmark har været meget generet af smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage. Andelen er større blandt kvinder (42,7 %) end blandt mænd (30,4 %). De hyppigst forekommende former for meget generende smerter eller ubehag er: smerter eller ubehag i arme, hænder, ben, knæ, hofter eller led (15,5 %), træthed (15,1 %) og smerter eller ubehag i ryg eller lænd (14,3 %). Andelen falder med stigende uddannelsesniveau.

I Region Syddanmark har 14,4 % af de erhvervsaktive borgere i alderen 16-64 år haft sygefravær inden for de seneste 14 dage. Forekomsten er højere blandt kvinder (17,1 %) end blandt mænd (12,1 %). I alt 4,7 % har haft langvarigt sygefravær (mere end 25 dage) inden for det seneste år.

Tabel 2 Udvalgte indikatorer for sygelighed og sygefravær blandt mænd og kvinder. Procent

	Mænd	Kvinder	Alle
Langvarig sygdom	32,7	35,4	34,1
Meget generet af smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage	30,4	42,7	36,6
Sygefravær inden for de seneste 14 dage	12,1	17,1	14,4
Langvarigt sygefravær inden for det seneste år	4,0	5,4	4,7

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der er ikke store forskelle mellem kommunerne i forhold til langvarig sygdom, meget generende smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage eller sygefravær inden for de seneste 14 dage. Varde Kommune, Billund Kommune og Vejle Kommune har relativt lave forekomster på de tre indikatorer, mens det omvendte gælder for Fanø Kommune og Odense Kommune, der har relativt høje forekomster.

For de specifikke sygdomme gælder generelt, at Varde Kommune, Fanø Kommune og Ærø Kommune i forhold til de øvrige kommuner har relativt lave forekomster, mens det omvendte gælder for Langeland Kommune, Odense Kommune og Tønder Kommune, der har relativt høje forekomster.

Sundhedsadfærd

Undersøgelsen giver mulighed for at belyse, hvordan borgerne vurderer betydningen af egen indsats for at bevare et godt helbred. I alt 7,3 % af borgerne tror, at egen indsats har ingen eller nogen betydning. Blandt både mænd og kvinder stiger andelen med stigende alder. Andelen, der tror, at egen indsats har ingen eller nogen betydning, er

stor blandt førtidspensionister (15,0 %), mens andelen er lille blandt beskæftigede (4,3 %).

I alt angiver 22,1 %, at de ryger dagligt (tabel 3). Andelen er større blandt mænd (23,9 %) end blandt kvinder (20,3 %). Blandt borgere uden erhvervsuddannelse (37,2 %) og blandt borgere med en kort uddannelse (24,5 %) ses en større andel, der ryger dagligt, end blandt borgere med en lang videregående uddannelse (11,0 %). Der er en stor andel af dagligrygere blandt førtidspensionister (44,8 %), mens den laveste andel ses blandt beskæftigede (20,9 %). Blandt arbejdsløse er andelen 38,2 %. Blandt dagligrygere vil 73,7 % gerne holde op med at ryge.

I Region Syddanmark overskrider 8,5 % af borgerne Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse i en typisk uge – 11,1 % blandt mænd og 5,9 % blandt kvinder. Højrisikogrænsen er 21 genstande pr. uge for mænd og 14 genstande pr. uge for kvinder. Blandt borgere, der overskrider højrisikogrænsen, vil 26,5 % gerne nedsætte deres alkoholforbrug.

I alt 26,5 % af borgerne i Region Syddanmark oplyser, at de ved mindst en lejlighed inden for den seneste måned har drukket fem genstande eller derover (såkaldt binge drinking). Andelen er markant større blandt mænd (35,9 %) end blandt kvinder (17,2 %). Andelen er størst blandt de 16-24 årige mænd (62,9 %) og kvinder (49,0 %).

To ud af tre borgere i Region Syddanmark spiser frugt dagligt eller flere gange dagligt. Andelen er markant større blandt kvinder (76,7 %) end blandt mænd (56,1 %). I alt 63,5 % angiver, at de spiser fisk som varm mad minimum 1-2 gange om ugen. På baggrund af en række spørgsmål om kostvaner beregnes en kostscore, der gør det muligt at inddele en persons kostmønster i tre kategorier: sundt kostmønster, middelsundt kostmønster og usundt kostmønster. I alt 14,5 % af borgerne i Region Syddanmark har et usundt kostmønster. Andelen er større blandt mænd (19,9 %) end blandt kvinder (9,2 %). Der er en klar sammenhæng mellem uddannelsesniveau og andelen, der har et usundt kostmønster. Således er der 5,0 % blandt borgere med en lang videregående uddannelse, som har et usundt kostmønster, sammenlignet med 24,4 % blandt borgere uden erhvervsuddannelse. Blandt borgere med en kort uddannelse er forekomsten 15,7 %. Blandt borgere, der har et usundt kostmønster, vil 52,4 % gerne spise mere sundt.

I alt oplyser 16,4 % af borgerne i Region Syddanmark, at de har stillesiddende fritidsaktivitet (dvs. læser, ser fjernsyn eller har anden stillesiddende beskæftigelse). Blandt borgere med stillesiddende fritidsaktivitet vil 65,1 % gerne være mere fysisk aktive. Jo højere uddannelsesniveau, desto større andel vil gerne være mere fysisk aktive.

I Region Syddanmark er 14,4 % af borgerne svært overvægtige (BMI≥30). Andelen af svært overvægtige falder med stigende uddannelsesniveau. Blandt de svært overvægtige vil 66,9 % gerne spise mere sundt, 72,2 % vil gerne være mere fysisk aktive, og 57,5 % vil gerne tabe sig.

Usundt kostmønster, rygning, alkohol, stillesiddende fritidsaktivitet og svær overvægt har hver for sig betydning for sundheden, men en ophobning af disse risikofaktorer øger risikoen betydeligt for en række sygdomme. I Region Syddanmark har 6,8 % blandt mænd tre eller flere af de nævnte risikofaktorer, mens det blandt kvinder er 3,3 %. Jo højere uddannelsesniveauet er, desto færre antal risikofaktorer ses.

Tabel 3 Forekomsten af udvalgte indikatorer for sundhedsadfærd blandt mænd og kvinder. Procent

	Mænd	Kvinder	Alle
Ryger dagligt	23,9	20,3	22,1
Overskrider højrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse	11,1	5,9	8,5
Usundt kostmønster	19,9	9,2	14,5
Stillesiddende fritidsaktivitet	16,6	16,3	16,4

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der er relativt store kommunale forskelle for indikatoren, der måler overskridelse af Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, sammenlignet med øvrige indikatorer relateret til sundhedsadfærd. En samlet vurdering af de fem indikatorer daglig rygning, overskridelse af Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindel-

se med alkoholindtagelse, usundt kostmønster, stillesiddende fritidsaktivitet og svær overvægt viser, at Varde Kommune, Vejen Kommune og Vejle Kommune i forhold til de øvrige kommuner har relativt lave forekomster, mens det omvendte gælder for Langeland Kommune.

Kontakt til egen læge

I Region Syddanmark har 78,7 % af borgerne været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder. Det gælder for en større andel blandt kvinder end blandt mænd. En del af dem har modtaget råd fra lægen om ændringer af sundhedsadfærd. Blandt svært overvægtige har 48,6 % blandt mænd og 41,1 % blandt kvinder modtaget råd om vægttab. Blandt dagligrygere har 40,0 % af mænd og 35,5 % af kvinder modtaget råd om rygestop. Blandt dem med usundt kostmønster har 11,4 % blandt både mænd og kvinder modtaget råd om at ændre deres kostvaner.

Langeland Kommune, Nordfyns Kommune, Middelfart Kommune og Haderslev Kommune er de fire kommuner, hvor andelen af borgere, der har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder, er størst. Varde Kommune og Ærø Kommune er de to kommuner, hvor andelen er mindst.

Sociale relationer

I alt 7,3 % af borgerne i Region Syddanmark har sjældent eller aldrig kontakt med familie. Forekomsten er høj blandt førtidspensionister (14,6 %) og arbejdsløse (11,9 %) og lav blandt beskæftigede (6,0 %). I alt 8,3 % af borgerne har sjældent eller aldrig kontakt med venner.

I alt 6,0 % angiver, at de ofte eller engang i mellem er alene, selvom de mest har lyst til at være sammen med andre. Der er en lidt større andel blandt kvinder (6,5 %) end blandt mænd (5,5 %), der ofte er uønsket alene. De største andele af borgere, der ofte er uønsket alene, ses blandt førtidspensionister (18,3 %) og blandt arbejdsløse (12,7 %) og den mindste andel blandt beskæftigede (3,1 %).

I alt 4,9 % af borgerne angiver, at de aldrig eller næsten aldrig har nogen at tale med, hvis de har problemer eller brug for støtte.

Faaborg-Midtfyn Kommune, Kerteminde Kommune og Varde Kommune har relativt lave forekomster for de fire indikatorer for svage sociale relationer, mens det omvendte gælder for Langeland Kommune, Odense Kommune, Sønderborg Kommune og Tønder Kommune, der har relativt høje forekomster.

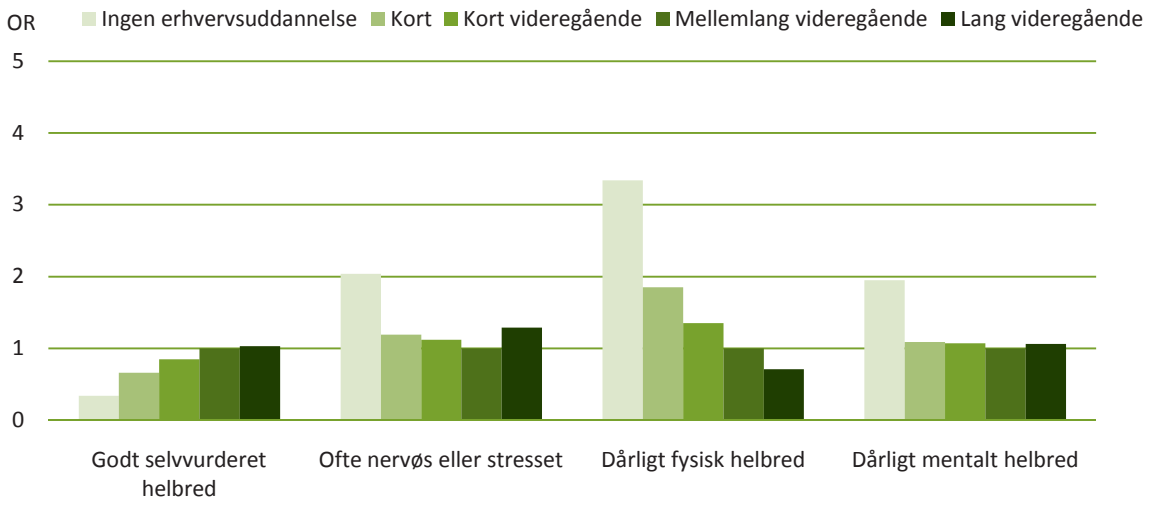
Sygelighed og sundhed på tværs

I det følgende præsenteres undersøgelsens resultater tværgående. Det belyses, hvordan sammenhængen er mellem de fire sociodemografiske faktorer uddannelse, erhvervsmæssig stilling, samlivsstatus samt etnicitet og udvalgte indikatorer for helbred og trivsel, sygelighed og kontakt til egen læge, sundhedsadfærd samt sociale relationer. Resultaterne præsenteres som odds ratios (OR), hvor der er justeret for køn og alder. Når OR stiger med fx stigende uddannelsesniveau, stiger forekomsten af den valgte indikator også med stigende uddannelsesniveau – falder OR, falder forekomsten også.

Uddannelse

I figur 1 præsenteres sammenhængen mellem uddannelsesniveau og indikatorer for helbred og trivsel. For godt selvvurderet helbred og dårligt fysisk helbred er der en meget klar sammenhæng, således at forholdene bliver bedre og bedre med stigende uddannelsesniveau. For de to indikatorer, der angiver, om man ofte føler sig nervøs eller stresset og har dårligt mentalt helbred, er der kun små forskelle mellem uddannelsesgrupperne. Kun for dem uden erhvervsuddannelse er forholdene markant dårligere.

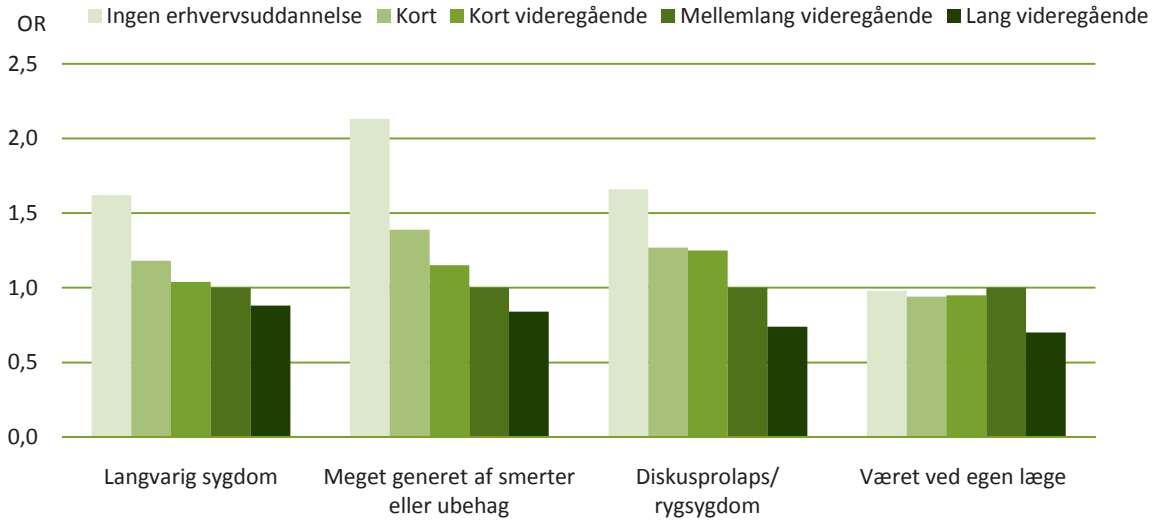
Figur 1 Udvalgte indikatorer for helbred og trivsel i forhold til uddannelsesniveau. Køns- og aldersjusteret odds ratio

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Sammenhængen mellem uddannelsesniveau og udvalgte indikatorer for sygelighed samt kontakt til egen læge fremgår af figur 2. For de tre indikatorer for sygelighed er det tydeligt, at sygeligheden falder med stigende uddannelse.

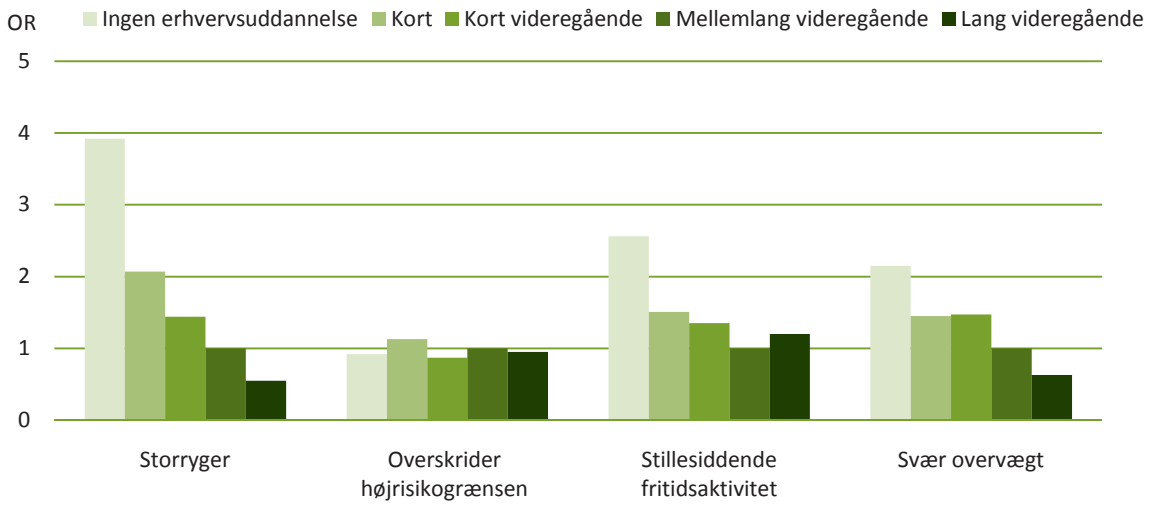
Figur 2 Udvalgte indikatorer for sygelighed og kontakt til egen læge i forhold til uddannelsesniveau. Køns- og aldersjusteret odds ratio

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I figur 3 præsenteres sammenhængen mellem uddannelsesniveau og udvalgte indikatorer for sundhedsadfærd. Overordnet fremgår det, at jo højere uddannelsesniveau, desto bedre sundhedsadfærd. Dette gælder dog ikke i forhold til overskridelse af Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, hvor der ikke ses nogen tydelig forskel mellem uddannelsesniveauerne.

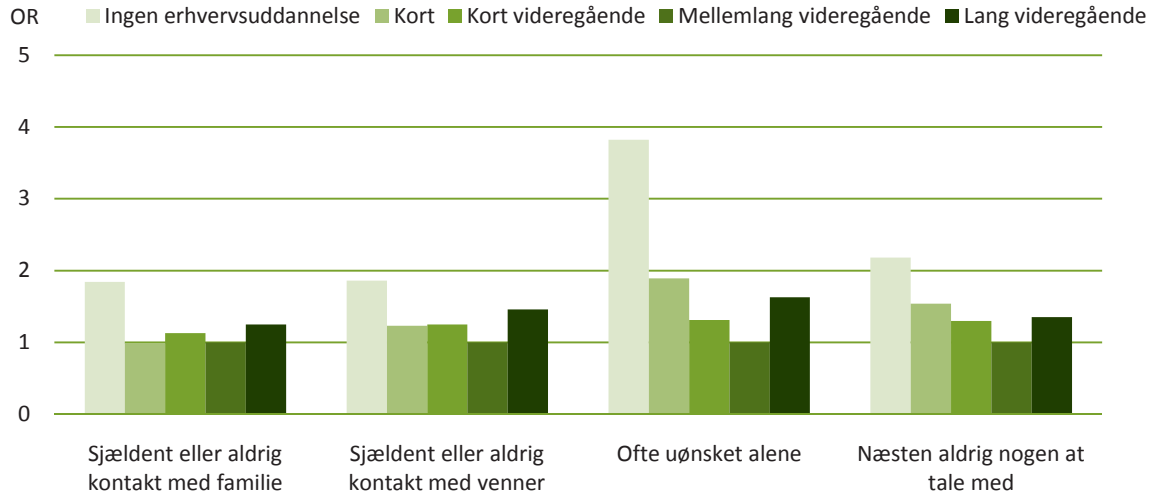
Figur 3 Udvalgte indikatorer for sundhedsadfærd i forhold til uddannelsesniveau. Køns- og aldersjusteret odds ratio

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I figur 4 præsenteres sammenhængene mellem uddannelsesniveau og indikatorer for sociale relationer. Den generelle tendens er, at jo lavere uddannelsesniveau, desto større er forekomsten af svage sociale relationer. Gruppen med lang videregående uddannelse falder dog uden for dette mønster, idet denne gruppe ikke har specielt stærke sociale relationer.

Figur 4 Udvalgte indikatorer for sociale relationer i forhold til uddannelsesniveau. Køns- og aldersjusteret odds ratio

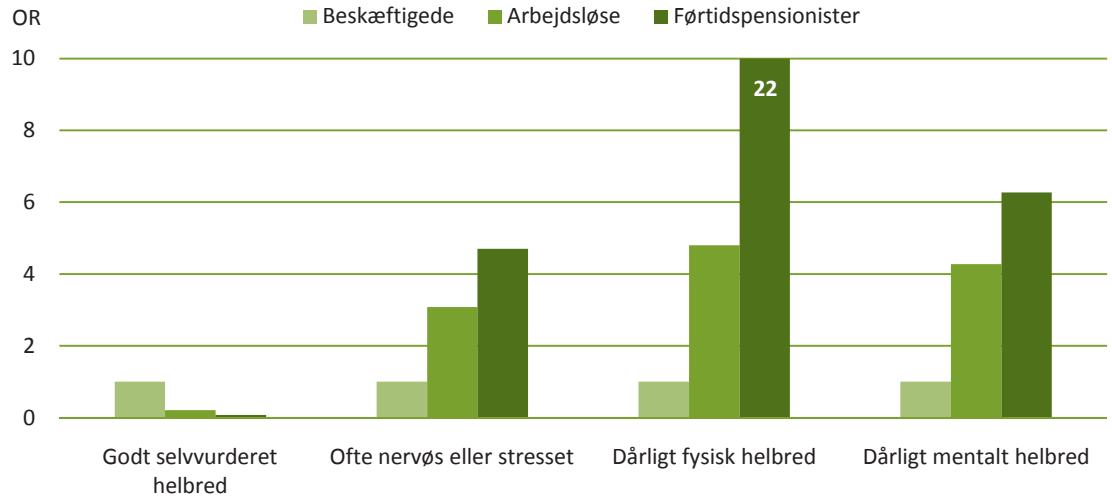
Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Erhvervsmæssig stilling

I det følgende præsenteres sammenhængen mellem erhvervsmæssig stilling og henholdsvis helbred og trivsel, sygelighed og kontakt til egen læge, sundhedsadfærd samt sociale relationer.

Det fremgår af figur 5, at helbred og trivsel generelt er godt blandt de beskæftigede og dårligt blandt førtidspensionister.

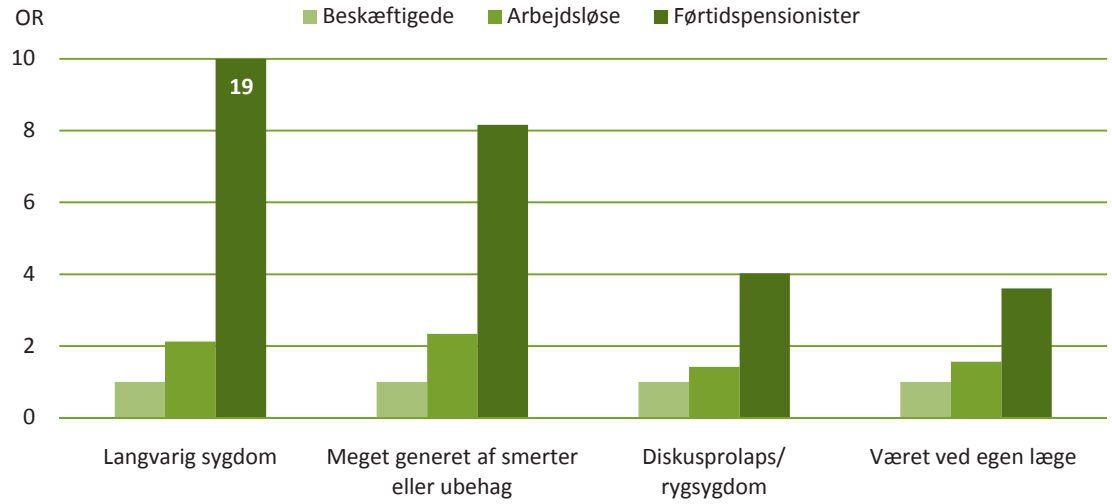
Figur 5 Udvalgte indikatorer for helbred og trivsel i forhold til erhvervsmæssig stilling. Køns- og aldersjusteret odds ratio

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Sammenhængen mellem erhvervsmæssig stilling og udvalgte indikatorer for sygelighed og kontakt til egen læge fremgår af figur 6. Forekomsten af sygelighed er lavest blandt de beskæftigede og højest blandt førtidspensionister. Forskellen er specielt høj for langvarig sygdom.

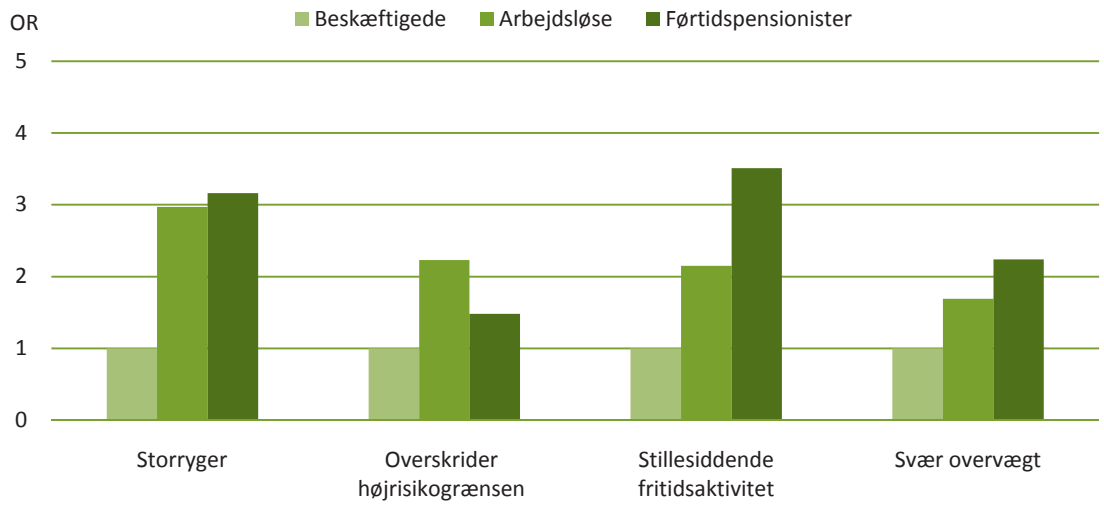
Figur 6 Udvalgte indikatorer for sygelighed og kontakt til egen læge i forhold til erhvervsmæssig stilling. Køns- og aldersjusteret odds ratio

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I figur 7 præsenteres sammenhængen mellem erhvervsmæssig stilling og udvalgte indikatorer for sundhedsadfærd og svær overvægt. Generelt ses, at beskæftigede har den mest hensigtsmæssige sundhedsadfærd. Der ses en høj forekomst af stillesiddende fritidsaktivitet og svær overvægt i gruppen af førtidspensionister. Endvidere er der en høj forekomst, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse blandt arbejdsløse. Forekomsten af storrygere er næsten ens blandt arbejdsløse og førtidspensionister.

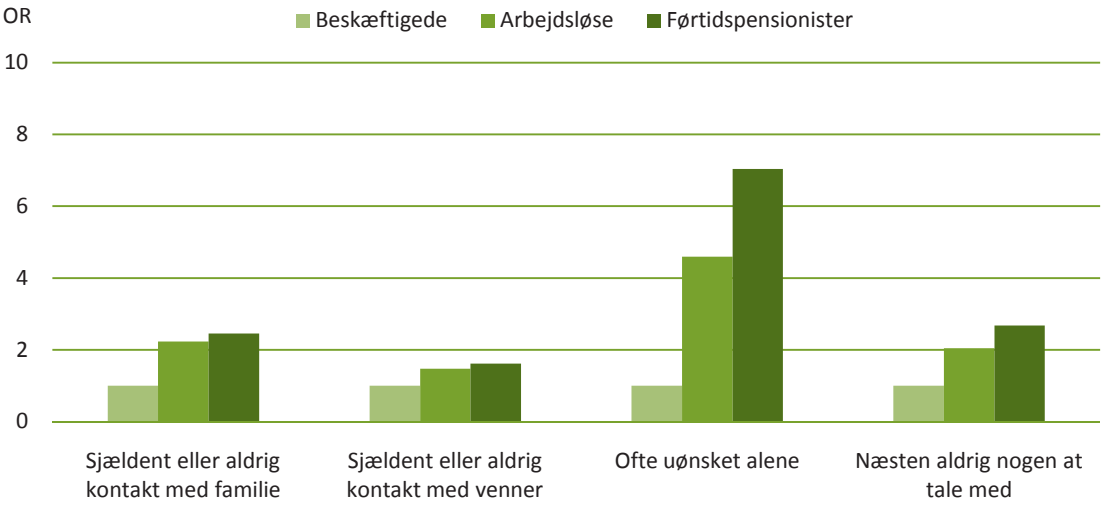
Figur 7 Udvalgte indikatorer for sundhedsadfærd og svær overvægt i forhold til erhvervsmæssig stilling. Køns- og aldersjusteret odds ratio

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I figur 8 præsenteres sammenhængen mellem erhvervsmæssig stilling og indikatorer for sociale relationer. Det fremgår, at førtidspensionister generelt har en højere forekomst af svage sociale relationer end beskæftigede og arbejdsløse. Mellem arbejdsløse og førtidspensionister ses der dog ikke den store forskel i forhold til sjældent eller aldrig at have kontakt til familie og venner.

Figur 8 Udvalgte indikatorer for sociale relationer i forhold til erhvervsmæssig stilling. Køns- og aldersjusteret odds ratio

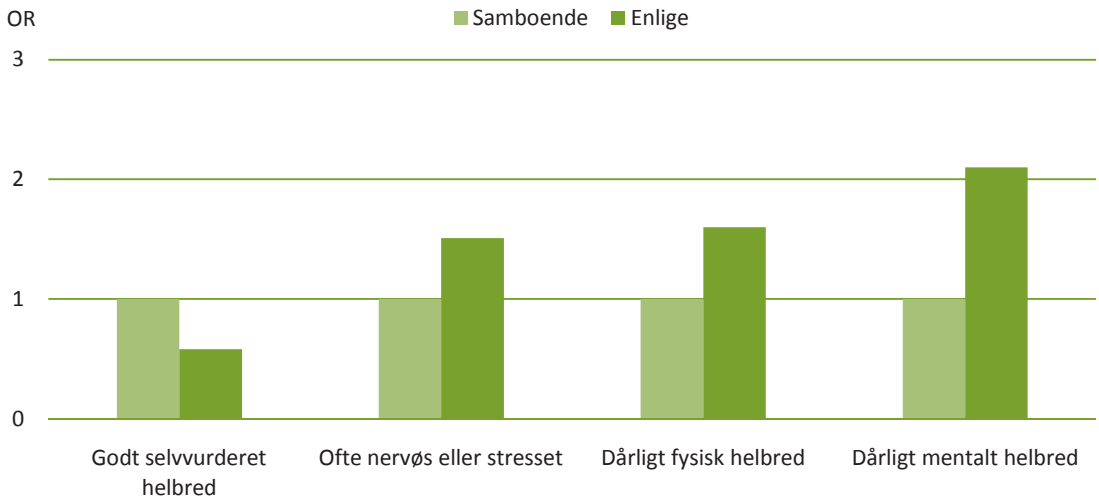
Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Samlivsstatus

I det følgende præsenteres sammenhængen mellem samlivsstatus og henholdsvis helbred og trivsel, sundhedsadfærd, sygelighed og kontakt til egen læge samt sociale relationer.

I Figur 9 præsenteres sammenhængen mellem samlivsstatus og helbred og trivsel. Enlige har generelt dårligere helbred og trivsel end samboende – fx ses en lavere forekomst af fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred blandt enlige end blandt samboende.

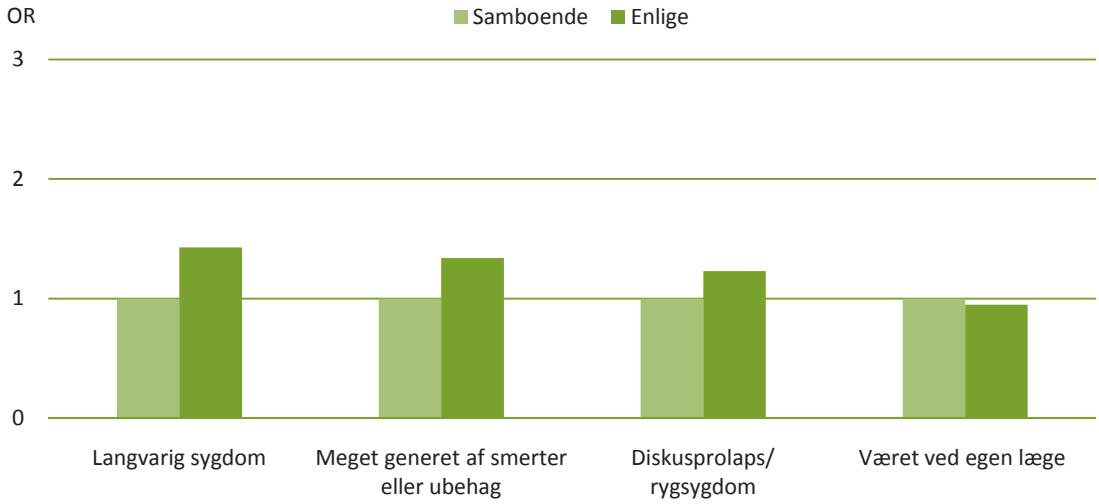
Figur 9 Indikatorer for helbred og trivsel i forhold til samlivsstatus. Køns- og aldersjusteret odds ratio

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 10 viser sammenhængen mellem samlivsstatus og udvalgte indikatorer for sygelighed samt kontakt til egen læge. Det fremgår, at forekomsten af sygelighed er højere blandt enlige end blandt samboende. Der ses ingen forskel mellem enlige og samboende i forekomsten, der har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder,.

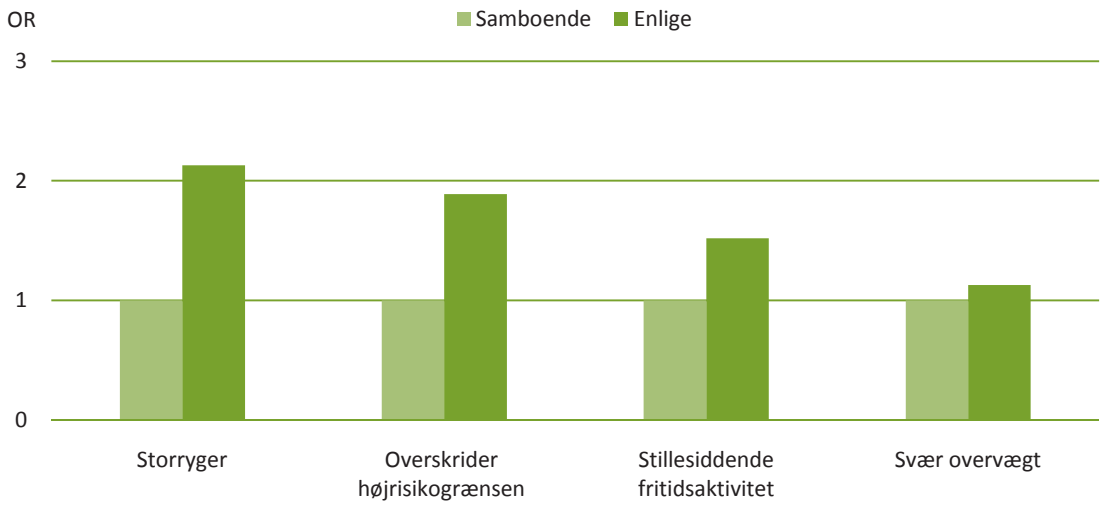
Figur 10 Udvalgte indikatorer for sygelighed og kontakt til egen læge i forhold til samlivsstatus. Køns- og aldersjusteret odds ratio

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Sammenhængen mellem samlivsstatus og udvalgte indikatorer for sundhedsadfærd og svær overvægt fremgår af figur 11. For alle fire indikatorer har enlige en højere forekomst af uhensigtsmæssig sundhedsadfærd og svær overvægt end samboende.

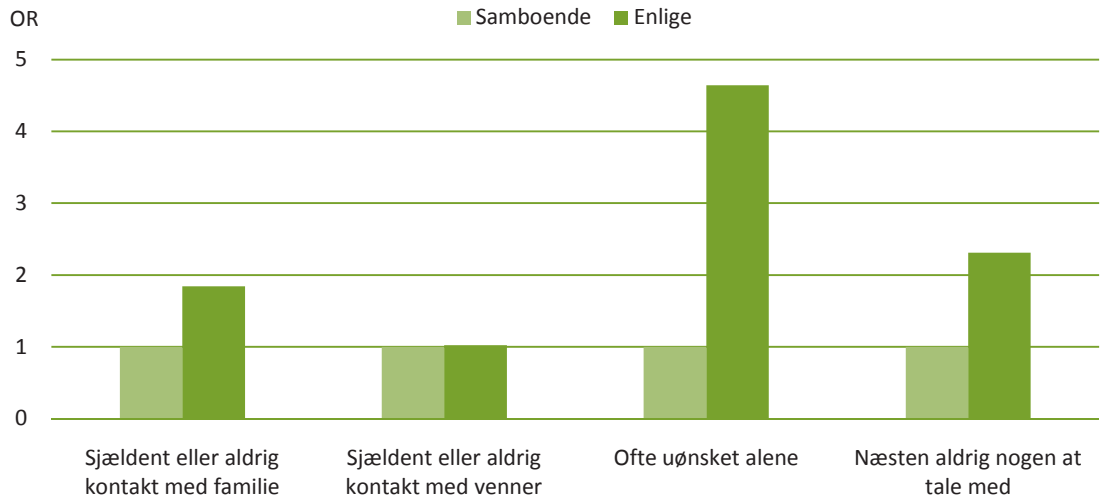
Figur 11 Udvalgte indikatorer for sundhedsadfærd og svær overvægt i forhold til samlivsstatus. Køns- og aldersjusteret odds ratio

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Sammenhængen mellem samlivsstatus og sociale relationer fremgår af figur 12. For alle indikatorer, undtagen kontakt med venner, har enlige en højere forekomst af svage sociale relationer end samboende.

Figur 12 Indikatorer for sociale relationer i forhold til samlivsstatus. Køns- og aldersjusteret odds ratio

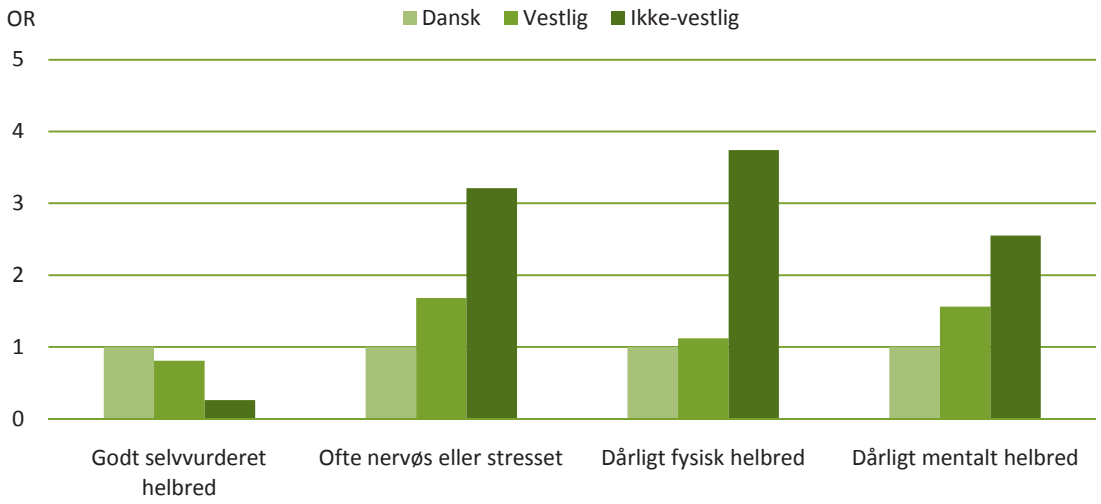
Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Etnicitet

I det følgende præsenteres sammenhængen mellem etnicitet og henholdsvis helbred og trivsel, sundhedsadfærd, sygelighed, kontakt til egen læge og sociale relationer.

I figur 13 præsenteres sammenhængen mellem etnicitet og indikatorer for helbred og trivsel. Det fremgår af figuren, at forekomsten af godt helbred og trivsel er højest blandt borgere med dansk baggrund og lavest blandt borgere med ikke-vestlig baggrund.

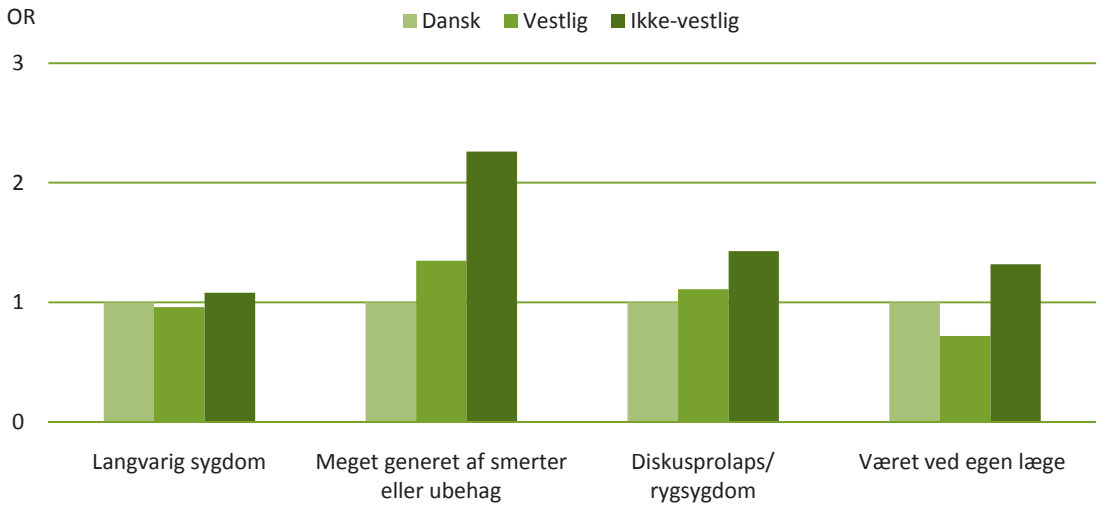
Figur 13 Udvalgte indikatorer for helbred og trivsel i forhold til etnicitet. Køns- og aldersjusteret odds ratio

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Sammenhængen mellem etnicitet og udvalgte indikatorer for sygelighed og kontakt til egen læge ses i figur 14. Der ses ingen forskel i forekomsten af langvarig sygdom mellem grupperne. For de øvrige tre indikatorer har borgere med dansk baggrund den laveste forekomst og borgere med ikke-vestlig baggrund den højeste forekomst.

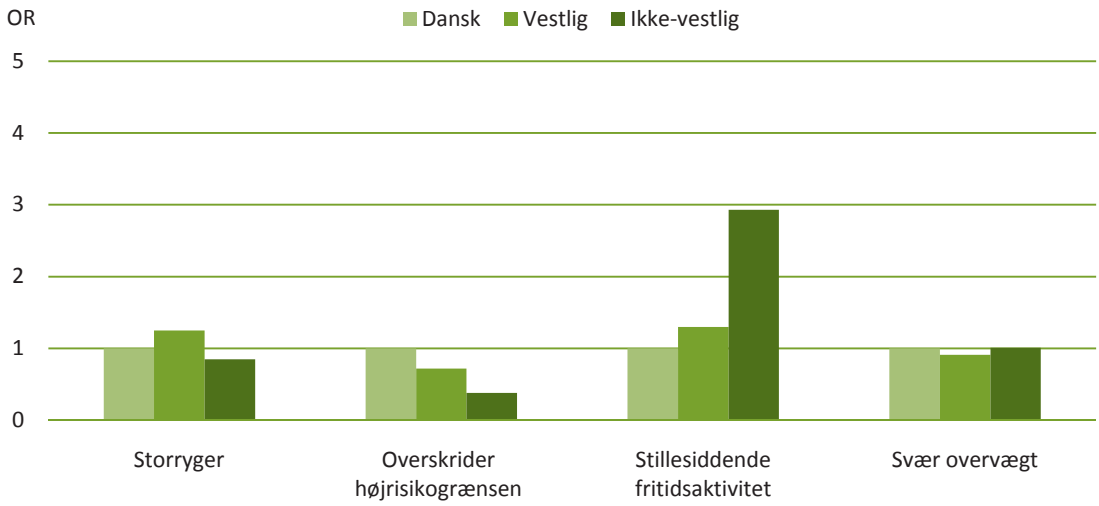
Figur 14 Udvalgte indikatorer for sygelighed og kontakt til egen læge i forhold til etnicitet. Køns- og aldersjusteret odds ratio

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der er ikke et entydigt mønster i sammenhængen mellem etnicitet og udvalgte indikatorer for sundhedsadfærd og svær overvægt (figur 15). Forekomsten af storrygere er højest blandt borgere med anden vestlig baggrund og lavest blandt borgere med ikke-vestlig baggrund. For svær overvægt ses der ingen forskel. Der er store forskelle i forhold til at overskride Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, idet forekomsten er markant højere blandt borgere med dansk baggrund end blandt borgere med ikke-vestlig baggrund. For forekomsten af stillesiddende fritidsaktivitet er sammenhængen modsat.

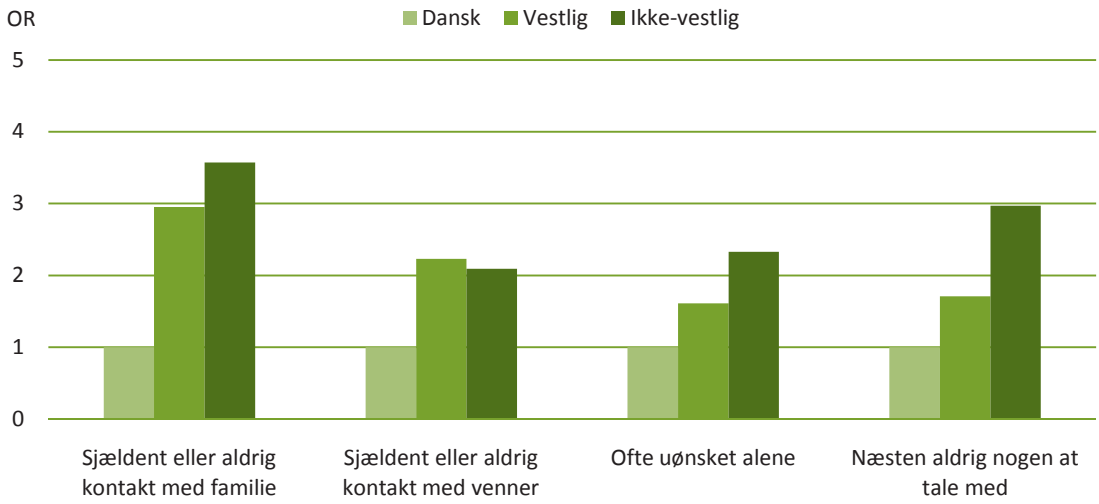
Figur 15 Udvalgte indikatorer for sundhedsadfærd og svær overvægt i forhold til etnicitet. Køns- og aldersjusteret odds ratio

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 16 viser sammenhængen mellem etnicitet og sociale relationer. For samtlige indikatorer ses den laveste forekomst blandt borgere med dansk baggrund. På nær indikatoren om sjældent eller aldrig kontakt med venner ses den højeste forekomst blandt borgere med ikke-vestlig baggrund.

Figur 16 Indikatorer for sociale relationer i forhold til etnicitet. Køns- og aldersjusteret odds ratio

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De tværgående sammenligninger viser nogle generelle træk. Der er klare sociale forskelle i sundhedsadfærd og sygelighed, og samboende har en mere hensigtsmæssig sundhedsadfærd og en mindre sygelighed end enlige. Borgere med dansk baggrund har bedre helbred og trivsel og har mindre stillesiddende fritidsaktivitet end borgere med ikke-vestlige baggrund. Dog er forekomsten af borgere, der overskrider højrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse, markant lavere blandt dem med ikke-vestlig baggrund sammenlignet med dem med dansk baggrund.

1. Baggrund, formål og metode

1.1 Baggrund

1.2 Formål

1.3 Sociodemografisk beskrivelse

1.4 Materiale og metode

1.5 Hvordan kan denne undersøgelse anvendes?

1.6 Læsevejledning

1. Baggrund, formål og metode

1.1 Baggrund

De fem regioner i Danmark og Statens Institut for Folkesundhed ved Syddansk Universitet (SIF) har i 2010 gennemført en undersøgelse af den danske befolknings sundhed og sygelighed. Nærværende rapport præsenterer resultater for Region Syddanmark.

I befolkningsundersøgelser indsamles data om sundhed og sygelighed samt forhold af betydning herfor, som ikke er tilgængelige i den del af de nationale danske informationssystemer, der dækker den institutionsbehandlede sygelighed, dødelighed og sociale begivenheder. Undersøgelsen gennemføres, da der er en række oplysninger omkring sundhed og sygelighed man alene kan opnå ved at spørge borgerne direkte. Endvidere vil sygdomsmønsteret afhænge af, hvilke data der anvendes. Anvendes fx landspatientregisteret udgør hjerte-kar-sygdomme den største sygdomsgruppe, mens det er muskel- og skeletsygdomme i befolkningsundersøgelser. Det er derfor nødvendigt at anvende mange forskellige indikatorer og datakilder, hvis man skal have et fuldgyldigt og nuanceret billede af folkesundheden (1).

Der er tidligere gennemført nationale sundheds- og sygelighedsundersøgelser (SUSY-undersøgelserne), regionale sundhedsprofiler i Region Hovedstaden, Region Midtjylland og Region Nordjylland samt kommunale sundhedsprofiler. Der har været mange forskellige aktører, der har udarbejdet sundhedsprofiler, og der er derfor opstået uhensigtsmæssigheder, bl.a. at

- der er benyttet forskellige spørgeskemaer med forskelligt indhold og forskellige spørgsmål
- målpopulationerne er forskellige (fx er aldersafgrænsningerne forskellige)
- sundhedsprofilerne er ikke gennemført i samme år eller på samme årstid

For at sikre nationalt repræsentative opgørelser samt regional og kommunal sammenlignelighed fik COWI til opgave at udarbejde en række fælles spørgsmål omkring sundhed og sygelighed. I dette arbejde deltog repræsentanter fra COWI, Sundhedsstyrelsen, kommunerne, Kommunernes Landsforening (KL), Danske Regioner, de fem regioner samt SIF. I alt blev der udviklet 52 spørgsmål, som er blevet anvendt i alle fem regioner samt på nationalt niveau til videreførelse af sundheds- og sygelighedsundersøgelserne. I nærværende undersøgelse har Region Syddanmark i samarbejde med de 22 kommuner i regionen endvidere suppleret med otte spørgsmål.

Spørgeskemaet kan rekvireres på Region Syddanmarks hjemmeside www.regionsyddanmark.dk. En oversigt over spørgeskemaet ses i tabel 1.1.1.

Tabel 1.1.1 Oversigt over temaerne i det udsendte spørgeskema

Emne	Spørgsmål
Helbred og trivsel	
- Selvvurderet helbred	1
- Fysisk og mentalt helbred	2-7
- Stress	8
Sygelighed	
- Smerter eller ubehag	9
- Langvarige og specifikke sygdomme	10, 11
- Sygefravær	12
Sundhedsadfærd	
- Holdning til sundhedsfremme	13-15
- Rygning	16-20
- Alkohol	21-31
- Kost	32-39
- Fysisk aktivitet	40-44
Højde og vægt	45-49
Kontakt til egen læge	50-51
Sociale relationer	52-54
Personlige forhold	
- Samlivsstatus	55-56
- Børn i husstanden	57
- Uddannelse	58-59
- Erhvervsmæssig stilling	60

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

1.2 Formål

Det overordnede formål med nærværende undersøgelse er at

- beskrive forekomsten og fordelingen af sundhed og sygelighed i den voksne befolkning i Region Syddanmark. Beskrivelsen omfatter forekomst og fordeling af helbred og trivsel, sygelighed, sundhedsadfærd, kontakt til egen læge samt faktorer af betydning herfor
- tilvejebringe datamateriale til brug for sundhedsplanlægning og til brug for analyser af kommunale forskelle

1.3 Sociodemografiske beskrivelse

I dette afsnit gives en karakteristik af kommunerne med hensyn til køn, alder, uddannelsesniveau, samlivsstatus og etnicitet. Disse oplysninger er registeroplysninger fra Danmarks Statistik.

Der er 22 kommuner i Region Syddanmark. Odense Kommune og Esbjerg Kommune er de to kommuner med flest indbyggere, henholdsvis ca. 154.000 og 93.000 indbyggere på 16 år eller derover (tabel 1.3.1). De mindste kommuner er de tre ø-kommuner, nemlig Fanø Kommune, Ærø Kommune og Langeland Kommune med henholdsvis ca. 2.700, 5.700 og 11.500 indbyggere.

I tabel 1.3.1 ses en oversigt over aldersfordelingen i de forskellige kommuner samt for regionen som helhed. Der bor en relativt lille andel 16-24 årige i ø-kommunerne, Fanø Kommune (8,0 %), Ærø Kommune (8,4 %) og Langeland Kommune (9,1 %), mens der er en relativt stor andel i Odense Kommune (16,7 %). Der er en relativt stor andel borgere på 65 år eller derover i Ærø Kommune og Langeland Kommune, mens de to store kommuner Esbjerg Kommune og Odense Kommune har en relativt lille andel ældre.

Tabel 1.3.1 Den relative fordeling på alder i kommunerne og Region Syddanmark pr. 1. januar 2010. Procent og antal indbyggere

Kommune	16-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	≥75 år	Antal indbyggere
Assens	11,3	18,8	18,6	18,6	18,0	12,4	9,9	33.335
Billund	13,1	17,7	18,4	18,4	16,7	11,8	9,6	20.674
Esbjerg	14,6	17,0	17,9	17,9	16,6	11,6	8,2	93.041
Fanø	8,0	15,2	17,6	17,6	25,6	16,5	10,6	2.672
Faaborg-Midtfyn	11,1	17,8	18,1	18,1	18,3	13,2	10,8	41.801
Fredericia	12,8	18,2	17,5	17,5	16,2	12,3	9,0	40.021
Haderslev	13,3	16,9	18,1	18,1	17,2	12,7	9,5	45.322
Kerteminde	11,0	18,3	18,2	18,2	17,7	14,9	9,4	19.031
Kolding	14,1	18,7	17,1	17,1	15,5	11,2	8,3	70.962
Langeland	9,1	13,0	18,2	18,2	21,2	15,6	15,0	11.545
Middelfart	10,8	19,1	18,1	18,1	18,3	13,0	9,5	29.856
Nordfyns	10,6	19,3	18,5	18,5	17,7	12,8	9,5	23.566
Nyborg	11,2	17,3	18,1	18,1	17,7	13,7	10,4	25.584
Odense	16,7	16,8	15,9	15,9	14,5	10,4	8,3	154.111
Svendborg	13,6	15,7	18,3	18,3	18,0	12,4	9,8	48.108
Sønderborg	12,5	17,5	17,3	17,3	16,6	14,2	10,2	61.536
Tønder	13,2	15,5	19,5	19,5	17,9	12,7	10,7	32.155
Varde	12,9	17,3	18,3	18,3	17,1	12,0	10,0	39.927
Vejen	12,7	17,9	18,0	18,0	16,1	12,0	9,7	33.592
Vejle	12,8	19,0	17,7	17,7	16,3	11,5	8,6	83.964
Ærø	8,4	12,8	18,2	18,2	21,4	17,3	15,4	5.718
Aabenraa	12,5	16,9	18,7	18,7	18,1	12,9	9,3	48.146
Syddanmark	13,3	17,5	17,7	17,7	16,7	12,2	9,3	964.667

Kilde: Danmarks Statistik

Der ses en relativt stor andel uden erhvervsuddannelse i Langeland Kommune (38,9 %), Billund Kommune (38,5 %) og Tønder Kommune (38,3 %) (tabel 1.3.2). Der ses en relativt lille andel i Fanø Kommune (23,3 %), Odense Kommune (29,5 %) og Svendborg Kommune (31,2 %). Desuden viser tabellen, at der er en stor andel af borgere med en lang videregående uddannelse i Odense Kommune (6,4 %).

Tabel 1.3.2 Den relative fordeling på højest fuldførte uddannelse i kommunerne og Region Syddanmark blandt 16-69 årige pr. 1. oktober 2009. Procent

Kommune	Ingen erhvervs-uddannel-	Kort uddannelse	Kort videre-gående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse	Lang vide-regående uddannelse	Uoplyst	I alt
Assens	35,9	40,5	5,4	12,4	3,5	2,3	100,0
Billund	38,5	42,2	5,1	9,4	2,1	2,6	100,0
Esbjerg	34,1	40,5	4,7	14,0	3,1	3,5	100,0
Fanø	23,3	36,0	5,6	26,3	5,2	3,6	100,0
Faaborg-Midtfyn	34,2	41,7	5,6	12,9	3,4	2,3	100,0
Fredericia	36,0	41,4	4,5	12,4	3,3	2,4	100,0
Haderslev	35,7	40,9	4,8	12,8	3,1	2,8	100,0
Kerteminde	35,1	42,1	4,4	13,0	3,3	2,1	100,0
Kolding	32,0	41,2	5,4	13,7	4,7	3,1	100,0
Langeland	38,9	42,5	4,3	10,3	1,9	2,2	100,0
Middelfart	32,8	41,3	5,1	14,3	4,4	2,1	100,0
Nordfyns	36,0	42,4	5,2	11,0	2,7	2,7	100,0
Nyborg	35,4	41,1	5,5	12,6	3,4	2,0	100,0
Odense	29,5	40,3	4,6	15,8	6,4	3,4	100,0
Svendborg	31,2	40,8	5,1	17,0	3,6	2,3	100,0
Sønderborg	32,9	40,7	5,4	13,5	4,1	3,4	100,0
Tønder	38,3	41,2	5,5	9,6	2,2	3,2	100,0
Varde	36,0	42,0	5,7	11,0	2,4	2,8	100,0
Vejen	37,4	41,6	5,6	10,1	2,3	2,9	100,0
Vejle	32,5	39,4	5,5	14,9	4,7	2,9	100,0
Ærø	32,3	40,9	6,1	14,4	3,0	3,2	100,0
Aabenraa	35,4	42,7	4,7	11,0	3,0	3,1	100,0
Region Syddanmark	33,6	41,0	5,1	13,5	3,9	2,9	100,0

Kilde: Danmarks Statistik

Knap hver tredje borger over 16 år i Region Syddanmark er enlig, dvs. ugift, fraskilt, enke eller enkemand (tabel 1.3.3). De største andele ses i Odense Kommune (39,7 %) og Ærø Kommune (38,2 %), hvor næsten to ud af fem er enlige. De mindste andele ses i Nordfyns Kommune (27,6 %) og Varde Kommune (27,7 %).

I Region Syddanmark har 92,1 % af borgerne dansk baggrund, 3,3 % har anden vestlig baggrund og 4,6 % har ikke-vestlig baggrund (tabel 1.3.4). Forekomsten af borgere med ikke-vestlig baggrund er markant højere i Odense Kommune (8,8 %) end i de øvrige kommuner. Desuden ses høje forekomster i Kolding Kommune (5,4 %) og Vejle Kommune (5,3 %). Forekomsten er lavest i Ærø Kommune (1,4 %), Langeland Kommune (1,8 %) og Assens Kommune (1,8 %).

Tabel 1.3.3 Andelen af enlige i kommunerne og Region Syddanmark pr. 1. januar 2010. Procent

Kommune	Procent
Assens	28,3
Billund	28,5
Esbjerg	33,7
Fanø	34,6
Faaborg-Midtfyn	29,2
Fredericia	33,4
Haderslev	31,9
Kerteminde	28,6
Kolding	32,6
Langeland	34,0
Middelfart	28,9
Nordfyns	27,6
Nyborg	31,5
Odense	39,7
Svendborg	34,5
Sønderborg	31,3
Tønder	30,8
Varde	27,7
Vejen	27,8
Vejle	31,5
Ærø	38,2
Aabenraa	30,4
Region Syddanmark	32,6

Kilde: Danmarks Statistik

1.4 Materiale og metode

Stikprøve

Med udgangspunkt i de førnævnte formål i afsnit 1.2 er der gennemført en tværsnitsundersøgelse, der både er regionalt og kommunalt repræsentativ.

På den baggrund er der fra hver af regionens 22 kommuner inviteret 2.500 borgere i alderen 16 år eller derover. Da Fanø Kommune har en lille befolkning, er her kun inviteret 1.300 svarende til halvdelen af den voksne befolkning. Modsat er der i Odense Kommune inviteret 5.000 borgere.
Til stikprøven er alle personer blevet tilfældigt udvalgt, dvs. uanset køn, alder, uddannelsesniveau, etnicitet og lignende faktorer. Personer, der har modsat sig henvendelse fra forskere samt personer med adressebeskyttelse, er ikke inviteret til undersøgelsen.

Tabel 1.3.4 Andelen af borgere med anden vestlig og ikke-vestlig baggrund i kommunerne og Region Syddanmark pr. 1. januar 2010. Procent

Kommune	Borgere med anden vestlig baggrund	Borgere med Ikke-vestlig baggrund
Assens	2,1	1,8
Billund	2,7	3,1
Esbjerg	3,4	4,7
Fanø	4,3	2,4
Faaborg-Midtfyn	2,2	2,1
Fredericia	2,1	5,3
Haderslev	3,5	3,3
Kerteminde	2,6	2,3
Kolding	3,2	5,4
Langeland	2,6	1,8
Middelfart	2,0	2,6
Nordfyns	2,2	2,0
Nyborg	1,8	4,1
Odense	3,6	8,8
Svendborg	2,3	4,1
Sønderborg	5,2	4,6
Tønder	4,8	2,6
Varde	3,0	2,7
Vejen	2,9	3,0
Vejle	2,7	5,3
Ærø	3,7	1,4
Aabenraa	6,9	3,8
Region Syddanmark	3,3	4,6

Kilde: Danmarks Statistik

Dataindsamling

Dataindsamlingen er baseret på udsendelse af et selvadministreret spørgeskema til alle personer i stikprøven. Det har været muligt for deltagerne enten at besvare spørgeskemaet skriftligt eller at besvare et identisk spørgeskema på internettet. Har en person svaret både skriftligt og via internettet, er personens svar fra internettet anvendt. Har en person svaret både skriftligt og via internettet, er personens svar fra internettet anvendt.

Stikprøven blev udtrukket den 1. januar 2010, og data er indsamlet kontinuerligt fra den 1. februar til den 9. april 2010. Invitationerne til undersøgelsen og spørgeskema blev udsendt den 1. februar 2010.

Den første rykker blev udsendt den 22. februar 2010, og den anden rykker inklusiv nyt spørgeskema blev udsendt den 15. marts 2010. Det blev i såvel invitationen som i rykkeren gjort klart, at deltagelse i undersøgelsen var frivillig, og at svarpersonen var sikret fuld anonymitet.

Udsendelse af invitationer og rykkere samt scanning af svar og registrering af internetbesvarelser er blevet varetaget af Lettershop Mailservice A/S. Det har i hele indsamlingsperioden været muligt for de inviterede personer telefonisk at kontakte Region Syddanmark om spørgsmål vedrørende undersøgelsen.

Deltagelse
Antallet af besvarede spørgeskemaer og svarprocent fordelt på kommuner fremgår af tabel 1.4.1. Først angives antal inviterede, dernæst procentandelen af samtlige inviterede, så det samlede antal besvarelser og til sidst svarprocenten.

Den samlede stikprøve til denne undersøgelse omfatter 56.300 personer i alderen 16 år eller derover bosiddende i Region Syddanmark pr. 1. januar 2010. Af disse udfyldte 36.396 helt eller delvist spørgeskemaet, hvilket giver en samlet svarprocent på 64,6 %. Af de indkomne svar var 70,3 % besvaret via det udsendte spørgeskema, mens 29,7 % var besvaret via internettet.

Svarprocenterne ligger stabilt og varierer fra knap 60 % til knap 68 %, de laveste svarprocenter ses i Ærø Kommune (59,5 %), Esbjerg Kommune (61,1 %) og Billund Kommune (62,6 %), og de højeste svarprocenter ses i Middelfart Kommune (67,7 %), Assens Kommune (66,8 %) og Nordfyns Kommune (66,8 %).

Tabel 1.4.1 Stikprøvesammensætning og svarprocent i de enkelte kommuner.

Kommune	Inviterede	Besvarelser	Svarprocent
Assens	2.500	1.669	66,8
Billund	2.500	1.565	62,6
Esbjerg	2.500	1.528	61,1
Fanø	1.300	828	63,7
Faaborg-Midtfyn	2.500	1.645	65,8
Fredericia	2.500	1.605	64,2
Haderslev	2.500	1.655	66,2
Kerteminde	2.500	1.644	65,8
Kolding	2.500	1.641	65,6
Langeland	2.500	1.616	64,6
Middelfart	2.500	1.692	67,7
Nordfyns	2.500	1.671	66,8
Nyborg	2.500	1.580	63,2
Odense	5.000	3.218	64,4
Svendborg	2.500	1.668	66,7
Sønderborg	2.500	1.600	64,0
Tønder	2.500	1.596	63,8
Varde	2.500	1.606	64,2
Vejen	2.500	1.628	65,1
Vejle	2.500	1.613	64,5
Ærø	2.500	1.488	59,5
Aabenraa	2.500	1.640	65,6
Region Syddanmark	56.300	36.396	64,6

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Bortfald
I dette afsnit beskrives bortfaldet, dvs. de personer, der af den ene eller anden grund ikke har besvaret spørgeskemaet.

I alt 64,6 % af de inviterede har helt eller delvist udfyldt et spørgeskema, således at bortfaldsprocenten er 35,4 %. Af tabel 1.4.2 fremgår bortfaldsprocenten fordelt på køn og alder, civilstand og etnicitet.

Tabel 1.4.2 Bortfaldsprocent fordelt på sociodemografiske baggrundsvariable. Procent

	Bortfaldsprocent	Antal inviterede
Mænd		
16-24 år	51,0	3.594
25-34 år	50,6	2.800
35-44 år	44,3	4.662
45-54 år	40,3	5.276
55-64 år	32,6	5.359
65-74 år	25,7	3.762
≥75 år	32,7	2.399
Alle mænd	39,3	27.852
Kvinder		
16-24 år	36,8	3.091
25-34 år	35,3	2.815
35-44 år	31,5	4.641
45-54 år	28,9	5.171
55-64 år	26,1	5.093
65-74 år	25,7	3.915
≥75 år	41,6	3.722
Alle kvinder	31,5	28.448
Civilstand		
Gift	28,8	30.597
Enke	38,1	4.772
Fraskilt	39,0	5.096
Ugift	46,1	15.835
Etnicitet		
Dansk	34,0	52.264
Ikke-vestlig	49,5	1.866
Anden vestlig	56,2	2.170
Region Syddanmark	35,4	56.300

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

For både mænd og kvinder ses en høj bortfaldsprocent i aldersgrupperne 16-24 år og 25-34 år, og at bortfaldsprocenten derefter falder med stigende alder indtil 74 år, hvorefter den er lidt højere i den ældste aldersgruppe på 75 år eller derover.

For civilstand ses, at gifte har den laveste bortfaldsprocent, enlige og fraskilte den næstlaveste og ugifte den højeste bortfaldsprocent. En del af forklaringen på dette mønster skyldes alder, idet der er mange unge blandt de ugifte.

For etnicitet ses, at personer med ikke-vestlig baggrund har den højeste bortfaldsprocent.

Vægtning
På nær Fanø Kommune, hvor der er inviteret 1.300 personer og Odense Kommune, hvor der er inviteret 5.000 personer, er der i alle kommuner inviteret 2.500 personer. Antallet af inviterede svarer således ikke til den relative befolkningsstørrelse i de enkelte kommuner. Fx bor 16,0 % af regionens befolkning i alderen 16 år eller derover i Odense Kommune, mens 0,6 % bor i Ærø Kommune.
I undersøgelser som denne er det af stor betydning for resultaterne, at svarpersonerne med hensyn til køn, alder, uddannelse og øvrige sociodemografiske karakteristika ligner den øvrige voksne befolkning i regionen så meget som muligt. En afvigelse fra dette svækker undersøgelsens konklusioner. Som det fremgår af tabel 1.4.2, er der stor forskel i bortfaldet i de forskellige befolkningsgrupper. Befolkningssammensætningen i den stikprøve, der har besvaret spørgeskemaet, afviger derfor på en række områder fra befolkningssammensætningen i regionen. I denne rapport er dette problem søgt løst ved en opregning foretaget af Dataindsamling og Metode, Danmarks Statistik (2), en såkaldt vægtning for non-response. Det betyder, at besvarelsen fra den enkelte person er givet en vægt i forhold til, hvor sandsynligt det er at få en besvarelse fra en person med samme køn, alder, uddannelse, indkomst, erhvervstilknytning, samlivsstatus, etnisk baggrund, antal lægebesøg i 2007, indlæggelse på sygehus i 2007, ejer/lejerforhold samt forskerbeskyttelse. Formålet er at imødegå de udfordringer, der er i forbindelse med bortfaldet samt forskerbeskyttelse, idet personer, der har modsat sig henvendelse fra forskere, som tidligere nævnt ikke er inviteret. Dataindsamling og Metode, Danmarks Statistik, er alene fagligt an-

svarlig for opregningen og ikke for andre dele af undersøgelsen. Denne opregning er anvendt både ved kommunale og regionale opgørelser.

1.5 Hvordan kan denne undersøgelse anvendes?
Det primære formål med denne undersøgelse er at tilvejebringe en regional sundhedsprofil gældende for den voksne befolkning i Region Syddanmark. Rapporten giver en beskrivelse af status af sundheds- og sygelighedstilstanden i Region Syddanmark og kommunerne i regionen i 2010.

Den kommunale strukturreform i Danmark pr. 1. januar 2007 betød, at regionerne overtog sygehusområdet, mens kommunerne overtog ansvaret for den primære forebyggelse, planlægning og gennemførelse af genoptræning. På baggrund heraf er undersøgelsen designet således, at spørgsmål om sundhed og sygelighed kan opgøres på såvel regionalt som kommunalt niveau.

Det er ud fra denne rapport muligt for kommunerne at sammenligne egne indikatorer med indikatorer fra hele regionen og med de øvrige kommuner i regionen. I nærværende rapport er de sociodemografiske faktorer inddraget i opslagstabellerne på regionalt niveau, hvor der foretages opgørelser i forhold til køn, alder, uddannelsesniveau, erhvervsmæssig stilling, samlivsstatus og etnicitet.

En sundhedsprofil er derfor et værdifuldt værktøj i forhold til planlægningen, prioritering og gennemførelsen af de nye kommunale forebyggelses- og behandlingsopgaver.

Kommunernes anvendelse af sundhedsprofilen
På et regionalt temamøde i september 2010 bidrog repræsentanter for kommunerne i Region Syddanmark med ideer til, hvordan sundhedsprofilundersøgelsen 'Hvordan har du det? 2010' vil kunne anvendes. Eksemplerne herunder blev foreslået.

Sundhedsprofilen kan

- skabe interne som eksterne dialoger om borgernes sundhed
- bruges til planlægning og identificering af målgrupper og indsatsområder i fx udarbejdelse af kommunale sundhedspolitikker
- skabe fokus på eller danne strategier for indsatser, herunder danne grobund for en ressourcemæssig målrettet indsats til et afgrænset område
- anvendes som et politisk/strategisk redskab til dokumentation, prioritering og fastholdelse af fokus
- give gennemslagskraft og være en motivationsfaktor med hensyn til kommunal sundhed, og på den måde være med til at sætte sundhed på en politisk dagsorden lokalt i kommunerne
- vise et behov for at udvikle næste sundhedsprofil med hensyn til indhold, metode og antal inviterede respondenter

Kommunernes input ovenfor indikerer de mange muligheder, der ligger i at gennemføre en regional sundhedsprofil, og hænger godt sammen med undersøgelsens formål.

Sundhedsprofilens begrænsninger
Ved gennemlæsningen af sundhedsprofilrapporten og i forhold til tolkningen af resultaterne er der flere forhold, som er værd at være opmærksom på.

Sundhedsprofilundersøgelsen er en såkaldt tværsnitsundersøgelse, hvorved man forstår en undersøgelse, hvor en række forhold måles på samme tidspunkt. Der kan fx ses en sammenhæng mellem svær overvægt og stillesiddende fritidsaktivitet, men det vil ikke være muligt at afgøre, om det er overvægten, der har forårsaget den stillesiddende fritidsaktivitet, eller det er den stillesiddende fritidsaktivitet, der har forårsaget overvægten.

Sundhedsprofilen bør derfor mest anvendes som et opslagsværk, der kan give oplysninger om, hvilke udfordringer, man står over for i forhold til forebyggelse og behandling.

De anførte forekomster er baseret på stikprøver og er derfor behæftet med en vis usikkerhed, og jo mindre stikprøven er, jo større er usikkerheden. Fx vil der være en forholdsvis stor usikkerhed på det estimerede antal, der gerne vil nedsætte alkoholforbruget, blandt borgere der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse i en given kommune. Derimod vil der være forholdsvis lille usikkerhed på det estimerede antal, der gerne vil nedsætte alkoholforbruget

i Region Syddanmark, da der indgår mange borgere i Region Syddanmark. For en uddybende gennemgang af usikkerhed henvises til afsnit 1.6.

Som følge af usikkerheden ved de udvalgte stikprøver bør man altid tolke eventuelle forskelle mellem kommuner med varsomhed. Man kan mindske de tilfældige usikkerheder ved sammenligninger mellem kommuner ved at betragte mønsteret for flere lignende indikatorer. Fx kan man betragte alle fire indikatorer for svage sociale relationer. Hvis en kommune afviger på alle fire indikatorer er der langt større sikkerhed i tolkningen, end hvis det blot er på en enkelt indikator kommunen falder ud.

1.6 Læsevejledning

Denne rapport er tænkt som et opslagsværk i forhold til befolkningens sundheds- og sygelighedstilstand i Region Syddanmark, dvs., at læseren kan slå op et givet sted i rapporten og få konkret viden om befolkningens sundhed og sygelighed indenfor et givent tema.

Rapporten består af en sammenfatning og seks kapitler. Første kapitel er en introduktion til rapporten med blandt andet baggrund, formål og sociodemografisk beskrivelse. Hvert af kapitlerne 2-6 og tilhørende underkapitler indledes med en introduktion, hvori der indgår en kort beskrivelse af tidligere forskning på området samt udvalgte resultater fra den nærværende undersøgelse. Dernæst vises og analyseres forekomsten og fordelingen af de enkelte indikatorer i forhold til forskellige sociodemografiske baggrundsvariable. Opgørelserne præsenteres i henholdsvis regionale og kommunale opslagstabeller. I Bilag A ses klassifikationen af udvalgte variable og i Bilag B ses en sociodemografisk beskrivelse af kommunerne.

Regionale opslagstabeller

De regionale tabeller er opbygget som vist i tabel 1.6.1. I øverste række er angivet en overskrift for hver af søjlerne i tabellen. I de regionale opslagstabeller er der altid den samme rækkefølge af kolonner; procent, køns- og aldersjusteret procent, OR (odds ratio), 95 % sikkerhedsgrænser og til sidst antal svarpersoner.

I første række præsenteres procenten for Region Syddanmark med den givne indikator. Dernæst præsenteres andelen for mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Dernæst følger andelen for de forskellige sociodemografiske grupper for uddannelse, erhvervsmæssig stilling, samlivsstatus og etnicitet. Hvordan tallene skal forstås kan ses nedenfor tabel 1.6.1, hvor svær overvægt er anvendt som eksempel.

Bemærk, at der i nogle tilfælde mangler tal for den justerede procent. Fx er der aldrig angivet justeret procent ved mænd og kvinder i de forskellige aldersgrupper. Det skyldes, at det ikke er meningsfuldt, at køns- og aldersjustere data, der i forvejen er opdelt i køn og alder. Men der kan også være andre steder, hvor der ikke er angivet en justeret procent. Fx giver det ikke mening at angive en justeret procent for gruppen 'Under uddannelse', da denne gruppe næsten udelukkende består af unge, og en justering for alder, giver derfor ingen mening. En sidste årsag til at den justerede procent mangler kan skyldes, at datagrundlaget er for lille. Når man i sådanne tilfælde sammenligner grupper, anvendes i stedet for odds ratio som værdi.

Efter opslagstabellen følger en side med kommentering. På siden kommenteres indikatoren med hensyn til samlet forekomst og forekomsten i forhold til køn, alder, uddannelse, erhvervsmæssig stilling, samlivsstatus og etnicitet.

For en uddybende forklaring af odds ratio, henvises til tekstboksen senere i dette kapitel.

Kommunale opslagstabeller

For hver indikator vises en kommuneopgørelse (tabel 1.6.2). Som eksempel er igen anvendt svær overvægt.

Tabel 1.6.1 Eksempel på regional opslagstabel. Svær overvægt (tabel 4.6.9 i rapporten)

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	14,4				34.418
Mænd					
16-24 år	6,9		0,36	(0,28-0,46)	1.702
25-34 år	13,8		0,77	(0,62-0,94)	1.318
35-44 år	15,2		0,86	(0,72-1,01)	2.473
45-54 år	17,3		1		2.996
55-64 år	18,7		1,10	(0,95-1,28)	3.411
65-74 år	17,6		1,02	(0,87-1,21)	2.615
≥75 år	11,9		0,65	(0,52-0,81)	1.433
Alle mænd	14,9				15.948
Kvinder					
16-24 år	7,0		0,41	(0,32-0,52)	1.893
25-34 år	14,9		0,95	(0,79-1,14)	1.783
35-44 år	15,3		0,99	(0,85-1,16)	3.097
45-54 år	15,5		1		3.557
55-64 år	16,4		1,07	(0,92-1,25)	3.605
65-74 år	14,6		0,93	(0,79-1,10)	2.707
≥75 år	11,2		0,69	(0,56-0,84)	1.828
Alle kvinder	13,9				18.470
Uddannelse					
Under uddannelse	6,0				2.340
Ingen erhvervsuddannelse	20,5	21,8	2,15	(1,87-2,46)	4.793
Kort uddannelse	15,8	16,1	1,45	(1,29-1,62)	12.278
Kort videregående uddannelse	16,3	15,9	1,47	(1,27-1,69)	3.580
Mellemlang videregående uddannelse	11,9	12,2	1		5.934
Lang videregående uddannelse	7,8	8,2	0,63	(0,51-0,78)	1.923
Anden uddannelse	14,1	14,3	1,29	(1,09-1,53)	2.452
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	13,9	14,3	1		17.613
Arbejdsløse herunder aktiverede	20,2	22,1	1,69	(1,39-2,04)	1.102
Førtidspensionister	27,3	28,6	2,24	(1,93-2,61)	1.525
Efterlønsmodtagere	17,1				1.384
Alderspensionister	14,2				8.019
Øvrige ikke-erhvervsaktive	17,9				904
Samlivsstatus					
Samboende	14,9	14,4	1		24.684
Enlige	13,4	15,8	1,13	(1,03-1,24)	8.833
Etnicitet					
Dansk	14,4	14,4	1		32.623
Anden vestlig	13,3	13,7	0,91	(0,72-1,13)	892
Ikke-vestlig	13,8	15,0	1,01	(0,80-1,27)	903

Tallet angiver, at 12.278 borgere med kort uddannelse har svaret på spørgsmålet.

Intervallet 1,29-1,62 angiver indenfor hvilken sikkerhedsmargin, at odds ratioen befinder sig.

Tallet angiver, at 15,8 % af borgerne med en kort uddannelse er svært overvægtige.

Tallet angiver, at hvis køns- og aldersfordelingen i gruppen af kort uddannede, var som i Region Syddanmark, så ville 16,1 % af dem med en kort uddannelse være svært overvægtige.

Tallet angiver odds ratioen, dvs. hvor meget større (eller mindre) chance (odds) den aktuelle gruppe har for at være svært overvægtige i forhold til referencegruppen 'Mellemlang videregående uddannelse', hvor OR står som '1'.

Tabel 1.6.2 Eksempel på kommunetabel. Svær overvægt (tabel 4.6.10 i rapporten)

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	17,0	5.600	16,8	1,18	1,15
Billund	15,9	3.300	15,9	1,08	1,04
Esbjerg	14,8	13.700	14,9	1,01	1,00
Fanø	14,4	400	13,3	0,94	1,05
Faaborg-Midtfyn	15,4	6.400	15,1	1,04	1,02
Fredericia	11,8	4.700	11,9	0,77	0,76
Haderslev	14,4	6.500	14,4	0,98	0,98
Kerteminde	15,2	2.900	15,1	1,01	1,01
Kolding	15,1	10.700	15,2	1,05	1,05
Langeland	19,7	2.300	19,9	1,39	1,35
Middelfart	14,8	4.400	14,3	0,99	1,01
Nordfyns	15,5	3.600	15,2	1,06	1,01
Nyborg	15,6	4.000	15,5	1,07	1,07
Odense	12,3	18.900	12,7	0,84	0,90
Svendborg	12,1	5.800	12,1	0,78	0,81
Sønderborg	15,5	9.500	15,5	1,05	1,03
Tønder	15,8	5.100	15,8	1,09	1,05
Varde	14,3	5.700	14,4	0,96	0,93
Vejen	14,6	4.900	14,5	0,99	0,96
Vejle	13,5	11.300	13,6	0,91	0,91
Ærø	14,3	800	13,6	0,92	0,94
Aabenraa	16,1	7.700	16,1	1,10	1,09
Region Syddanmark	14,4	138.000		1	1

Tallet 0,91 angiver, chancen (odds) Vejle Kommune har for have færre (eller flere) borgere med svær overvægt, sammenlignet med regionsgennemsnittet, justeret for køn og alder.

Tallet 0,91 angiver chancen (odds) for, at Vejle Kommune har færre (eller flere) overvægtige sammenlignet med regionsgennemsnittet, justeret for køn, alder og uddannelse.

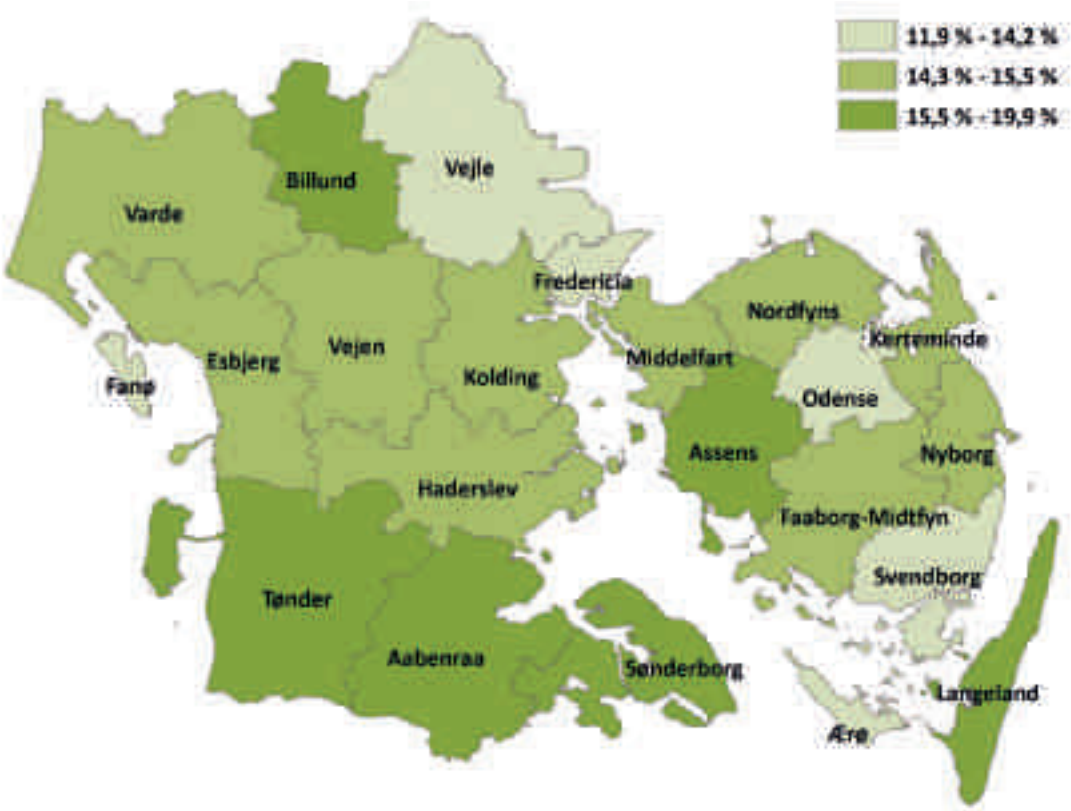
Tallet viser, at 13,5 % af borgerne i Vejle Kommune er svært overvægtige.

Tallet angiver, at den angivne procent svarer til, at 11.300 borgere i Vejle Kommune er svært overvægtige.

Tallet viser den justerede procent, dvs. såfremt køns- og aldersfordelingen i Vejle var som i Region Syddanmark, ville 13,6 % af borgerne i Vejle Kommune være svært overvæg-

Forskelle i forekomsten af en given indikator i kommunerne er illustreret på et kort over Region Syddanmark (figur 1.6.1). I figuren er andelen, der er svært overvægtig, igen anvendt som eksempel. Procenterne i øverste højre hjørne på kortet angiver indenfor, hvilket interval de forskellige kommuner findes. Intervallerne er baseret på køns- og aldersjusterede procent. Kommunerne er inddelt i tre grupper; de seks kommuner med de højeste forekomster; de seks kommuner med de laveste forekomster og de ti øvrige kommuner. I figuren er de angivet med tre grønne nuancer.

Figur 1.6.1 Eksempel på kommunekort. Andel, der er svært overvægtig, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent (figur 4.6.4 i rapporten)

© Kort og Matrikelstyrelsen
Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Usikkerhed

Ved læsning af opslagstabellerne i rapporten er der opgivet mange forskellige tal. Det er vigtigt at huske på, at alle tal er behæftet med en vis usikkerhed. Generelt gælder at jo færre borgere, der er med i en given analyse desto større er usikkerheden. I tabel 1.6.3 er usikkerheden beregnet for forskellige procenter og forskellige størrelser af populationer.

Tabellen skal læses på følgende måde. Hvis fx en variabel er opgivet til 5 %, og antallet af svarpersoner er 100, så er usikkerheden på 4,3 %, dvs. at procenten kan variere mellem 0,7 og 9,3 (nemlig 5,0 – 4,3 = 0,7 og 5,0 + 4,3 = 9,3). Hvis der i stedet var 8.000 borgere, ville usikkerheden være 0,5 %, dvs., at procenten kan variere mellem 4,5 og 5,5. Usikkerheden bliver altså mindre jo flere svarpersoner, der indgår i analysen.

Tabel 1.6.3 Usikkerhed for andele beregnet for forskellige stikprøvestørrelser

Procent	100	500	1.500	3.000	8.000	35.000
5	4,3	1,9	1,1	0,8	0,5	0,2
10	5,9	2,6	1,5	1,1	0,7	0,3
15	7,0	3,1	1,8	1,3	0,8	0,4
20	7,8	3,5	2,0	1,4	0,9	0,4
25	8,5	3,8	2,2	1,5	0,9	0,5
30	9,0	4,0	2,3	1,6	1,0	0,5
35	9,3	4,2	2,4	1,7	1,0	0,5
40	9,6	4,3	2,5	1,8	1,1	0,5
45	9,8	4,4	2,5	1,8	1,1	0,5
50	9,8	4,4	2,5	1,8	1,1	0,5

Hvad er en odds ratio (OR)?
En odds ratio (OR) er et ofte anvendt mål for sammenhæng mellem to variable, og som navnet antyder, er det et forhold (ratio) mellem to odds.

Hvis OR er 1, er der ingen forskel på de to grupper. Hvis OR er større end 1, angiver det generelt, at den aktuelle gruppe i højere grad end referencegruppen har svaret 'ja' til den betragtede indikator. Hvis OR er mindre end 1, har den betragtede gruppe i mindre grad end referencegruppen svaret 'ja' til den betragtede indikator.

For nærmere at illustrere udregning af en OR benyttes nedenstående tabel, som viser et hypotetisk eksempel på sammenhængen mellem køn og langvarig sygdom.

Antal, mænd og kvinder, der har en langvarig sygdom

	Ja	Nej	I alt	Odds
Mænd	269	437	706	0,62
Kvinder	311	435	746	0,71

Eftersom 38 % af mændene (269/706) og 42 % af kvinderne (311/746) i dette eksempel har en langvarig sygdom, er konklusionen, at mænd i mindre grad end kvinder svarer, at de har en langvarig sygdom.

Tankegangen for OR er som følger: 269 mænd har en langvarig sygdom, mens 437 ikke har. Dette giver et odds for langvarig sygdom på 269/437=0,62. Dvs. for hver mand, der ikke har en langvarig sygdom, er der 0,62, der har. Tilsvarende er odds for kvinder 311/435=0,71. For hver kvinde, der ikke har en langvarig sygdom, er der således 0,71, der har. Når vi vælger kvinder som basis (referencegruppe) betyder dette, at OR er 0,62/0,71=0,86. Eftersom OR er mindre end 1, og kvinder er valgt som referencegruppe, betyder det, at mænd i mindre grad end kvinder har en langvarig sygdom.

Referencer

1. Kjøller M. Befolkning og levevilkår. I: Kjøller M, Juel K, Kamper-Jørgensen F. Folkesundhedsrapporten Danmark 2007. København: Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, 2007.
2. Fangel S, Linde PC & Thorsted BL. Nye problemer med repræsentativitet i surveys, som opregning med registre kan reducere. Metode & Data 93, 14-26 (2007).

2. Helbred og trivsel

2.1 Selvvurderet helbred

2.2 Fysisk og mentalt helbred

2.3 Stress

2.1 Selvvurderet helbred

Selvvurderet helbred er en persons samlede vurdering af en række helbredsforhold, der ikke alene kan beskrives ved at liste personens symptomer og sygdomme, og anbefales internationalt som en fast bestanddel af befolkningsundersøgelser.

Selvvurderet helbred er en uafhængig risikofaktor for sygelighed og dødelighed (1,2). Flere undersøgelser både i Danmark og internationalt har påvist sammenhænge mellem selvvurderet helbred og fx forekomst af kræft, hjertesygdom, brug af sundhedsvæsenet, medicinforbrug, dødelighed (3,4). Jo dårligere en person vurderer sit eget helbred, desto større er risikoen for sygelighed og for tidlig død. Der findes forskellige forklaringer på denne sammenhæng. For det første er det blevet fremhævet, at der er tale om en helhedsorienteret vurdering, hvor personen bruger forskellige kilder i sin vurdering; dvs. ikke blot sin aktuelle helbredssituation, men også udviklingen igennem hele livsforløbet, kendskab til sygelighed og dødelighed i familien, vurdering af egen helbredssituation i forhold til andre jævnaldrendes.

For det andet fremhæves, at vurderingen af eget helbred kan influere på, hvorledes personen reagerer på egen sygdom (fx at man tager den medicin, man er blevet ordineret) og egen sundhedsfremmende eller forebyggende adfærd – alt sammen faktorer, der har betydning for sygelighed og dødelighed.

For det tredje fremhæves, at vurderingen af eget helbred også afspejler indre og ydre ressourcer, der kan trækkes på i tilfælde af sygdom (2).

I nærværende undersøgelse er følgende spørgsmål anvendt til at belyse selvvurderet helbred: 'Hvordan synes du dit helbred er alt i alt?'. Der er fem svarmuligheder: 'Fremragende', 'vældig godt', 'godt', 'mindre godt' og 'dårligt'.

Tabel 2.1.1 Selvvurderet helbred blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

	16-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	≥75 år	Alle
Mænd								
Fremragende	29,1	14,5	11,7	8,7	7,4	7,2	3,4	12,1
Vældig godt	43,2	47,2	43,7	36,2	30,3	26,8	16,8	36,5
Godt	22,8	31,7	33,8	37,9	43,6	47,4	49,7	37,2
Mindre godt	3,9	5,0	8,9	13,7	15,3	15,4	24,1	11,5
Dårligt	0,9	1,5	1,9	3,5	3,5	3,2	6,1	2,7
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.747	1.379	2.587	3.136	3.584	2.763	1.564	16.760
Kvinder								
Fremragende	17,2	12,6	10,7	7,7	7,0	5,3	2,5	9,1
Vældig godt	46,1	43,4	41,6	33,9	29,8	23,7	11,6	33,7
Godt	29,1	32,4	33,8	37,5	40,4	50,0	48,7	38,3
Mindre godt	6,2	9,3	11,2	16,2	18,3	17,4	30,4	15,2
Dårligt	1,5	1,7	2,9	4,7	4,5	3,7	6,8	3,7
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.944	1.814	3.167	3.643	3.719	2.859	2.083	19.229

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Generelt vurderer en lidt større andel blandt mænd end blandt kvinder deres eget helbred som værende fremragende eller vældig godt, mens det omvendte gør sig gældende for andelen, der vurderer eget helbred som mindre godt eller dårligt (tabel 2.1.1). Med stigende alder falder andelen, der vurderer deres eget helbred som værende fremragende eller vældig godt. Omvendt forholder det sig med andelen, der vurderer eget helbred som mindre godt eller dårligt.

Tabel 2.1.2 viser sammenhængen mellem selvvurderet helbred og langvarig sygdom. I alt er der 62,6 % af borgerne i Region Syddanmark der ikke har en langvarig sygdom og vurderer deres helbred som værende fremragende, vældig godt eller godt, mens 13,0 % har en langvarig sygdom og vurderer deres helbred som mindre godt eller dårligt.

Der er dog også en gruppe på 21,0 %, der lever med langvarig sygdom, og som stadig vurderer, at deres helbred er fremragende, vældig godt eller godt.

Omvendt er der 3,4 % af borgerne, der ikke har en langvarig sygdom, men som alligevel vurderer deres helbred som værende mindre godt eller dårligt.

Tabel 2.1.2 Sammenhængen mellem selvvurderet helbred og langvarig sygdom. Procent

	Ingen langvarig sygdom	Langvarig sygdom
Fremragende, vældig godt, godt	62,6	21,0
Mindre godt, dårligt	3,4	13,0

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I den efterfølgende opslagstabel belyses andelen, der vurderer eget helbred som fremragende, vældig godt eller godt.

Referencer

1. DeSalvo KB, Bloser N, Reynolds K, He J & Muntner P. Mortality prediction with a single general self-rated health question. A meta-analysis. J. Gen. Intern. Med. 21, 267-275 (2006).

2. Idler EL & Benyamini Y. Self-rated health and mortality: a review of twenty-seven community studies. J. Health Soc. Behav. 38, 21-37 (1997).

3. Kristensen TS, Bjørner J, Smith-Hansen L, Borg V & Skov T. Selvvurderet helbred og arbejdsmiljø - Er selvvurderet helbred et frugtbart og nyttigt begreb i arbejdsmiljøforskning og forebyggelse? 1998. København, Arbejdsmiljøfondet.

4. Idler EL & Kasl S. Health perceptions and survival: do global evaluations of health status really predict mortality? J. Gerontol. 46, S55-S65 (1991).

Tabel 2.1.2 Fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	83,4				35.989
Mænd					
16-24 år	95,2		4,09	(3,05-5,50)	1.747
25-34 år	93,4		2,95	(2,23-3,90)	1.379
35-44 år	89,2		1,72	(1,42-2,07)	2.587
45-54 år	82,8		1		3.136
55-64 år	81,3		0,90	(0,77-1,06)	3.584
65-74 år	81,3		0,91	(0,77-1,07)	2.763
≥75 år	69,8		0,48	(0,41-0,57)	1.564
Alle mænd	85,7				16.760
Kvinder					
16-24 år	92,3		3,17	(2,52-3,97)	1.944
25-34 år	88,9		2,12	(1,74-2,58)	1.814
35-44 år	85,9		1,60	(1,36-1,88)	3.167
45-54 år	79,2		1		3.643
55-64 år	77,2		0,89	(0,78-1,02)	3.719
65-74 år	79,0		0,99	(0,85-1,15)	2.859
≥75 år	62,8		0,44	(0,38-0,51)	2.083
Alle kvinder	81,1				19.229
Uddannelse					
Under uddannelse	94,3				2.395
Ingen erhvervsuddannelse	68,4	67,8	0,34	(0,30-0,38)	5.108
Kort uddannelse	84,6	83,0	0,66	(0,59-0,74)	12.705
Kort videregående uddannelse	86,8	86,2	0,85	(0,73-0,99)	3.673
Mellemlang videregående uddannelse	88,7	87,4	1		6.088
Lang videregående uddannelse	90,3	86,9	1,03	(0,84-1,27)	1.980
Anden uddannelse	78,9	78,3	0,51	(0,43-0,60)	2.588
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	91,7	91,3	1		18.143
Arbejdsløse, herunder aktiverede	73,0	70,1	0,21	(0,17-0,25)	1.151
Førtidspensionister	40,1	42,8	0,07	(0,06-0,08)	1.619
Efterlønsmodtagere	86,7				1.432
Alderspensionister	73,9				8.585
Øvrige ikke-erhvervsaktive	57,3				949
Samlivsstatus					
Samboende	85,5	85,8	1		25.589
Enlig	80,5	77,6	0,58	(0,53-0,63)	9.241
Etnicitet					
Dansk	84,2	84,3	1		34.108
Anden vestlig	82,9	81,8	0,81	(0,67-0,99)	936
Ikke-vestlig	67,4	61,2	0,26	(0,22-0,30)	945

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 83,4 % af borgerne i Region Syddanmark vurderer eget helbred som fremragende, vældig godt eller godt. Andelen er større blandt mænd (85,7 %) end blandt kvinder (81,1 %). Der er en klar sammenhæng mellem selvvurderet helbred og alder. Således falder andelen med godt selvvurderet helbred generelt med stigende alder.

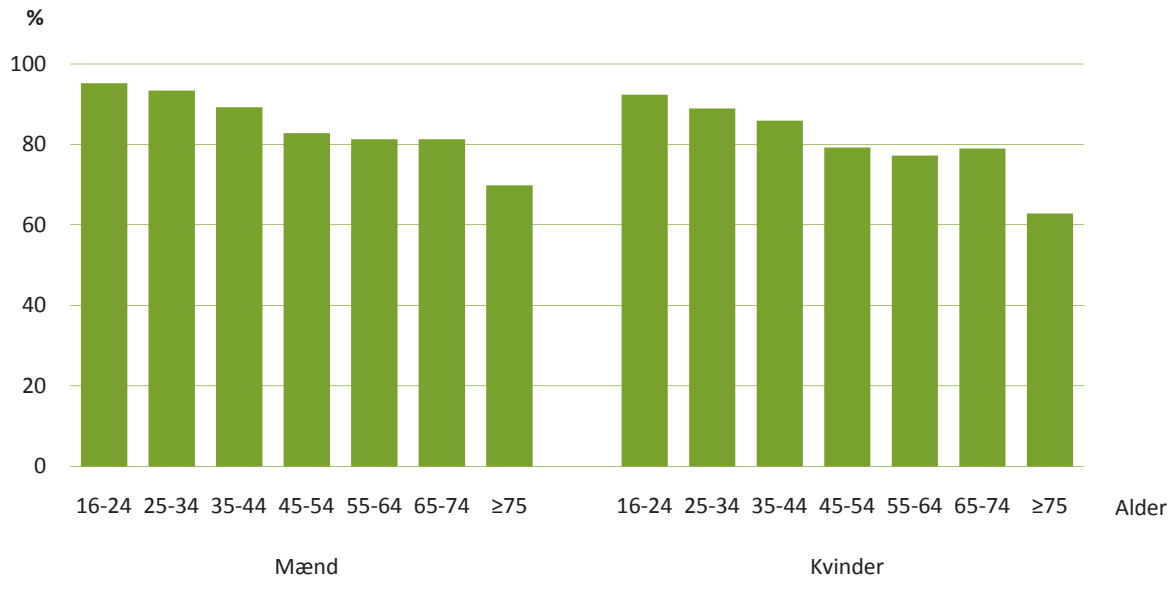
Uddannelse: Der er en sammenhæng mellem uddannelsesniveau og andelen der vurderer eget helbred som fremragende, vældig godt eller godt. Forskellen ses især mellem dem uden erhvervsuddannelse, hvor andelen er 67,8 % og dem med en uddannelse, hvor andelene varierer mellem 83,0 % og 87,4 %.

Erhvervsmæssig stilling: I gruppen af beskæftigede ses den højeste forekomst af borgere der vurderer eget helbred som fremragende, vældig godt eller godt (91,3 %). Blandt arbejdsløse er forekomsten 70,1 %, og blandt førtidspensionister er forekomsten 42,8 %.

Samlivsstatus: Forekomsten af borgere, der vurderer eget helbred som fremragende, vældig godt eller godt, er højere blandt samboende (85,8 %) end blandt enlige (77,6 %).

Etnicitet: Blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (61,2 %) ses den laveste forekomst der vurderer eget helbred som fremragende, vældig godt eller godt. Forekomsten er langt højere blandt borgere med dansk baggrund (84,3 %) og med anden vestlig baggrund (81,8 %).

Figur 2.1.1 Andel, der vurderer eget helbred som fremragende, vældig godt eller godt, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

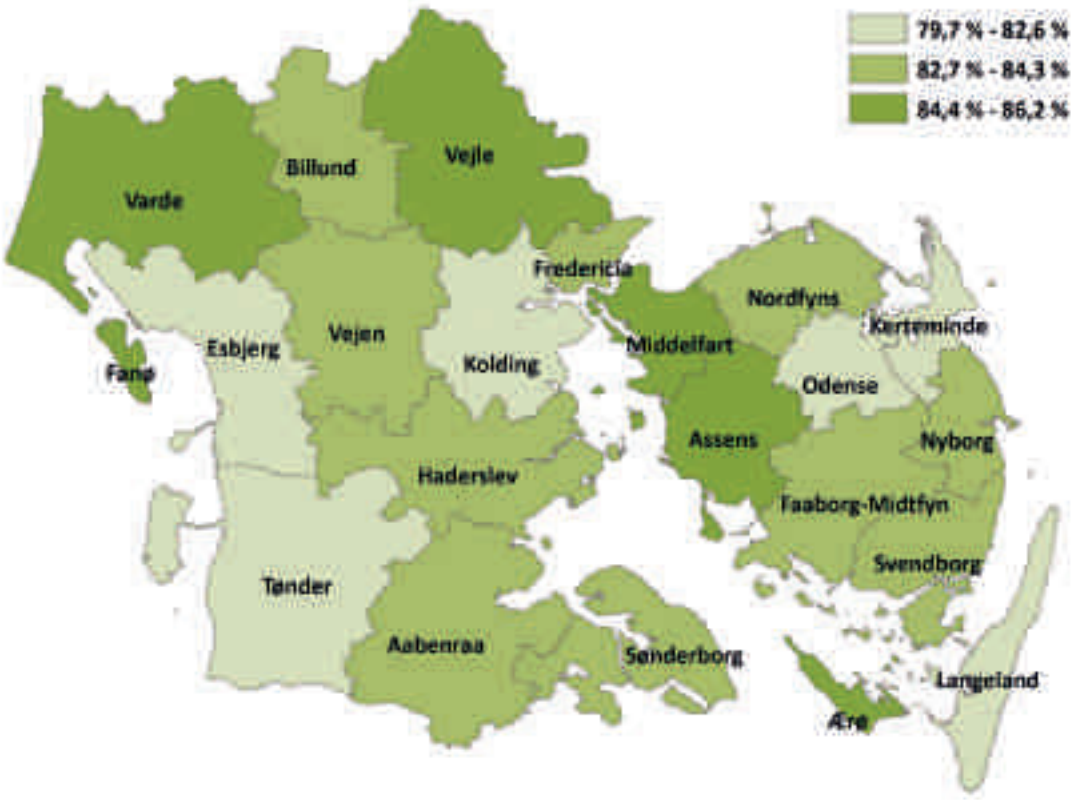
Tabel 2.1.3 Fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	84,1	27.900	84,4	1,07	1,13
Billund	84,1	17.300	84,1	1,04	1,10
Esbjerg	82,6	76.500	82,3	0,87	0,87
Fanø	84,3	2.200	85,8	1,19	1,01
Faaborg-Midtfyn	83,6	34.800	84,1	1,05	1,07
Fredericia	83,4	33.200	83,3	1,00	0,99
Haderslev	82,8	37.400	83,0	0,95	0,94
Kerteminde	81,9	15.500	82,5	0,93	0,91
Kolding	83,2	58.800	82,5	0,92	0,92
Langeland	77,9	9.000	79,7	0,78	0,80
Middelfart	84,7	25.200	85,1	1,10	1,07
Nordfyns	83,1	19.500	83,5	0,98	1,04
Nyborg	83,2	21.200	83,9	1,01	1,02
Odense	82,8	127.000	81,7	0,90	0,83
Svendborg	83,9	40.200	84,1	1,05	0,99
Sønderborg	82,5	50.600	82,8	0,93	0,95
Tønder	82,0	26.300	82,5	0,92	0,96
Varde	86,1	34.200	86,2	1,24	1,29
Vejen	82,8	27.700	82,7	0,93	0,98
Vejle	86,0	71.900	85,7	1,17	1,18
Ærø	82,0	4.700	84,4	1,05	1,04
Aabenraa	83,5	40.000	83,7	1,04	1,04
Region Syddanmark	83,4	801.300		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 2.1.2 Andel, der vurderer eget helbred som fremragende, vældig godt eller godt, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Langeland Kommune (79,7 %), Odense Kommune (81,7 %) og Esbjerg Kommune (82,3 %) har de mindste andele af borgere med fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred. Varde Kommune (86,2 %), Fanø Kommune (85,8 %) og Vejle Kommune (85,7 %), har de største andele af borgere med fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred.

Yderligere justering for uddannelse medfører kun små ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen med fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred. Dog ligger Fanø Kommune tæt på regionsgennemsnittet, når der justeres for uddannelse.

2.2 Fysisk og mentalt helbred

Der eksisterer flere forskellige spørgsmål eller spørgsmålsbatterier, der kan anvendes til at beskrive selvrapporteret helbredsstatus og helbredsrelateret livskvalitet. I nærværende undersøgelse anvendes spørgsmålsbatteriet SF-12 til at beskrive borgernes fysiske og mentale helbred. SF står for Short Form, idet spørgsmålsbatteriet er udviklet på grundlag af et langt mere omfattende spørgsmålsbatteri (1).

SF-12 indeholder 12 spørgsmål, der belyser en persons helbredstilstand inden for de seneste fire uger. Spørgsmålene omhandler helbredsrelaterede begrænsninger i fysisk funktion, social funktion og psykisk velbefindende.

SF-12 er et udbredt og anerkendt mål, og flere studier har dokumenteret høj validitet (1-3).

SF-12 er et såkaldt generisk helbredsstatusmål, hvilket vil sige, at spørgsmålene anses som relevante for såvel syge som raske. Da generiske spørgeskemaer indeholder spørgsmål af generel helbredsmæssig relevans, kan de anvendes til sammenligninger af livskvalitet mellem forskellige patientgrupper og mellem raske og syge. De generiske skalaer er ligeledes velegnet i forbindelse med befolkningsundersøgelser af den almene helbredstilstand (4).

Forekomsten af fysiske og psykiske sygdomme samt smerter eller ubehag beskrives i kapitlet om sygelighed (kapitel 3).

Ud fra besvarelsen på de 12 spørgsmål er det muligt at beregne en samlet score for to generelle helbredskomponenter – henholdsvis en fysisk helbredskomponent og en mental helbredskomponent. Der scores i intervallet 0 til 100 med 100 som udtryk for den bedst tænkelige helbredsstatus.

På baggrund af nationale tal fra undersøgelsen 'Hvordan har du det? 2010' er der defineret en standardafgrænsning for den fysiske og den mentale helbredskomponent. Gruppen, der har dårligt fysisk og mentalt helbred, er således afgrænset til de 10 % med den laveste score på henholdsvis den fysiske og mentale helbredskomponent. Dette svarer til en score på 35,37 eller derunder for den fysiske helbredskomponent og på 35,76 eller derunder for den mentale helbredskomponent. Disse standardafgrænsninger er anvendt i analysen af data fra 'Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010'. Grænsen er den samme for mænd og kvinder. Denne metode er tidligere anvendt i en national undersøgelse om mental sundhed (5).

Der er en større andel, der har dårligt fysisk og mentalt helbred, blandt borgere, der har en sygdom eller lidelse, sammenlignet med borgere, der ikke lider af en sygdom eller lidelse (tabel 2.2.1). Eksempelvis er der en større andel, der har dårligt fysisk og mentalt helbred, blandt dem, der har en langvarig sygdom, en kronisk lungesygdom eller en forbigående psykisk lidelse sammenlignet med dem, der ikke lider af disse tilstande.

Tabel 2.2.1 Andel, der har dårligt fysisk og mentalt helbred, opdelt på udvalgte indikatorer for sygelighed blandt mænd og kvinder. Procent

		Dårligt fysisk helbred	Dårligt mentalt helbred	Antal svarpersoner
Mænd				
Langvarig sygdom	Ja	26,9	14,1	4.778
	Nej	1,7	5,8	9.960
Astma	Ja	20,0	14,1	941
	Nej	8,3	7,8	13.254
Diabetes	Ja	25,7	13,7	869
	Nej	8,1	8,0	13.258
Forhøjet blodtryk	Ja	21,5	10,7	2.786
	Nej	6,5	7,7	11.338
Kronisk lungesygdom	Ja	41,0	18,8	710
	Nej	7,7	7,8	13.511
Slidgigt	Ja	29,0	12,2	2.654
	Nej	5,6	7,5	11.575
Osteoporose	Ja	55,5	25,4	138
	Nej	8,6	8,1	14.056
Diskusprolaps eller andre rygsygdomme	Ja	30,1	15,3	2.169
	Nej	5,5	7,1	11.968
Forbigående psykisk lidelse	Ja	23,4	38,7	1.068
(fx let depression eller angst)	Nej	7,7	5,4	13.051
Nedtrykt, deprimeret, ulykkelig inden for de	Ja	18,8	30,6	3.269
seneste 14 dage	Nej	6,7	1,4	11.465
Kvinder				
Langvarig sygdom	Ja	35,0	20,1	5.343
	Nej	3,3	8,9	10.801
Astma	Ja	25,5	20,4	1.148
	Nej	12,1	11,8	14.281
Diabetes	Ja	38,7	21,1	581
	Nej	12,2	12,2	14.750
Forhøjet blodtryk	Ja	29,0	14,1	3.012
	Nej	9,8	12,2	12.469
Kronisk lungesygdom	Ja	44,7	24,7	589
	Nej	12,0	12,0	14.903
Slidgigt	Ja	35,3	14,3	3.668
	Nej	7,4	11,9	11.906
Osteoporose	Ja	47,2	16,9	709
	Nej	11,6	12,3	14.764
Diskusprolaps eller andre rygsygdomme	Ja	39,8	17,9	2.156
	Nej	9,0	11,6	13.278
Forbigående psykisk lidelse	Ja	24,7	41,4	1.980
(fx let depression eller angst)	Nej	11,2	7,6	13.316
Nedtrykt, deprimeret, ulykkelig inden for de	Ja	20,6	34,7	4.837
seneste 14 dage	Nej	10,4	2,1	11.232

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Både blandt mænd og kvinder har en større andel dårligt fysisk og mentalt helbred blandt dem, der ryger dagligt, end blandt dem, der ikke ryger dagligt (tabel 2.2.2 og tabel 2.2.3).

Det fremgår også, at jo højere fysisk aktivitetsniveau og jo sundere kostmønster, desto lavere forekomst af dårligt fysisk og mentalt helbred.

I forhold til Body Mass Index (BMI) fremgår det, at andelen, der har dårligt fysisk og mentalt helbred, er størst blandt de undervægtige og de svært overvægtige. Blandt mænd ses der ingen nævneværdig forskel på andelen, der har dårligt fysisk helbred, blandt dem, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse og dem, der ikke gør. Der er dog en større andel, der har dårligt mentalt helbred, blandt mænd, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, end blandt mænd, der ikke gør.

Blandt kvinder har en mindre andel dårligt fysisk helbred blandt dem, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, end blandt dem, der ikke gør.

Blandt kvinder ses der ingen nævneværdig forskel på andelen, der har dårligt mentalt helbred blandt dem, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, og dem, der ikke gør.

Tabel 2.2.2 Andel, der har dårligt fysisk og mentalt helbred, opdelt på udvalgte indikatorer for sundhedsadfærd og BMI, blandt mænd. Procent

		Dårligt fysisk helbred	Dårligt mentalt helbred	Antal svarpersoner
Ryger dagligt	Ja	15,1	13,2	3.274
	Nej	8,0	7,0	11.349
Overskrider højrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse	Ja	10,4	11,0	1.629
	Nej	9,2	7,9	12.744
Fysisk aktivitetsniveau i fritiden	Stillesiddende	24,5	19,5	2.175
	Let	9,3	6,9	7.715
	Hård/moderat	2,3	5,1	4.659
BMI	Undervægt (BMI<18,5)	15,6	12,6	164
	Normalvægt (18,5≤BMI<25,0)	7,0	8,0	5.581
	Moderat overvægt (25,0≤ BMI<30,0)	9,0	7,9	6.228
	Svær overvægt (BMI≥30)	17,1	10,0	2.171
Kostmønster	Usundt	11,2	10,2	2.589
	Middelsundt	9,0	7,9	9.420
	Sundt	8,5	6,8	2.183

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Tabel 2.2.3 Andel, der har dårligt fysisk og mentalt helbred opdelt på udvalgte indikatorer for sundhedsadfærd og BMI, blandt kvinder. Procent

		Dårligt fysisk helbred	Dårligt mentalt helbred	Antal svarpersoner
Ryger dagligt	Ja	17,3	18,1	3.049
	Nej	12,8	11,3	12.917
Overskrider højrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse	Ja	9,8	14,5	985
	Nej	13,5	12,5	14.553
Fysisk aktivitetsniveau i fritiden	Stillesiddende	35,5	25,9	2.276
	Let	11,7	10,6	10.234
	Hård/moderat	3,3	8,6	3.382
BMI	Undervægt (BMI<18,5)	17,1	16,5	479
	Normalvægt (18,5≤BMI<25,0)	10,0	11,3	8.392
	Moderat overvægt (25,0≤BMI<30,0)	14,7	12,2	4.651
	Svær overvægt (BMI≥30)	24,7	18,0	2.201
Kostmønster	Usundt	18,8	22,0	1.351
	Middelsundt	13,4	12,3	9.833
	Sundt	11,0	9,4	4.590

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I de følgende opslagstabeller gives en mere detaljeret beskrivelse af andelen, der har dårligt fysisk helbred og andelen, der har dårligt mentalt helbred.

Referencer

1. Ware JE, Kosinski M, Keller SD. A 12-Item Short-Form Health Survey: construction of scales and preliminary tests of reliability and validity. Med Care 1996; 34(3):220-233.

2. Gandek B, Ware JE, Aaronson NK, Apolone G, Bjorner JB, Brazier JE et al. Cross-validation of item selection and scoring for the SF-12 Health Survey in nine countries: results from the IQOLA Project. International Quality of Life Assessment. J Clin Epidemiol 1998; 51(11):1171-1178.

3. Kontodimopoulos N, Pappa E, Niakas D, Tountas Y. Validity of SF-12 summary scores in a Greek general population. Health Qual Life Outcomes 2007; 5:55.

4. Pedersen AF, Zachariae R, Mainz J. Livskvalitet som sundhedsfagligt effektmål. Ugeskr Læger 2005; 167(48):4545-4549.

5. Christensen AI, Davidsen M, Kjøller M, Juel K. Mental sundhed blandt voksne danskere. 2010. København, Sundhedsstyrelsen.

Tabel 2.2.4 Dårligt fysisk helbred. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	11,7				31.067
Mænd					
16-24 år	1,7		0,14	(0,08-0,22)	1.677
25-34 år	3,7		0,31	(0,22-0,45)	1.313
35-44 år	5,6		0,47	(0,37-0,61)	2.460
45-54 år	11,1		1		2.931
55-64 år	14,9		1,41	(1,17-1,71)	3.196
65-74 år	14,3		1,34	(1,09-1,64)	2.196
≥75 år	30,9		3,59	(2,91-4,43)	1.046
Alle mænd	9,6				14.819
Kvinder					
16-24 år	3,0		0,19	(0,13-0,26)	1.847
25-34 år	6,0		0,38	(0,29-0,49)	1.714
35-44 år	8,8		0,57	(0,47-0,70)	2.956
45-54 år	14,4		1		3.302
55-64 år	18,3		1,33	(1,13-1,58)	3.110
65-74 år	18,0		1,31	(1,09-1,58)	2.065
≥75 år	45,8		5,03	(4,20-6,02)	1.254
Alle kvinder	13,9				16.248
Uddannelse					
Under uddannelse	2,4				2.293
Ingen erhvervsuddannelse	27,4	24,9	3,34	(2,85-3,93)	3.834
Kort uddannelse	11,6	13,9	1,85	(1,60-2,13)	11.351
Kort videregående uddannelse	9,2	10,9	1,35	(1,12-1,62)	3.317
Mellemlang videregående uddannelse	7,2	8,6	1		5.613
Lang videregående uddannelse	4,4	7,2	0,71	(0,53-0,94)	1.866
Anden uddannelse	16,7	17,9	2,32	(1,90-2,82)	2.133
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	4,4	4,8	1		16.812
Arbejdsløse, herunder aktiverede	15,0	18,3	4,80	(3,80-6,05)	1.058
Førtidspensionister	55,6	53,0	21,83	(18,5-25,7)	1.313
Efterlønsmodtagere	9,8				1.210
Alderspensionister	25,4				6.142
Øvrige ikke-erhvervsaktive	30,7				849
Samlivsstatus					
Samboende	10,5	10,6	1		22.530
Enlige	13,7	16,7	1,60	(1,45-1,78)	7.902
Etnicitet					
Dansk	11,3	12,1	1		29.450
Anden vestlig	10,8	13,2	1,12	(0,87-1,44)	813
Ikke-vestlig	21,0	29,2	3,74	(3,03-4,60)	804

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: Ud fra den valgte afgrænsning har i alt 11,7 % af borgerne i Region Syddanmark dårligt fysisk helbred. Det vigtige er imidlertid at fokusere på en afvigelse fra 10 %, da der på forhånd er defineret en standardafgrænsning for den fysiske helbredskomponent på 10 % på baggrund af nationale tal fra undersøgelsen 'Hvordan har du det? 2010'. Afvigelser fra 10 % vil således indikere en afvigelse fra det totale gennemsnit på nationalt plan. Forekomsten er højere blandt kvinder (13,9 %) end mænd (9,6 %). Dette gælder i alle aldersgrupper. Overordnet set stiger forekomsten af dårligt fysisk helbred med stigende alder for både mænd og kvinder.

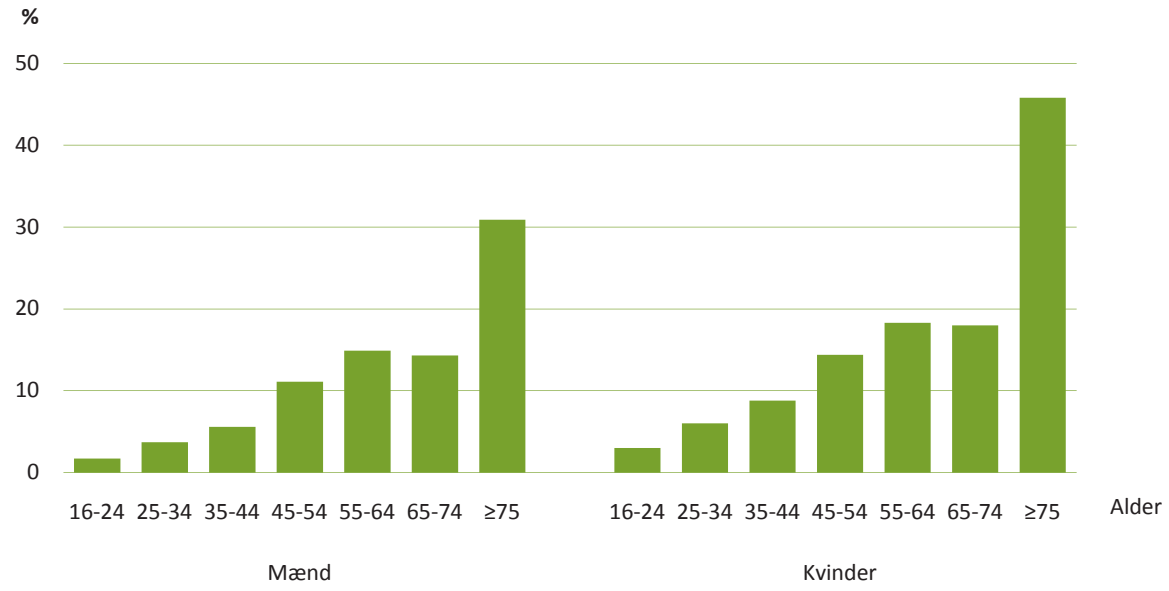
Uddannelse: Der ses en sammenhæng mellem uddannelsesniveau og dårligt fysisk helbred. Således er forekomsten af dårligt fysisk helbred 24,9 % blandt borgere uden erhvervsuddannelse og 7,2 % blandt borgere med en lang videregående uddannelse. Blandt borgere med en kort uddannelse er forekomsten 13,9 %.

Erhvervsmæssig stilling: Andelen, der har dårligt fysisk helbred, er størst blandt førtidspensionister (53,0 %) og mindst blandt beskæftigede (4,8 %). Blandt arbejdsløse er andelen 18,3 %.

Samlivsstatus: Der er en større andel, der har dårligt fysisk helbred, blandt enlige (16,7 %) end blandt samboende (10,6 %).

Etnicitet: Forekomsten af dårligt fysisk helbred er markant højere blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (29,2 %) end blandt borgere, der har dansk (12,1 %) eller anden vestlig (13,2 %) baggrund. At de justerede procenter alle ligger over gennemsnittet i regionen skyldes et sammenspil mellem bortfaldet på SF-12 spørgsmålene og den foretagne vægtning.

Figur 2.2.1 Andel, der har dårligt fysisk helbred, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

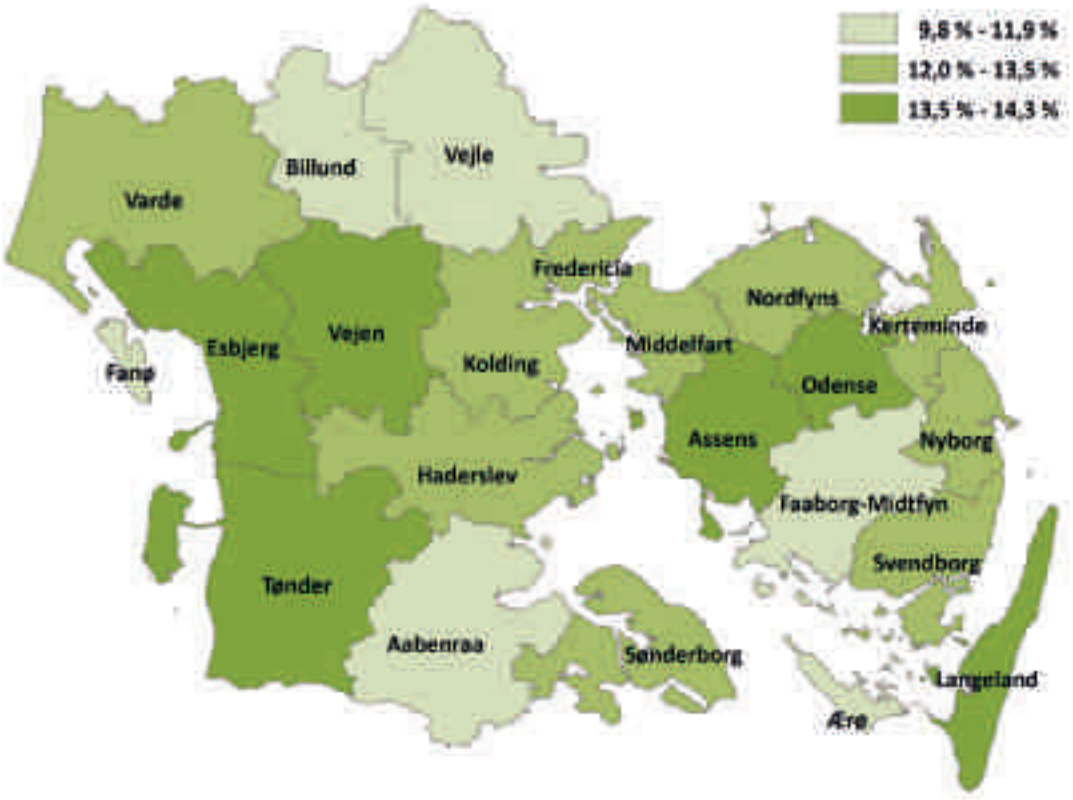
Tabel 2.2.5 Dårligt fysisk helbred. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	13,2	4.400	13,9	1,15	1,09
Billund	10,5	2.200	11,7	0,89	0,83
Esbjerg	12,8	11.900	14,3	1,20	1,23
Fanø	11,4	300	9,8	0,82	0,97
Faaborg-Midtfyn	11,1	4.600	11,5	0,88	0,86
Fredericia	12,3	4.900	13,2	1,09	1,09
Haderslev	11,3	5.100	12,0	0,98	0,98
Kerteminde	11,9	2.300	12,2	0,93	0,94
Kolding	11,8	8.300	13,5	1,10	1,09
Langeland	15,0	1.700	14,2	1,16	1,14
Middelfart	12,1	3.600	12,6	1,02	1,06
Nordfyns	11,4	2.700	12,0	0,94	0,89
Nyborg	11,9	3.000	12,2	0,98	0,98
Odense	11,6	17.800	13,5	1,07	1,18
Svendborg	11,4	5.500	12,0	0,95	1,01
Sønderborg	11,9	7.300	12,5	1,00	0,98
Tønder	13,5	4.300	13,9	1,15	1,09
Varde	11,3	4.500	12,2	0,97	0,92
Vejen	12,9	4.300	14,3	1,17	1,09
Vejle	9,5	8.000	10,9	0,80	0,80
Ærø	13,2	800	11,6	0,95	0,96
Aabenraa	11,4	5.400	11,9	0,94	0,94
Region Syddanmark	11,7	112.800		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 2.2.2 Andel, der har dårligt fysisk helbred, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De højeste forekomster af dårligt fysisk helbred ses i Esbjerg Kommune, Vejen Kommune og Langeland Kommune, og de laveste forekomster ses i Fanø Kommune og Vejle Kommune.

Når der yderligere justeres for uddannelse ses en høj forekomst i Esbjerg Kommune, Odense Kommune og Langeland Kommune og en lav forekomst i Vejle Kommune og Billund Kommune.

Tabel 2.2.6 Dårligt mentalt helbred. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	10,5				31.067
Mænd					
16-24 år	8,2		0,86	(0,67-1,12)	1.677
25-34 år	9,7		1,03	(0,80-1,34)	1.313
35-44 år	10,0		1,07	(0,85-1,33)	2.460
45-54 år	9,4		1		2.931
55-64 år	6,7		0,69	(0,55-0,88)	3.196
65-74 år	4,4		0,44	(0,33-0,59)	2.196
≥75 år	9,5		1,00	(0,75-1,34)	1.046
Alle mænd	8,4				14.819
Kvinder					
16-24 år	16,0		1,31	(1,07-1,59)	1.847
25-34 år	16,2		1,33	(1,09-1,62)	1.714
35-44 år	12,7		1,00	(0,83-1,20)	2.956
45-54 år	12,7		1		3.302
55-64 år	8,6		0,65	(0,53-0,79)	3.110
65-74 år	6,5		0,48	(0,37-0,62)	2.065
≥75 år	15,9		1,30	(1,04-1,63)	1.254
Alle kvinder	12,6				16.248
Uddannelse					
Under uddannelse	12,7				2.293
Ingen erhvervsuddannelse	13,9	16,1	1,95	(1,62-2,35)	3.834
Kort uddannelse	9,1	9,2	1,09	(0,94-1,26)	11.351
Kort videregående uddannelse	10,5	9,6	1,07	(0,89-1,29)	3.317
Mellemlang videregående uddannelse	9,3	8,5	1		5.613
Lang videregående uddannelse	9,3	8,6	1,06	(0,84-1,35)	1.866
Anden uddannelse	12,4	13,3	1,62	(1,31-2,01)	2.133
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	7,5	7,2	1		16.812
Arbejdsløse, herunder aktiverede	24,3	24,3	4,27	(3,49-5,23)	1.058
Førtidspensionister	27,9	28,7	6,27	(5,24-7,50)	1.313
Efterlønsmodtagere	5,0				1.210
Alderspensionister	8,6				6.142
Øvrige ikke-erhvervsaktive	26,8				849
Samlivsstatus					
Samboende	8,3	8,4	1		22.530
Enlige	15,1	16,3	2,10	(1,88-2,35)	7.902
Etnicitet					
Dansk	9,7	9,7	1		29.450
Anden vestlig	14,7	14,6	1,56	(1,22-1,99)	813
Ikke-vestlig	22,9	23,0	2,55	(2,08-3,12)	804

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 10,5 % af borgerne i Region Syddanmark har dårligt mentalt helbred ud fra den valgte afgrænsning. Det vigtige er imidlertid at fokusere på en afvigelse fra 10 %, da der på forhånd er defineret en standardafgrænsning for den mentale helbredskomponent på 10 % på baggrund af nationale tal fra undersøgelsen 'Hvordan har du det? 2010'. Afvigelser fra 10 % vil således indikere en afvigelse fra det totale gennemsnit på nationalt plan. Andelen er større blandt kvinder (12,6 %) end blandt mænd (8,4 %). Dette gælder i alle aldersgrupper. Både blandt mænd og kvinder er andelen mindst i aldersgrupperne 55-64 år og 65-74 år.

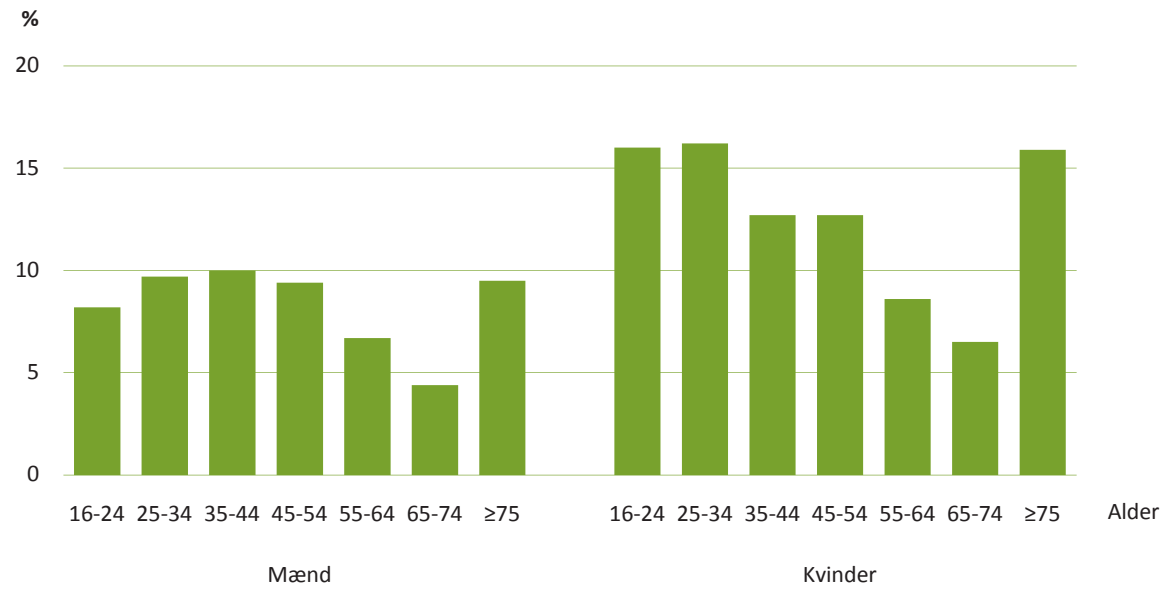
Uddannelse: Forekomsten af dårligt mentalt helbred er højest blandt borgere uden erhvervsuddannelse (16,1 %).

Erhvervsmæssig stilling: Forekomst af dårligt mentalt helbred er høj blandt førtidspensionister (28,7 %) og arbejdsløse (24,3 %), mens den er lav blandt beskæftigede (7,2 %).

Samlivsstatus: Blandt enlige (16,3 %) er andelen, der har dårligt mentalt helbred, dobbelt så stor som blandt samboende (8,4 %).

Etnicitet: En større andel blandt borgere med anden vestlig (14,6 %) eller ikke-vestlig (23,0 %) baggrund har dårligt mentalt helbred end blandt borgere med dansk baggrund (9,7 %).

Figur 2.2.3 Andel, der har dårligt mentalt helbred, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

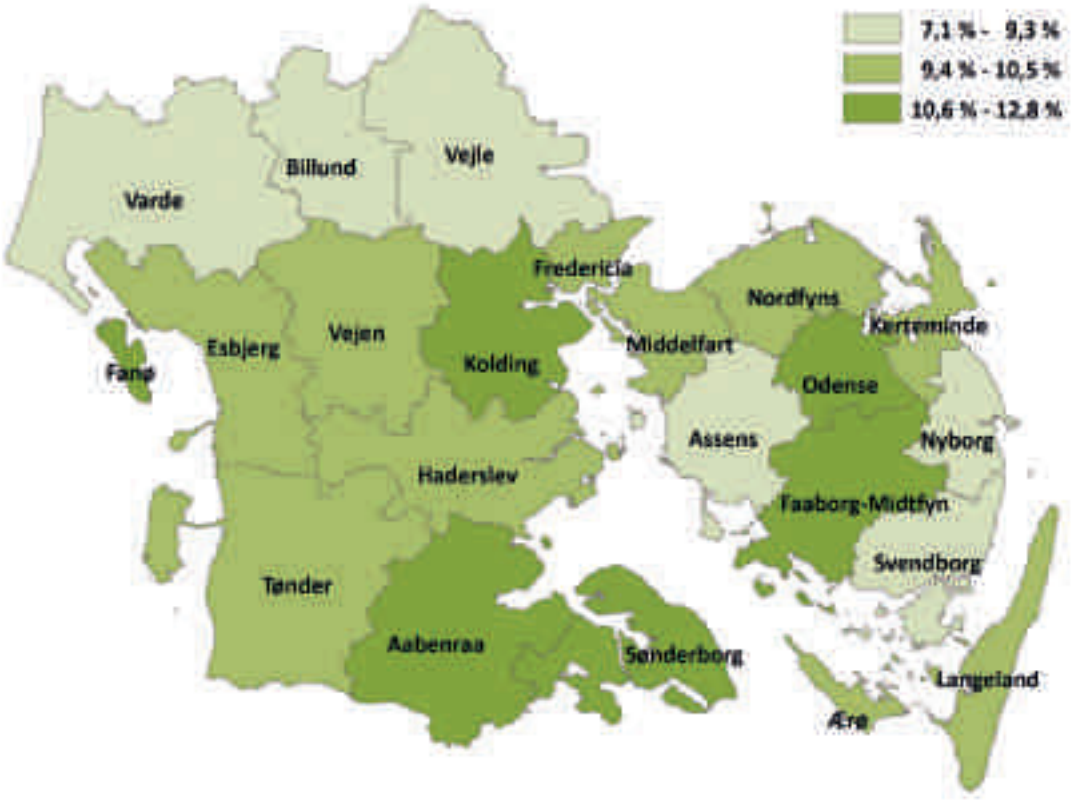
Tabel 2.2.7 Dårligt mentalt helbred. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	9,0	3.000	8,9	0,90	0,88
Billund	8,4	1.700	8,5	0,84	0,82
Esbjerg	10,2	9.400	9,9	1,00	1,00
Fanø	10,4	300	11,1	1,08	1,15
Faaborg-Midtfyn	10,5	4.400	10,6	1,07	1,07
Fredericia	9,4	3.700	9,4	0,95	0,95
Haderslev	10,6	4.800	10,5	1,06	1,07
Kerteminde	10,4	2.000	10,5	1,07	1,08
Kolding	11,2	7.900	11,3	1,12	1,13
Langeland	10,7	1.200	10,5	1,11	1,10
Middelfart	9,7	2.900	9,6	0,97	0,98
Nordfyns	9,9	2.300	9,8	0,99	0,96
Nyborg	8,7	2.200	8,8	0,86	0,87
Odense	12,8	19.700	12,6	1,30	1,33
Svendborg	9,0	4.300	9,1	0,90	0,92
Sønderborg	12,9	7.900	12,8	1,32	1,31
Tønder	9,7	3.100	10,0	0,99	0,98
Varde	6,9	2.800	7,1	0,68	0,67
Vejen	10,2	3.400	9,9	1,04	1,02
Vejle	9,4	7.800	9,2	0,93	0,93
Ærø	9,0	500	9,8	0,94	0,94
Aabenraa	10,9	5.200	11,0	1,09	1,09
Region Syddanmark	10,5	100.700		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 2.2.4 Andel, der har dårligt mentalt helbred, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Forekomsten af dårligt mentalt helbred er højest i Sønderborg Kommune og Odense Kommune og lavest i Varde Kommune og Billund Kommune.

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen med dårligt mentalt helbred.

2.3 Stress

Stress kan udløse forskellige sygdomme, men er ikke en sygdom i sig selv. Det er vigtigt at skelne mellem den kortvarige og den langvarige stress (1). Kortvarig, akut stress oplever vi, når en situation presser os og bringer vores krop i alarmberedskab. Formålet er at skærpe sanserne og gøre os i stand til at handle. Bagefter slapper kroppen igen af og restituerer sig. Denne kortvarige form for stress er ikke skadelig. Vedvarende, langvarig stress opstår, når de situationer og begivenheder, der stresser os, ikke forsvinder, men forhindrer kroppen i at restituere. Det er næsten altid skadeligt, fordi kroppen ikke er skabt til at være i konstant beredskab, og det går ud over vores helbred og velbefindende. Stress menes at være nøglen til at forstå en række sammenhænge mellem det biologiske, det psykologiske og det sociale. Det kan tænkes, at stress påvirker helbredet via en række forskellige mekanismer, fx personlig adfærd, sårbarhed, fysiologiske processer og risiko for kronisk psykisk lidelse (2).

Der er i nærværende undersøgelse blevet stillet tre spørgsmål til at belyse stress inden for den seneste måned. Det første spørgsmål lyder: 'Hvor ofte har du følt dig nervøs eller stresset?'. Der er fem svarmuligheder, som er ens i de tre spørgsmål: 'Meget ofte', 'ofte', 'en gang imellem', 'næsten aldrig' eller 'aldrig'. Andelen, der meget ofte eller ofte har følt sig nervøs eller stresset, er større blandt kvinder end blandt mænd (tabel 2.3.1).

Tabel 2.3.1 Oplevelsen af nervøsitet og stress inden for den seneste måned blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

	16-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	≥75 år	Alle
Mænd								
Meget ofte	2,3	2,7	2,7	2,5	1,7	1,3	1,4	2,2
Ofte	7,8	10,1	9,0	8,7	7,5	3,5	6,1	7,8
En gang imellem	28,4	34,6	33,7	31,2	25,0	20,8	25,2	29,0
Næsten aldrig	40,1	37,1	36,1	38,6	37,3	35,2	31,1	37,0
Aldrig	21,3	15,6	18,6	19,0	28,5	39,3	36,2	24,0
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.744	1.379	2.584	3.121	3.563	2.711	1.470	16.572
Kvinder								
Meget ofte	4,4	3,8	3,8	3,8	3,1	2,0	3,2	3,5
Ofte	14,9	15,3	12,2	13,2	9,9	6,3	9,2	11,7
En gang imellem	37,4	38,5	39,1	37,5	32,7	31,0	34,9	36,1
Næsten aldrig	33,6	31,5	32,7	32,6	34,6	31,3	26,8	32,2
Aldrig	9,8	10,9	12,2	12,9	19,8	29,4	26,0	16,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.942	1.816	3.171	3.649	3.693	2.769	1.908	18.948

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Det andet spørgsmål er: 'Hvor ofte har du følt, at du havde styr på tingene?', hvor 6,8 % blandt mænd og 7,6 % blandt kvinder angiver, at de aldrig eller næsten aldrig føler at have styr på tingene (tabel 2.3.2). Det tredje spørgsmål er: 'Hvor ofte har du følt, at problemerne hobede sig op, så du ikke kunne magte dem?' (tabel 2.3.3), hvor i alt 9,1 % blandt mænd og 13,3 % blandt kvinder oplyser, at de meget ofte eller ofte har følt, at problemerne hobede sig op, så de ikke kunne magte dem.

Tabel 2.3.2 Oplevelsen af at have styr på tingene inden for den seneste måned blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

	16-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	≥75år	Alle
Mænd								
Meget ofte	26,0	25,5	28,8	32,7	36,8	35,2	21,8	30,3
Ofte	51,3	53,8	53,6	48,5	45,5	43,2	41,6	48,9
En gang imellem	16,6	15,5	12,9	13,7	11,9	11,7	19,0	14,0
Næsten aldrig	4,7	3,5	3,8	4,2	4,2	6,0	10,9	4,8
Aldrig	1,4	1,7	0,9	0,9	1,6	3,8	6,7	2,0
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.744	1.377	2.578	3.114	3.544	2.686	1.442	16.485
Kvinder								
Meget ofte	18,3	20,0	25,1	27,3	29,1	26,6	17,3	24,0
Ofte	50,1	53,2	51,2	49,3	48,1	48,9	42,1	49,3
En gang imellem	23,0	20,8	17,8	17,1	16,8	15,7	26,2	19,2
Næsten aldrig	7,0	5,4	4,9	5,2	4,7	5,2	10,0	5,8
Aldrig	1,7	0,6	1,1	1,1	1,3	3,6	4,6	1,8
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.939	1.815	3.172	3.637	3.668	2.727	1.854	18.812

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Tabel 2.3.3 Oplevelsen af at problemerne hobede sig op, så du ikke kunne magte dem inden for den seneste måned blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

	16-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	≥75 år	Alle
Mænd								
Meget ofte	3,3	2,3	2,3	2,2	2,4	2,0	4,5	2,5
Ofte	7,1	7,0	6,1	7,2	5,9	5,1	9,2	6,6
En gang imellem	18,7	19,4	18,3	20,1	16,7	16,4	24,0	18,7
Næsten aldrig	34,4	39,2	34,5	37,0	36,6	32,4	29,1	35,9
Aldrig	36,6	32,1	35,9	33,4	38,5	44,2	33,2	36,3
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.743	1.376	2.582	3.113	3.550	2.701	1.469	16.534
Kvinder								
Meget ofte	5,6	4,0	2,9	3,8	3,4	2,8	7,4	4,1
Ofte	12,1	10,0	7,3	9,0	8,6	7,2	11,7	9,2
En gang imellem	25,0	24,5	24,6	25,0	23,2	25,6	32,0	25,4
Næsten aldrig	34,9	36,0	36,4	33,5	34,7	32,0	24,6	33,6
Aldrig	22,5	25,5	28,9	28,8	30,1	32,5	24,3	27,4
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.942	1.816	3.172	3.641	3.676	2.753	1.912	18.912

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Referencer

1. Netterstrøm B. Stress. I: Kjøller M, Juel K, Kamper-Jørgensen F, editors. Folkesundhedsrapporten Danmark 2007. København: Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, 2007: 275-286.
2. Kristensen TS. Stress og psykosomatiske sygdomme. I: Iversen L, Kristensen TS, Holstein BE, Due P, editors. Medicinsk Sociologi - samfund, sundhed og sygdom. København: Munksgaard, 2002: 225-253.

Tabel 2.3.4 Føler sig ofte eller meget ofte nervøs eller stresset. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	12,6				35.520
Mænd					
16-24 år	10,2		0,90	(0,71-1,13)	1.744
25-34 år	12,8		1,16	(0,92-1,46)	1.379
35-44 år	11,7		1,05	(0,86-1,28)	2.584
45-54 år	11,2		1		3.121
55-64 år	9,2		0,80	(0,65-0,98)	3.563
65-74 år	4,8		0,40	(0,31-0,52)	2.711
≥75 år	7,5		0,64	(0,49-0,83)	1.470
Alle mænd	10,0				16.572
Kvinder					
16-24 år	19,3		1,17	(0,98-1,39)	1.942
25-34 år	19,0		1,15	(0,97-1,37)	1.816
35-44 år	15,9		0,93	(0,79-1,09)	3.171
45-54 år	17,0		1		3.649
55-64 år	12,9		0,73	(0,62-0,86)	3.693
65-74 år	8,3		0,44	(0,36-0,54)	2.769
≥75 år	12,4		0,69	(0,57-0,84)	1.908
Alle kvinder	15,2				18.948
Uddannelse					
Under uddannelse	16,2				2.390
Ingen erhvervsuddannelse	14,7	18,2	2,04	(1,74-2,39)	4.949
Kort uddannelse	11,0	11,0	1,19	(1,05-1,36)	12.643
Kort videregående uddannelse	12,7	10,7	1,12	(0,95-1,32)	3.665
Mellemlang videregående uddannelse	10,9	9,4	1		6.086
Lang videregående uddannelse	13,2	13,0	1,29	(1,06-1,58)	1.978
Anden uddannelse	14,0	15,4	1,76	(1,46-2,12)	2.551
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	10,1	10,0	1		18.113
Arbejdsløse, herunder aktiverede	24,4	26,1	3,08	(2,54-3,73)	1.151
Førtidspensionister	31,3	31,0	4,70	(4,03-5,47)	1.600
Efterlønsmodtagere	6,9				1.423
Alderspensionister	8,0				8.235
Øvrige ikke-erhvervsaktive	27,7				944
Samlivsstatus					
Samboende	11,2	11,4	1		25.356
Enlige	15,3	16,3	1,51	(1,36-1,67)	9.139
Etnicitet					
Dansk	11,5	11,5	1		33.660
Anden vestlig	18,4	18,0	1,68	(1,36-2,07)	920
Ikke-vestlig	31,4	33,6	3,21	(2,71-3,80)	940

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 12,6 % af borgerne angiver, at der ofte eller meget ofte føler sig nervøse eller stresset. Andelen er større blandt kvinder (15,2 %) end blandt mænd (10,0 %). Både blandt mænd og kvinder ses den mindste andel i aldersgruppen 65-74 år og den næstmindste i aldersgruppen 75 år eller derover.

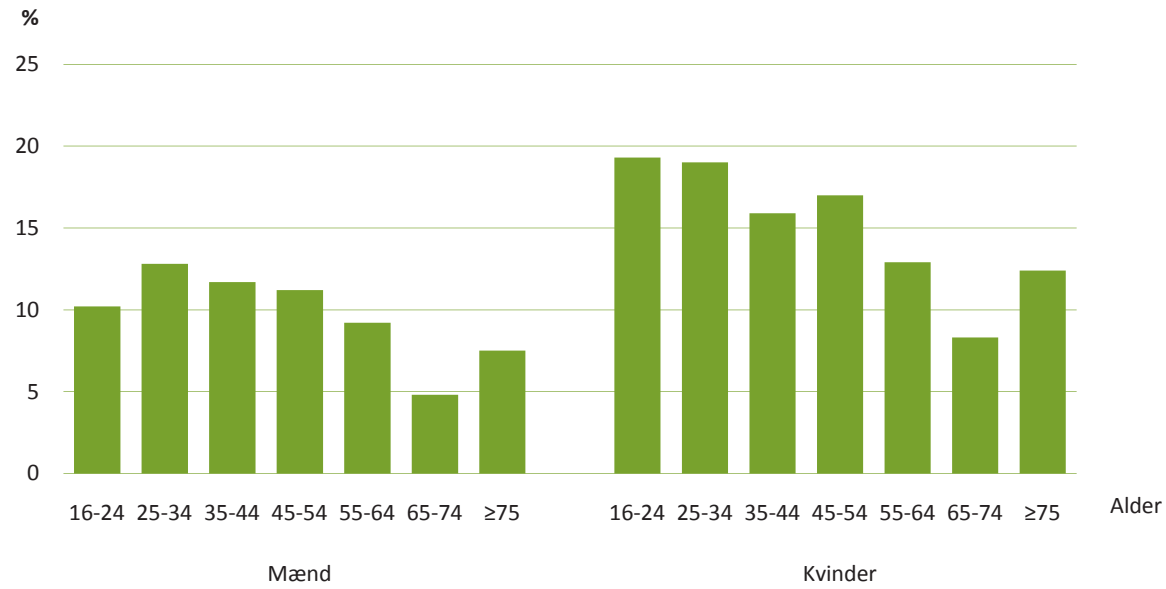
Uddannelse: Den højeste forekomst af borgere, der ofte føler sig nervøse eller stresset, ses blandt borgere uden erhvervsuddannelse (18,2 %). Den laveste forekomst ses blandt borgere med en mellemlang videregående uddannelse (9,4 %), mens forekomsten er 11,0 % blandt dem med en kort uddannelse og 13,0 % blandt dem med en lang videregående uddannelse.

Erhvervsmæssig stilling: Den højeste forekomst af borgere, der ofte føler sig nervøse eller stresset, findes blandt førtidspensionister (31,0 %) og arbejdsløse (26,1 %), mens forekomsten kun er 10,0 % blandt beskæftigede.

Samlivsstatus: Blandt enlige er der en højere forekomst af borgere (16,3 %), der ofte føler sig nervøse eller stresset, sammenlignet med samboende (11,4 %).

Etnicitet: Blandt borgere med dansk baggrund ses den laveste forekomst af borgere, der ofte føler sig nervøs eller stresset (11,5 %). Blandt borgere med ikke-vestlig baggrund er det hver tredje (33,6 %), og blandt borgere med anden vestlig baggrund drejer det sig om knap hver femte (18,0 %).

Figur 2.3.1 Andel, der ofte eller meget ofte føler sig nervøs eller stresset, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

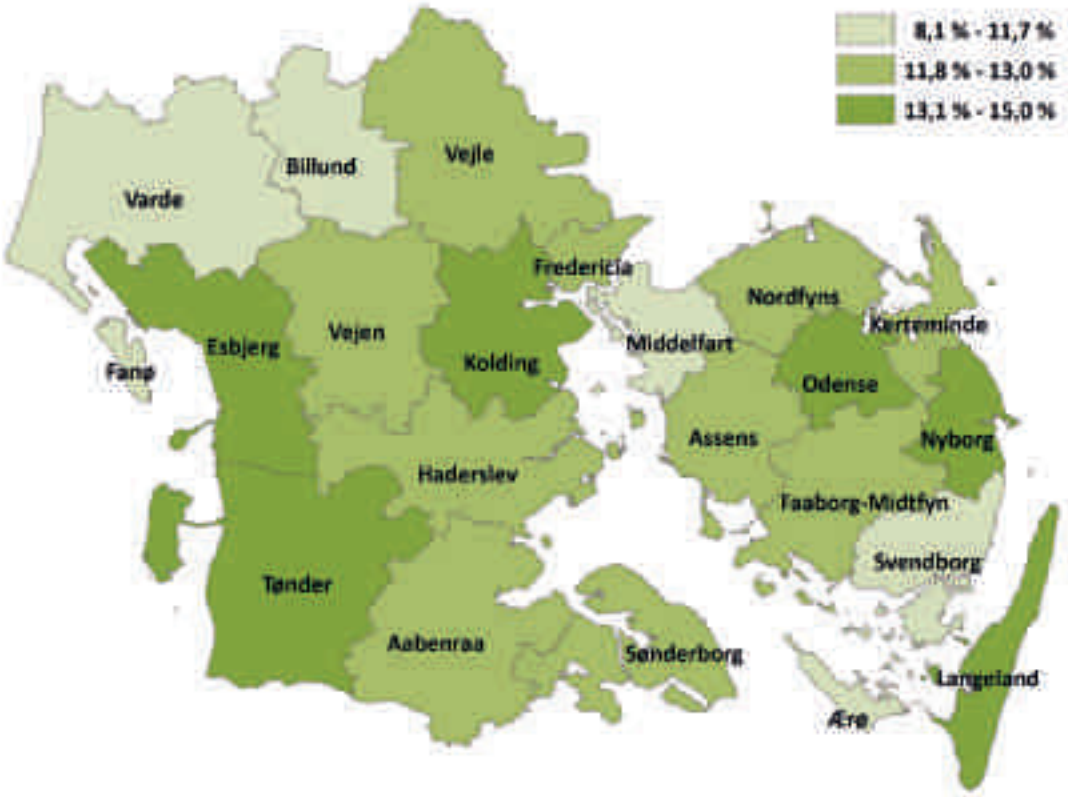
Tabel 2.3.5 Føler sig ofte eller meget ofte nervøs eller stresset. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	11,8	3.900	11,9	0,99	0,96
Billund	9,6	2.000	9,6	0,79	0,78
Esbjerg	13,2	12.300	13,1	1,10	1,09
Fanø	9,8	300	10,0	0,83	0,88
Faaborg-Midtfyn	12,2	5.100	12,4	1,05	1,05
Fredericia	13,0	5.200	13,0	1,11	1,12
Haderslev	12,0	5.400	11,9	1,04	1,05
Kerteminde	12,2	2.300	12,3	1,07	1,08
Kolding	13,3	9.400	13,2	1,11	1,11
Langeland	13,1	1.500	13,7	1,16	1,15
Middelfart	10,7	3.200	10,7	0,89	0,90
Nordfyns	11,9	2.800	11,9	0,99	0,97
Nyborg	12,9	3.300	13,1	1,07	1,08
Odense	15,4	23.700	15,0	1,28	1,30
Svendborg	11,3	5.400	11,3	0,93	0,96
Sønderborg	12,5	7.700	12,7	1,07	1,06
Tønder	12,9	4.100	13,2	1,12	1,10
Varde	8,1	3.200	8,1	0,67	0,66
Vejen	11,8	4.000	11,9	1,01	0,99
Vejle	11,9	10.000	11,8	0,97	0,97
Ærø	10,1	600	11,4	0,93	0,93
Aabenraa	12,3	5.900	12,4	1,01	1,02
Region Syddanmark	12,6	121.100		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 2.3.2 Andel, der ofte eller meget ofte føler sig nervøs eller stresset, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Andelen, der ofte føler sig nervøse eller stresset, er relativ stor i Odense Kommune (15,0 %) og i Langeland Kommune (13,7 %) og relativ lille i Varde Kommune (8,1 %), Billund Kommune (9,6 %) og i Fanø Kommune (10,0 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der ofte føler sig nervøse eller stresset.

3. Sygelighed

3.1 Langvarig sygdom

3.2 Specifikke sygdomme og lidelser

3.3 Smerter eller ubehag

3.4 Sygefravær

3.1 Langvarig sygdom

Der er i stigende grad kommet fokus på langvarige sygdomme. Tidligere dominerede infektionssygdomme, mødre- og børnedødelighed sammen med ernæringsmæssige og sociale forhold, men nu er det største problem langvarige sygdomme, herunder hjerte-kar-sygdomme, sygdomme i nervesystemet, kræftsygdomme, psykiske lidelser, kroniske lungesygdomme (primært KOL), type-2-diabetes og muskel- og skeletsygdomme. Forklaringen på dette skiftende sygdomsbillede skal delvis findes i, at befolkningen lever længere, at der er en voksende ældrebefolkning, samt at behandlingsmulighederne er forbedrede (1). Endvidere skal forklaringen delvis findes i, at forekomsten af langvarige sygdomme i høj grad er betinget af vores livsstil, da vores livsstil både kan øge risikoen for og fremskynde udviklingen af en række langvarige sygdomme. I de senere år er der sket en række ændringer i vores livsstil. De fysiske krav i dagligdagen er aftaget væsentlig igennem de seneste generationer. Dels er mængden af fysisk anstrengende arbejde aftaget, og dels transporterer vi os i stigende grad i fx bil frem for på cykel eller til fods. Ændringer i vores livsstil er således også en forklaring på den omtalte ændring i sygdomsbilledet (2).

De fleste mennesker må i dag regne med at komme til at leve en del af deres liv med en eller flere langvarige sygdomme. Langvarige sygdomme lægger således beslag på en væsentlig del af ressourcerne i det regionale og kommunale sundhedsvæsen (1). Ved planlægning af sundhedsfremme og forebyggelsesaktiviteter er det nødvendigt at kende til forekomsten og fordelingen af langvarige sygdomme.

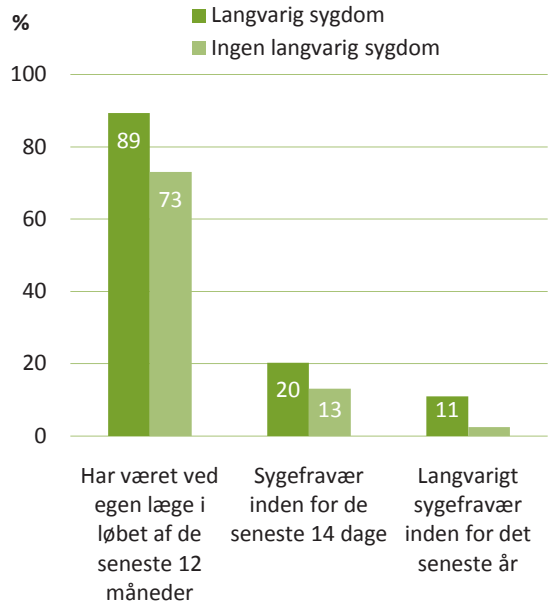
I Region Syddanmark er andelen med langvarig sygdom belyst ved følgende spørgsmål: 'Har du nogen langvarig sygdom, langvarig eftervirkning af skade, handicap eller anden langvarig lidelse?'. Der er følgende svarkategorier: 'Ja' og 'nej'. Langvarig sygdom benyttes i denne rapport synonymt med begrebet kronisk sygdom.

Ud fra det pågældende spørgsmål er det ikke muligt at give en nærmere beskrivelse af de enkelte sygdomme, men i en tidligere national undersøgelse var de hyppigst forekommende langvarige sygdomme muskel- og skeletsygdomme (15,3 %) og hjerte-kar-sygdomme (7,4 %). Den nationale undersøgelse viste også, at sygdommene i forskellig grad opleves som hæmmende i hverdagen. Eksempelvis var der en relativ stor andel, blandt personer med muskel- og skeletsygdom, sygdom i nervesystem og sanseorganer samt psykisk lidelse der vurderede deres sygdom som værende meget hæmmende i dagligdagen, mens der var en relativ lille andel, blandt personer med stofskiftesygdom, hudsygdom samt sygdom i urinveje og kønsorganer, der vurderer deres sygdom som værende meget hæmmende i dagligdagen (3). Forekomsten af udvalgte sygdomme er belyst i et senere spørgsmål og beskrives i afsnit 3.2 i denne rapport.

Kontakt til egen læge og sygefravær

Det fremgår af figur 3.1.1, at der er en større andel, der har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder, blandt borgere der har en eller flere langvarige sygdomme end blandt dem der ikke har langvarig sygdom. Der er med andre ord en klar sammenhæng mellem brug af praktiserende læge og langvarig sygdom. Meget tyder således på, at borgernes brug af praktiserende læge først og fremmest er bestemt af behovet (sygeligheden). Det ses endvidere i tabellen, at der er en større andel, der har haft sygefravær inden for de seneste 14 dage, blandt erhvervsaktive borgere i alderen 16-64 år, der har langvarig sygdom sammenlignet med erhvervsaktive, der ikke har langvarig sygdom. Den samme tendens ses i forhold til langvarigt sygefravær (mere end 25 dage). Således er der 11,0 % der har haft langvarigt sygefravær inden for det seneste år, blandt erhvervsaktive der har langvarig sygdom, mens det er 2,5 % blandt erhvervsaktive, der ikke har langvarig sygdom.

Figur 3.1.1 Udvalgte indikatorer for kontakt til egen læge og sygefravær opdelt på langvarig sygdom. Aldersjusteret procent

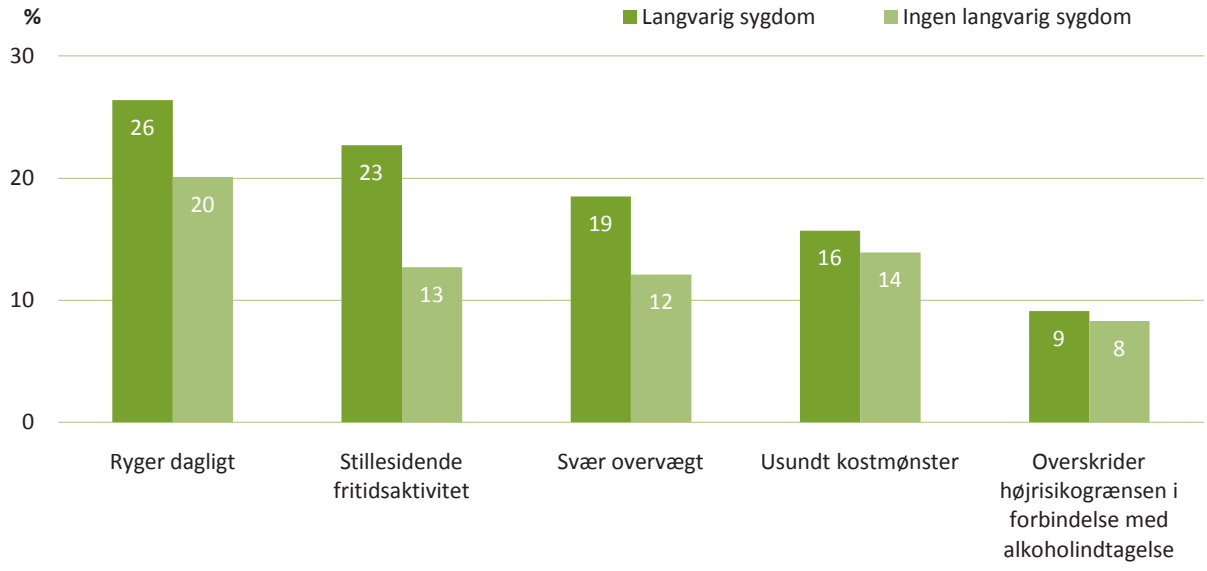

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Sundhedsadfærd

En hensigtsmæssig sundhedsadfærd mindsker risikoen for udviklingen af langvarige sygdomme, men som led i behandlingen af mange langvarige sygdomme er en hensigtsmæssig sundhedsadfærd også afgørende for prognosen, idet en hensigtsmæssig sundhedsadfærd øger effekten af behandlingen og mindsker risikoen for komplikationer og nye sygdomme (1). Ved de fleste langvarige sygdomme spiller den enkelte persons egen indsats således en vigtig rolle for sygdomsforløbet. Det fremgår af figur 3.1.2, at blandt borgere, der har en langvarig sygdom, er der en større andel, der henholdsvis ryger dagligt, har stillesiddende fritidsaktivitet og er svært overvægtige end blandt borgere, der ikke har en langvarig sygdom. Især er der en relativ stor andel, med stillesiddende fritidsaktivitet, blandt borgere, der har en langvarig sygdom sammenlignet med dem, der ikke har en langvarig sygdom. Dette kan dog skyldes, at disse borgere er begrænset af deres sygdom. Der ses ingen nævneværdig forskel i andelen, der har et usundt kostmønster (se afsnit 4.4), og i andelen, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, blandt borgere, der har en langvarig sygdom, og blandt borgere, der ikke har en langvarig sygdom. Overordnet genfindes ovenstående resultater i alle køns-, alders- og uddannelsesgrupper.

Figur 3.1.2 Udvalgte indikatorer for sundhedsadfærd og svær overvægt opdelt på langvarig sygdom. Aldersjusteret procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Forandringsparathed

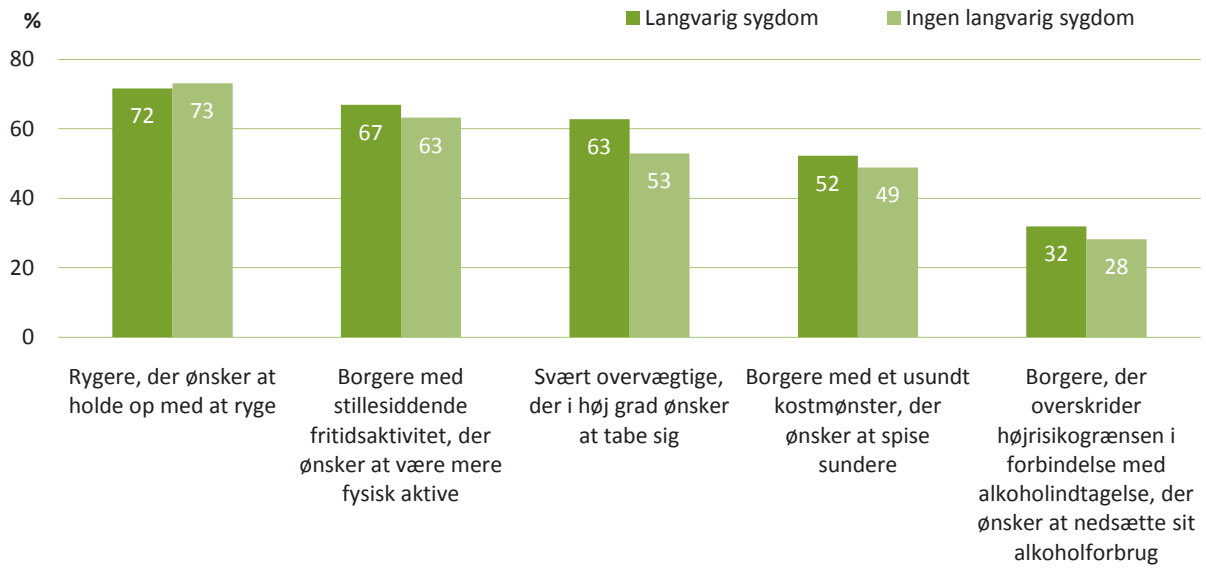
Personer, der har en langvarig sygdom, bliver i stigende grad involveret i deres egen sygdomsbehandling. Eksempelvis indeholder mange forløbsprogrammer og patientuddannelser anbefalinger om, at personer med en langvarig sygdom skal tilegne sig handlekompetencer, der gør dem i stand til at håndtere deres sygdom bedre – herunder, at de skal motiveres og have hjælp til at ændre sundhedsadfærd (4,5).

En væsentlig forudsætning er dog, at personer med en langvarig sygdom har vilje til og interesse i at ændre adfærd. Ud fra et forebyggelsesperspektiv er det derfor vigtigt at have kendskab til deres ønske om forandringsparathed i forhold til rygning, fysisk aktivitet, vægt, kost og alkoholindtag.

I figur 3.1.3 ses andelen, der ønsker at ændre adfærd blandt borgere, der henholdsvis ryger dagligt, har stillesiddende fritidsaktivitet, er svært overvægtige, har et usundt kostmønster eller overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse opdelt på, hvorvidt borgeren henholdsvis har eller ikke har en langvarig sygdom.

Det fremgår, at forskellene mellem de to grupper er af begrænset størrelse, og grupperne må derfor overordnet betragtes som relativt ens i denne sammenhæng. I gruppen af svært overvægtige er der dog en større andel, der ønsker at tabe sig, blandt borgere, der har langvarig sygdom (62,8 %), sammenlignet med borgere, der ikke har langvarig sygdom (52,9 %). Endvidere er der i gruppen med stillesiddende fritidsaktivitet en større andel, der ønsker at være mere fysisk aktive, blandt borgere, der har langvarig sygdom (66,9 %), end blandt borgere, der ikke har langvarig sygdom (63,2 %).

Figur 3.1.3 Forandringsparathed opdelt på langvarig sygdom. Aldersjusteret procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Undersøgelsen gør det muligt at belyse, hvilke præferencer borgerne har for adfærdsændringer, og om præferencerne afhænger af tilstedeværelsen af langvarig sygdom.

Blandt dagligrygere, der gerne vil holde op med at ryge, er de hyppigst angivne præferencer blandt dem med langvarig sygdom/uden langvarig sygdom:

- Hjælp og støtte fra familien (32,2 %/33,6 %)
- Nikotintyggegummi eller andre nikotinpræparater (29,1 %/26,5 %)
- Hjælp fra alternativ behandler (28,0 %/28,0 %).

Blandt borgere med stillesiddende fritidsaktivitet, der gerne vil være mere fysisk aktive, er de hyppigst angivne præferencer blandt dem med langvarig sygdom/uden langvarig sygdom:

- Gratis motion (31,4 %/31,2 %)
- Mulighed for motion sammen med andre (24,0 %/32,6 %)

Blandt borgere, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse og som gerne vil nedsætte alkoholforbruget, er de hyppigst angivne præferencer blandt dem med langvarig sygdom/uden langvarig sygdom:

- Hjælp og støtte fra familien (25,9 %/16,7 %)
- Hjælp fra praktiserende læge (19,3 %/10,5 %)
- Mulighed for at gøre det sammen med andre (18,0 %/19,0 %).

Blandt svært overvægtige, som i høj grad ønsker at tabe sig, er de hyppigst angivne præferencer blandt dem med langvarig sygdom/uden langvarig sygdom:

- Gratis motion (46,7 %/46,8 %)
- Gratis slankekursus (39,4 %/40,5 %).

Det generelle billede er således, at der ikke er forskel på, hvilke præferencer borgerne har for adfærdsændringer i forhold til om de har en langvarig sygdom eller ikke.

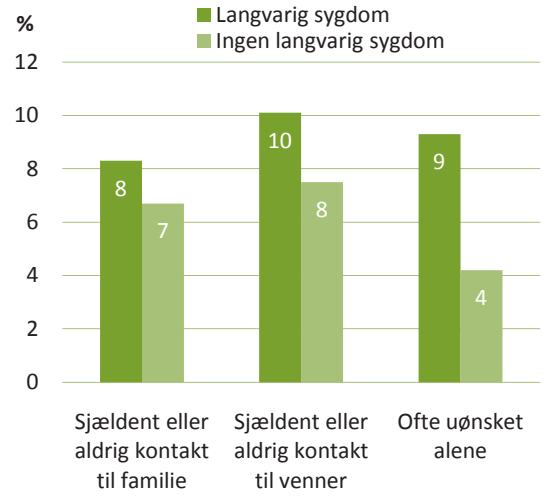
Sociale relationer

At leve med en langvarig sygdom kan have en række konsekvenser for den enkelte borger. En af disse konsekvenser kan være manglende kontakt til det sociale netværk.

Overordnet ses der dog ingen væsentlige forskelle mellem de to grupper i forhold til omfanget af sociale relationer, og grupperne må betragtes som relativt ens, figur 3.1.4. Der er imidlertid en større andel blandt borgere med langvarig sygdom, der har kontakt til venner mindre end en gang om måneden, og der ofte føler sig uønsket alene, end blandt borgere, der ikke har langvarig sygdom.

I den følgende opslagstabel gives en mere detaljeret beskrivelse af andelen med en eller flere langvarige sygdomme.

Figur 3.1.4 Udvalgte indikatorer for sociale relationer opdelt på langvarig sygdom. Aldersjusteret procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Referencer

1. Sundhedsstyrelsen. Kronisk sygdom. Patient, sundhedsvæsen og samfund. 2005. København, Sundhedsstyrelsen.

2. Juel K, Sørensen J, Brønnum-Hansen H. Risikofaktorer og folkesundhed i Danmark. 2006. København, Statens Institut for Folkesundhed.

3. Ekholm O, Kjøller M, Davidsen M, Hesse U, Eriksen L, Christensen AI et al. Sundhed og sygelighed i Danmark 2005 og udviklingen siden 1987. 2006. København, Statens Institut for Folkesundhed.

4. Sundhedsstyrelsen. Patientuddannelse – en medicinsk teknologivurdering. 2009. København, Sundhedsstyrelsen.

5. Sundhedsstyrelsen. Forløbsprogrammer for kronisk sygdom – Generisk model og Forløbsprogram for diabetes. 2008. København, Sundhedsstyrelsen.

Tabel 3.1.1 Langvarig sygdom. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	34,1				35.674
Mænd					
16-24 år	18,0		0,39	(0,33-0,47)	1.743
25-34 år	23,3		0,54	(0,46-0,64)	1.377
35-44 år	25,1		0,60	(0,52-0,69)	2.580
45-54 år	35,8		1		3.122
55-64 år	42,0		1,30	(1,15-1,46)	3.566
65-74 år	44,4		1,43	(1,26-1,62)	2.720
≥75 år	49,0		1,72	(1,49-1,99)	1.524
Alle mænd	32,7				16.632
Kvinder					
16-24 år	21,3		0,45	(0,39-0,53)	1.942
25-34 år	24,3		0,54	(0,46-0,62)	1.816
35-44 år	29,0		0,68	(0,60-0,77)	3.164
45-54 år	37,4		1		3.644
55-64 år	43,5		1,29	(1,15-1,44)	3.689
65-74 år	42,8		1,25	(1,11-1,41)	2.791
≥75 år	52,6		1,85	(1,62-2,11)	1.996
Alle kvinder	35,4				19.042
Uddannelse					
Under uddannelse	19,8				2.387
Ingen erhvervsuddannelse	48,1	47,0	1,62	(1,46-1,79)	5.034
Kort uddannelse	33,9	36,3	1,18	(1,09-1,28)	12.650
Kort videregående uddannelse	31,2	33,2	1,04	(0,93-1,16)	3.658
Mellemlang videregående uddannelse	30,9	33,7	1		6.077
Lang videregående uddannelse	26,8	31,4	0,88	(0,77-1,02)	1.966
Anden uddannelse	37,8	37,8	1,24	(1,10-1,40)	2.555
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	24,6	25,3	1		18.099
Arbejdsløse, herunder aktiverede	37,7	42,5	2,12	(1,81-2,49)	1.147
Førtidspensionister	87,4	87,0	18,62	(15,5-22,4)	1.609
Efterlønsmodtagere	34,4				1.423
Alderspensionister	47,3				8.387
Øvrige ikke-erhvervsaktive	60,6				945
Samlivsstatus					
Samboende	32,4	32,1	1		25.430
Enlige	36,3	40,3	1,43	(1,34-1,53)	9.170
Etnicitet					
Dansk	34,3	34,2	1		33.812
Anden vestlig	31,9	33,8	0,96	(0,82-1,14)	926
Ikke-vestlig	30,4	36,7	1,08	(0,92-1,26)	936

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 34,1 % af borgerne i Region Syddanmark angiver at have en eller flere langvarige sygdomme, langvarig eftervirkning af skade, handicap eller anden langvarig lidelse. Der er en mindre andel blandt mænd (32,7 %) end blandt kvinder (35,4 %). Dette gælder i alle aldersgrupper. Overordnet stiger andelen med stigende alder for både mænd og kvinder.

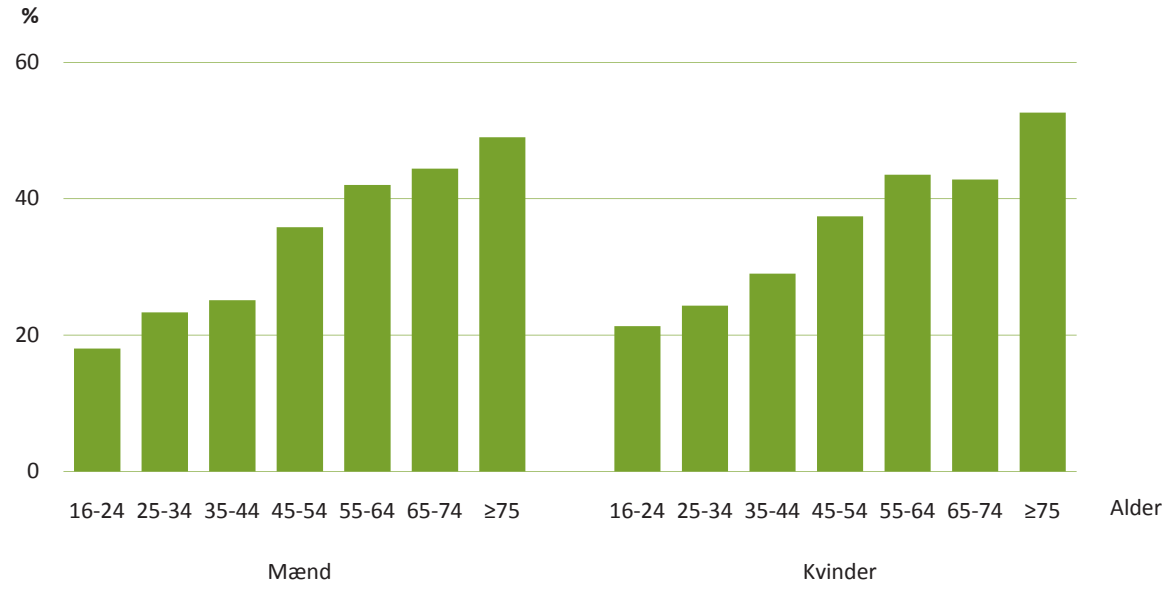
Uddannelse: Der ses en sammenhæng mellem uddannelsesniveau og forekomsten af langvarig sygdom. Forekomsten af langvarig sygdom er højest blandt borgere uden en erhvervsuddannelse (47,0 %). Blandt borgere med en kort uddannelse er forekomsten 36,3 %. Den laveste forekomst ses blandt borgere med en lang videregående uddannelse (31,4 %).

Erhvervsmæssig stilling: Forekomsten af langvarig sygdom er højest blandt førtidspensionister (87,0 %) og lavest blandt beskæftigede (25,3 %). Blandt arbejdsløse er forekomsten 42,5 %.

Samlivsstatus: Andelen, med langvarig sygdom, er større blandt enlige (40,3 %) end blandt samboende (32,1 %).

Etnicitet: Der ses ingen forskel i forekomsten af langvarig sygdom i forhold til etnicitet.

Figur 3.1.5 Andel, med langvarig sygdom, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

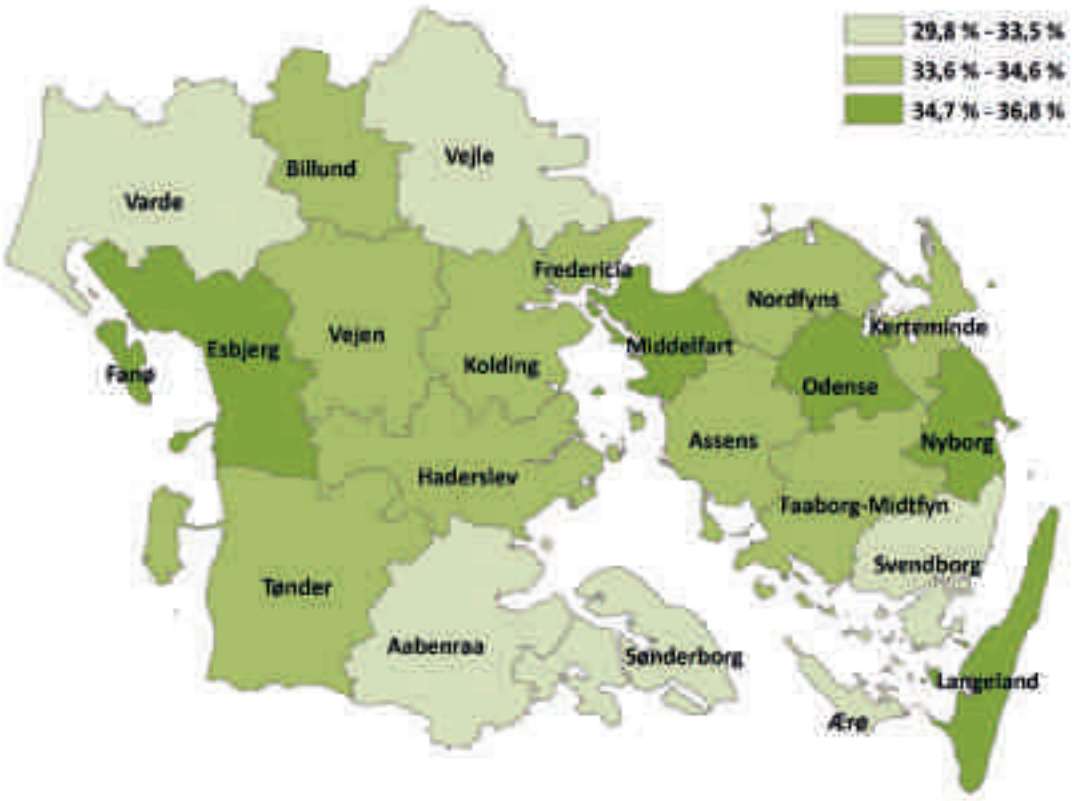
Tabel 3.1.2 Langvarig sygdom. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	34,8	11.600	34,3	1,01	0,99
Billund	33,5	6.900	33,6	0,96	0,94
Esbjerg	36,3	33.600	36,8	1,17	1,17
Fanø	38,6	1.000	35,7	1,08	1,16
Faaborg-Midtfyn	34,9	14.600	34,2	1,02	1,01
Fredericia	33,4	13.300	33,6	1,00	1,00
Haderslev	34,7	15.700	34,5	1,04	1,04
Kerteminde	35,1	6.700	34,2	1,00	1,00
Kolding	33,1	23.400	34,3	1,00	1,00
Langeland	38,6	4.400	36,2	1,09	1,08
Middelfart	35,8	10.700	35,4	1,07	1,08
Nordfyns	34,2	8.000	33,9	0,99	0,97
Nyborg	35,1	8.900	34,7	1,02	1,02
Odense	34,5	53.000	36,1	1,09	1,13
Svendborg	33,2	15.900	33,0	0,94	0,96
Sønderborg	33,9	20.800	33,5	0,99	0,98
Tønder	35,0	11.200	34,3	1,03	1,01
Varde	30,7	12.200	30,6	0,88	0,87
Vejen	34,4	11.500	34,6	1,04	1,01
Vejle	31,3	26.200	31,8	0,89	0,89
Ærø	32,8	1.900	29,8	0,83	0,84
Aabenraa	33,2	15.900	32,9	0,94	0,94
Region Syddanmark	34,1	327.400		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.1.6 Andel, med langvarig sygdom, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De højeste forekomster af langvarig sygdom ses i Esbjerg Kommune, Langeland Kommune og Odense Kommune og de laveste forekomster ses i Ærø Kommune og Varde Kommune.

Når der yderligere justeres for uddannelse ses de højeste forekomster i Fanø Kommune samt regionens to største kommuner, Odense Kommune og Esbjerg Kommune. De laveste forekomster ses i Ærø Kommune, Varde Kommune og Vejle Kommune.

3.2 Specifikke sygdomme og lidelser

Dette afsnit omhandler forekomsten af en række specifikke sygdomme og lidelser, som borgerne i Region Syddanmark angiver at have eller have haft. De specifikke sygdomme er belyst via følgende spørgsmål: 'For hver af følgende sygdomme og helbredsproblemer bedes du angive, om du har den eller har haft den tidligere. Hvis du har haft den tidligere, bedes du også angive, om du har eftervirkninger'. Hvis svarpersonen har den pågældende sygdom nu, eller stadig har eftervirkninger fra sygdommen, er borgeren defineret som at have den pågældende sygdom.

En del af de specifikke sygdomme og lidelser er udvalgt på baggrund af anbefalinger fra Euro-REVES netværket (1). Desuden indeholder listen en række andre sygdomme. De 18 specifikke sygdomme fremgår af tabel 3.2.1, hvor forekomsten af den enkelte sygdom eller lidelse blandt borgerne er angivet sammen med det estimerede antal borgere, der har de givne lidelser. Tabellen er organiseret således, at de hyppigste sygdomme og lidelser præsenteres først, og de mindst hyppige præsenteres sidst. Af tabellen fremgår at slidgigt, forhøjet blodtryk og allergi er de hyppigst forekommende enkeltsygdomme eller lidelser i Region Syddanmark.

Tabel 3.2.1 Andel, med specifikke sygdomme eller lidelser. Procent og estimeret antal borgere

Sygdom eller lidelse	Procent	Estimeret antal borgere
Slidgigt	20,1	180.000
Forhøjet blodtryk	19,1	169.000
Allergi	18,7	164.000
Migræne eller hyppig hovedpine	15,5	136.000
Diskusprolaps eller andre rygsygdomme	15,0	132.000
Forbigående psykisk lidelse	11,8	104.000
Tinnitus	11,7	104.000
Astma	7,7	68.000
Leddegigt	6,3	55.000
Diabetes	5,3	47.000
Kronisk lungesygdom	4,9	43.000
Vedvarende psykisk sygdom	4,3	38.000
Grå stær	4,3	38.000
Knogleskørhed	3,5	31.000
Kræft	2,4	21.000
Hjertekrampe	2,2	20.000
Hjerneblødning	1,7	15.000
Blodprop i hjertet	1,4	12.000

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Overordnet ses ingen betydende forskelle i forekomster af specifikke sygdomme og lidelser mellem de fire optageområder, tabel 3.2.2. Der er en relativ høj forekomst af leddegigt i Sygehus Sønderjyllands optageområde, hvilket formentlig skyldes, at Kong Christian X's Gigthospital ligger i Gråsten, og at der bl.a. foregår forebyggende aktiviteter i området. Det er derfor forventeligt, at forekomsten er lidt højere for Sygehus Sønderjyllands optageområde.

Tabel 3.2.2 Andel, med specifikke sygdomme eller lidelser, opdelt på sygehusenes optageområder. Procent

Sygdom eller lidelse	Sydvestjysk Sygehus	Sygehus Lillebælt	Sygehus Sønderjylland	Odense Universitets Hospital
Slidgigt	19,3	18,9	21,2	20,7
Forhøjet blodtryk	18,7	18,2	20,8	19,0
Allergi	17,8	19,0	18,0	19,3
Migræne eller hyppig hovedpine	15,7	15,2	15,9	15,3
Diskusprolaps eller andre rygsygdomme	15,4	13,6	14,6	15,7
Forbigående psykisk lidelse	10,8	11,8	11,8	12,4
Tinnitus	11,1	11,5	11,8	12,1
Astma	7,2	7,9	7,4	8,0
Leddegigt	5,9	5,8	7,6	6,1
Diabetes	4,8	5,4	5,7	5,3
Kronisk lungesygdom	4,3	5,1	4,9	5,0
Vedvarende psykisk lidelse	4,1	4,2	4,7	4,2
Grå stær	4,2	4,5	4,3	4,2
Osteoporose	3,9	3,3	3,4	3,4
Kræft	2,6	2,2	2,6	2,2
Hjertekrampe	2,3	2,5	2,4	2,0
Hjerneblødning	1,9	1,7	1,6	1,6
Blodprop i hjertet	1,3	1,5	1,4	1,3

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I tabel 3.2.3 ses for tre specifikke sygdomme, hvor mange borgere med en usund adfærd, der ønsker at forbedre denne.

Opslagstabellerne på de følgende sider giver en mere detaljeret beskrivelse af de specifikke sygdomme og lidelser.

Tabel 3.2.3 Sundhedsadfærd og forandringsparathed blandt borgere med forskellige sygdomme. Procent og estimeret antal borgere

Sygdom eller lidelse	Andel i procent	Adfærd	Andel med adfærd i procent	Forandringsparathed	Heraf andel der ønsker at ændre adfærd	Estimeret antal borgere
Kronisk lungesyg-	4,8	Ryger dagligt	46,0	Planlagt rygeophør	75,0	14.300
Diabetes	5,3	Svær overvægt	35,1	Ønsker at tabe sig	59,6	8.900
Diabetes	5,3	Usundt kostmønster	11,6	Spise mere sundt	45,7	2.300
Diabetes	5,3	Stillesiddende fritidsaktivitet	29,0	Mere fysisk aktiv	59,2	7.300
Hjerte-kar-sygdom	3,1	Ryger dagligt	26,5	Planlagt rygeophør	66,1	4.700
Hjerte-kar-sygdom	3,1	Svær overvægt	24,9	Ønsker at tabe sig	57,0	3.600
Hjerte-kar-sygdom	3,1	Stillesiddende fritidsaktivitet	33,7	Mere fysisk aktiv	60,2	5.200

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Referencer

1. Robine J-M, Jagger C. Report to Eurostat on European Health Status Module. 2003. Montpellier, Euro-REVES.

Tabel 3.2.4 Slidgigt. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	20,1				33.670
Mænd					
16-24 år	1,0		0,05	(0,03-0,09)	1.716
25-34 år	3,5		0,17	(0,12-0,23)	1.353
35-44 år	8,7		0,44	(0,36-0,54)	2.543
45-54 år	17,7		1		3.028
55-64 år	28,1		1,81	(1,58-2,09)	3.420
65-74 år	34,0		2,39	(2,07-2,77)	2.460
≥75 år	38,3		2,89	(2,43-3,43)	1.230
Alle mænd	16,5				15.750
Kvinder					
16-24 år	1,9		0,07	(0,05-0,11)	1.921
25-34 år	3,6		0,14	(0,10-0,18)	1.784
35-44 år	9,4		0,38	(0,32-0,45)	3.110
45-54 år	21,5		1		3.549
55-64 år	40,5		2,49	(2,20-2,82)	3.499
65-74 år	48,3		3,42	(2,99-3,91)	2.450
≥75 år	58,9		5,24	(4,50-6,09)	1.607
Alle kvinder	23,7				17.920
Uddannelse					
Under uddannelse	1,7				2.350
Ingen erhvervsuddannelse	39,0	32,1	1,74	(1,55-1,96)	4.386
Kort uddannelse	19,2	23,8	1,27	(1,15-1,41)	12.168
Kort videregående uddannelse	18,7	22,1	1,23	(1,08-1,39)	3.556
Mellemlang videregående uddannelse	16,7	20,6	1		5.963
Lang videregående uddannelse	11,2	19,3	0,79	(0,66-0,94)	1.954
Anden uddannelse	25,7	26,1	1,45	(1,25-1,67)	2.362
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	12,1	13,4	1		17.695
Arbejdsløse, herunder aktiverede	16,3	21,9	2,07	(1,67-2,57)	1.121
Førtidspensionister	44,9	37,2	3,71	(3,22-4,27)	1.474
Efterlønsmodtagere	33,7				1.361
Alderspensionister	45,2				7.263
Øvrige ikke-erhvervsaktive	24,9				897
Samlivsstatus					
Samboende	19,7	20,1	1		24.274
Enlige	19,7	23,1	1,23	(1,13-1,34)	8.589
Etnicitet					
Dansk	20,5	21,1	1		31.932
Anden vestlig	17,7	20,2	0,97	(0,78-1,21)	873
Ikke-vestlig	15,1	25,5	1,43	(1,14-1,80)	865

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: Hver femte borger i Region Syddanmark angiver, at de har slidgigt. Andelen er større blandt kvinder (23,7 %) end blandt mænd (16,5 %). Dette gælder i alle aldersgrupper. Andelen stiger meget kraftigt med stigende alder for både mænd og kvinder; fx stiger andelen blandt kvinder fra 1,9 % i den yngste aldersgruppe til 58,9 % blandt de ældste.

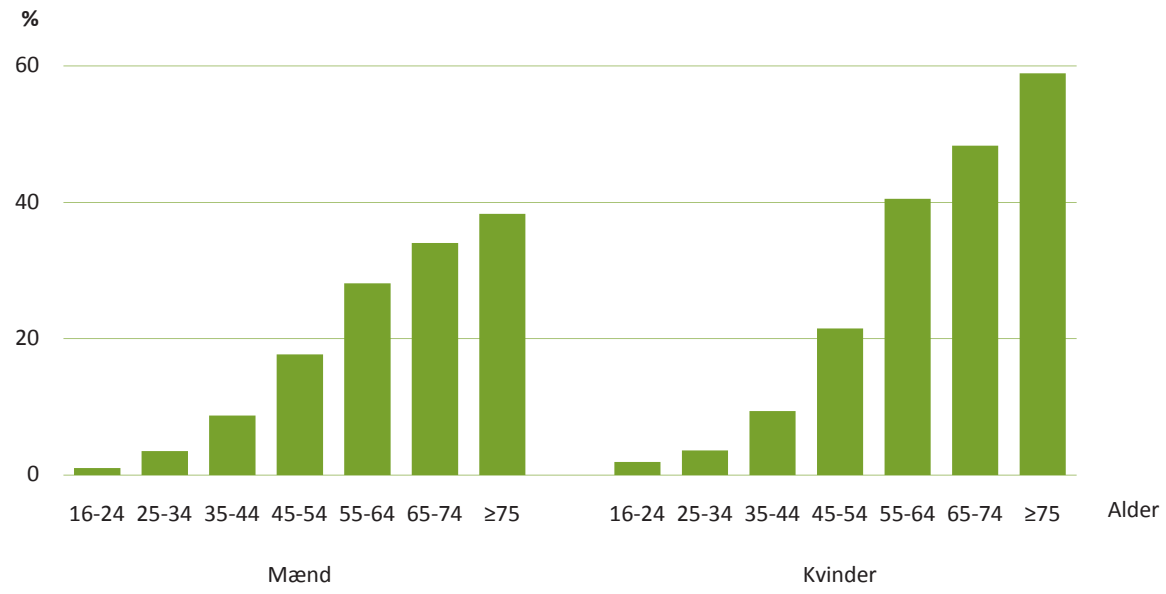
Uddannelse: Der ses en sammenhæng mellem uddannelse og forekomsten af slidgigt. Den højeste forekomst af slidgigt ses blandt borgere uden erhvervsuddannelse (32,1 %). Forskellene i forekomsten mellem borgere med en erhvervsuddannelse er beskedne, fra 23,8 % blandt dem med en kort uddannelse til 19,3 % blandt dem med en lang videregående uddannelse.

Erhvervsmæssig stilling: Der ses en høj forekomst af slidgigt blandt førtidspensionister (37,2 %) sammenlignet med beskæftigede (13,4 %). Desuden ses en høj forekomst blandt arbejdsløse (21,9 %).

Samlivsstatus: Enlige har en lidt højere forekomst af slidgigt (23,1 %) end samboende (20,1 %).

Etnicitet: Der er en højere forekomst af slidgigt blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (25,5 %) sammenlignet med borgere med dansk baggrund (21,1 %) og anden vestlig baggrund (20,2 %).

Figur 3.2.1 Andel, med slidgigt, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

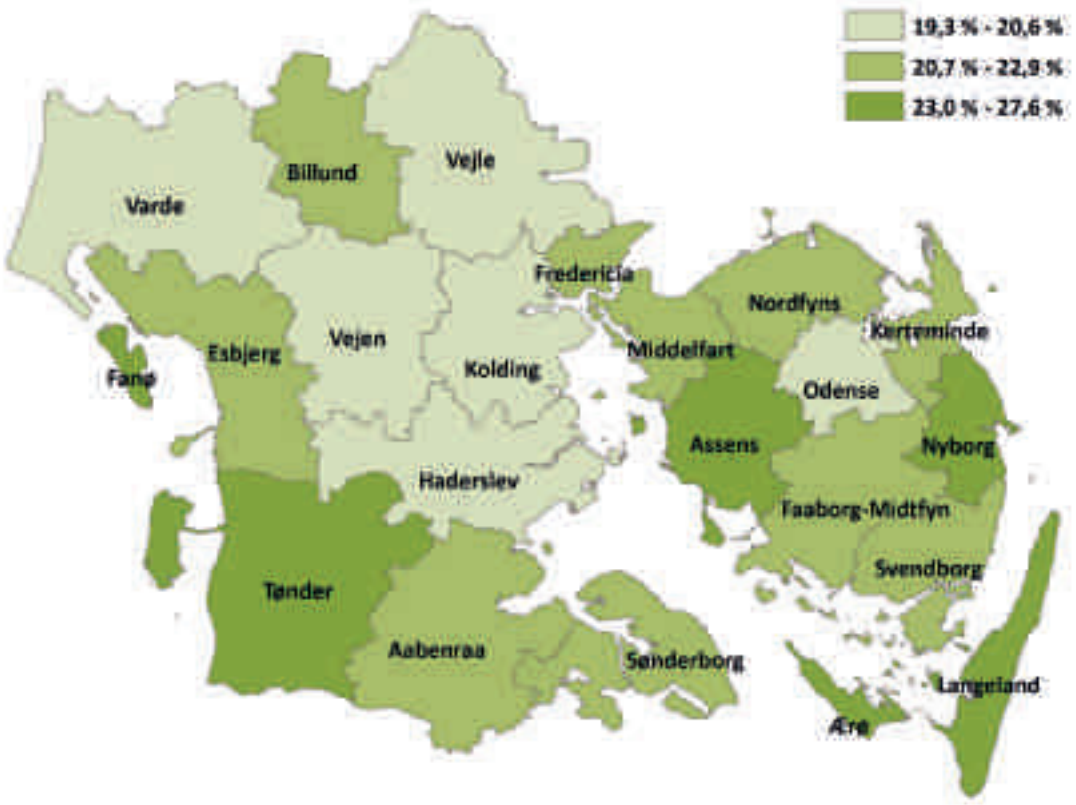
Tabel 3.2.5 Slidgigt. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	23,2	7.700	23,7	1,16	1,13
Billund	20,0	4.100	20,9	0,94	0,90
Esbjerg	19,4	17.900	21,1	0,96	0,97
Fanø	26,8	700	23,0	1,10	1,21
Faaborg-Midtfyn	22,5	9.400	22,4	1,04	1,03
Fredericia	21,8	8.700	22,6	1,08	1,09
Haderslev	20,1	9.100	20,6	0,93	0,93
Kerteminde	21,6	4.100	21,2	0,94	0,95
Kolding	17,9	12.700	20,1	0,89	0,89
Langeland	31,0	3.600	27,6	1,39	1,38
Middelfart	20,9	6.200	21,0	0,98	0,99
Nordfyns	21,2	5.000	21,8	1,02	0,99
Nyborg	23,3	5.900	23,0	1,10	1,09
Odense	17,9	27.500	20,6	0,92	0,96
Svendborg	21,2	10.200	21,5	1,00	1,04
Sønderborg	21,1	12.900	21,1	0,95	0,94
Tønder	24,2	7.800	24,1	1,17	1,14
Varde	18,6	7.400	19,4	0,84	0,82
Vejen	19,2	6.400	20,3	0,90	0,86
Vejle	17,6	14.700	19,3	0,80	0,80
Ærø	28,2	1.600	23,1	1,17	1,18
Aabenraa	20,5	9.900	20,7	0,92	0,92
Region Syddanmark	20,1	193.300		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.2.2 Andel, med slidgigt, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der ses en relativt stor andel med slidgigt i Langeland Kommune (27,6 %). Der ses ingen systematiske forskelle mellem de øvrige kommuner.

Justering for uddannelse ændrer ikke væsentligt på dette billede. Dog ses en relativ høj forekomst af borgere med slidgigt i Fanø Kommune, når der tages højde for uddannelsesmæssige forskelle mellem kommunerne.

Tabel 3.2.6 Forhøjet blodtryk. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	19,1				33.402
Mænd					
16-24 år	1,4		0,06	(0,04-0,10)	1.713
25-34 år	4,2		0,19	(0,14-0,27)	1.346
35-44 år	7,6		0,36	(0,29-0,44)	2.533
45-54 år	18,6		1		3.016
55-64 år	30,9		1,95	(1,70-2,24)	3.365
65-74 år	40,9		3,02	(2,62-3,49)	2.431
≥75 år	43,4		3,34	(2,82-3,97)	1.214
Alle mænd	18,1				15.618
Kvinder					
16-24 år	1,1		0,05	(0,03-0,09)	1.918
25-34 år	2,7		0,13	(0,09-0,19)	1.780
35-44 år	7,0		0,35	(0,29-0,43)	3.098
45-54 år	17,5		1		3.531
55-64 år	31,6		2,17	(1,90-2,48)	3.457
65-74 år	43,0		3,56	(3,09-4,09)	2.408
≥75 år	56,5		6,12	(5,25-7,14)	1.592
Alle kvinder	20,0				17.784
Uddannelse					
Under uddannelse	1,9				2.353
Ingen erhvervsuddannelse	35,6	27,2	1,54	(1,36-1,73)	4.322
Kort uddannelse	18,9	23,2	1,32	(1,19-1,47)	12.094
Kort videregående uddannelse	17,1	22,9	1,29	(1,13-1,48)	3.530
Mellemlang videregående uddannelse	14,8	19,2	1		5.926
Lang videregående uddannelse	12,8	18,7	0,94	(0,78-1,13)	1.945
Anden uddannelse	23,5	23,2	1,31	(1,13-1,53)	2.330
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	11,7	12,9	1		17.604
Arbejdsløse, herunder aktiverede	13,6	18,4	1,64	(1,31-2,06)	1.109
Førtidspensionister	33,3	26,1	2,31	(1,99-2,68)	1.432
Efterlønsmodtagere	32,0				1.345
Alderspensionister	46,0				7.176
Øvrige ikke-erhvervsaktive	21,5				896
Samlivsstatus					
Samboende	18,9	19,3	1		24.081
Enlige	18,2	21,5	1,15	(1,06-1,26)	8.507
Etnicitet					
Dansk	19,3	20,0	1		31.667
Anden vestlig	16,2	18,6	0,93	(0,74-1,17)	871
Ikke-vestlig	16,6	28,1	1,83	(1,47-2,29)	864

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: Omkring hver femte borger (19,1 %) i Region Syddanmark angiver, at de har forhøjet blodtryk – 18,1 % blandt mænd og 20,0 % blandt kvinder. Forekomsten stiger kraftigt med stigende alder blandt både mænd og kvinder.

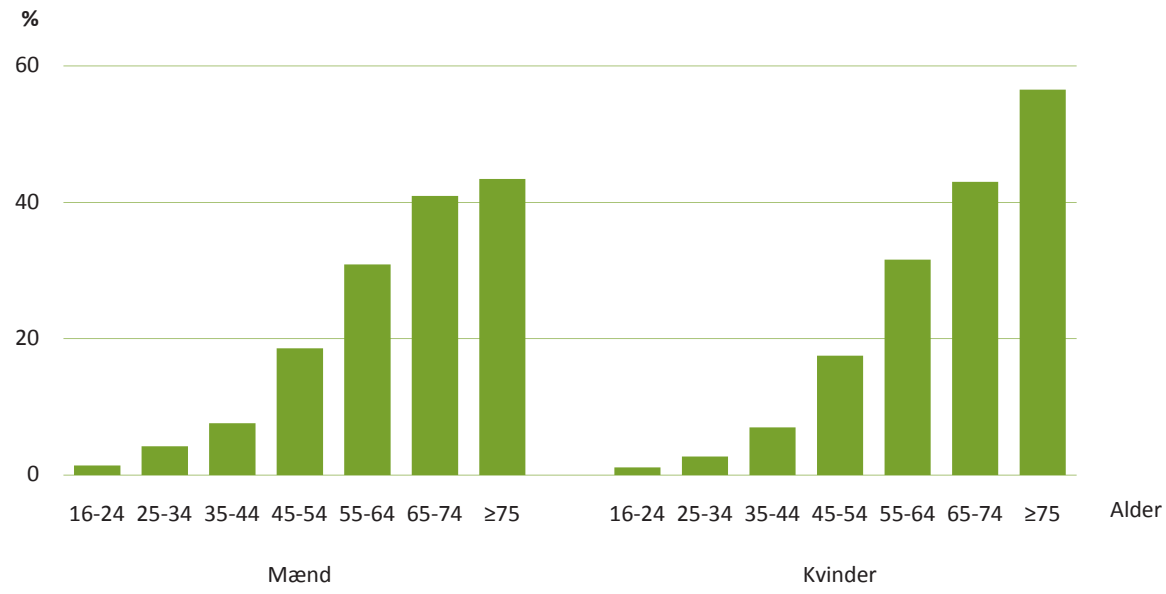
Uddannelse: Der er en sammenhæng mellem uddannelse og forekomsten af forhøjet blodtryk. Den højeste forekomst (27,2 %) ses blandt borgere uden en erhvervsuddannelse. Forekomsten er 23,2 % blandt dem med en kort uddannelse og lavest blandt dem med en lang videregående uddannelse (18.7 %).

Erhvervsmæssig stilling: Der er en markant højere forekomst af borgere med forhøjet blodtryk blandt førtidspensionister (26,1 %) sammenholdt med beskæftigede (12,9 %). Blandt arbejdsløse er forekomsten 18,4 %.

Samlivsstatus: Blandt enlige (21,5 %) ses en højere forekomst af borgere med forhøjet blodtryk end blandt samboende (19,3 %).

Etnicitet: Der er en større andel, der angiver, at de har forhøjet blodtryk, blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (28,1 %) sammenlignet med borgere med dansk (20,0 %) eller anden vestlig baggrund (18,6 %).

Figur 3.2.3 Andel, med forhøjet blodtryk, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

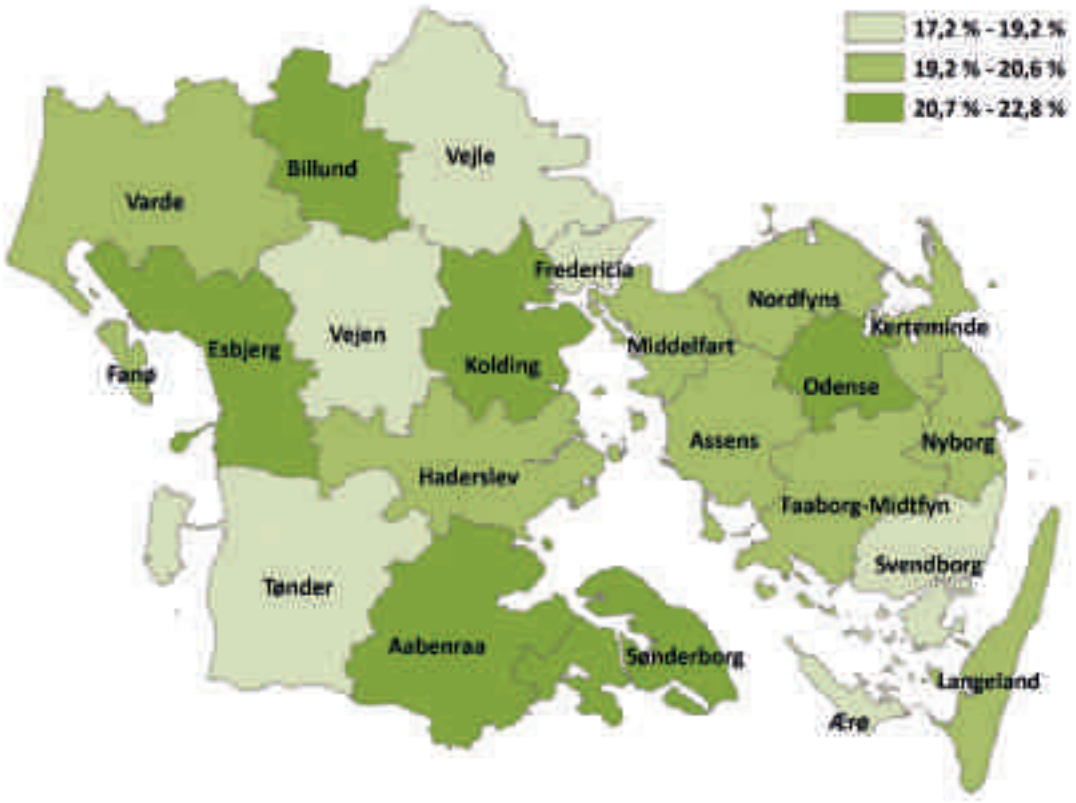
Tabel 3.2.7 Forhøjet blodtryk i kommunerne. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	19,6	6.500	20,1	1,05	1,02
Billund	20,1	4.100	21,2	1,07	1,04
Esbjerg	18,6	17.200	20,7	1,04	1,04
Fanø	23,5	600	19,9	1,02	1,10
Faaborg-Midtfyn	19,7	8.200	19,7	0,99	0,98
Fredericia	17,9	7.100	18,9	0,92	0,92
Haderslev	19,2	8.700	19,8	1,00	1,00
Kerteminde	20,0	3.800	19,8	0,96	0,97
Kolding	18,5	13.100	20,8	1,11	1,10
Langeland	23,5	2.700	20,4	1,07	1,06
Middelfart	19,3	5.700	19,7	0,99	1,00
Nordfyns	19,6	4.600	20,3	1,03	1,00
Nyborg	20,1	5.100	20,0	1,01	1,01
Odense	18,1	27.800	21,2	1,08	1,11
Svendborg	18,2	8.700	18,8	0,91	0,94
Sønderborg	22,8	14.000	22,8	1,24	1,23
Tønder	19,2	6.200	19,2	0,96	0,94
Varde	18,4	7.300	19,2	0,94	0,92
Vejen	17,8	6.000	18,8	0,92	0,89
Vejle	17,7	14.800	19,0	0,95	0,95
Ærø	20,6	1.200	17,2	0,80	0,80
Aabenraa	20,6	9.900	20,8	1,05	1,05
Region Syddanmark	19,1	183.200		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.2.4 Andel, med forhøjet blodtryk, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der ses ingen større kommunale forskelle i forekomsten af forhøjet blodtryk. I Sønderborg Kommune (22,8 %) ses den højeste forekomst, og i Ærø Kommune (17,2 %) ses den laveste forekomst.

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen med forhøjet blodtryk.

Tabel 3.2.8 Allergi. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	18,7				32.962
Mænd					
16-24 år	20,8		1,40	(1,17-1,68)	1.717
25-34 år	20,2		1,35	(1,12-1,63)	1.353
35-44 år	20,7		1,39	(1,19-1,63)	2.539
45-54 år	15,8		1		3.017
55-64 år	12,6		0,77	(0,65-0,91)	3.369
65-74 år	10,9		0,65	(0,54-0,79)	2.398
≥75 år	8,9		0,52	(0,40-0,68)	1.146
Alle mænd	16,6				15.539
Kvinder					
16-24 år	25,0		1,19	(1,02-1,40)	1.912
25-34 år	23,9		1,12	(0,96-1,31)	1.767
35-44 år	22,6		1,05	(0,91-1,20)	3.090
45-54 år	21,9		1		3.512
55-64 år	19,5		0,87	(0,75-0,99)	3.392
65-74 år	14,9		0,63	(0,53-0,74)	2.325
≥75 år	12,9		0,53	(0,43-0,65)	1.425
Alle kvinder	20,8				17.423
Uddannelse					
Under uddannelse	24,1				2.354
Ingen erhvervsuddannelse	14,0	15,8	0,72	(0,63-0,84)	4.172
Kort uddannelse	17,5	17,1	0,83	(0,76-0,92)	12.051
Kort videregående uddannelse	20,1	18,0	0,90	(0,79-1,02)	3.489
Mellemlang videregående uddannelse	21,5	19,9	1		5.876
Lang videregående uddannelse	20,4	22,0	1,01	(0,86-1,18)	1.930
Anden uddannelse	16,8	17,4	0,85	(0,72-1,01)	2.290
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	18,9	18,8	1		17.553
Arbejdsløse, herunder aktiverede	22,2	22,6	1,19	(0,98-1,44)	1.115
Førtidspensionister	23,7	26,1	1,48	(1,26-1,74)	1.413
Efterlønsmodtagere	14,6				1.326
Alderspensionister	12,3				6.848
Øvrige ikke-erhvervsaktive	21,0				890
Samlivsstatus					
Samboende	18,6	18,7	1		23.844
Enlige	19,2	18,4	0,98	(0,90-1,08)	8.380
Etnicitet					
Dansk	18,5	18,3	1		31.248
Anden vestlig	18,2	17,4	0,95	(0,76-1,17)	857
Ikke-vestlig	24,2	23,1	1,25	(1,04-1,51)	857

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 18,7 % af borgerne i Region Syddanmark angiver at have allergi. Forekomsten er lidt højere blandt kvinder (20,8 %) end blandt mænd (16,6 %). Overordnet set falder forekomsten med stigende alder blandt både mænd og kvinder.

Uddannelse: Der er en sammenhæng mellem uddannelse og forekomsten af allergi. Den laveste forekomst ses blandt borgere uden erhvervsuddannelse (15,8 %). Forekomsten er 17,1 % blandt dem med en kort uddannelse og højest blandt dem med en lang videregående uddannelse (22,0 %).

Erhvervsmæssig stilling: Forekomsten af allergi er højere blandt førtidspensionister (26,1 %) sammenlignet med beskæftigede (18,8 %). De arbejdsløse ligger midt imellem med 22,6 %.

Samlivsstatus: Der er ingen forskel i forekomsten af allergi mellem samboende og enlige.

Etnicitet: Andelen med allergi er større blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (23,1 %) sammenlignet med borgere med dansk (18,3 %) eller anden vestlig baggrund (17,4 %).

Figur 3.2.5 Andel, med allergi, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

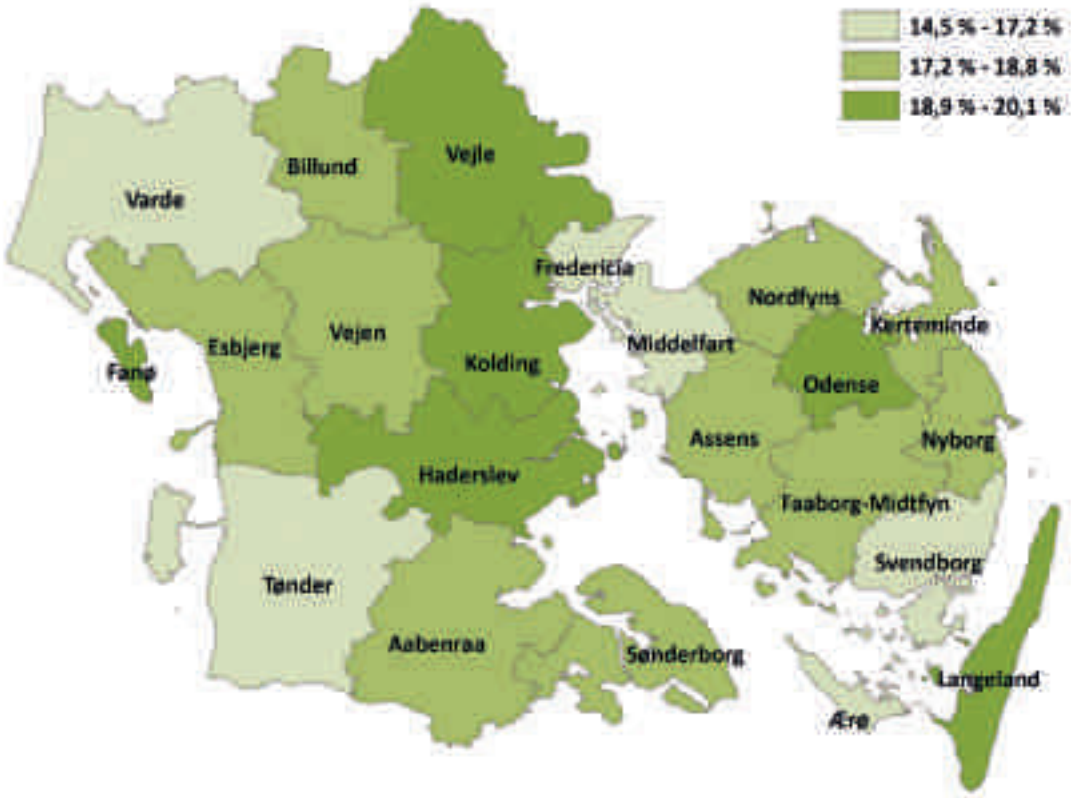
Tabel 3.2.9 Allergi. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	18,7	6.200	18,6	1,05	1,06
Billund	18,1	3.700	18,0	0,98	0,99
Esbjerg	18,1	16.800	17,7	0,98	0,98
Fanø	18,5	500	20,0	1,08	1,04
Faaborg-Midtfyn	18,1	7.500	18,0	1,01	1,02
Fredericia	17,4	6.900	17,1	0,95	0,95
Haderslev	19,1	8.600	18,9	1,07	1,07
Kerteminde	18,1	3.400	18,4	1,02	1,02
Kolding	19,9	14.000	19,6	1,11	1,11
Langeland	18,5	2.100	19,3	1,09	1,10
Middelfart	16,1	4.800	16,0	0,87	0,86
Nordfyns	17,9	4.200	17,7	1,00	1,01
Nyborg	17,9	4.600	17,8	0,99	0,99
Odense	21,1	32.400	20,1	1,18	1,15
Svendborg	17,4	8.300	17,0	0,97	0,96
Sønderborg	17,1	10.500	17,2	0,94	0,94
Tønder	17,2	5.500	17,2	0,95	0,96
Varde	17,0	6.800	16,8	0,92	0,93
Vejen	17,6	5.900	17,5	0,95	0,96
Vejle	20,2	16.900	19,7	1,13	1,13
Ærø	14,3	800	14,5	0,81	0,80
Aabenraa	18,7	9.000	18,7	1,04	1,04
Region Syddanmark	18,7	179.600		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.2.6 Andel, med allergi, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der ses ingen systematiske forskelle mellem kommunerne i forekomsten af allergi. I Ærø Kommune ses den laveste forekomst af borgere, der angiver at have allergi (14,5 %). De højeste forekomster ses i Odense Kommune (20,1 %), Fanø Kommune (20,0 %), Vejle Kommune (19,7 %), Kolding Kommune (19,6 %) og Langeland kommune (19,3 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen med allergi.

Tabel 3.2.10 Migræne eller hyppig hovedpine. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	15,5				32.875
Mænd					
16-24 år	7,6		0,54	(0,42-0,69)	1.709
25-34 år	9,6		0,69	(0,54-0,88)	1.350
35-44 år	12,2		0,91	(0,75-1,09)	2.535
45-54 år	13,4		1		3.013
55-64 år	10,3		0,75	(0,62-0,90)	3.375
65-74 år	6,2		0,43	(0,34-0,54)	2.399
≥75 år	6,4		0,44	(0,33-0,59)	1.199
Alle mænd	10,1				15.580
Kvinder					
16-24 år	22,0		0,87	(0,74-1,02)	1.914
25-34 år	26,1		1,09	(0,93-1,27)	1.760
35-44 år	26,7		1,13	(0,99-1,28)	3.070
45-54 år	24,5		1		3.492
55-64 år	17,5		0,65	(0,57-0,75)	3.358
65-74 år	12,3		0,43	(0,36-0,52)	2.292
≥75 år	8,7		0,30	(0,23-0,37)	1.409
Alle kvinder	21,0				17.295
Uddannelse					
Under uddannelse	14,6				2.349
Ingen erhvervsuddannelse	17,3	22,5	1,96	(1,69-2,26)	4.163
Kort uddannelse	14,7	15,3	1,23	(1,10-1,37)	11.991
Kort videregående uddannelse	19,2	15,9	1,26	(1,10-1,44)	3.475
Mellemlang videregående uddannelse	15,4	13,0	1		5.868
Lang videregående uddannelse	11,1	12,2	0,80	(0,66-0,98)	1.942
Anden uddannelse	16,0	17,1	1,45	(1,22-1,74)	2.280
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	15,0	15,4	1		17.491
Arbejdsløse, herunder aktiverede	21,8	22,5	1,65	(1,35-2,02)	1.109
Førtidspensionister	34,5	34,4	3,34	(2,87-3,89)	1.410
Efterlønsmodtagere	10,2				1.325
Alderspensionister	8,6				6.851
Øvrige ikke-erhvervsaktive	28,2				888
Samlivsstatus					
Samboende	15,5	15,0	1		23.796
Enlige	15,2	16,4	1,12	(1,02-1,24)	8.362
Etnicitet					
Dansk	14,9	14,8	1		31.153
Anden vestlig	15,4	14,5	0,98	(0,78-1,24)	860
Ikke-vestlig	26,9	28,3	1,93	(1,60-2,32)	862

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt rapporterer 15,5 % af borgerne i Region Syddanmark, at de har migræne eller hyppig hovedpine. Omtrent hver tiende mand og hver femte kvinde lider af migræne eller hyppig hovedpine. I alle aldersgrupper er der en større andel blandt kvinder end blandt mænd, der angiver, at de har migræne eller hyppig hovedpine. De største andele ses blandt kvinder i aldersgrupperne 25-34 år og 35-44 år.

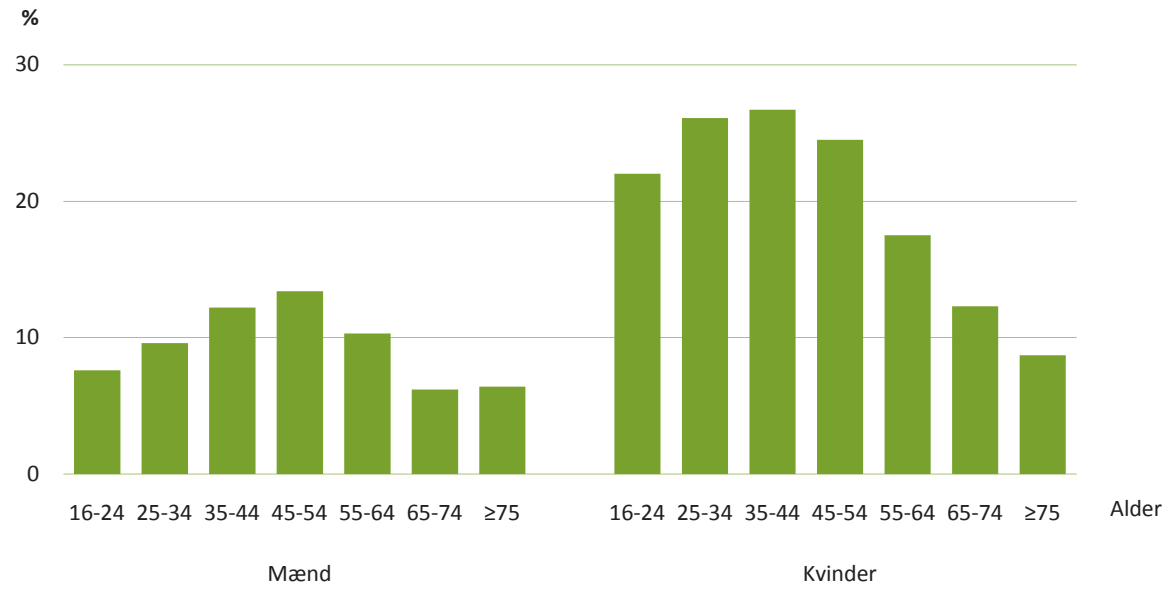
Uddannelse: Der ses en sammenhæng mellem uddannelse og forekomsten af migræne eller hyppig hovedpine. Der ses en høj forekomst blandt borgere uden erhvervsuddannelse (22,5 %), men kun mindre forskelle mellem borgere med en erhvervsuddannelse. Den laveste forekomst ses blandt borgere med en lang videregående uddannelse (12,2 %).

Erhvervsmæssig stilling: Andelen, der oplyser at have migræne eller hyppig hovedpine, er markant større blandt førtidspensionister (34,4 %) end blandt beskæftigede (15,4 %). Andelen er desuden relativt stor blandt de arbejdsløse (22,5 %).

Samlivsstatus: Blandt enlige angiver en lidt større andel, at de har migræne eller hyppig hovedpine, end blandt samboende.

Etnicitet: Forekomsten af migræne eller hyppig hovedpine er markant højere blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (28,3 %) end blandt borgere med dansk (14,8 %) eller anden vestlig baggrund (14,5 %).

Figur 3.2.7 Andel, med migræne eller hyppig hovedpine, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

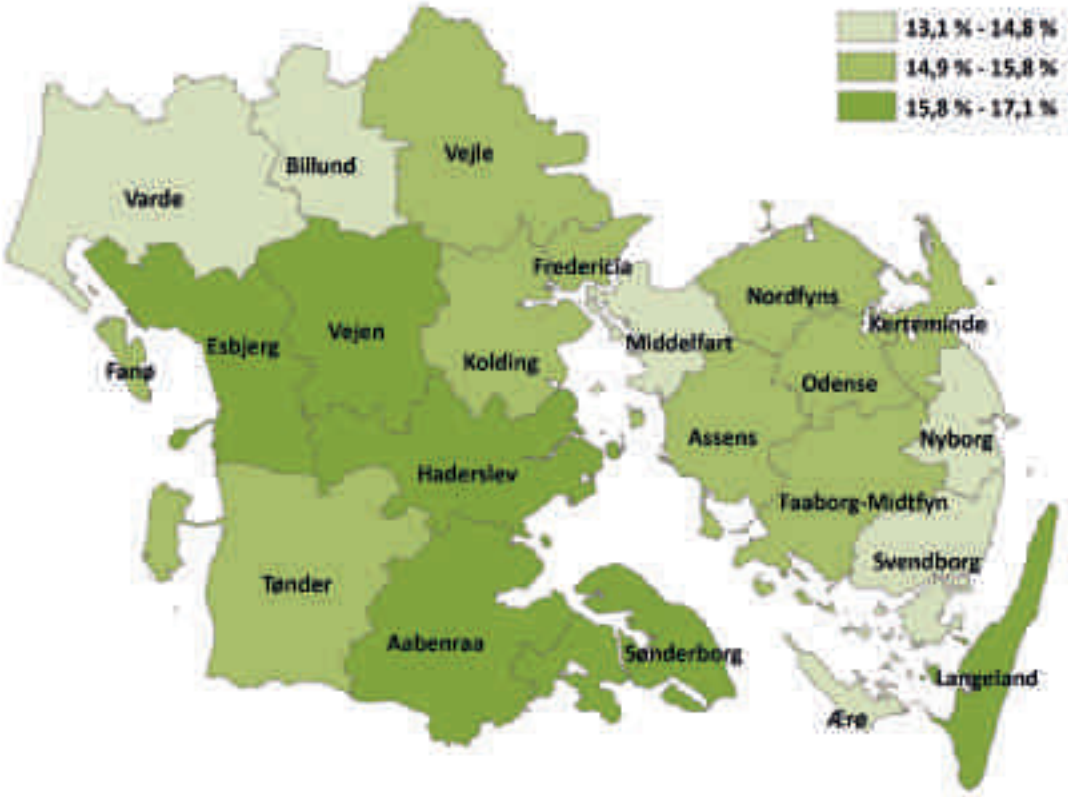
Tabel 3.2.11 Migræne eller hyppig hovedpine. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	15,6	5.200	15,1	1,01	1,00
Billund	13,7	2.800	13,5	0,90	0,87
Esbjerg	16,6	15.400	16,5	1,12	1,12
Fanø	14,9	400	15,1	0,99	1,06
Faaborg-Midtfyn	15,4	6.400	15,3	1,01	1,00
Fredericia	15,2	6.000	15,0	0,99	0,99
Haderslev	16,1	7.300	16,0	1,09	1,09
Kerteminde	15,9	3.000	15,8	1,05	1,06
Kolding	15,6	11.000	15,1	1,01	1,02
Langeland	16,6	1.900	17,1	1,17	1,15
Middelfart	14,1	4.200	13,9	0,89	0,91
Nordfyns	15,5	3.600	15,4	1,01	0,98
Nyborg	14,6	3.700	14,6	0,94	0,94
Odense	15,8	24.200	15,3	1,00	1,04
Svendborg	13,6	6.500	13,6	0,88	0,91
Sønderborg	15,9	9.700	15,8	1,06	1,05
Tønder	15,0	4.800	15,0	1,01	0,98
Varde	13,5	5.400	13,4	0,88	0,86
Vejen	16,9	5.700	16,8	1,13	1,11
Vejle	15,2	12.700	14,9	0,99	1,00
Ærø	12,3	700	13,1	0,85	0,85
Aabenraa	16,4	7.800	16,4	1,10	1,09
Region Syddanmark	15,5	148.600		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.2.8 Andel, med migræne eller hyppig hovedpine, i kommunerne i Region Syddanmark.
Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der ses ingen systematiske forskelle mellem kommunerne i forhold til forekomsten af borgere, der har migræne eller hyppig hovedpine. De højeste forekomster i Langeland Kommune (17,1 %), Vejen Kommune (16,8 %), Esbjerg Kommune (16,5 %) og Aabenraa Kommune (16,4 %). De laveste forekomster ses i Ærø Kommune (13,1 %) og Varde Kommune (13,4 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen med migræne eller hyppig hovedpine.

Tabel 3.2.12 Diskusprolaps eller andre rygsygdomme. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	15,0				33.227
Mænd					
16-24 år	3,6		0,14	(0,10-0,20)	1.710
25-34 år	9,3		0,39	(0,31-0,49)	1.351
35-44 år	14,6		0,65	(0,55-0,77)	2.542
45-54 år	20,9		1		3.022
55-64 år	21,7		1,05	(0,91-1,21)	3.384
65-74 år	18,2		0,84	(0,72-0,99)	2.410
≥75 år	18,2		0,84	(0,69-1,03)	1.207
Alle mænd	15,2				15.626
Kvinder					
16-24 år	6,0		0,33	(0,26-0,43)	1.919
25-34 år	9,1		0,53	(0,43-0,65)	1.780
35-44 år	13,3		0,81	(0,68-0,95)	3.105
45-54 år	16,0		1		3.541
55-64 år	19,3		1,26	(1,08-1,46)	3.426
65-74 år	18,8		1,21	(1,03-1,43)	2.346
≥75 år	23,4		1,60	(1,34-1,91)	1.484
Alle kvinder	14,7				17.601
Uddannelse					
Under uddannelse	4,9				2.349
Ingen erhvervsuddannelse	22,1	22,3	1,66	(1,45-1,90)	4.223
Kort uddannelse	15,5	16,8	1,27	(1,13-1,41)	12.082
Kort videregående uddannelse	15,5	16,6	1,25	(1,08-1,44)	3.527
Mellemlang videregående uddannelse	12,9	13,9	1		5.907
Lang videregående uddannelse	10,1	12,6	0,74	(0,60-0,91)	1.951
Anden uddannelse	18,6	19,3	1,49	(1,27-1,75)	2.329
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	12,1	12,9	1		17.638
Arbejdsløse, herunder aktiverede	14,3	16,1	1,42	(1,14-1,76)	1.111
Førtidspensionister	39,5	36,7	4,02	(3,49-4,63)	1.441
Efterlønsmodtagere	16,2				1.334
Alderspensionister	19,8				6.990
Øvrige ikke-erhvervsaktive	27,0				891
Samlivsstatus					
Samboende	15,1	14,5	1		24.010
Enlige	14,3	17,2	1,23	(1,12-1,35)	8.465
Etnicitet					
Dansk	14,9	15,0	1		31.491
Anden vestlig	15,5	16,4	1,11	(0,90-1,37)	869
Ikke-vestlig	16,5	19,7	1,43	(1,16-1,77)	867

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 15,0 % af borgerne i Region Syddanmark har diskusprolaps eller andre rygsygdomme – 15,2 % blandt mænd og 14,7 % blandt kvinder. Blandt mænd stiger andelen frem til 65-års alderen, hvorefter den falder noget og er derefter konstant. Blandt kvinder ses den mindste andel i aldersgruppen 16-24 år og den største i aldersgruppen 75 år eller derover.

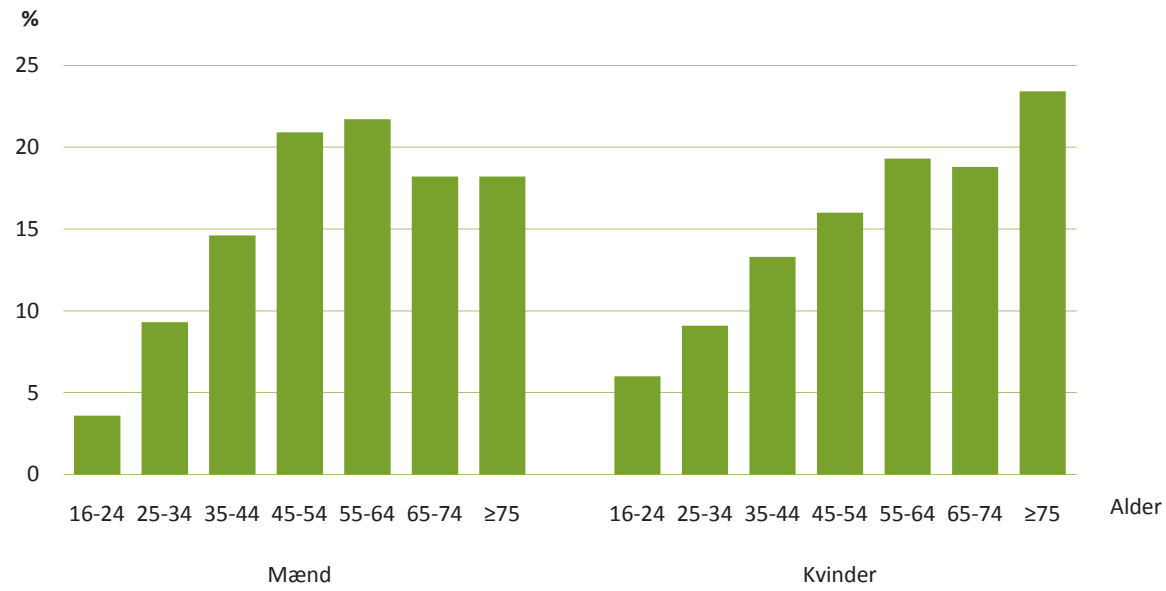
Uddannelse: Der ses en sammenhæng mellem uddannelse og forekomsten af diskusprolaps eller andre rygsygdomme. Der ses en høj forekomst blandt borgere uden erhvervsuddannelse (22,3 %). Forekomsten blandt dem med en kort uddannelse udgør 16,8 %, og blandt dem med en lang videregående uddannelse er forekomsten 12,6 %.

Erhvervsmæssig stilling: Andelen med diskusprolaps eller andre rygsygdomme er markant større blandt førtidspensionister (36,7 %) end blandt beskæftigede (12,9 %). Andelen er lidt større blandt arbejdsløse (16,1 %) sammenlignet med beskæftigede.

Samlivsstatus: Blandt enlige ses en højere forekomst (17,2 %) af borgere med diskusprolaps eller andre rygsygdomme end blandt samboende (14,5 %).

Etnicitet: Der ses en forholdsvis stor andel, der har diskusprolaps eller andre rygsygdomme, blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (19,7 %) sammenlignet med borgere med dansk (15,0 %) eller anden vestlig baggrund (16,4 %).

Figur 3.2.9 Andel, med diskusprolaps eller andre rygsygdomme, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

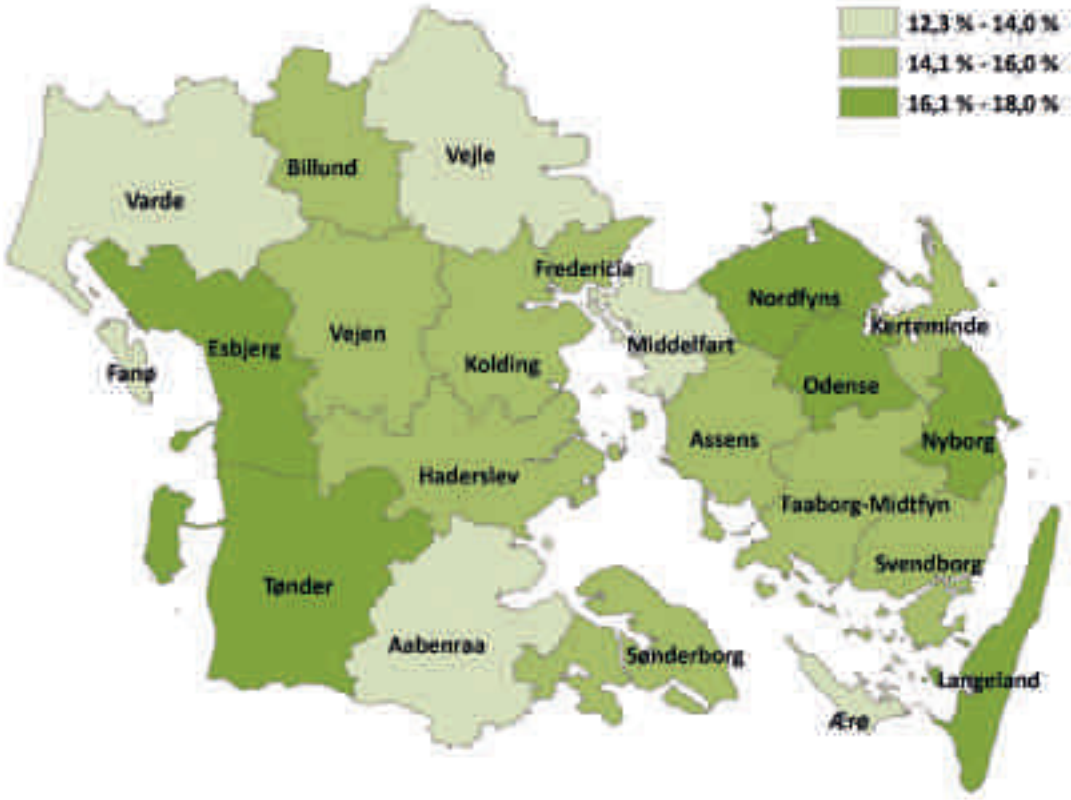
Tabel 3.2.13 Diskusprolaps eller andre rygsygdomme. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	15,9	5.300	15,8	1,05	1,03
Billund	14,5	3.000	14,6	0,96	0,94
Esbjerg	16,3	15.100	16,7	1,16	1,16
Fanø	13,7	400	12,3	0,84	0,91
Faaborg-Midtfyn	15,7	6.500	15,5	1,04	1,03
Fredericia	14,0	5.600	14,1	0,96	0,95
Haderslev	13,9	6.300	14,1	0,91	0,91
Kerteminde	15,2	2.900	15,0	1,00	1,00
Kolding	14,2	10.000	14,8	0,98	0,98
Langeland	18,9	2.200	18,0	1,22	1,20
Middelfart	14,1	4.200	14,0	0,93	0,94
Nordfyns	16,2	3.800	16,2	1,10	1,07
Nyborg	16,3	4.200	16,1	1,09	1,09
Odense	15,8	24.300	16,9	1,14	1,19
Svendborg	14,3	6.900	14,5	0,94	0,97
Sønderborg	14,1	8.700	14,2	0,94	0,93
Tønder	17,4	5.600	17,3	1,22	1,19
Varde	13,8	5.500	14,0	0,92	0,90
Vejen	15,7	5.300	16,0	1,09	1,06
Vejle	12,7	10.600	13,1	0,84	0,84
Ærø	15,0	900	13,5	0,90	0,91
Aabenraa	14,0	6.700	14,0	0,91	0,91
Region Syddanmark	15,0	143.700		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.2.10 Andel, med diskusprolaps eller andre rygsygdomme, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der ses små kommunale forskelle i forekomsten af borgere med diskusprolaps eller andre rygsygdomme. Langeland Kommune (18,0 %) og Tønder Kommune (17,3 %) har de højeste forekomster og Fanø Kommune (12,3 %) den laveste forekomst.

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til forekomsten borgere med diskusprolaps eller andre rygsygdomme.

Tabel 3.2.14 Forbigående psykisk lidelse. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	11,8				32.981
Mænd					
16-24 år	5,5		0,49	(0,37-0,65)	1.713
25-34 år	8,4		0,77	(0,59-1,00)	1.351
35-44 år	9,6		0,89	(0,72-1,11)	2.532
45-54 år	10,6		1		3.017
55-64 år	10,2		0,95	(0,78-1,16)	3.358
65-74 år	7,3		0,66	(0,52-0,84)	2.406
≥75 år	7,8		0,71	(0,53-0,94)	1.201
Alle mænd	8,8				15.578
Kvinder					
16-24 år	13,2		0,79	(0,65-0,95)	1.913
25-34 år	16,3		1,01	(0,84-1,21)	1.772
35-44 år	15,6		0,95	(0,81-1,12)	3.076
45-54 år	16,3		1		3.491
55-64 år	14,6		0,88	(0,75-1,03)	3.404
65-74 år	13,1		0,77	(0,64-0,93)	2.320
≥75 år	14,4		0,87	(0,70-1,06)	1.427
Alle kvinder	14,9				17.403
Uddannelse					
Under uddannelse	10,0				2.344
Ingen erhvervsuddannelse	16,6	19,0	1,99	(1,70-2,33)	4.191
Kort uddannelse	11,0	11,6	1,20	(1,06-1,36)	12.011
Kort videregående uddannelse	12,0	11,3	1,14	(0,97-1,35)	3.499
Mellemlang videregående uddannelse	10,6	9,9	1		5.885
Lang videregående uddannelse	8,9	9,4	0,92	(0,73-1,15)	1.939
Anden uddannelse	14,4	15,9	1,77	(1,47-2,13)	2.297
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	8,4	8,6	1		17.544
Arbejdsløse, herunder aktiverede	25,8	28,1	4,21	(3,48-5,10)	1.111
Førtidspensionister	35,9	35,4	6,48	(5,53-7,59)	1.391
Efterlønsmodtagere	10,6				1.326
Alderspensionister	10,8				6.899
Øvrige ikke-erhvervsaktive	27,8				891
Samlivsstatus					
Samboende	10,0	10,0	1		23.880
Enlige	15,4	17,7	2,02	(1,83-2,24)	8.366
Etnicitet					
Dansk	11,3	11,3	1		31.262
Anden vestlig	13,5	14,0	1,21	(0,95-1,54)	863
Ikke-vestlig	21,6	25,8	2,21	(1,82-2,68)	856

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 11,8 % af borgerne i Region Syddanmark har en forbigående psykisk lidelse (fx let depression eller angst). Forekomsten er højere blandt kvinder (14,9 %) end blandt mænd (8,8 %). Forekomsten er lavest blandt mænd i aldersgruppen 16-24 år (5,5 %). Blandt kvinder er forekomsten lavest i aldersgruppen 65-74 år (13,1 %) og 16-24 år (13,2 %).

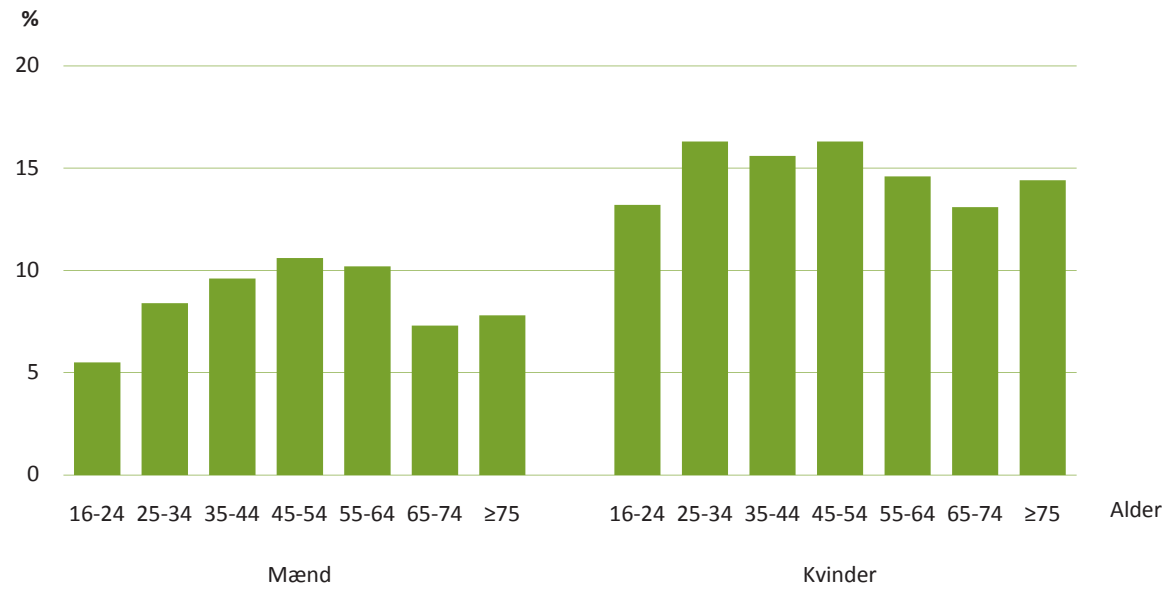
Uddannelse: Den største andel ses blandt borgere uden erhvervsuddannelse (19,1 %). Blandt borgere med en kort uddannelse er andelen 11,6 %, og blandt dem med en lang videregående uddannelse er den 9,4 %.

Erhvervsmæssig stilling: Den højeste forekomst af forbigående psykisk lidelse ses i gruppen af førtidspensionister (35,4 %). Der er en lidt lavere forekomst i gruppen af arbejdsløse (28,1 %), mens der i gruppen af beskæftigede kun er en forekomst på 8,6 %.

Samlivsstatus: Andelen af enlige (17,7 %), der har en forbigående psykisk lidelse, er markant større end blandt samboende (10,0 %).

Etnicitet: Mere end hver fjerde borger med ikke-vestlig baggrund (25,8 %) lider af en forbigående psykisk lidelse. Forekomsten er markant lavere blandt dem med anden vestlig (14,0 %) eller dansk baggrund (11,3 %).

Figur 3.2.11 Andel, med forbigående psykisk lidelse, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

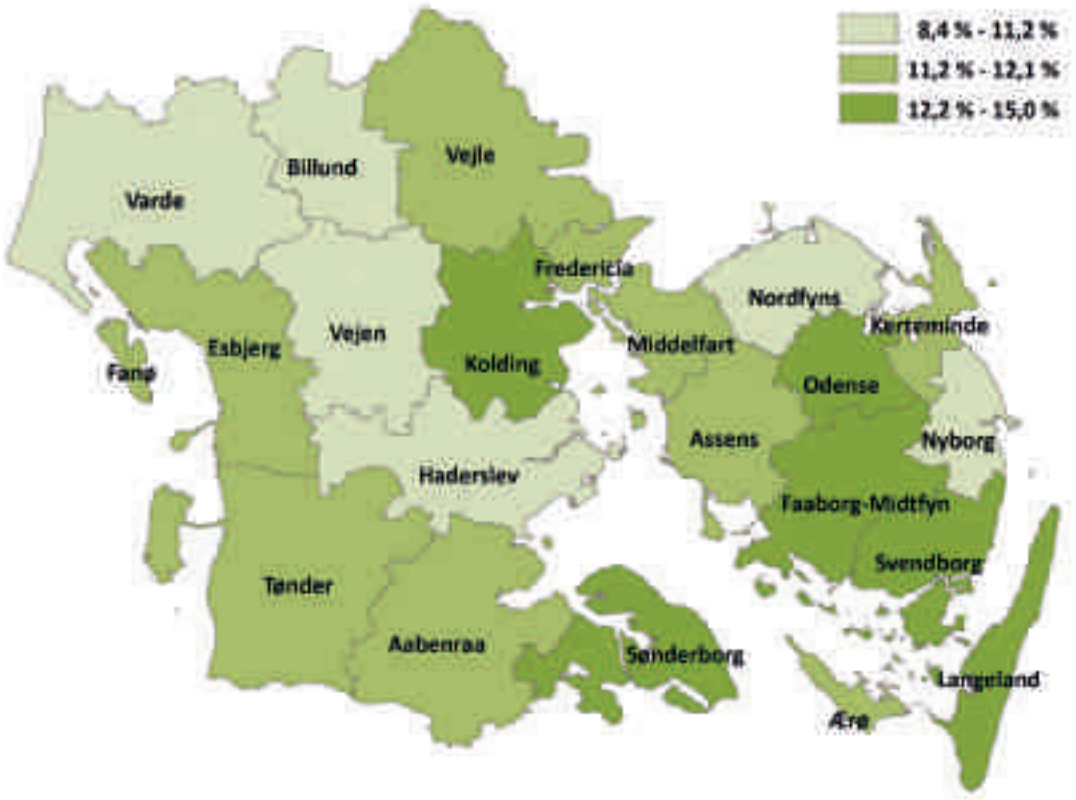
Tabel 3.2.15 Forbigående psykisk lidelse. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	11,6	3.900	11,8	0,97	0,95
Billund	10,9	2.200	10,9	0,96	0,93
Esbjerg	12,1	11.200	12,1	1,06	1,07
Fanø	11,6	300	11,9	0,94	1,02
Faaborg-Midtfyn	12,1	5.100	12,2	1,07	1,06
Fredericia	11,8	4.700	11,9	1,05	1,05
Haderslev	10,5	4.800	10,6	0,89	0,89
Kerteminde	11,7	2.200	11,6	1,02	1,02
Kolding	12,8	9.100	12,9	1,13	1,13
Langeland	15,4	1.800	15,0	1,38	1,37
Middelfart	11,5	3.400	11,4	0,99	1,01
Nordfyns	10,7	2.500	10,8	0,90	0,87
Nyborg	11,1	2.800	11,2	0,95	0,95
Odense	12,9	19.700	12,7	1,13	1,18
Svendborg	12,8	6.100	12,9	1,12	1,16
Sønderborg	13,2	8.100	13,2	1,18	1,17
Tønder	11,2	3.600	11,4	0,98	0,95
Varde	8,2	3.200	8,4	0,69	0,68
Vejen	10,2	3.400	10,2	0,87	0,85
Vejle	11,1	9.300	11,2	0,93	0,93
Ærø	11,2	600	11,7	1,00	1,00
Aabenraa	11,7	5.600	11,7	0,98	0,98
Region Syddanmark	11,8	113.600		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.2.12 Andel, med forbigående psykisk lidelse, i kommunerne i Region Syddanmark.
Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I Langeland Kommune (15,0 %) ses den højeste forekomst af forbigående psykisk lidelse. Den laveste forekomst ses i Varde Kommune (8,4 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen med forbigående psykisk lidelse.

Tabel 3.2.16 Astma. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	7,7				33.303
Mænd					
16-24 år	9,4		1,54	(1,19-2,00)	1.717
25-34 år	8,0		1,29	(0,97-1,71)	1.353
35-44 år	6,2		0,99	(0,77-1,28)	2.541
45-54 år	6,3		1		3.034
55-64 år	5,9		0,93	(0,73-1,19)	3.393
65-74 år	7,1		1,14	(0,88-1,47)	2.438
≥75 år	9,4		1,55	(1,17-2,06)	1.214
Alle mænd	7,2				15.690
Kvinder					
16-24 år	10,8		1,52	(1,21-1,91)	1.920
25-34 år	7,6		1,03	(0,80-1,34)	1.778
35-44 år	6,8		0,92	(0,74-1,16)	3.112
45-54 år	7,3		1		3.529
55-64 år	7,7		1,06	(0,86-1,31)	3.430
65-74 år	8,9		1,24	(0,99-1,56)	2.364
≥75 år	10,2		1,44	(1,12-1,85)	1.480
Alle kvinder	8,2				17.613
Uddannelse					
Under uddannelse	10,4				2.354
Ingen erhvervsuddannelse	10,2	9,9	1,56	(1,30-1,88)	4.300
Kort uddannelse	6,6	6,4	0,97	(0,83-1,14)	12.098
Kort videregående uddannelse	6,8	6,7	0,97	(0,80-1,19)	3.522
Mellemlang videregående uddannelse	6,7	6,5	1		5.908
Lang videregående uddannelse	6,6	8,2	1,02	(0,78-1,33)	1.947
Anden uddannelse	9,3	8,7	1,34	(1,07-1,69)	2.322
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	6,1	5,8	1		17.640
Arbejdsløse, herunder aktiverede	10,8	11,2	1,87	(1,45-2,40)	1.125
Førtidspensionister	13,4	13,4	2,58	(2,10-3,17)	1.444
Efterlønsmodtagere	4,5				1.337
Alderspensionister	8,8				7.030
Øvrige ikke-erhvervsaktive	9,7				892
Samlivsstatus					
Samboende	6,9	7,2	1		24.069
Enlige	8,9	8,5	1,18	(1,04-1,34)	8.473
Etnicitet					
Dansk	7,6	7,7	1		31.570
Anden vestlig	6,4	6,6	0,83	(0,59-1,17)	867
Ikke-vestlig	10,4	12,2	1,39	(1,07-1,82)	866

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 7,7 % af borgerne i Region Syddanmark oplyser, at de har astma – 7,2 % blandt mænd og 8,2 % blandt kvinder. Forekomsten er højest i den yngste og den ældste gruppe både blandt mænd og kvinder (hhv. 9,4 % og 10,8 % i den yngste gruppe og 9,4 % og 10,2 % i den ældste gruppe). Aldersforskellene er generelt beskedne.

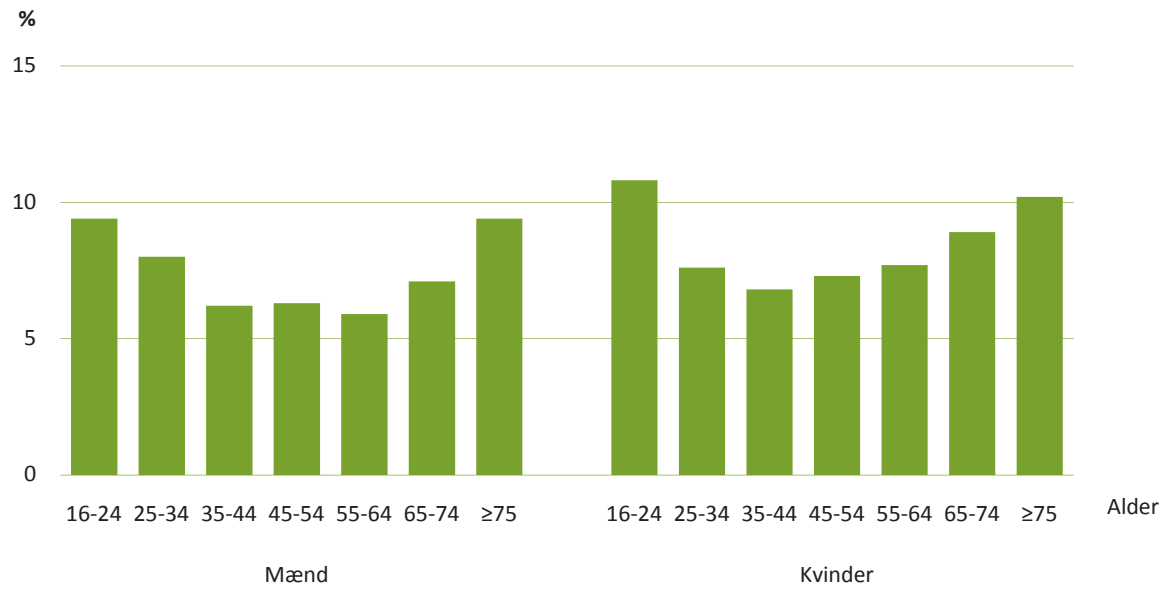
Uddannelse: Den højeste forekomst ses i gruppen uden erhvervsuddannelse (9,9 %). Der ses ingen systematiske forskelle i forekomsten af borgere med astma mellem de øvrige uddannelsesgrupper.

Erhvervsmæssig stilling: Der er en højere forekomst af borgere med astma blandt førtidspensionister (13,4 %) og arbejdsløse (11,2 %) sammenholdt med beskæftigede (5,8 %).

Samlivsstatus: Andelen med astma er større blandt enlige (8,5 %) end blandt samboende (7,2 %).

Etnicitet: Andelen med astma er større blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (12,2 %) sammenlignet med borgere med dansk baggrund (7,7 %). Den mindste andel ses blandt borgere med anden vestlig baggrund (6,6 %).

Figur 3.2.13 Andel, med astma, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

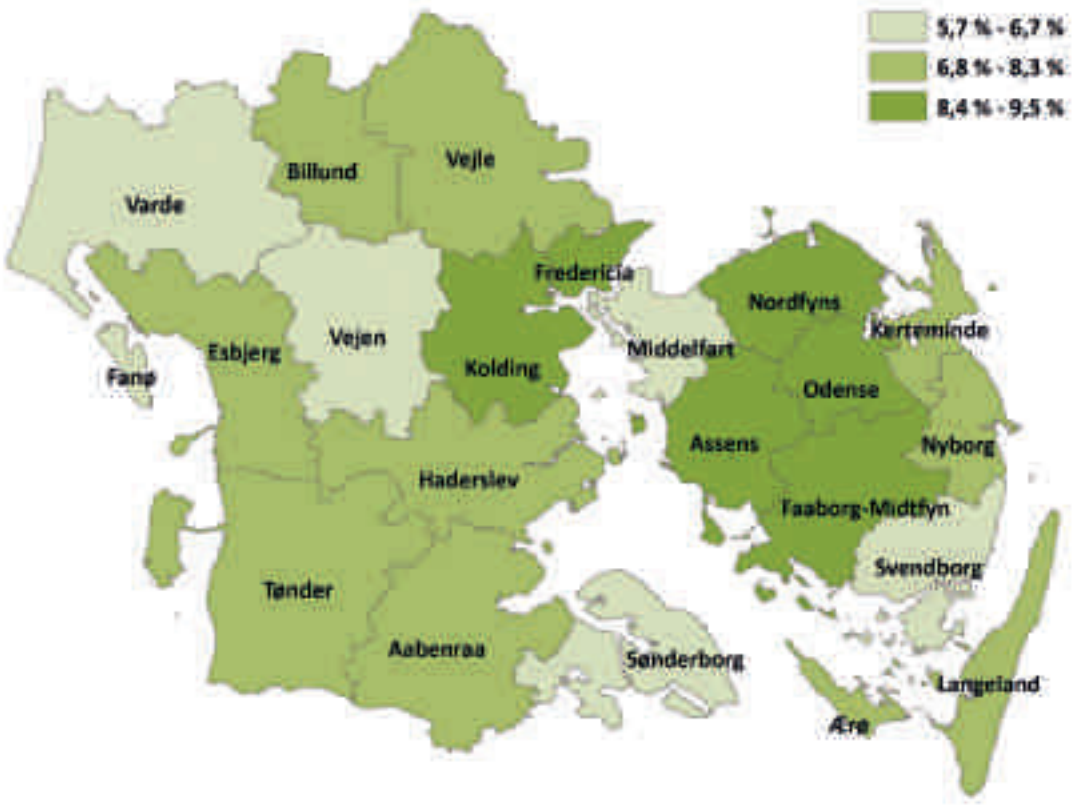
Tabel 3.2.17 Astma. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	9,3	3.100	9,5	1,33	1,30
Billund	7,3	1.500	7,5	0,97	0,95
Esbjerg	8,0	7.400	8,0	1,09	1,09
Fanø	5,5	100	5,7	0,73	0,76
Faaborg-Midtfyn	8,2	3.400	8,4	1,12	1,12
Fredericia	9,3	3.700	9,3	1,30	1,31
Haderslev	7,5	3.400	7,5	1,02	1,02
Kerteminde	7,4	1.400	7,5	1,01	1,02
Kolding	8,4	6.000	8,7	1,11	1,11
Langeland	6,7	800	6,8	0,94	0,94
Middelfart	6,1	1.800	6,2	0,82	0,83
Nordfyns	8,8	2.100	9,0	1,25	1,22
Nyborg	7,2	1.800	7,2	0,95	0,95
Odense	8,5	13.000	8,6	1,15	1,16
Svendborg	5,7	2.800	5,7	0,74	0,76
Sønderborg	6,6	4.000	6,6	0,88	0,88
Tønder	8,0	2.600	8,1	1,12	1,10
Varde	5,7	2.300	5,8	0,78	0,77
Vejen	6,7	2.200	6,7	0,89	0,88
Vejle	7,5	6.300	7,4	1,05	1,05
Ærø	6,7	400	7,0	0,93	0,93
Aabenraa	8,1	3.900	8,1	1,12	1,13
Region Syddanmark	7,7	74.000		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.2.14 Andel, med astma, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De højeste forekomster af borgere med astma ses i Assens Kommune (9,5 %), Fredericia Kommune (9,3 %) og Nordfyns Kommune (9,0 %). De laveste forekomster ses i Fanø Kommune (5,7 %), Svendborg Kommune (5,7 %) og Varde Kommune (5,8 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen astma.

Tabel 3.2.18 Leddegigt. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	6,3				32.997
Mænd					
16-24 år	1,1		0,14	(0,08-0,24)	1.717
25-34 år	1,2		0,16	(0,09-0,28)	1.353
35-44 år	3,6		0,48	(0,35-0,64)	2.530
45-54 år	7,3		1		3.018
55-64 år	10,3		1,47	(1,18-1,82)	3.377
65-74 år	10,3		1,47	(1,17-1,85)	2.401
≥75 år	13,2		1,94	(1,49-2,51)	1.179
Alle mænd	6,0				15.575
Kvinder					
16-24 år	1,4		0,21	(0,13-0,36)	1.921
25-34 år	2,2		0,33	(0,22-0,50)	1.784
35-44 år	4,4		0,67	(0,50-0,89)	3.105
45-54 år	6,4		1		3.514
55-64 år	9,9		1,62	(1,29-2,03)	3.390
65-74 år	10,8		1,78	(1,40-2,26)	2.306
≥75 år	15,6		2,71	(2,13-3,46)	1.402
Alle kvinder	6,6				17.422
Uddannelse					
Under uddannelse	1,6				2.352
Ingen erhvervsuddannelse	14,4	13,8	3,35	(2,72-4,12)	4.170
Kort uddannelse	6,0	7,0	1,76	(1,46-2,12)	12.018
Kort videregående uddannelse	4,7	5,8	1,35	(1,06-1,73)	3.513
Mellemlang videregående uddannelse	3,6	4,2	1		5.903
Lang videregående uddannelse	3,0	5,1	0,88	(0,62-1,26)	1.942
Anden uddannelse	9,2	9,8	2,52	(1,97-3,21)	2.295
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	3,6	3,8	1		17.602
Arbejdsløse, herunder aktiverede	7,9	10,3	3,01	(2,27-4,00)	1.113
Førtidspensionister	21,2	17,8	5,45	(4,51-6,58)	1.409
Efterlønsmodtagere	6,7				1.326
Alderspensionister	12,2				6.836
Øvrige ikke-erhvervsaktive	10,9				887
Samlivsstatus					
Samboende	5,8	5,8	1		23.890
Enlige	6,9	8,4	1,51	(1,33-1,72)	8.392
Etnicitet					
Dansk	6,0	6,2	1		31.280
Anden vestlig	7,2	8,3	1,38	(1,02-1,85)	862
Ikke-vestlig	11,0	17,5	3,19	(2,47-4,11)	855

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: Andelen af borgere med leddegigt i Regions Syddanmark er 6,3 %. Andelen blandt mænd (6,0 %) og kvinder (6,6 %) er næsten ens. Forekomsten af leddegigt stiger stærkt med stigende alder for både mænd og kvinder. I aldersgruppen 16-24 år er andelen mindst og udgør for mænd (1,1 %) og kvinder (1,4 %), mens den er størst i aldersgruppen 75 år eller derover.

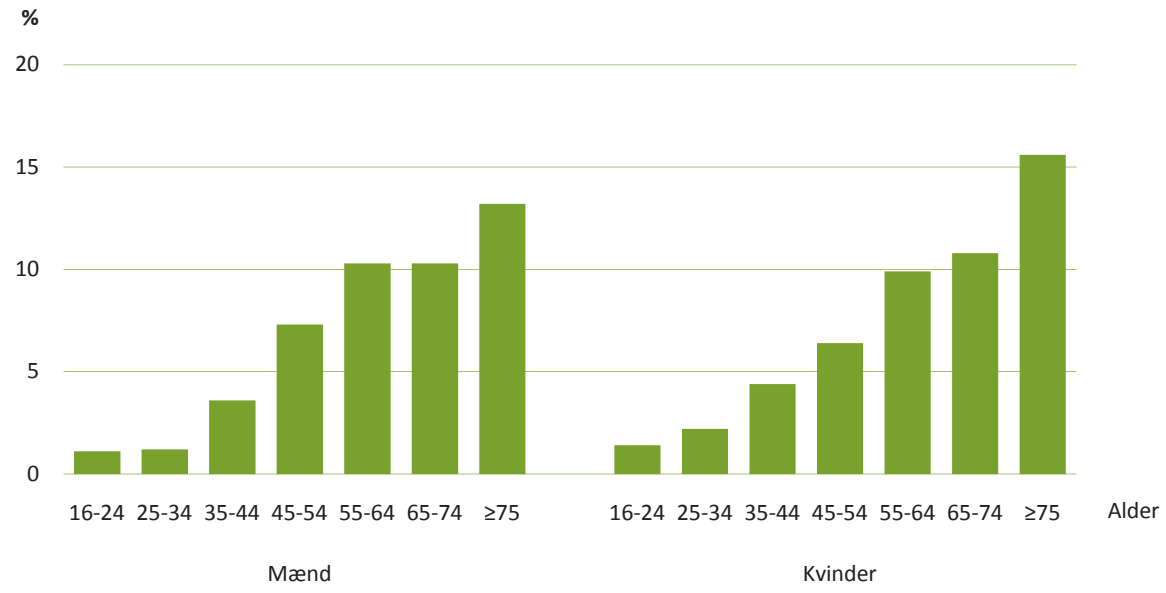
Uddannelse: Den største forekomst af leddegigt ses i gruppen af borgere uden erhvervsuddannelse (13,8 %). Forekomsten er 7,0 % blandt dem med en kort uddannelse og 5,1 % blandt dem med en lang videregående uddannelse.

Erhvervsmæssig stilling: Der er markante forskelle i forekomsten af leddegigt. Blandt førtidspensionister er den 17,8 %, blandt arbejdsløse 10,3 % og blandt beskæftigede (3,8 %).

Samlivsstatus: Forekomsten af borgere med leddegigt er højere blandt enlige (8,4 %) end blandt samboende (5,8 %).

Etnicitet: Andelen der oplyser, at de har leddegigt, er størst blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (17,5 %). Andelen er lidt større blandt dem med anden vestlig baggrund (8,3 %) end blandt dem med dansk baggrund (6,2 %).

Figur 3.2.15 Andel, med leddegigt, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

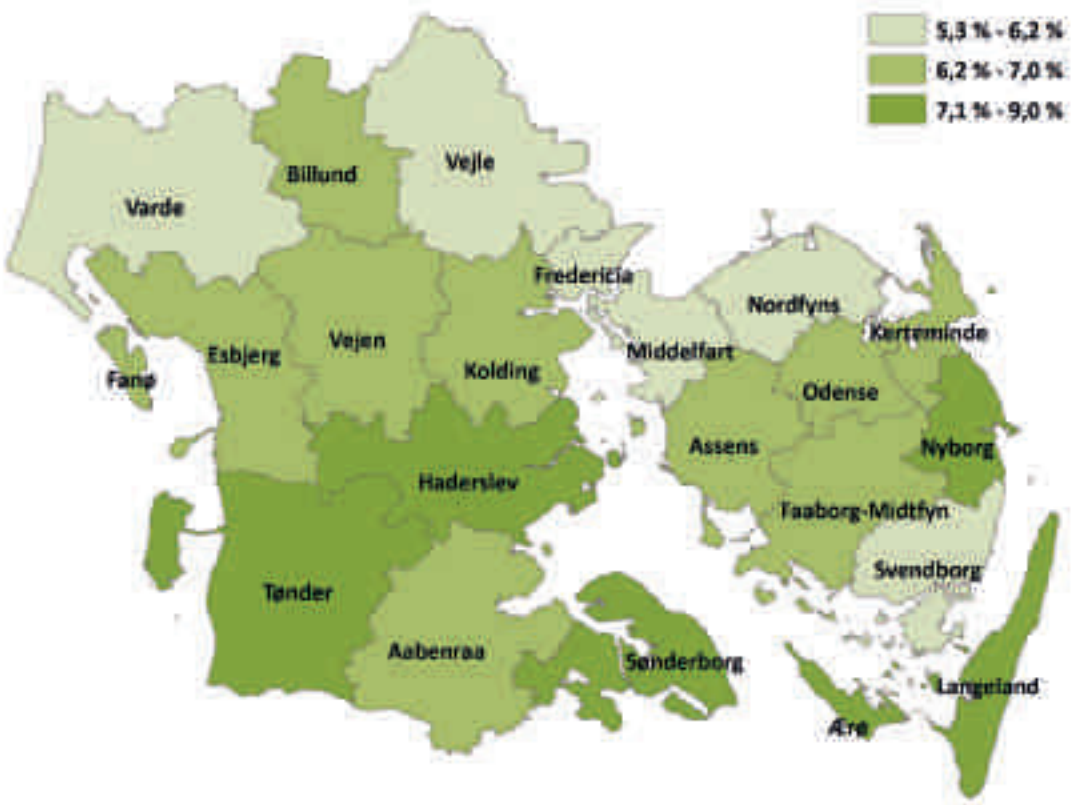
Tabel 3.2.19 Leddegigt. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	6,6	2.200	6,9	1,05	0,99
Billund	6,5	1.300	6,8	1,05	0,98
Esbjerg	5,9	5.500	6,3	0,94	0,95
Fanø	7,0	200	6,4	0,92	1,09
Faaborg-Midtfyn	6,1	2.500	6,2	0,86	0,85
Fredericia	5,7	2.300	5,9	0,90	0,91
Haderslev	6,9	3.100	7,2	1,07	1,07
Kerteminde	6,3	1.200	6,3	0,94	0,95
Kolding	6,0	4.300	6,7	1,02	1,01
Langeland	8,7	1.000	8,1	1,22	1,20
Middelfart	5,9	1.700	5,8	0,92	0,95
Nordfyns	5,9	1.400	6,1	0,93	0,88
Nyborg	7,1	1.800	7,1	1,07	1,06
Odense	5,7	8.800	6,5	0,98	1,06
Svendborg	5,6	2.700	5,7	0,87	0,92
Sønderborg	8,0	4.900	8,1	1,22	1,19
Tønder	8,9	2.800	9,0	1,38	1,31
Varde	5,2	2.100	5,3	0,82	0,78
Vejen	6,5	2.200	6,8	1,03	0,97
Vejle	5,7	4.800	6,2	0,93	0,92
Ærø	8,3	500	7,1	1,08	1,09
Aabenraa	6,7	3.200	6,8	0,99	0,99
Region Syddanmark	6,3	60.400		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.2.16 Andel, med leddegigt, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der er ingen systematiske forskelle mellem kommunerne med hensyn til andelen med leddegigt. De højeste forekomster ses i Tønder Kommune (9,0 %), Sønderborg Kommune (8,1 %) og Langeland Kommune (8,1 %). Den mindste andel ses i Varde Kommune (5,3 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen med leddegigt.

Tabel 3.2.20 Diabetes. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	5,3				33.127
Mænd					
16-24 år	0,7		0,13	(0,06-0,28)	1.715
25-34 år	1,7		0,33	(0,19-0,57)	1.349
35-44 år	2,6		0,50	(0,35-0,72)	2.534
45-54 år	5,1		1		3.013
55-64 år	8,9		1,83	(1,44-2,33)	3.378
65-74 år	16,1		3,60	(2,84-4,55)	2.434
≥75 år	14,6		3,21	(2,45-4,20)	1.210
Alle mænd	6,0				15.633
Kvinder					
16-24 år	0,8		0,23	(0,12-0,42)	1.918
25-34 år	1,4		0,42	(0,24-0,74)	1.780
35-44 år	1,6		0,47	(0,30-0,74)	3.089
45-54 år	3,3		1		3.500
55-64 år	7,2		2,28	(1,70-3,04)	3.405
65-74 år	10,6		3,49	(2,62-4,64)	2.327
≥75 år	12,9		4,33	(3,22-5,83)	1.475
Alle kvinder	4,6				17.494
Uddannelse					
Under uddannelse	0,9				2.347
Ingen erhvervsuddannelse	10,6	8,3	2,11	(1,71-2,61)	4.253
Kort uddannelse	5,2	6,0	1,56	(1,28-1,90)	12.040
Kort videregående uddannelse	3,3	4,7	1,18	(0,90-1,55)	3.501
Mellemlang videregående uddannelse	3,2	4,3	1		5.887
Lang videregående uddannelse	4,0	6,0	1,20	(0,86-1,69)	1.945
Anden uddannelse	8,3	8,0	2,06	(1,60-2,66)	2.296
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	2,5	2,5	1		17.569
Arbejdsløse, herunder aktiverede	5,0	6,5	2,59	(1,84-3,64)	1.118
Førtidspensionister	14,2	12,2	4,94	(3,95-6,16)	1.429
Efterlønsmodtagere	8,5				1.333
Alderspensionister	13,3				6.976
Øvrige ikke-erhvervsaktive	6,9				891
Samlivsstatus					
Samboende	4,9	5,1	1		23.930
Enlige	5,5	6,9	1,42	(1,23-1,64)	8.438
Etnicitet					
Dansk	5,1	5,3	1		31.395
Anden vestlig	6,4	7,1	1,45	(1,04-2,03)	866
Ikke-vestlig	8,6	14,4	3,54	(2,63-4,76)	866

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: Omkring hver tyvende har diabetes. Andelen, der angiver at have diabetes, er lidt større blandt mænd (6,0 %) end blandt kvinder (4,6 %). Der er en stærkt stigende andel med stigende alder.

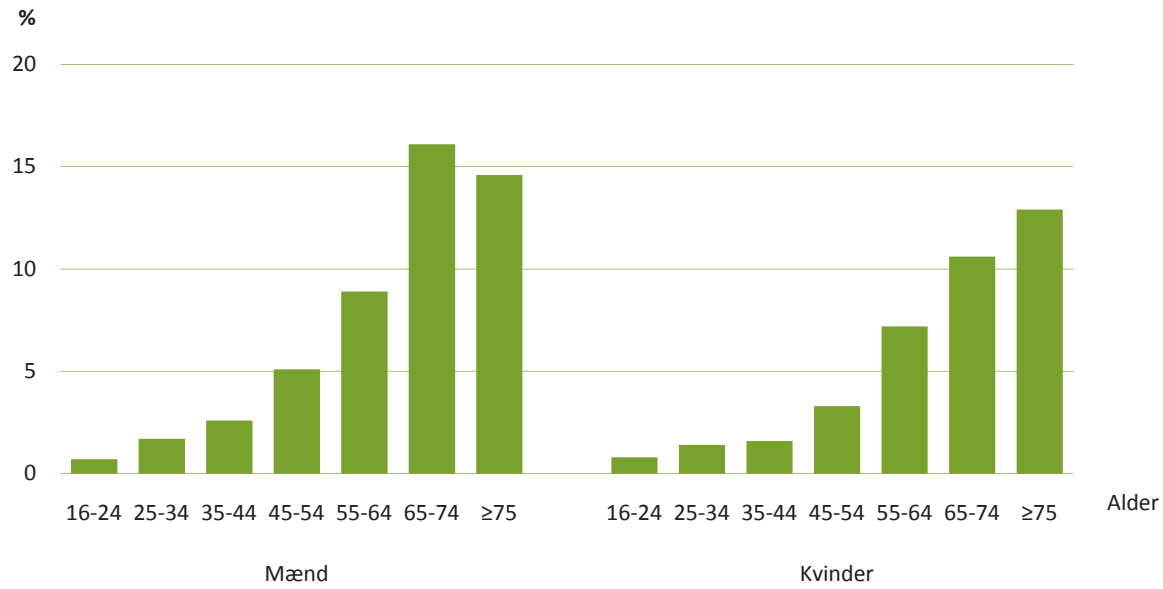
Uddannelse: Forekomsten af diabetes er højest blandt borgere uden erhvervsuddannelse (8,3 %). Mellem de øvrige uddannelsesniveauer ses ingen systematiske sammenhænge.

Erhvervsmæssig stilling: Andelen med diabetes er markant større blandt førtidspensionister (12,2 %) sammenlignet med beskæftigede (2,5 %). Endvidere er andelen relativt stor blandt arbejdsløse (6,5 %).

Samlivsstatus: Forekomsten af diabetes blandt enlige (6,9 %) er lidt højere end blandt samboende (5,1 %).

Etnicitet: Borgere med ikke-vestlig baggrund har en markant højere forekomst af diabetes (14,4 %) end borgere med dansk baggrund (5,3 %). Forekomsten er desuden relativt høj blandt borgere med anden vestlig baggrund (7,1 %).

Figur 3.2.17 Andel, med diabetes, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

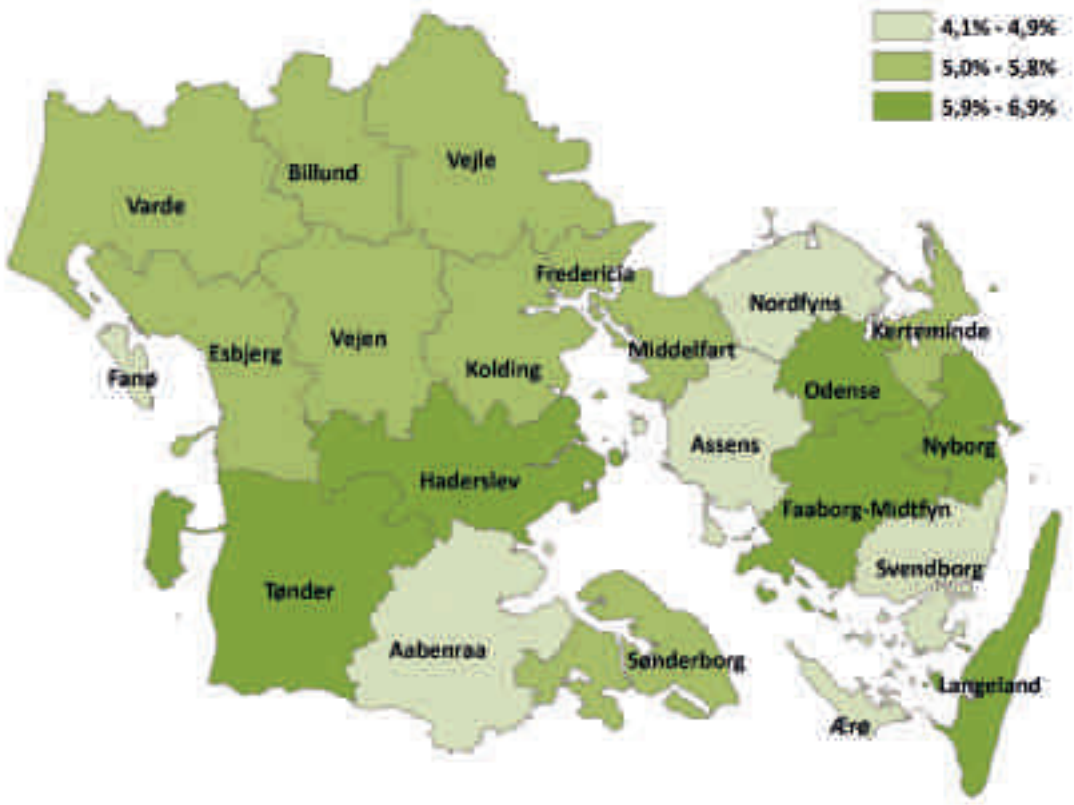
Tabel 3.2.21 Diabetes. Kommunalopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	4,7	1.600	4,9	0,89	0,86
Billund	5,1	1.000	5,4	0,91	0,88
Esbjerg	4,5	4.100	5,1	0,91	0,93
Fanø	4,9	100	4,1	0,80	0,89
Faaborg-Midtfyn	6,2	2.600	6,2	1,09	1,09
Fredericia	5,5	2.200	5,8	1,04	1,06
Haderslev	6,0	2.700	6,2	1,15	1,16
Kerteminde	5,4	1.000	5,5	0,94	0,95
Kolding	5,2	3.700	5,8	1,14	1,13
Langeland	7,4	800	6,4	1,18	1,18
Middelfart	5,6	1.700	5,6	1,07	1,09
Nordfyns	4,1	1.000	4,3	0,79	0,77
Nyborg	6,0	1.500	6,1	1,06	1,06
Odense	5,2	8.000	6,1	1,16	1,21
Svendborg	4,8	2.300	4,9	0,89	0,93
Sønderborg	5,7	3.500	5,8	1,13	1,12
Tønder	6,8	2.200	6,9	1,29	1,25
Varde	5,0	2.000	5,3	0,89	0,86
Vejen	5,4	1.800	5,7	1,07	1,02
Vejle	5,4	4.500	5,8	1,09	1,09
Ærø	5,3	300	4,3	0,81	0,81
Aabenraa	4,7	2.300	4,9	0,89	0,90
Region Syddanmark	5,3	50.900		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.2.18 Andel, med diabetes, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der er ingen systematiske forskelle mellem kommunerne med hensyn til forekomsten af borgere, der har diabetes. De højeste forekomster ses i Tønder Kommune (6,9 %) og Langeland Kommune (6,4 %). De laveste forekomster ses i Fanø Kommune (4,1 %), Ærø Kommune (4,3 %) og Nordfyns Kommune (4,3 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen med diabetes.

Tabel 3.2.22 Kronisk lungesygdom. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	4,8				33.410
Mænd					
16-24 år	1,3		0,37	(0,21-0,66)	1.714
25-34 år	1,9		0,54	(0,31-0,94)	1.353
35-44 år	2,1		0,59	(0,39-0,91)	2.545
45-54 år	3,5		1		3.034
55-64 år	7,5		2,23	(1,67-2,98)	3.407
65-74 år	10,7		3,30	(2,47-4,40)	2.447
≥75 år	18,2		6,11	(4,54-8,22)	1.230
Alle mænd	5,1				15.730
Kvinder					
16-24 år	1,2		0,37	(0,23-0,62)	1.920
25-34 år	1,4		0,43	(0,26-0,73)	1.786
35-44 år	1,7		0,53	(0,35-0,79)	3.109
45-54 år	3,3		1		3.535
55-64 år	7,5		2,40	(1,81-3,19)	3.443
65-74 år	9,4		3,07	(2,30-4,10)	2.385
≥75 år	12,1		4,09	(3,05-5,50)	1.502
Alle kvinder	4,6				17.680
Uddannelse					
Under uddannelse	1,1				2.355
Ingen erhvervsuddannelse	10,9	9,0	2,26	(1,80-2,83)	4.303
Kort uddannelse	4,5	5,2	1,41	(1,15-1,73)	12.140
Kort videregående uddannelse	3,6	4,9	1,30	(0,99-1,70)	3.531
Mellemlang videregående uddannelse	3,0	4,2	1		5.941
Lang videregående uddannelse	3,2	4,4	1,04	(0,70-1,54)	1.950
Anden uddannelse	6,4	6,2	1,61	(1,22-2,13)	2.329
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	2,0	2,1	1		17.669
Arbejdsløse, herunder aktiverede	6,5	7,9	4,05	(2,90-5,64)	1.121
Førtidspensionister	14,5	14,0	6,27	(4,92-8,00)	1.439
Efterlønsmodtagere	6,2				1.342
Alderspensionister	12,1				7.101
Øvrige ikke-erhvervsaktive	6,0				897
Samlivsstatus					
Samboende	4,1	4,4	1		24.137
Enlige	6,0	7,3	1,75	(1,51-2,03)	8.517
Etnicitet					
Dansk	4,9	5,1	1		31.664
Anden vestlig	4,0	4,6	0,92	(0,60-1,39)	874
Ikke-vestlig	4,1	6,5	1,47	(0,97-2,24)	872

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I Region Syddanmark lider 4,8 % af borgerne af kronisk lungesygdom (kronisk bronkitis, for store lunger, rygerlunger (emfysem, KOL)). Forekomsten blandt mænd (5,1 %) er lidt højre end blandt kvinder (4,6 %). Forekomsten er stigende med stigende alder for både mænd og kvinder.

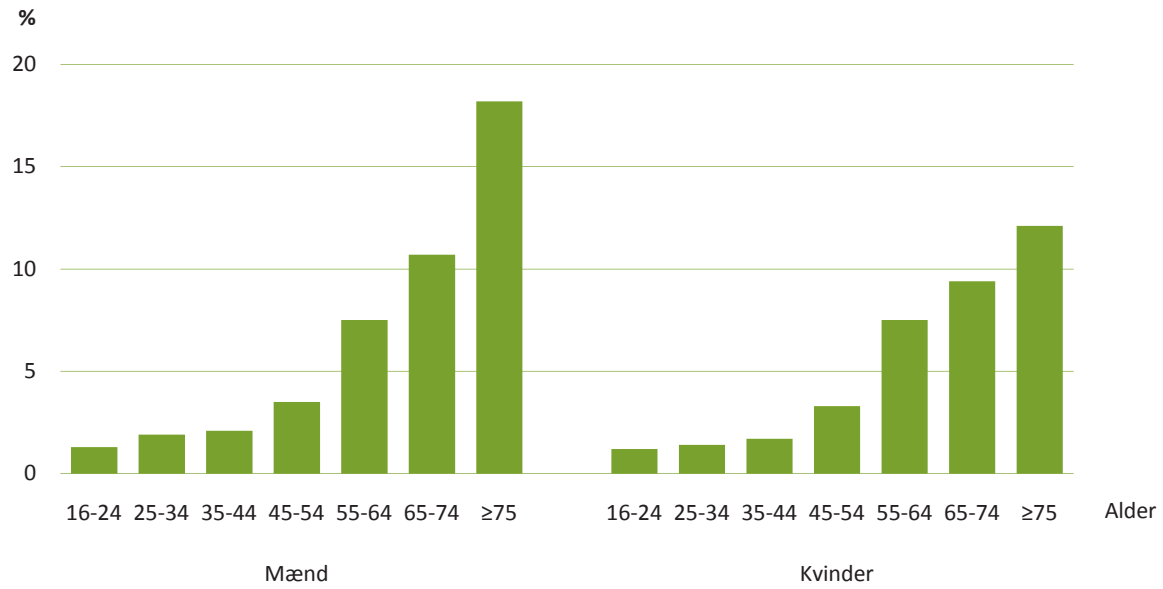
Uddannelse: Andelen af borgere med kronisk lungesygdom er størst blandt borgere uden erhvervsuddannelse (9,0 %). Mellem de øvrige uddannelsesniveauer ses ingen systematiske forskelle.

Erhvervsmæssig stilling: Førtidspensionister har en markant højere forekomst (14,0 %) end både arbejdsløse (7,9 %) og beskæftigede (2,1 %).

Samlivsstatus: Enlige har en højere forekomst af kronisk lungesygdom end samboende, 7,3 % mod 4,4 %.

Etnicitet: Forekomsten af kronisk lungesygdom varierer kun lidt mellem de etniske grupper. Den højeste forekomst ses blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (6,5 %) og den laveste blandt borgere med anden vestlig baggrund (4,6 %). Forekomsten blandt borgere med dansk baggrund (5,1 %) ligger mellem de to andre grupper.

Figur 3.2.19 Andel, med kronisk lungesygdom, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

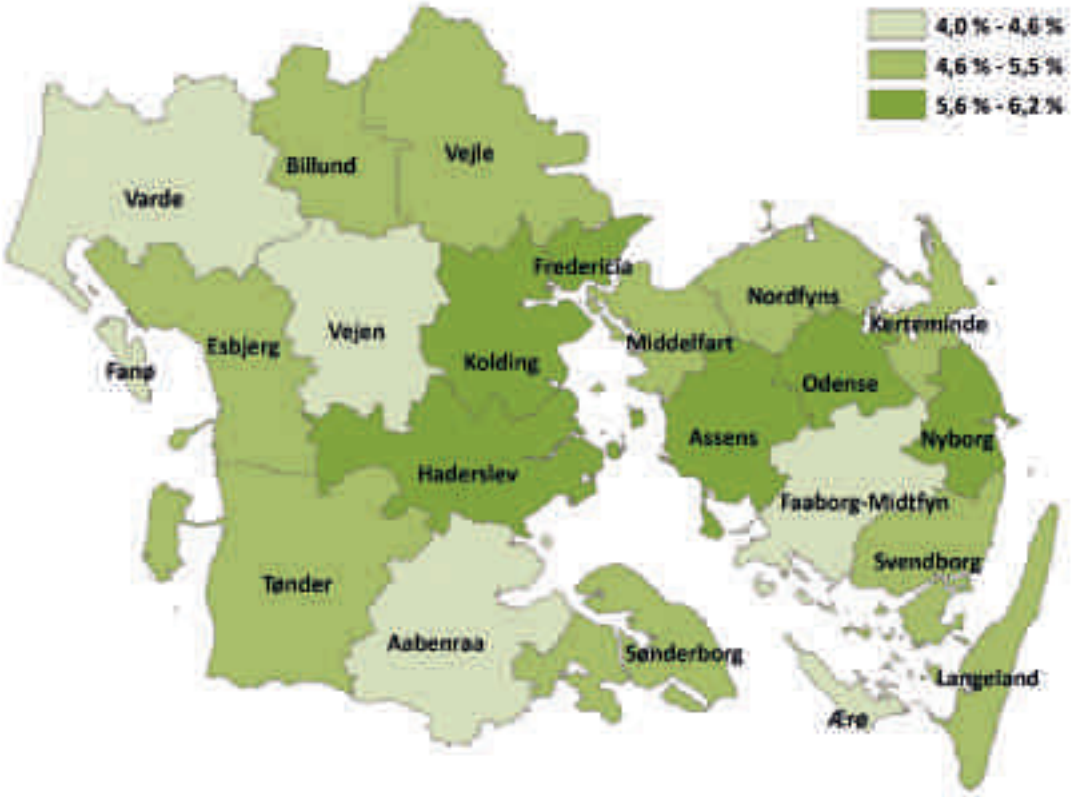
Tabel 3.2.23 Kronisk lungesygdom. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	5,7	1.900	6,0	1,22	1,16
Billund	4,7	1.000	5,1	0,99	0,93
Esbjerg	4,4	4.100	4,9	1,02	1,04
Fanø	4,7	100	4,3	0,82	0,94
Faaborg-Midtfyn	4,2	1.800	4,2	0,84	0,82
Fredericia	5,7	2.300	5,9	1,24	1,26
Haderslev	5,8	2.600	6,0	1,22	1,23
Kerteminde	5,0	900	4,9	0,99	1,00
Kolding	5,5	3.900	6,2	1,22	1,21
Langeland	5,4	600	4,7	1,01	1,00
Middelfart	5,4	1.600	5,5	1,09	1,11
Nordfyns	4,9	1.100	5,0	0,97	0,93
Nyborg	5,6	1.400	5,6	1,16	1,16
Odense	5,0	7.700	5,7	1,19	1,27
Svendborg	4,7	2.200	4,7	0,97	1,02
Sønderborg	4,6	2.800	4,6	0,92	0,90
Tønder	4,8	1.600	4,9	1,04	1,00
Varde	4,0	1.600	4,3	0,85	0,82
Vejen	3,8	1.300	4,0	0,73	0,69
Vejle	4,4	3.700	4,8	0,94	0,93
Ærø	4,6	300	4,1	0,85	0,85
Aabenraa	4,5	2.200	4,6	0,97	0,99
Region Syddanmark	4,8	46.600		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.2.20 Andel, med kronisk lungesygdom, i kommunerne i Region Syddanmark.
Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De højeste forekomster af borgere med kroniske lungesygdomme ses i Kolding Kommune (6,2 %), Assens Kommune (6,0 %), Haderslev Kommune (6,0 %) og Fredericia Kommune (5,9 %). Den laveste forekomst ses i Vejen Kommune (4,0 %).

Når der yderligere justeres for uddannelse ses der endvidere en høj forekomst af borgere med kronisk lungesygdom i Odense Kommune.

Tabel 3.2.24 Vedvarende psykisk sygdom eller mentale forstyrrelser. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	4,3				33.173
Mænd					
16-24 år	3,6		0,79	(0,55-1,14)	1.711
25-34 år	3,8		0,83	(0,56-1,24)	1.349
35-44 år	3,5		0,76	(0,53-1,08)	2.539
45-54 år	4,5		1		3.018
55-64 år	3,8		0,83	(0,60-1,14)	3.388
65-74 år	1,3		0,28	(0,18-0,45)	2.428
≥75 år	2,7		0,59	(0,38-0,91)	1.201
Alle mænd	3,5				15.634
Kvinder					
16-24 år	5,4		0,90	(0,66-1,21)	1.917
25-34 år	4,9		0,81	(0,59-1,11)	1.780
35-44 år	4,7		0,77	(0,58-1,04)	3.104
45-54 år	5,9		1		3.530
55-64 år	5,8		0,97	(0,74-1,27)	3.416
65-74 år	3,5		0,58	(0,42-0,81)	2.350
≥75 år	4,3		0,70	(0,49-1,01)	1.442
Alle kvinder	5,1				17.539
Uddannelse					
Under uddannelse	4,1				2.349
Ingen erhvervsuddannelse	7,3	9,1	3,15	(2,40-4,13)	4.235
Kort uddannelse	3,9	3,8	1,41	(1,11-1,79)	12.079
Kort videregående uddannelse	3,7	3,6	1,23	(0,91-1,65)	3.524
Mellemlang videregående uddannelse	3,0	2,8	1		5.924
Lang videregående uddannelse	2,7	3,3	0,95	(0,62-1,46)	1.946
Anden uddannelse	6,1	6,5	2,53	(1,85-3,44)	2.301
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	1,6	1,6	1		17.634
Arbejdsløse, herunder aktiverede	11,3	11,1	7,48	(5,50-10,2)	1.109
Førtidspensionister	27,5	31,2	27,31	(21,4-34,8)	1.427
Efterlønsmodtagere	1,9				1.339
Alderspensionister	2,9				6.964
Øvrige ikke-erhvervsaktive	16,0				885
Samlivsstatus					
Samboende	3,0	3,2	1		24.001
Enlige	6,7	7,6	2,63	(2,23-3,10)	8.437
Etnicitet					
Dansk	3,9	3,9	1		31.446
Anden vestlig	4,6	4,9	1,19	(0,83-1,69)	868
Ikke-vestlig	10,8	12,4	2,89	(2,21-3,76)	859

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I Region Syddanmark lider 4,3 % af borgerne af en vedvarende psykisk sygdom eller mentale forstyrrelser. Andelen blandt kvinder (5,1 %) er lidt større end blandt mænd (3,5 %). I alle aldersgrupper er andelen større blandt kvinder end blandt mænd.

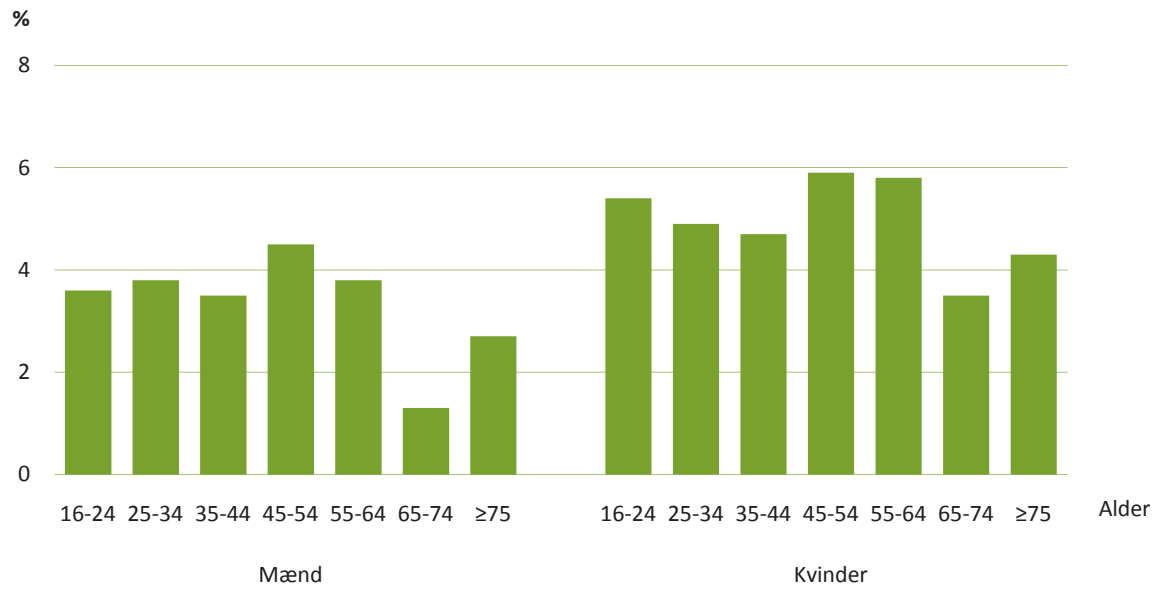
Uddannelse: Forekomsten er højest blandt borgere uden erhvervsuddannelse (9,1 %). Blandt dem med en kort uddannelse er forekomsten 3,8 %, og blandt dem med en lang videregående uddannelse er forekomsten 3,3 %.

Erhvervsmæssig stilling: Omtrent hver tredje førtidspensionist (31,2 %) har en vedvarende psykisk sygdom. Denne andel er markant større end de to øvrige grupper. I gruppen af arbejdsløse (11,1 %) er andelen endvidere markant større end i gruppen af beskæftigede (1,6 %).

Samlivsstatus: I gruppen af enlige (7,6 %) er forekomsten af vedvarende psykisk sygdom markant højere end blandt samboende (3,2 %).

Etnicitet: Den laveste forekomst af vedvarende psykisk sygdom ses blandt borgere med dansk baggrund (3,9 %). Forekomsten blandt dem med anden vestlig baggrund er lidt højere (4,9 %), mens forekomsten blandt dem med ikke-vestlig baggrund (12,4 %) er næsten tre gange højere end blandt borgere med dansk baggrund.

Figur 3.2.21 Andel, med vedvarende psykisk sygdom eller mentale forstyrrelser, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

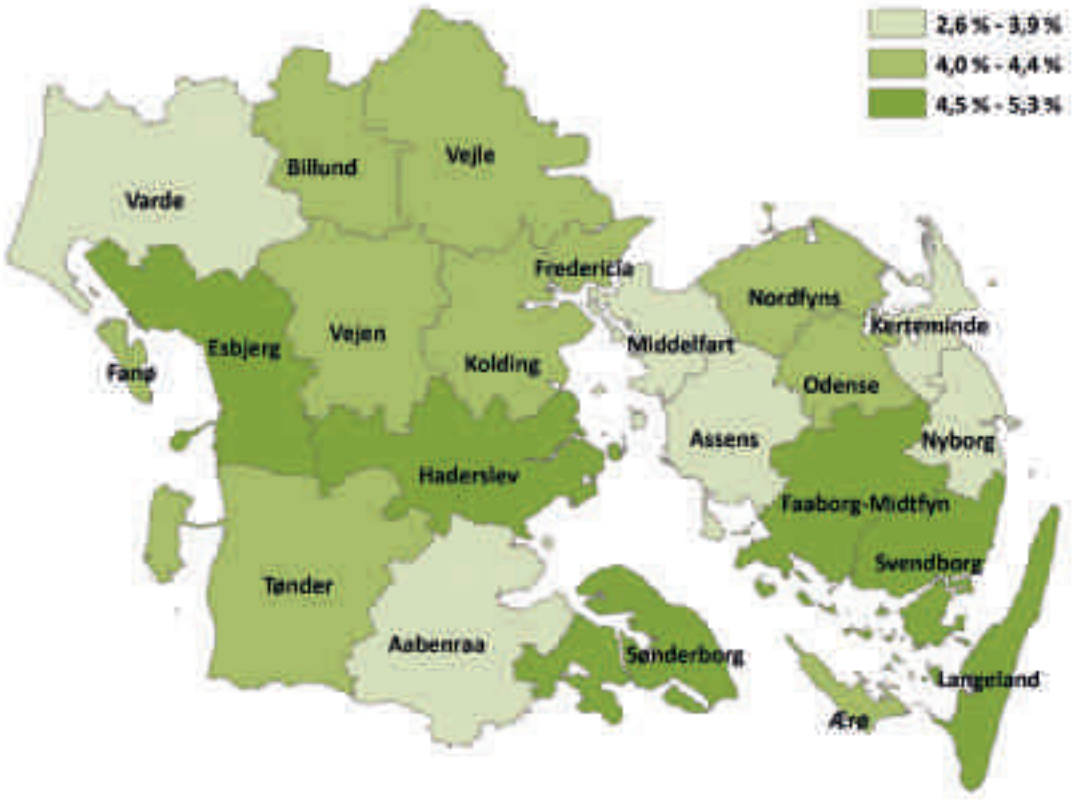
Tabel 3.2.25 Vedvarende psykisk sygdom eller mentale forstyrrelser. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	3,6	1.200	3,6	0,85	0,82
Billund	4,0	800	4,1	1,00	0,96
Esbjerg	4,6	4.200	4,5	1,10	1,10
Fanø	3,8	100	4,1	0,87	0,99
Faaborg-Midtfyn	4,7	1.900	4,7	1,15	1,13
Fredericia	4,1	1.600	4,0	1,00	1,01
Haderslev	5,0	2.200	4,9	1,23	1,23
Kerteminde	3,5	700	3,5	0,88	0,88
Kolding	4,3	3.000	4,3	1,05	1,04
Langeland	4,8	600	4,6	1,23	1,21
Middelfart	3,7	1.100	3,7	0,93	0,96
Nordfyns	4,0	900	4,0	0,96	0,91
Nyborg	2,6	700	2,6	0,63	0,63
Odense	4,4	6.800	4,4	1,08	1,16
Svendborg	4,7	2.300	4,6	1,17	1,24
Sønderborg	5,3	3.300	5,3	1,36	1,33
Tønder	4,4	1.400	4,4	1,10	1,05
Varde	2,7	1.100	2,9	0,66	0,64
Vejen	4,4	1.500	4,4	1,07	1,02
Vejle	4,3	3.600	4,2	1,04	1,04
Ærø	3,8	200	4,1	0,99	1,00
Aabenraa	3,9	1.900	3,9	0,99	0,99
Region Syddanmark	4,3	41.000		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.2.22 Andel, med vedvarende psykisk sygdom eller mentale forstyrrelser, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Forekomsten af vedvarende psykisk sygdom er højest i Sønderborg Kommune (5,3 %), og lavest i Nyborg Kommune (2,6 %) og Varde Kommune (2,9 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen med vedvarende psykiske sygdomme.

Tabel 3.2.26 Osteoporose. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	3,5				33.351
Mænd					
16-24 år	0,3		0,28	(0,08-0,98)	1.715
25-34 år	0,5		0,43	(0,15-1,20)	1.352
35-44 år	0,4		0,39	(0,15-1,00)	2.543
45-54 år	1,1		1		3.025
55-64 år	1,3		1,19	(0,65-2,19)	3.405
65-74 år	1,9		1,76	(0,98-3,13)	2.436
≥75 år	4,8		4,61	(2,64-8,07)	1.207
Alle mænd	1,1				15.683
Kvinder					
16-24 år	0,5		0,18	(0,06-0,55)	1.922
25-34 år	0,6		0,21	(0,09-0,51)	1.785
35-44 år	0,6		0,23	(0,11-0,46)	3.112
45-54 år	2,6		1		3.532
55-64 år	7,7		3,13	(2,28-4,31)	3.420
65-74 år	15,7		7,00	(5,14-9,55)	2.389
≥75 år	24,9		12,48	(9,15-17,0)	1.508
Alle kvinder	5,9				17.668
Uddannelse					
Under uddannelse	0,5				2.356
Ingen erhvervsuddannelse	8,8	5,7	1,63	(1,26-2,11)	4.281
Kort uddannelse	2,6	4,0	1,33	(1,04-1,69)	12.115
Kort videregående uddannelse	2,8	4,0	1,27	(0,93-1,73)	3.539
Mellemlang videregående uddannelse	2,3	3,3	1		5.931
Lang videregående uddannelse	1,1	1,9	0,71	(0,38-1,32)	1.941
Anden uddannelse	4,8	5,3	1,73	(1,23-2,43)	2.317
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	1,0	1,1	1		17.662
Arbejdsløse, herunder aktiverede	1,1	1,6	1,70	(0,87-3,32)	1.118
Førtidspensionister	8,3	6,6	5,18	(3,69-7,28)	1.429
Efterlønsmodtagere	3,6				1.340
Alderspensionister	11,9				7.069
Øvrige ikke-erhvervsaktive	4,4				894
Samlivsstatus					
Samboende	2,7	3,4	1		24.111
Enlige	4,6	4,8	1,32	(1,10-1,59)	8.478
Etnicitet					
Dansk	3,4	3,8	1		31.619
Anden vestlig	4,7	5,4	1,72	(1,10-2,68)	873
Ikke-vestlig	3,2	6,4	2,48	(1,50-4,11)	859

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: Forekomsten af osteoporose i Region Syddanmark er 3,5 %. Forekomsten er højere blandt kvinder (5,9 %) end blandt mænd (1,1 %). Forekomsten er højere blandt kvinder end blandt mænd i alle aldersgrupper. Forekomsten stiger markant med stigende alder for både mænd og kvinder.

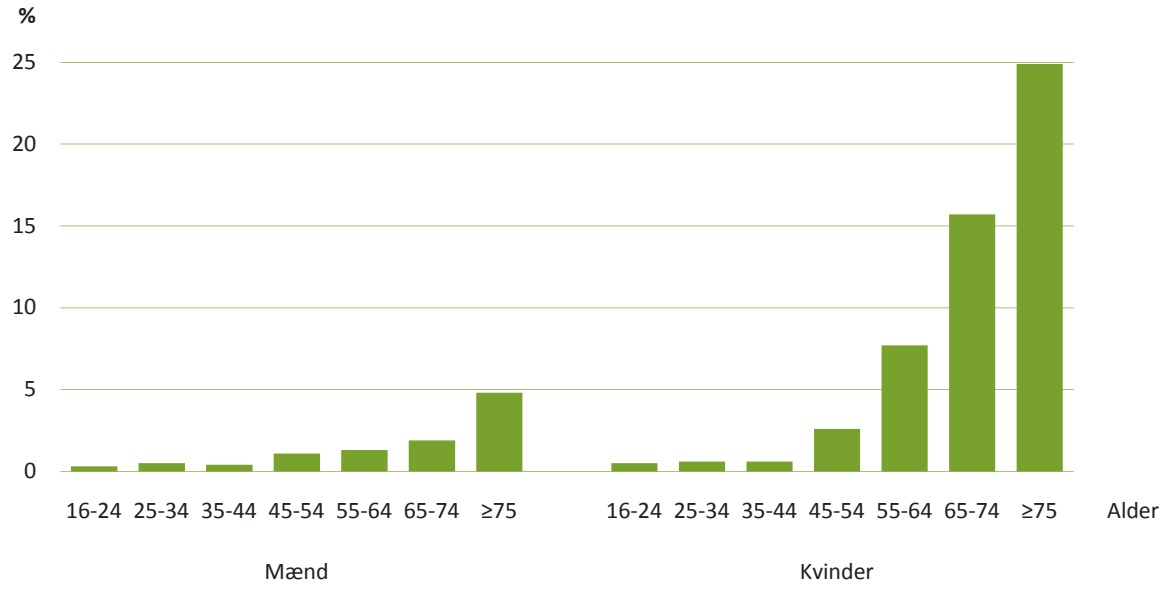
Uddannelse: Forekomsten er højest blandt borgere uden erhvervsuddannelse (5,7 %). Den laveste forekomst ses blandt dem med en lang videregående uddannelse (1,9 %).

Erhvervsmæssig stilling: Blandt førtidspensionister (6,6 %) ses den højeste forekomst af osteoporose. Blandt arbejdsløse er forekomsten 1,6 % og blandt beskæftigede er forekomsten lavest, 1,1 %.

Samlivsstatus: Blandt enlige (4,8 %) ses den højeste forekomst af osteoporose. Forekomsten blandt samboende er 3,4 %.

Etnicitet: Andelen med osteoporose er størst blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (6,4 %). Blandt borgere med anden vestlig baggrund er det 5,4 % og blandt borgere med dansk baggrund er andelen 3,8 %.

Figur 3.2.23 Andel, med osteoporose, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

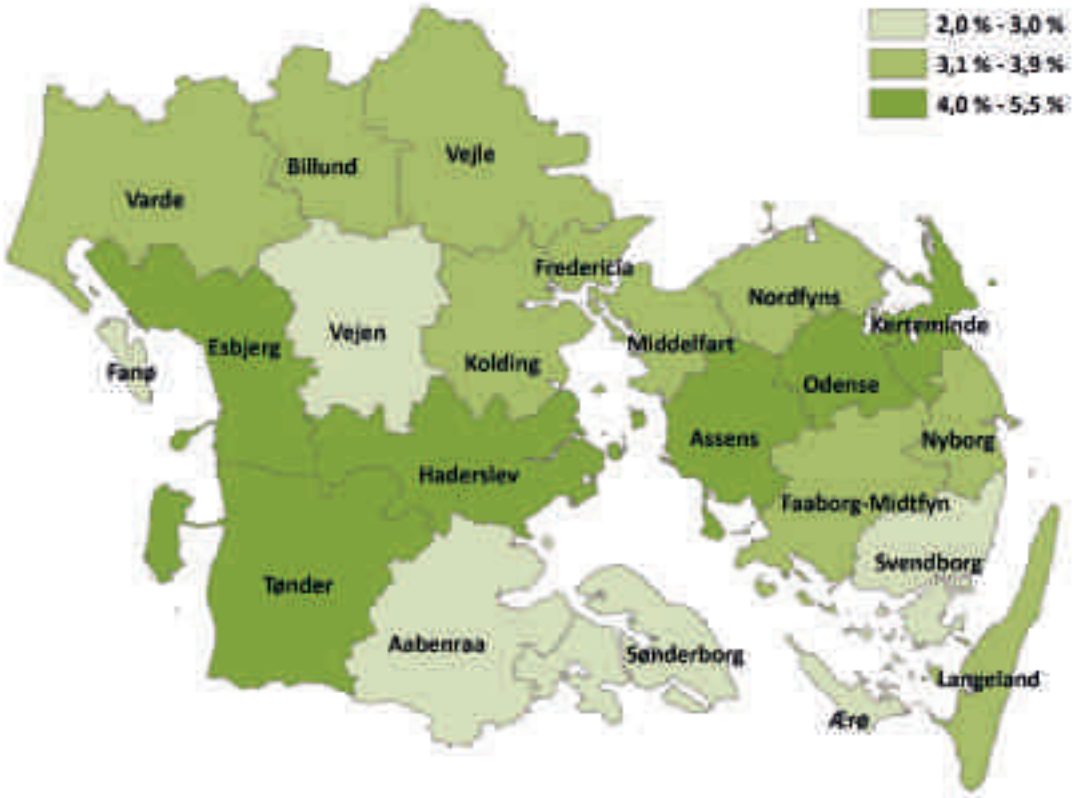
Tabel 3.2.27 Osteoporose. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	3,5	1.200	4,1	1,19	1,16
Billund	3,3	700	3,7	0,99	0,95
Esbjerg	4,7	4.400	5,5	1,68	1,72
Fanø	2,5	100	2,3	0,57	0,63
Faaborg-Midtfyn	2,9	1.200	3,2	0,83	0,82
Fredericia	3,6	1.400	3,8	1,07	1,09
Haderslev	4,2	1.900	4,4	1,37	1,37
Kerteminde	3,8	700	4,0	1,21	1,24
Kolding	3,0	2.100	3,7	0,92	0,92
Langeland	3,6	400	3,3	0,96	0,96
Middelfart	3,5	1.000	3,9	1,12	1,15
Nordfyns	3,1	700	3,6	1,04	1,03
Nyborg	3,0	800	3,1	0,89	0,89
Odense	4,0	6.100	4,8	1,39	1,45
Svendborg	2,6	1.200	2,9	0,83	0,86
Sønderborg	2,6	1.600	2,7	0,77	0,75
Tønder	4,7	1.500	4,9	1,57	1,53
Varde	3,5	1.400	3,8	1,19	1,15
Vejen	2,4	800	2,9	0,72	0,68
Vejle	3,3	2.700	3,7	1,08	1,07
Ærø	2,4	100	2,0	0,57	0,56
Aabenraa	2,7	1.300	2,8	0,86	0,87
Region Syddanmark	3,5	33.400		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.2.24 Andel, med osteoporose, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Esbjerg Kommune (5,5 %), Tønder Kommune (4,9 %) og Odense Kommune (4,8 %) har de højeste forekomster af borgere med osteoporose. De laveste forekomster ses i Ærø Kommune (2,0 %) og Fanø Kommune (2,3 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen med osteoporose.

3.3 Smerter eller ubehag

Smerter eller ubehag er et andet mål for sygelighed. Smerter eller ubehag kan være både kendt og ukendt i det offentlige sundhedsvæsen. Fx vil personer med en nyligt diagnosticeret diskusprolaps formentlig angive at have haft smerter eller ubehag fra lænd og ryg inden for de seneste 14 dage. Et eksempel på det modsatte er fx hovedpine, hvor man må antage, at det kun i få tilfælde kommer til sundhedsvæsenets kendskab, da de færreste går til læge alene for at få hjælp til at behandle en hovedpine.

Ud fra nærværende undersøgelse vil sådanne smerter eller ubehag kunne belyses. Oplysninger om hvorledes smerter eller ubehag præger befolkningens hverdagsliv, udgør således et supplement til beskrivelsen af sundhedstilstanden i en befolkning.

I denne undersøgelse er smerter eller ubehag belyst ved spørgsmålet: 'Har du inden for de seneste 14 dage været generet af nogle af de her nævnte former for smerter eller ubehag?'. Svarmulighederne var: 'Ja, meget generet', 'ja, lidt generet' eller 'nej' på følgende otte former for smerter eller ubehag: 'Smerter eller ubehag i skulder eller nakke', 'smerter eller ubehag i arme, hænder, ben, knæ, hofter eller led', 'smerter eller ubehag i ryg eller lænd', 'træthed', 'hovedpine', 'søvnbesvær, søvnproblemer', 'nedtrykthed, deprimeret, ulykkelig' og 'ængstelse, nervøsitet, uro og angst'.

Smerter eller ubehag kan i hverdagen være et udtryk for manifestationer af langvarige sygdomme, enkeltstående sygdomsepisoder eller som ganske almindeligt besvær, der enten kan udvikle sig til sygdom eller helt forsvinde igen.

Tabel 3.3.1 viser forekomsten af de otte former for smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage, opdelt på om borgeren har været meget eller lidt generet af den pågældende smerte eller ubehag.

De hyppigst nævnte former for smerter eller ubehag – såvel meget eller lidt generende – er træthed (62,2 %), smerter eller ubehag i arme, hænder, ben, knæ, hofter eller led (53,7 %), smerter eller ubehag i ryg eller lænd (51,4 %) og smerter eller ubehag i skulder eller nakke (50,8 %).

I alle de ovenfor nævnte tilfælde er det mere end halvdelen af borgerne, der angiver at have været generet af disse former for smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage.

Tabel 3.3.1 Andel med meget eller lidt generende smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage. Procent

	Meget generet	Lidt generet	I alt	Antal svarpersoner
Smerter eller ubehag i skulder eller nakke	13,3	37,4	50,8	35.018
Smerter eller ubehag i arme, hænder, ben, knæ, hofter eller led	15,5	38,2	53,7	35.265
Smerter eller ubehag i ryg eller lænd	14,3	37,1	51,4	35.137
Træthed	15,1	47,2	62,2	35.037
Hovedpine	6,5	27,3	33,8	34.825
Søvnbesvær, søvnproblemer	10,2	28,9	39,1	35.130
Nedtrykthed, deprimeret, ulykkelig	5,6	23,2	28,7	35.013
Ængstelse, nervøsitet, uro og angst	4,6	20,2	24,7	35.089

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Forekomsten af meget generende smerter eller ubehag er højere blandt kvinder end blandt mænd for alle former for smerter eller ubehag (tabel 3.3.2). Overordnet set stiger andelen, med smerter eller ubehag i ryg eller lænd, med stigende alder.

Forekomsten af hovedpine blandt kvinder falder med stigende alder. De forskellige former for smerter eller ubehag har altså en stor betydning for, hvordan fordelingen af forekomsten ser ud med hensyn til køn og alder.

Tabel 3.3.2 Andel, med meget generende smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

	16-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	≥75 år	Alle
Mænd								
Smerter eller ubehag i skulder eller nakke	5,5	7,8	9,3	13,4	12,3	8,8	10,0	9,8
Smerter eller ubehag i arme, hænder, ben, knæ, hofter eller led	6,4	7,9	9,4	15,0	16,8	15,5	21,1	12,6
Smerter eller ubehag i ryg eller lænd	6,2	8,1	10,6	13,8	14,3	11,9	17,4	11,5
Træthed	13,2	10,6	9,3	12,7	11,0	8,8	16,2	11,4
Hovedpine	4,1	4,4	4,6	5,6	3,8	2,3	2,7	4,1
Søvnbesvær, søvnproblemer	8,3	7,0	6,9	10,1	7,8	8,6	7,5	8,1
Nedtrykthed, deprimeret, ulykkelig	4,1	4,9	4,2	5,8	4,0	2,2	4,2	4,3
Ængstelse, nervøsitet, uro og angst	2,1	3,8	3,5	5,0	3,8	2,0	2,8	3,5
Kvinder								
Smerter eller ubehag i skulder eller nakke	14,3	15,9	16,7	19,1	19,3	14,1	16,5	16,8
Smerter eller ubehag i arme, hænder, ben, knæ, hofter eller led	7,6	10,3	14,3	20,3	23,4	22,1	34,4	18,4
Smerter eller ubehag i ryg eller lænd	14,3	14,6	12,9	15,9	19,0	18,6	29,0	17,1
Træthed	24,6	21,3	18,1	18,9	14,5	12,1	23,4	18,7
Hovedpine	10,7	11,8	9,7	9,7	7,2	5,5	5,3	8,8
Søvnbesvær, søvnproblemer	10,4	9,0	9,7	14,2	14,5	12,9	15,5	12,2
Nedtrykthed, deprimeret, ulykkelig	8,1	7,1	6,5	7,5	6,2	4,8	7,5	6,8
Ængstelse, nervøsitet, uro og angst	4,1	5,4	4,5	6,6	6,2	5,3	8,2	5,7

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I den følgende opslagstabel gives en mere detaljeret beskrivelse af andelen der har været meget generet af smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage.

Tabel 3.3.3 Meget generende smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	36,6				35.967
Mænd					
16-24 år	29,2		0,82	(0,71-0,96)	1.749
25-34 år	26,9		0,74	(0,63-0,87)	1.381
35-44 år	27,6		0,76	(0,67-0,87)	2.589
45-54 år	33,3		1		3.134
55-64 år	32,4		0,96	(0,85-1,08)	3.585
65-74 år	28,8		0,81	(0,71-0,92)	2.748
≥75 år	36,6		1,16	(1,00-1,34)	1.549
Alle mænd	30,4				16.735
Kvinder					
16-24 år	45,7		1,13	(0,99-1,29)	1.945
25-34 år	42,7		1,00	(0,88-1,14)	1.818
35-44 år	38,9		0,86	(0,76-0,96)	3.173
45-54 år	42,7		1		3.662
55-64 år	42,0		0,97	(0,87-1,08)	3.720
65-74 år	38,1		0,83	(0,73-0,93)	2.856
≥75 år	51,1		1,40	(1,23-1,59)	2.058
Alle kvinder	42,7				19.232
Uddannelse					
Under uddannelse	37,6				2.394
Ingen erhvervsuddannelse	47,1	49,5	2,13	(1,93-2,36)	5.096
Kort uddannelse	35,4	36,7	1,39	(1,28-1,51)	12.729
Kort videregående uddannelse	34,9	32,5	1,15	(1,04-1,28)	3.682
Mellemlang videregående uddannelse	31,4	30,1	1		6.100
Lang videregående uddannelse	25,2	28,5	0,84	(0,72-0,97)	1.982
Anden uddannelse	39,9	40,9	1,62	(1,43-1,83)	2.590
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	29,5	29,3	1		18.171
Arbejdsløse, herunder aktiverede	47,4	50,8	2,34	(2,00-2,73)	1.151
Førtidspensionister	76,8	75,1	8,16	(7,06-9,44)	1.622
Efterlønsmodtagere	29,9				1.433
Alderspensionister	38,8				8.547
Øvrige ikke-erhvervsaktive	61,2				950
Samlivsstatus					
Samboende	34,0	34,4	1		25.599
Enlige	40,8	41,8	1,34	(1,26-1,43)	9.250
Etnicitet					
Dansk	35,5	35,5	1		34.092
Anden vestlig	42,4	42,6	1,35	(1,16-1,59)	930
Ikke-vestlig	54,2	57,8	2,26	(1,94-2,63)	945

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 36,6 % af borgerne i Region Syddanmark har været generet af smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage. Forekomsten er højere blandt kvinder (42,7 %) end blandt mænd (30,4 %). Den højeste forekomst findes i den ældste aldersgruppe for både mænd (36,6 %) og kvinder (51,1 %).

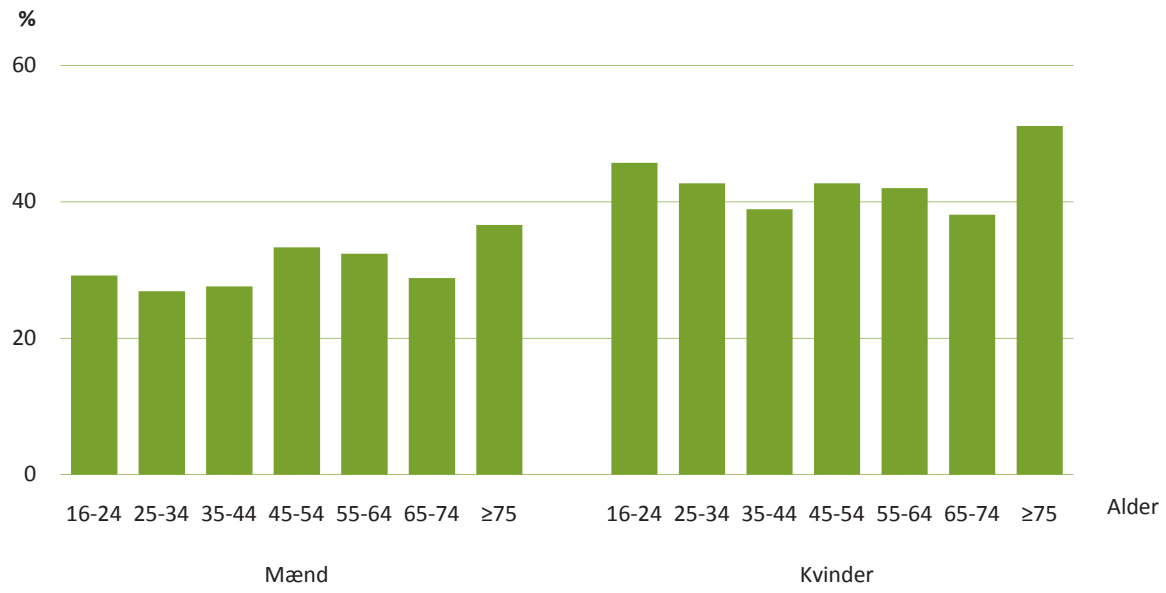
Uddannelse: Der er en sammenhæng mellem uddannelsesniveau og forekomsten af meget generende smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage. Det gælder således, at jo højere uddannelsesniveau, desto lavere forekomst. Forekomsten blandt borgere med lang videregående uddannelse er 28,5 %, mens den er 36,7 % blandt borgere med kort uddannelse og 49,5 % blandt borgere uden erhvervsuddannelse.

Erhvervsmæssig stilling: Blandt beskæftigede (29,3 %) ses den laveste forekomst af borgere der har været meget generet af smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage, mens forekomsten er højest blandt førtidspensionister (75,1 %). Blandt arbejdsløse er forekomsten 50,8 %.

Samlivsstatus: Der er en større andel blandt enlige (41,8 %) end blandt samboende (34,4 %), der har været meget generet af smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage.

Etnicitet: Borgere med ikke-vestlig baggrund er den gruppe, der oftest angiver at have været meget generet af smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage (57,8 %). Forekomsten er 35,5 % blandt borgere med dansk baggrund og 42,6 % blandt borgere med anden vestlig baggrund.

Figur 3.3.1 Andel, der har været meget generet af smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

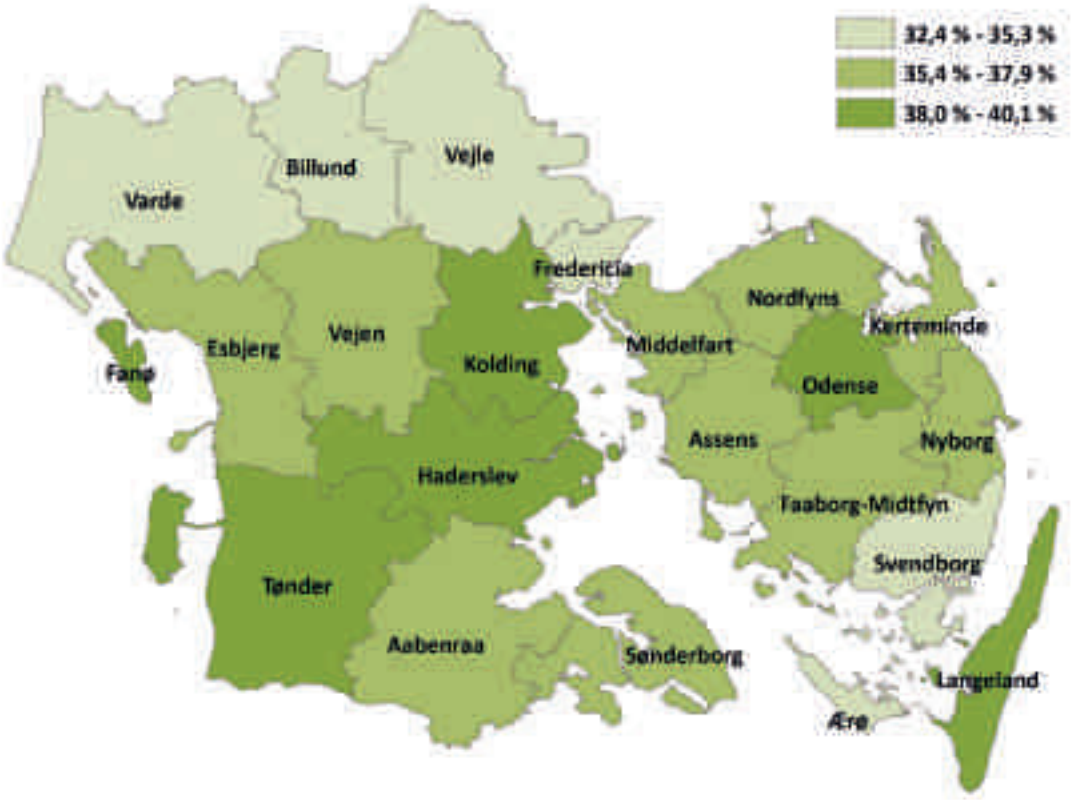
Tabel 3.3.4 Meget generende smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage i kommunerne i Region Syddanmark. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	36,3	12.100	36,2	1,00	0,97
Billund	33,3	6.900	33,6	0,89	0,86
Esbjerg	37,8	35.000	37,7	1,07	1,07
Fanø	38,5	1.000	38,6	1,13	1,24
Faaborg-Midtfyn	35,6	14.800	35,5	0,98	0,97
Fredericia	34,9	13.900	35,0	0,94	0,94
Haderslev	38,4	17.300	38,4	1,11	1,11
Kerteminde	36,4	6.900	36,4	1,00	1,00
Kolding	37,8	26.700	38,0	1,08	1,08
Langeland	40,7	4.700	40,1	1,18	1,16
Middelfart	35,4	10.500	35,4	0,96	0,98
Nordfyns	35,8	8.400	35,9	1,00	0,96
Nyborg	37,4	9.500	37,5	1,04	1,04
Odense	39,6	60.800	39,8	1,15	1,21
Svendborg	32,5	15.600	32,4	0,84	0,87
Sønderborg	35,6	21.800	35,7	0,97	0,96
Tønder	39,2	12.600	39,2	1,13	1,10
Varde	32,8	13.000	32,9	0,88	0,86
Vejen	35,4	11.800	35,5	0,98	0,95
Vejle	34,2	28.600	34,3	0,91	0,91
Ærø	34,0	1.900	33,7	0,90	0,91
Aabenraa	36,4	17.500	36,5	0,98	0,97
Region Syddanmark	36,6	351.300		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.3.2 Andel, der har været meget generet af smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De højeste forekomster af borgere der har været meget generet af smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage ses i Langeland Kommune (40,1 %), Odense Kommune (39,8 %), Tønder Kommune (39,2 %) og Fanø Kommune (38,6 %). De laveste forekomster ses i Svendborg Kommune (32,4 %), Varde Kommune (32,9 %) og Billund Kommune (33,6 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der har været meget generet af smerter eller ubehag inden for de seneste 14 dage.

3.4 Sygefravær

Dette afsnit omhandler sygefravær. I regeringens 'Handlingsplan for at nedbringe sygefraværet' ses, at sygefravær kan have store konsekvenser både for den enkelte og for arbejdspladsen (1). Langvarigt sygefravær kan medføre isolation fra arbejdspladsen og kolleger samt tab af selvværd og identitet. I samme handlingsplan fremgår det, at erfaringer viser, at langvarigt sygefravær øger risikoen for helt at miste tilknytningen til arbejdspladsen og arbejdsmarkedet. For mange på arbejdsmarkedet er kolleger en vigtig del af en persons sociale relationer, og mange af disse relationer falder sædvanligvis bort som følge af marginaliseringen. Marginalisering og udstødelse fra arbejdsmarkedet kan således være forbundet med forringelse af det personlige sociale netværk.

I tilfælde af sygdom er den enkelte således meget sårbar, ikke blot fysisk, men også på det psykosociale plan. For arbejdspladsen kan sygefravær betyde planlægningsproblemer, udgifter til eventuel vikardækning og øget belastning af kolleger.

Der er store omkostninger forbundet med sygefravær. Både for den enkelte, landets virksomheder og for samfundet. I Danmark er der hver dag ca. 150.000 mennesker sygemeldt (1). Det svarer til fem procent af arbejdsstyrken.

De samlede udgifter til sygedagpenge og løn under sygdom er ca. 37 milliarder kroner om året (1). Oven i skal lægges udgifter i sundhedssektoren og værdien af det arbejde, som ikke bliver udført, fordi medarbejderen var syg.

At være langtidssygemeldt udgør ikke kun en helbredsmæssig risiko. Langvarigt syge har, som nævnt, også en øget risiko for at miste tilknytningen til arbejdsmarkedet i forbindelse med sygdom. Efter et års fravær kommer hver femte aldrig tilbage, uden at sygdommen nødvendigvis er alvorlig (1).

Mange langvarigt syge har derfor ikke kun deres helbred at bekymre sig om. Sociale og økonomiske problemer opstår ofte i kølvandet på en længerevarende sygemelding.

I nærværende undersøgelse er sygefravær belyst via følgende spørgsmål: 'Hvor mange dage har du måttet blive hjemme fra arbejde på grund af sygdom, skader eller gener inden for de seneste 14 dage og inden for det seneste år?'. Det var muligt at angive fra 0 til 14 dage på det første spørgsmål og fra 0 til 365 dage på det andet spørgsmål. Det var også muligt at svare: 'Jeg har ikke arbejde'.

Sygefravær inden for de seneste 14 dage er en indikator på en persons aktuelle sundhedstilstand, mens sygefravær inden for de seneste år er en indikator for en personens sundhedstilstand over en længere periode.

Det skal bemærkes, at analyserne kun er gennemført for erhvervsaktive borgere i aldersgruppen 16-64 år, da det ikke er relevant at inddrage fx førtidspensionister og alderspensionister i forhold til sygefravær.

Andelen med sygefravær inden for de seneste 14 dage udgør i Region Syddanmark 14,4 %, mens andelen med langvarigt sygefravær inden for det seneste år (mere end 25 dage) er 4,7 %.

Overordnet ses der ingen nævneværdige forskelle i sygefravær inden for de seneste 14 dage i forhold til sundhedsadfærd (tabel 3.4.1). Dog er andelen med sygefravær inden for de seneste 14 dage større blandt borgere, der er svært overvægtige (19,4 %), end blandt borgere, der er normalvægtige (13,4 %). Ligeledes er der en større andel, med sygefravær inden for de seneste 14 dage, blandt dagligrygere (17,2 %) sammenlignet med borgere, der aldrig har røget (13,5 %). For de øvrige indikatorer for sundhedsadfærd er forskellene små.

Det samme mønster ses i forhold til langvarigt sygefravær. Det er specielt blandt de svært overvægtige og dagligrygerne, at der er en høj forekomst af langvarigt sygefravær.

Det er yderligere værd at bemærke, at det for samtlige indikatorer for sundhedsadfærd og Body Mass Index (BMI), med undtagelse af kostmønster, gælder, at forekomsterne er højere, når man har uhensigtsmæssig sundhedsadfærd.

Tabel 3.4.1 Sygefravær i forhold til sundhedsadfærd og BMI. Procent

	Sygefravær inden for de seneste 14 dage	Langvarigt sygefravær inden for det seneste år
Svær overvægt	19,4	6,8
Normalvægt	13,4	4,0
Overskrider højrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse	15,9	5,9
Overskrider ikke højrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse	14,2	4,6
Stillesiddende fritidsaktivitet	16,2	5,9
Ikke stillesiddende fritidsaktivitet	14,1	4,5
Dagligryger	17,2	6,7
Aldrigryger	13,5	4,0
Usundt kostmønster	14,1	5,4
Ikke usundt kostmønster	14,4	4,6

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I de følgende opslagstabeller gives en mere detaljeret beskrivelse af sygefravær inden for de seneste 14 dage og langvarigt sygefravær inden for det seneste år (mere end 25 dage).

Referencer

1. Samarbejdssekretariatet. Sygefravær - en fælles udfordring. Regeringens handlingsplan for at nedbringe sygefraværet. 2009. Samarbejdssekretariatet.

Tabel 3.4.2 Sygefravær inden for de seneste 14 dage. Erhvervsaktive i alderen 16-64 år. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	14,4				15.787
Mænd					
16-24 år	16,1		1,66	(1,20-2,30)	457
25-34 år	14,5		1,47	(1,14-1,89)	987
35-44 år	11,7		1,15	(0,93-1,43)	2.087
45-54 år	10,4		1		2.394
55-64 år	10,7		1,03	(0,82-1,30)	1.866
65-74 år					
≥75 år					
Alle mænd	12,1				7.791
Kvinder					
16-24 år	24,3		1,61	(1,19-2,17)	376
25-34 år	19,3		1,20	(0,98-1,47)	1.161
35-44 år	16,9		1,02	(0,86-1,21)	2.377
45-54 år	16,6		1		2.588
55-64 år	12,9		0,74	(0,60-0,92)	1.494
65-74 år					
≥75 år					
Alle kvinder	17,1				7.996
Uddannelse					
Under uddannelse	42,8				45
Ingen erhvervsuddannelse	14,0	15,1	0,94	(0,71-1,22)	874
Kort uddannelse	13,7	14,0	0,88	(0,77-1,01)	6.557
Kort videregående uddannelse	13,5	12,4	0,74	(0,62-0,89)	2.169
Mellemlang videregående uddannelse	16,7	15,5	1		3.822
Lang videregående uddannelse	12,1	12,1	0,73	(0,58-0,92)	1.330
Anden uddannelse	13,4	13,4	0,82	(0,62-1,07)	884
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	14,4				15.787
Arbejdsløse, herunder aktiverede					
Førtidspensionister					
Efterlønsmodtagere					
Alderspensionister					
Øvrige ikke-erhvervsaktive					
Samlivsstatus					
Samboende	13,9	14,8	1		12.986
Enlige	16,5	16,4	1,14	(0,99-1,32)	2.643
Etnicitet					
Dansk	14,3		1		15.122
Anden vestlig	16,5		1,17	(0,84-1,63)	366
Ikke-vestlig	16,3		1,09	(0,76-1,58)	299

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

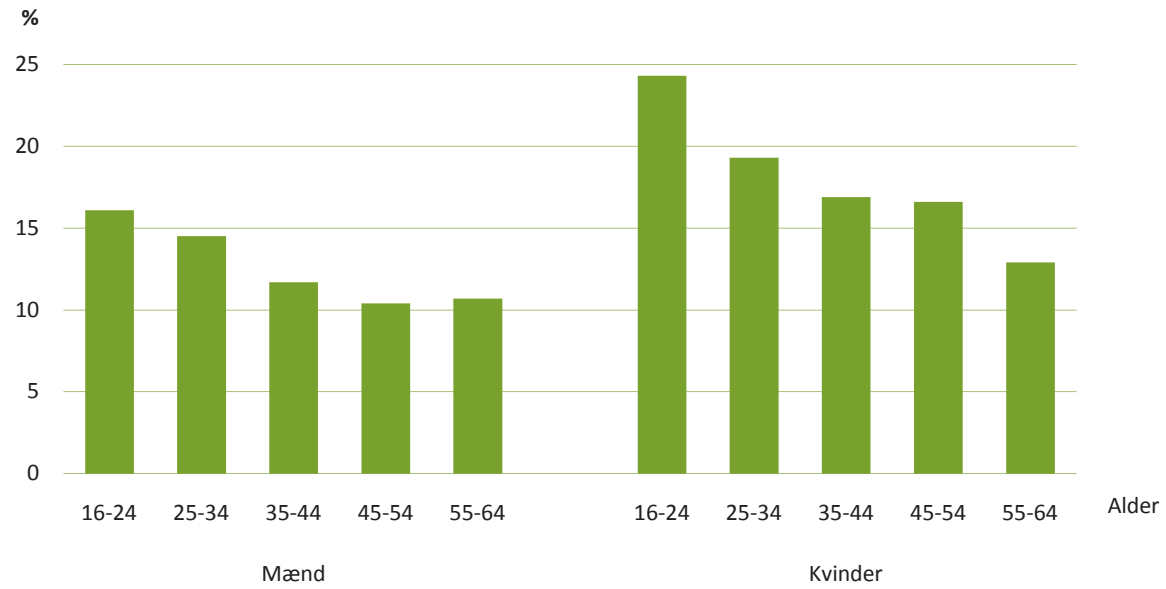
Køn og alder: I alt oplyser 14,4 % af de erhvervsaktive borgere i alderen 16-64 år i region Syddanmark, at de har haft sygefravær inden for de seneste 14 dage. Andelen blandt mænd (12,1 %) er lidt mindre end blandt kvinder (17,1 %). Andelen falder overordnet med stigende alder for både mænd og kvinder.

Uddannelse: I forhold til uddannelsesniveau ses ingen klar sammenhæng med sygefravær inden for de seneste 14 dage. Den højeste forekomst ses i gruppen med mellemlang videregående uddannelse (15,5 %) og den laveste forekomst ses i gruppen med lang videregående uddannelse (12,1 %).

Samlivsstatus: Der ses ingen nævneværdig forskel i forekomsten af sygefravær inden for de seneste 14 dage mellem samboende (14,8 %) og enlige (16,4 %).

Etnicitet: Der ses ingen forskelle i forekomsten af sygefravær inden for de seneste 14 dage mellem borgere med dansk, anden vestlig eller ikke-vestlig baggrund.

Figur 3.4.1 Andel, med sygefravær inden for de seneste 14 dage, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Erhvervsaktive i alderen 16-64 år. Procent

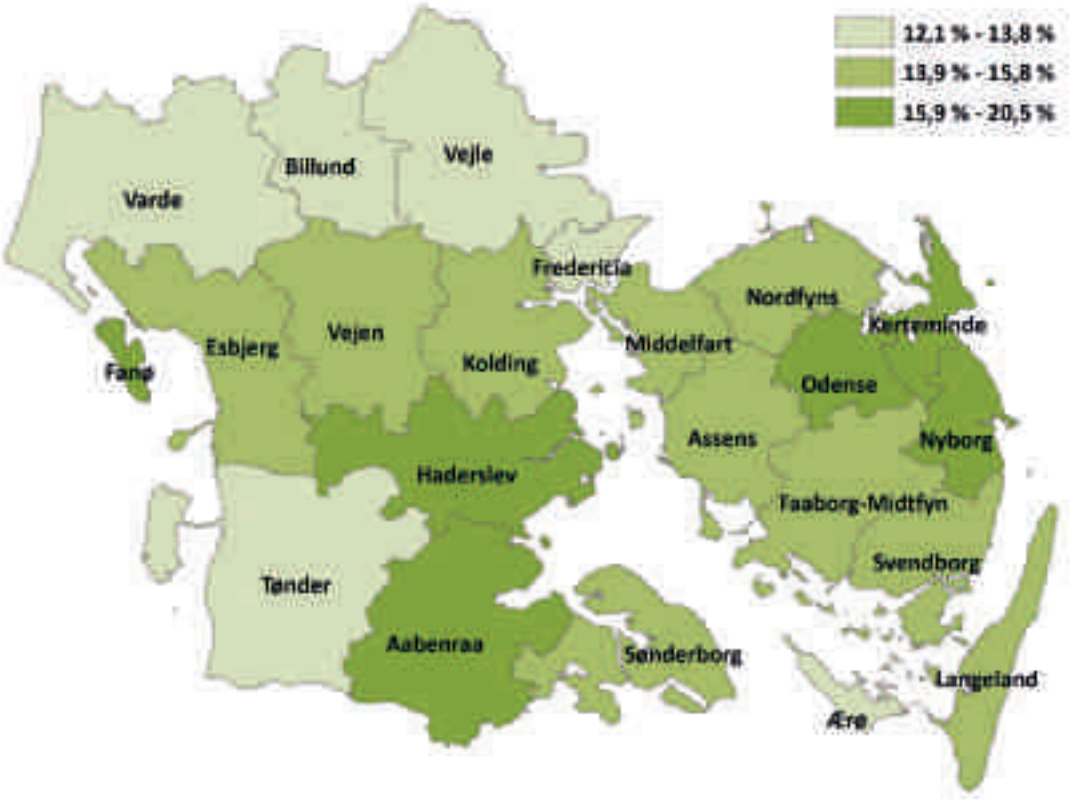
Tabel 3.4.3 Sygefravær, inden for de seneste 14 dage. Erhvervsaktive i alderen 16-64 år. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	16,1	4.200	15,8	1,15	1,16
Billund	12,0	1.900	12,8	0,82	0,82
Esbjerg	13,5	10.000	14,4	0,95	0,95
Fanø	16,0	300	19,7	1,17	1,15
Faaborg-Midtfyn	14,8	4.700	14,2	1,07	1,06
Fredericia	12,3	3.800	12,9	0,85	0,85
Haderslev	16,0	5.600	16,6	1,14	1,14
Kerteminde	13,8	2.000	15,9	0,98	0,98
Kolding	14,9	8.400	14,8	1,01	1,01
Langeland	13,9	1.100	15,0	0,98	0,99
Middelfart	13,6	3.100	14,8	0,94	0,94
Nordfyns	14,5	2.600	15,2	1,01	1,01
Nyborg	14,8	2.900	16,2	1,03	1,02
Odense	16,0	19.900	16,5	1,13	1,13
Svendborg	14,8	5.500	15,2	1,04	1,01
Sønderborg	15,0	6.900	14,8	1,06	1,06
Tønder	13,4	3.300	13,4	0,94	0,95
Varde	11,9	3.700	12,1	0,82	0,83
Vejen	13,0	3.400	13,9	0,91	0,92
Vejle	12,6	8.400	13,0	0,84	0,85
Ærø	13,5	500	13,5	1,01	1,03
Aabenraa	17,5	6.500	20,5	1,31	1,30
Region Syddanmark	14,4	108.500		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.4.2 Andel, med sygefravær inden for de seneste 14 dage, i kommunerne i Region Syddanmark. Erhvervsaktive i alderen 16-64 år. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De højeste forekomster af borgere med sygefravær inden for de seneste 14 dage ses i Aabenraa Kommune (20,5 %) og Fanø Kommune (19,7 %). De laveste forekomster ses i Varde Kommune (12,1 %), Billund Kommune (12,8 %) og Fredericia Kommune (12,9 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til forekomsten af borgere med sygefravær inden for de seneste 14 dage.

Tabel 3.4.4 Langvarigt sygefravær inden for det seneste år (mere end 25 dage). Erhvervsaktive i alderen 16-64 år. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	4,7				16.182
Mænd					
16-24 år	1,9		0,38	(0,18-0,83)	462
25-34 år	3,5		0,71	(0,47-1,07)	1.011
35-44 år	3,3		0,66	(0,47-0,92)	2.135
45-54 år	4,9		1		2.430
55-64 år	5,3		1,10	(0,80-1,50)	1.903
65-74 år					
≥75 år					
Alle mænd	4,0				7.941
Kvinder					
16-24 år	4,4		0,71	(0,38-1,30)	386
25-34 år	4,4		0,72	(0,50-1,02)	1.200
35-44 år	5,3		0,86	(0,65-1,14)	2.458
45-54 år	6,1		1		2.659
55-64 år	6,2		1,02	(0,75-1,38)	1.538
65-74 år					
≥75 år					
Alle kvinder	5,4				8.241
Uddannelse					
Under uddannelse	4,9				43
Ingen erhvervsuddannelse	6,9	7,3	1,53	(1,07-2,19)	911
Kort uddannelse	4,7	5,1	1,04	(0,84-1,29)	6.743
Kort videregående uddannelse	4,0	4,0	0,82	(0,61-1,10)	2.237
Mellemlang videregående uddannelse	5,1	4,8	1		3.901
Lang videregående uddannelse	3,4	3,7	0,73	(0,50-1,05)	1.339
Anden uddannelse	4,0	4,2	0,80	(0,51-1,25)	901
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	4,7				16.182
Arbejdsløse, herunder aktiverede					
Førtidspensionister					
Efterlønsmodtagere					
Alderspensionister					
Øvrige ikke-erhvervsaktive					
Samlivsstatus					
Samboende	4,5	4,3	1		13.299
Enlige	5,4	5,9	1,36	(1,09-1,70)	2.714
Etnicitet					
Dansk	4,7		1		15.508
Anden vestlig	3,9		0,83	(0,51-1,36)	368
Ikke-vestlig	4,0		0,92	(0,48-1,75)	306

[1] Justeret for alder og køn

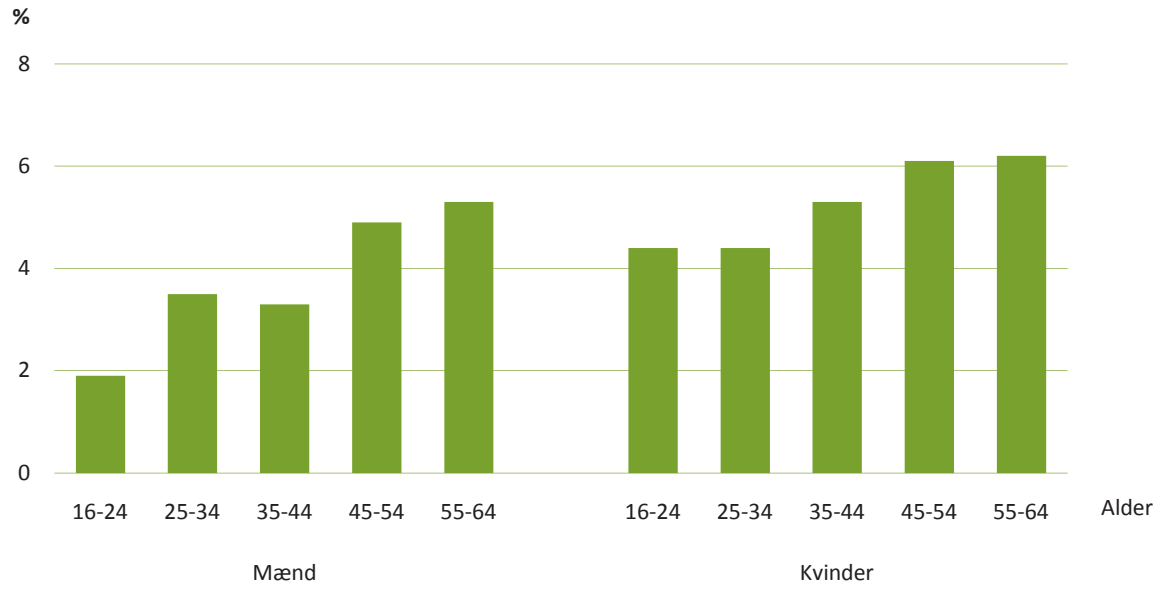
Køn og alder: I alt oplyser 4,7 % af de erhvervsaktive borgere i alderen 16-64 år i Region Syddanmark, at de har haft langvarigt sygefravær inden for det seneste år (mere end 25 dage). Andelen er større blandt kvinder (5,4 %) end blandt mænd (4,0 %). Overordnet set stiger andelen med stigende alder for både mænd og kvinder.

Uddannelse: Blandt borgere uden erhvervsuddannelse har 7,3 % haft langvarigt sygefravær inden for det seneste år. I grupperne af borgere med en erhvervsuddannelse ses ingen nævneværdige forskelle (3,7 % - 5,1 %).

Samlivsstatus: Andelen af enlige, der har haft langvarigt sygefravær inden for det seneste år, er 5,9 %, mens andelen for samboende er 4,3 %.

Etnicitet: Der er ingen betydelig forskel i andelen, med langvarigt sygefravær inden for det seneste år, mellem borgere med dansk, anden vestlig og ikke-vestlig baggrund.

Figur 3.4.3 Andel, med langvarigt sygefravær inden for det seneste år (mere end 25 dage), blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Erhvervsaktive i alderen 16-64 år. Procent

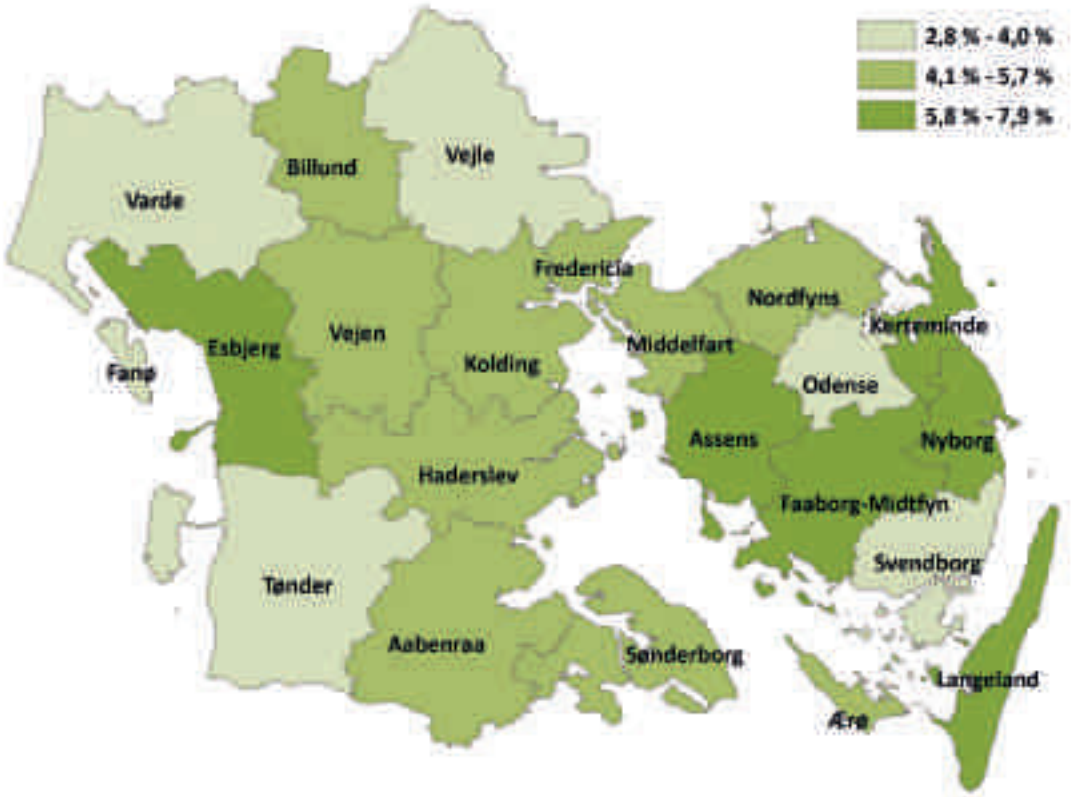
Tabel 3.4.5 Langvarigt sygefravær inden for det seneste år (mere end 25 dage). Erhvervsaktive i alderen 16-64 år. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	6,5	1.700	5,8	1,33	1,32
Billund	5,9	1.000	5,5	1,23	1,20
Esbjerg	6,1	4.500	6,3	1,32	1,32
Fanø	4,3	100	3,5	0,85	0,87
Faaborg-Midtfyn	6,2	2.000	6,6	1,30	1,29
Fredericia	4,7	1.500	4,3	1,00	1,00
Haderslev	5,4	1.900	5,1	1,13	1,12
Kerteminde	5,9	800	5,8	1,19	1,19
Kolding	4,0	2.300	4,7	0,84	0,85
Langeland	7,5	600	7,9	1,57	1,56
Middelfart	5,4	1.200	4,6	1,13	1,14
Nordfyns	4,7	900	4,3	0,96	0,94
Nyborg	6,5	1.200	6,6	1,28	1,27
Odense	4,2	5.300	4,0	0,88	0,91
Svendborg	3,6	1.400	3,9	0,71	0,71
Sønderborg	4,8	2.200	4,8	1,01	1,00
Tønder	4,3	1.100	4,0	0,88	0,87
Varde	3,2	1.000	3,0	0,66	0,66
Vejen	4,1	1.100	4,2	0,87	0,87
Vejle	3,0	2.000	2,8	0,62	0,63
Ærø	5,3	200	4,8	1,08	1,10
Aabenraa	3,9	1.400	4,1	0,80	0,79
Region Syddanmark	4,7	35.200		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 3.4.4 Andel, med langvarigt sygefravær inden for det seneste år (mere end 25 dage), i kommunerne i Region Syddanmark. Erhvervsaktive i alderen 16-64 år. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De højeste forekomster af langvarigt sygefravær inden for det seneste år ses i Langeland Kommune (7,9 %), Faaborg-Midtfyn Kommune (6,6 %) og Nyborg Kommune (6,6 %). De laveste forekomster ses i Vejle Kommune (2,8 %) og Varde Kommune (3,0 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen med langvarigt sygefravær inden for det seneste år.

4. Sundhedsadfærd

4.1 Indsats for at bevare eller forbedre helbredet

4.2 Rygning

4.3 Alkohol

4.4 Kost

4.5 Fysisk aktivitet

4.6 Overvægt og undervægt

4.7 Ophobning af risikofaktorer

4.1 Indsats for at bevare eller forbedre helbredet

Sundhedsadfærd kan overordnet defineres som de vaner og aktiviteter, der influerer på menneskets sundhed (1). Der kan være tale om målrettede og bevidste handlinger, der udføres for at bevare eller forbedre sundheden, eller der kan være tale om handlinger, som udføres uden egentlige overvejelser om de sundhedsmæssige konsekvenser (2). De forskellige former for sundhedsadfærd kan påvirke sundheden både positivt og negativt. Er der tale om en positiv virkning, anvendes begreber som forebyggende og sundhedsfremmende virkning (3). Er der tale om negativ påvirkning, taler man om sundhedsadfærden som en risikofaktor (4).

En vigtig forudsætning for, at sundhedsfagligt personale kan motivere personer til selv at ændre sundhedsadfærd, er, at personen selv tror, at deres egen indsats har betydning for deres helbred (1). I nærværende undersøgelse er der spurgt, om man tror, at egen indsats er vigtig for at bevare et godt helbred. I undersøgelsen er der desuden spurgt, om man gør noget for at bevare eller forbedre sit helbred og i givet fald, hvad der gøres for at bevare eller forbedre helbredet.

Det fremgår af tabel 4.1.1, at to ud af tre borgere i Region Syddanmark tror, at egen indsats er særdeles vigtig for at bevare helbredet. Andelen, der tror, at egen indsats er særdeles vigtigt, er stort set ens blandt mænd (66,3 %) og kvinder (67,4 %).

Tabel 4.1.1 Svarfordelingen for spørgsmålet om, hvorvidt man tror man selv kan gøre noget for at bevare et godt helbred blandt mænd og kvinder. Procent

	Mænd	Kvinder	Alle
Andel der tror at egen indsats:			
- er særdeles vigtig	66,3	67,4	66,8
- er vigtig	26,6	25,2	25,9
- er af nogen betydning	5,8	6,2	6,0
- er uden betydning	1,3	1,2	1,2
I alt	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	16.600	18.996	35.596

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I alt 86,3 % af borgerne angiver, at de gør noget for at bevare eller forbedre deres helbred. Andelen, der gør noget for at bevare eller forbedre deres helbred, er større blandt kvinder (89,3 %) end blandt mænd (83,2 %). Det fremgår af tabel 4.1.2, at de hyppigst forekommende aktiviteter for at bevare eller forbedre helbredet er at holde kontakt til familie og venner, spise sund kost, dyrke motion/være fysisk aktiv, ikke at ryge samt sørge for at få tilstrækkelig med søvn. Overordnet gør kvinder generelt mere for at bevare eller forbedre deres helbred end mænd. Fx er der blandt kvinder en større andel (76,7 %), der holder kontakt til familie og venner for at bevare eller forbedre deres helbred, end blandt mænd (64,2 %). Ligeledes er der en større andel blandt kvinder (72,1 %), der spiser sund kost for at bevare eller forbedre deres helbred, end blandt mænd (57,4 %).

Tabel 4.1.2 Andel, der gør noget for at bevare eller forbedre helbredet, blandt mænd og kvinder. Procent

	Mænd	Kvinder	Alle
Holder kontakt til familie og venner	64,2	76,7	70,5
Spiser sund kost	57,4	72,1	64,8
Dyrker motion/er fysisk aktiv	62,6	63,5	63,0
Ryger ikke	59,8	64,3	62,1
Sørger for at få tilstrækkeligt med søvn	51,0	59,9	55,5
Sørger for at leve mindre stresset	37,4	37,7	37,6
Begrænser alkoholforbruget	36,9	34,7	35,8
Spiser mindre	28,6	37,6	33,1
Drikker ikke alkohol	12,1	22,6	17,4
Gør noget andet	9,4	13,0	11,2
Prøver at holde op med at ryge, ryge mindre	11,3	10,6	11,0
Antal svarpersoner	16.632	19.090	35.722

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I den følgende opslagstabel gives en mere detaljeret beskrivelse af andelen, der tror, at egen indsats har nogen eller ingen betydning for at bevare et godt helbred.

Referencer

1. Due P, Holstein BE. Sundhedsadfærd. I: Kamper-Jørgensen F, Almind G, Jensen BB, editors. Forebyggende sundhedsarbejde. København: Munksgaard, 2009: 209-219.

2. Christensen U, Albertsen K. Teorier om dannelse og forandring af livsstil. I: Iversen L, Kristensen TS, Holstein BE, Due P, editors. Medicinsk sociologi. København: Munksgaard, 2002: 207-224.

3. Iversen L. Forebyggelse og sundhedsfremme. I: Iversen L, Kristensen TS, Holstein BE, Due P, editors. Medicinsk sociologi. København: Munksgaard, 2002: 275-301.

4. Grønbæk M. Forebyggelse og epidemiologiske analyser. I: Kamper-Jørgensen F, Almind G, Jensen BB, editors. Forebyggende sundhedsarbejde. København: Munksgaard, 2009: 181-188.

Tabel 4.1.3 Tror egen indsats har nogen eller ingen betydning for at bevare et godt helbred. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	7,3				35.596
Mænd					
16-24 år	3,6		0,46	(0,33-0,65)	1.737
25-34 år	4,5		0,57	(0,41-0,81)	1.373
35-44 år	4,7		0,60	(0,45-0,80)	2.583
45-54 år	7,5		1		3.112
55-64 år	7,4		0,98	(0,78-1,22)	3.565
65-74 år	10,1		1,38	(1,10-1,72)	2.729
≥75 år	18,9		2,86	(2,28-3,57)	1.501
Alle mænd	7,1				16.600
Kvinder					
16-24 år	4,2		0,65	(0,47-0,88)	1.935
25-34 år	4,0		0,61	(0,43-0,85)	1.806
35-44 år	5,1		0,78	(0,60-1,02)	3.156
45-54 år	6,4		1		3.634
55-64 år	7,9		1,26	(1,00-1,58)	3.692
65-74 år	9,8		1,59	(1,27-2,00)	2.800
≥75 år	17,7		3,15	(2,53-3,92)	1.973
Alle kvinder	7,4				18.996
Uddannelse					
Under uddannelse	4,3				2.380
Ingen erhvervsuddannelse	15,8	16,6	4,45	(3,59-5,52)	5.014
Kort uddannelse	6,5	7,1	2,11	(1,73-2,57)	12.676
Kort videregående uddannelse	4,8	5,6	1,64	(1,27-2,12)	3.669
Mellemlang videregående uddannelse	3,1	3,8	1		6.094
Lang videregående uddannelse	3,1	3,9	0,98	(0,69-1,41)	1.981
Anden uddannelse	10,3	10,6	3,07	(2,40-3,93)	2.564
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	4,3	4,3	1		18.092
Arbejdsløse, herunder aktiverede	9,9	11,4	2,99	(2,29-3,90)	1.149
Førtidspensionister	15,4	15,0	3,74	(3,04-4,60)	1.588
Efterlønsmodtagere	6,4				1.431
Alderspensionister	13,3				8.409
Øvrige ikke-erhvervsaktive	10,7				940
Samlivsstatus					
Samboende	6,5	6,5	1		25.440
Enlige	8,1	8,8	1,32	(1,17-1,49)	9.156
Etnicitet					
Dansk	6,7	6,7	1		33.753
Anden vestlig	7,0	7,0	1,17	(0,85-1,60)	922
Ikke-vestlig	19,2	21,6	4,87	(3,97-5,97)	921

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 7,3 % af borgerne i Region Syddanmark tror, at egen indsats for at bevare eller forbedre deres helbred har nogen eller ingen betydning. Der ses ingen væsentlige forskelle mellem mænd og kvinder. Blandt både mænd og kvinder stiger andelen med stigende alder.

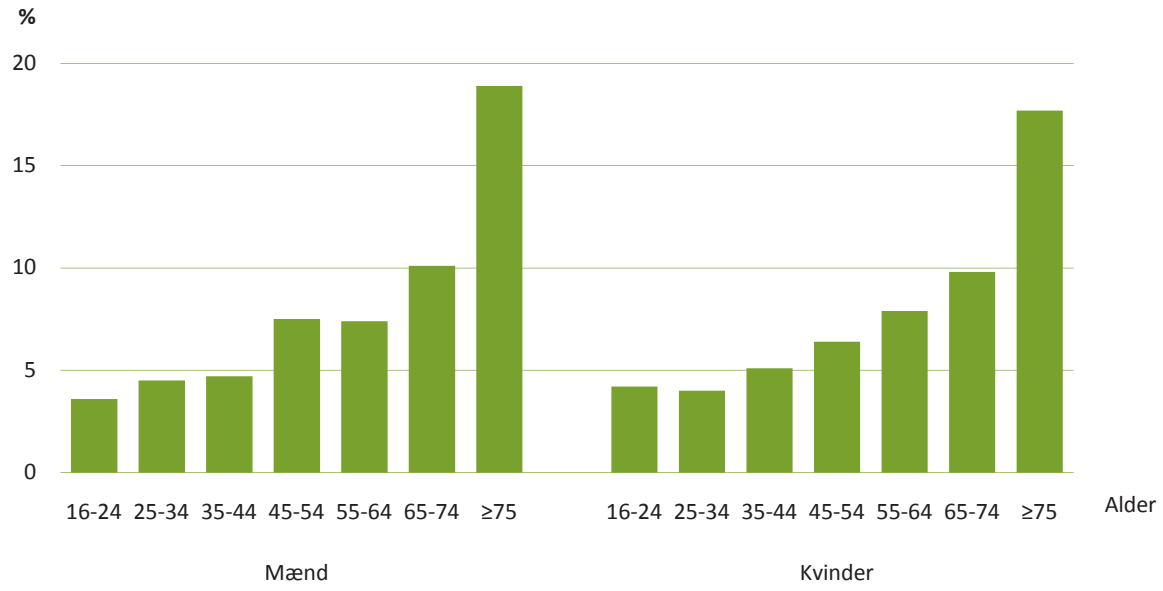
Uddannelse: Der ses en sammenhæng mellem uddannelsesniveau og andelen, der tror, at egen indsats har nogen eller ingen betydning for helbredet. Andelen er størst blandt borgere uden erhvervsuddannelse (16,6 %) og mindst blandt borgere med en mellemlang (3,8 %) eller lang videregående uddannelse (3,9 %). Blandt borgere med en kort uddannelse er andelen 7,1 %.

Erhvervsmæssig stilling: Forekomsten af borgere, der tror, at egen indsats har nogen eller ingen betydning for helbredet, er højest blandt førtidspensionister (15,0 %) og lavest blandt beskæftigede (4,3 %). Blandt arbejdsløse er forekomsten (11,4 %).

Samlivsstatus: Andelen, der tror, at egen indsats har nogen eller ingen betydning for helbredet, er større blandt enlige (8,8 %) end blandt samboende (6,5 %).

Etnicitet: Forekomsten af borgere, der tror, at egen indsats har nogen eller ingen betydning for helbredet, er højest blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (21,6 %) og mindst blandt borgere med dansk baggrund (6,7 %). Blandt borgere med vestlig baggrund er forekomsten 7,0 %.

Figur 4.1.1 Andel, der tror, egen indsats har nogen eller ingen betydning for at bevare et godt helbred, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

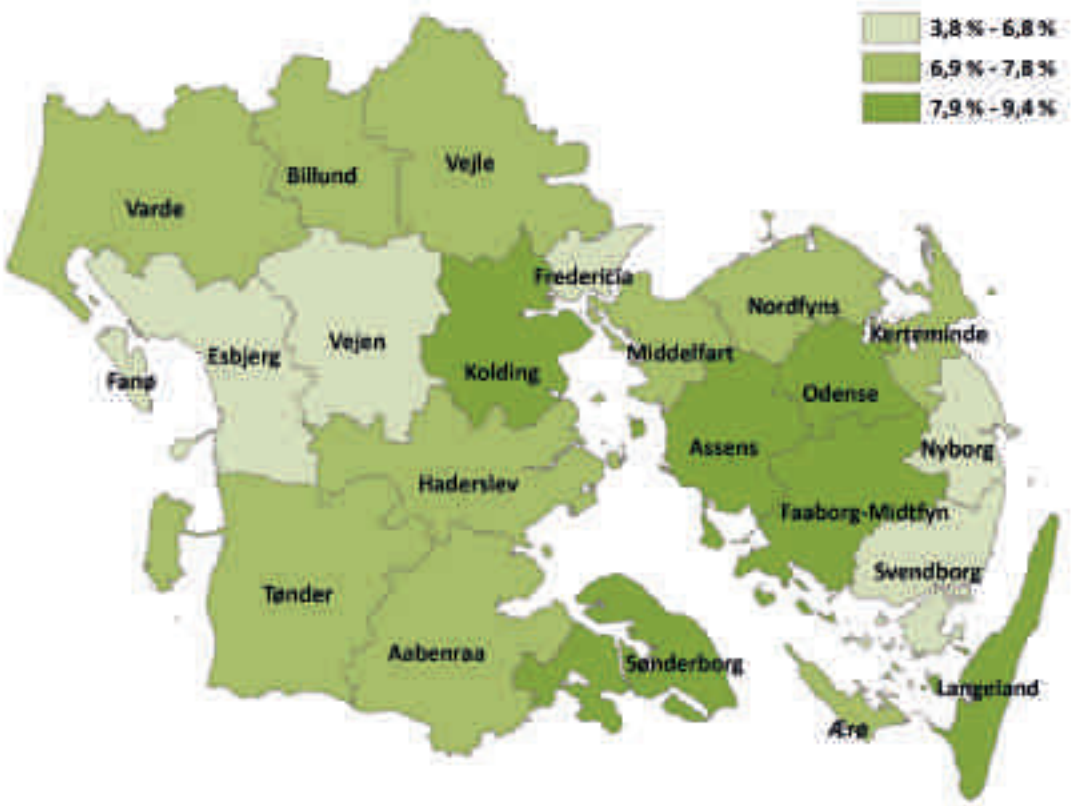
Tabel 4.1.4 Tror at egen indsats har nogen eller ingen betydning for at bevare et godt helbred. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	8,2	2.700	8,1	1,15	1,08
Billund	7,2	1.500	7,2	1,03	0,96
Esbjerg	6,0	5.600	6,2	0,89	0,90
Fanø	4,3	100	3,8	0,52	0,64
Faaborg-Midtfyn	9,6	4.000	9,4	1,33	1,31
Fredericia	6,2	2.500	6,3	0,88	0,89
Haderslev	7,1	3.200	7,1	1,01	1,03
Kerteminde	7,1	1.300	6,9	0,97	0,98
Kolding	7,5	5.300	7,9	1,10	1,10
Langeland	10,3	1.200	9,3	1,34	1,31
Middelfart	7,5	2.200	7,3	0,99	1,03
Nordfyns	7,7	1.800	7,5	1,07	1,00
Nyborg	7,0	1.800	6,8	0,96	0,96
Odense	7,4	11.400	8,0	1,10	1,20
Svendborg	6,1	2.900	6,0	0,82	0,88
Sønderborg	8,2	5.000	8,0	1,14	1,13
Tønder	7,4	2.400	7,3	0,99	0,93
Varde	7,3	2.900	7,3	1,05	1,00
Vejen	6,4	2.200	6,5	0,94	0,87
Vejle	6,9	5.800	7,1	1,00	1,00
Ærø	8,5	500	7,1	1,04	1,04
Aabenraa	7,4	3.600	7,4	0,99	0,99
Region Syddanmark	7,3	69.800		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.1.2 Andel, der tror, at egen indsats har nogen eller ingen betydning for at bevare et godt helbred, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De største andele, der tror, at egen indsats har nogen eller ingen betydning for helbredet, ses i Faaborg-Midtfyn Kommune og Langeland Kommune, og den mindste andel ses i Fanø Kommune.

Når der yderligere justeres for uddannelse ses endvidere en stor andel, der tror, at egen indsats har nogen eller ingen betydning for helbredet, i Odense Kommune.

4.2 Rygning

Rygning anses i dag for at være den risikofaktor, der har størst betydning for dødeligheden i Danmark. I Danmark er rygning medvirkende årsag til knap 14.000 dødsfald om året, hvilket svarer til hvert fjerde dødsfald blandt mænd og hvert femte dødsfald blandt kvinder (1). Beregninger viser, at storrygere gennemsnitlig lever 8-10 år kortere end aldrigrygere, og at smårygere gennemsnitlig lever fem år kortere end aldrigrygere (tabel 4.2.1). Eksrygere lever omkring to år kortere end aldrigrygere. Storrygere er defineret som personer, der ryger 15 eller flere cigaretter om dagen, og smårygere er defineret som personer, der ryger 14 eller færre cigaretter om dagen.

Tabel 4.2.1 Middellevetid blandt aldrigrygere, eksrygere, smårygere og storrygere. Antal år

	Mænd	Kvinder
Aldrigrygere	77,6	81,8
Eksrygere	75,3	80,3
Smårygere	72,6	76,6
Storrygere	69,1	71,4
Alle	74,3	79,0

Kilde: Juel et al 2006

Rygning har ikke blot direkte betydning for tab af leveår, men forringer også helbredssituationen, mens man lever. Rygning øger risikoen for en lang række alvorlige sygdomme, hvor lungekræft, hjerte-kar-sygdomme samt kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL) er de dominerende. Risikoen for at få en rygerelateret sygdom øges med rygemængde, graden af inhalering samt antal år, man har røget. Storrrygere mister 10,5 gode leveår uden langvarig belastende sygdom på grund af rygning, mens smårygere må forvente 5-7 tabte gode leveår (tabel 4.2.2).

Tabel 4.2.2 Tabte gode leveår (leveår uden langvarig belastende sygdom) fra alder 25 år på grund af rygning. Antal år

	Mænd	Kvinder
Eksrygere	5,2	2,5
Smårygere	6,9	5,3
Storrygere	10,4	10,5

Kilde: Juel et al 2006

Det samlede samfundstab som følge af rygning er over 28 mia. kr. pr. år, opgjort i 2007 (2). De 11,5 mia. kr. skyldes direkte ekstraomkostninger i sundhedsvæsenet som følge af, at rygere er mere syge end andre, og de sidste 16,5 mia. kr. skyldes det produktivitetstab, som rygning giver, da rygere dør tidligere og går tidligere på førtidspension end ikke-rygere (2).

I Region Syddanmark angiver 23,9 % blandt mænd og 20,3 % blandt kvinder, at de ryger dagligt (tabel 4.2.3). I alt 29,5 % blandt mænd er holdt op med at ryge og 42,3 % aldrig har røget. Blandt kvinder er hver fjerde holdt op med at ryge, og halvdelen har aldrig røget. I opgørelsen af dagligrygere indgår borgere, der enten ryger cigaretter, cerutter, cigarer og pibe.

Tabel 4.2.3 Rygeadfærd blandt mænd og kvinder. Procent

	Mænd	Kvinder
Ryger dagligt	23,9	20,3
Ryger mindst én gang om ugen	2,0	1,6
Rygere sjældnere end hver uge	2,4	1,6
Er holdt op med at ryge	29,5	25,7
Har aldrig røget	42,3	50,8
I alt	100,0	100,0
Antal svarpersoner	16.550	18.835

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

En lidt større andel blandt smårygere ønsker at holde op med at ryge end blandt storrygere (tabel 4.2.4). Andelen af smårygere, der ønsker at holde op med at ryge, er lidt mindre blandt kvinder end blandt mænd.

Tabel 4.2.4 Andel, der planlægger at holde op med at ryge, blandt mænd og kvinder opdelt på smårygere og storrygere. Procent

	Smårygere	Storrygere
Mænd	79,2	75,0
Kvinder	75,4	74,0
Alle	77,0	74,6
Antal svarpersoner	2.957	3.720

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Blandt smårygere er der en mindre andel end blandt storrygere, der ønsker støtte eller hjælp til at holde op med at ryge (tabel 4.2.5).

Tabel 4.2.5 Andel, der ønsker støtte eller hjælp til at holde op med at ryge, blandt mænd og kvinder opdelt på smårygere og storrygere. Procent

	Smårygere	Storrygere
Mænd	40,4	54,7
Kvinder	41,7	58,0
Alle	41,2	56,0
Antal svarpersoner	2.201	2.715

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Næsten hver fjerde smårygerblandt mænd ønsker nikotintyggegummi samt hjælp og støtte fra deres familie til at holde op med at ryge (tabel 4.2.6). Blandt kvinder ønsker omkring hver fjerde smårygerhjælp fra alternativ behandler eller hjælp og støtte fra familien til at holde op med at ryge. Omkring hver fjerde storrygerblandt mænd ønsker hjælp fra alternativ behandler samt nikotintyggegummi til at holde op med at ryge. Blandt kvinder ønsker 34,8 % storrygere hjælp fra alternativ behandler, og 28,9 % ønsker nikotintyggegummi til at holde op med at ryge. Det er væsentligt at bemærke, at 33,5 % af de mandlig smårygere og 25,0 % af de kvindelige smårygere ikke ønsker hjælp til at holde op med at ryge. Andelen, der ikke ønsker hjælp, blandt mandlige og kvindelige storrygere er henholdsvis 21,5 % og 14,0 %.

I opslagstabellerne på de følgende sider gives en mere detaljeret beskrivelse af andelen, der ryger dagligt, andelen der er storrygere, andelen der aldrig har røget, og andelen der gerne vil holde op med at ryge blandt dagligrygere.

Tabel 4.2.6 Andel, der ønsker forskellige former for hjælp til at holde op med at ryge, blandt mænd og kvinder opdelt på smårygere og storrygere. Procent

	Mænd		Kvinder	
	Smårygere	Storrygere	Smårygere	Storrygere
Nikotintyggegummi	23,7	24,9	21,4	28,9
Rygestopkursus	15,6	21,4	13,2	17,5
Hjælp og støtte fra min arbejdsplads	4,7	2,7	2,8	3,4
Rygeforbud på min arbejdsplads	3,5	3,1	1,4	1,9
Hjælp og støtte fra min familie	23,8	22,7	25,8	30,7
Mulighed for at gøre det sammen med andre, der også vil holde op med at ryge	15,3	15,5	17,6	16,9
Hjælp fra min praktiserende læge	14,5	20,6	15,0	21,6
Hjælp fra andet sundhedspersonale	3,2	4,2	1,5	3,1
Hjælp fra alternativ behandler	18,7	26,2	27,4	34,8
Ønsker ikke hjælp	33,5	21,5	25,0	14,0
Antal svarpersoner	858	1.535	1.412	1.244

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Referencer

1. Juel K, Sørensen J, Brønnum-Hansen H. Risikofaktorer og folkesundhed i Danmark. 2006. København, Statens Institut for Folkesundhed.
2. Rasmussen SR. The total lifetime costs of smoking and smoking cessation. Ph.d.-afhandling. København: 2006.

Tabel 4.2.7 Daglig rygning. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	22,1				35.385
Mænd					
16-24 år	21,2		0,72	(0,61-0,85)	1.743
25-34 år	20,9		0,71	(0,59-0,84)	1.369
35-44 år	24,9		0,89	(0,77-1,02)	2.576
45-54 år	27,2		1		3.106
55-64 år	28,3		1,06	(0,93-1,20)	3.545
65-74 år	21,6		0,74	(0,64-0,85)	2.712
≥75 år	17,0		0,55	(0,46-0,66)	1.499
Alle mænd	23,9				16.550
Kvinder					
16-24 år	16,6		0,58	(0,49-0,68)	1.937
25-34 år	18,5		0,66	(0,56-0,78)	1.810
35-44 år	22,1		0,82	(0,72-0,94)	3.144
45-54 år	25,6		1		3.607
55-64 år	24,0		0,92	(0,80-1,04)	3.654
65-74 år	17,5		0,61	(0,53-0,71)	2.772
≥75 år	12,1		0,40	(0,33-0,48)	1.911
Alle kvinder	20,3				18.835
Uddannelse					
Under uddannelse	15,4				2.383
Ingen erhvervsuddannelse	30,5	37,2	3,14	(2,77-3,55)	4.968
Kort uddannelse	25,2	24,5	1,90	(1,72-2,10)	12.583
Kort videregående uddannelse	22,1	21,2	1,58	(1,39-1,80)	3.648
Mellemlang videregående uddannelse	15,3	15,6	1		6.049
Lang videregående uddannelse	10,4	11,0	0,60	(0,50-0,74)	1.973
Anden uddannelse	24,7	24,6	1,94	(1,66-2,25)	2.528
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	21,1	20,9	1		17.974
Arbejdsløse, herunder aktiverede	38,3	38,2	2,48	(2,11-2,91)	1.150
Førtidspensionister	42,8	44,8	2,81	(2,46-3,21)	1.597
Efterlønsmodtagere	23,7				1.425
Alderspensionister	17,0				8.299
Øvrige ikke-erhvervsaktive	29,8				936
Samlivsstatus					
Samboende	20,1	20,1	1		25.268
Enlige	26,3	30,2	1,78	(1,65-1,93)	9.117
Etnicitet					
Dansk	21,9	21,8	1		33.553
Anden vestlig	25,3	26,4	1,22	(1,02-1,47)	911
Ikke-vestlig	22,7	21,6	1,04	(0,86-1,25)	921

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt angiver 22,1 % af borgerne i Region Syddanmark, at de ryger dagligt. Der er en større andel blandt mænd (23,9 %) end blandt kvinder (20,3 %), der ryger dagligt. I alle aldersgrupper er der en større andel af dagligrygere blandt mænd end blandt kvinder. Den største andel af dagligrygere ses i aldersgrupperne 45-54 år og 55-64 år.

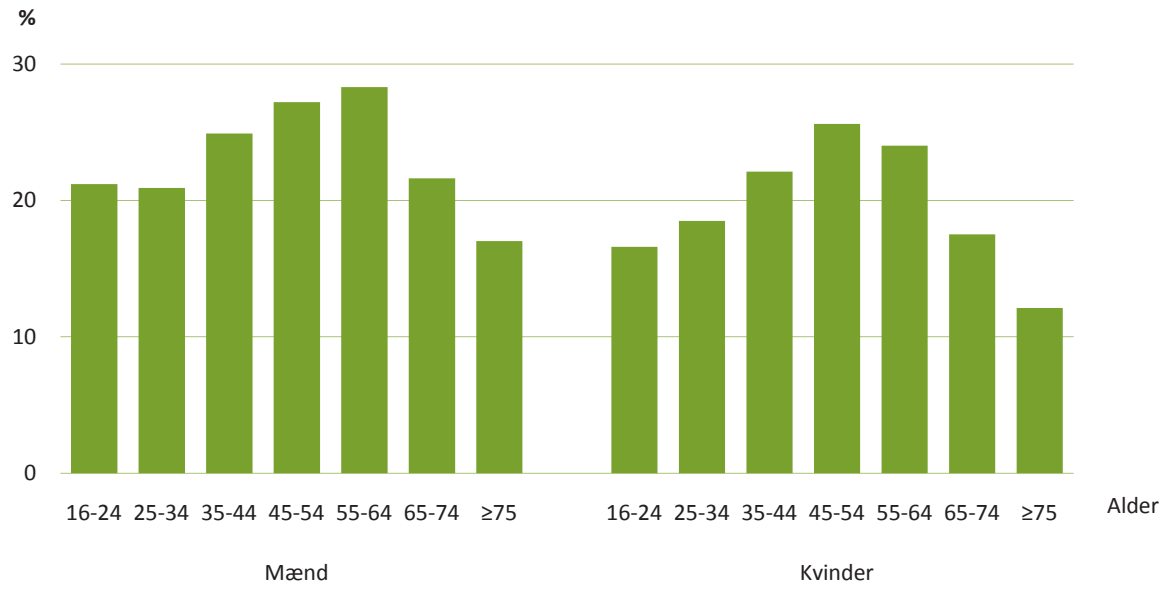
Uddannelse: Der er en klar sammenhæng mellem uddannelsesniveau og andelen af borgere, der ryger dagligt. Blandt borgere uden erhvervsuddannelse (37,2 %) og blandt borgere med en kort uddannelse (24,5 %) ses en større andel, der ryger dagligt, end blandt borgere med en lang videregående uddannelse (11,0 %).

Erhvervsmæssig stilling: Den højeste forekomst af borgere, der ryger dagligt, ses blandt førtidspensionister (44,8 %) og den laveste ses blandt beskæftigede (20,9 %). Blandt arbejdsløse er forekomsten 38,2 %.

Samlivsstatus: Forekomsten af borgere, der ryger dagligt, er større blandt enlige (30,2 %) end blandt samboende (20,1 %).

Etnicitet: En større andel blandt borgere med anden vestlig baggrund (26,4 %) ryger dagligt end blandt borgere med dansk baggrund (21,8 %). Blandt borgere med anden vestlig baggrund ryger 21,6 % dagligt.

Figur 4.2.1 Andel, der ryger dagligt, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

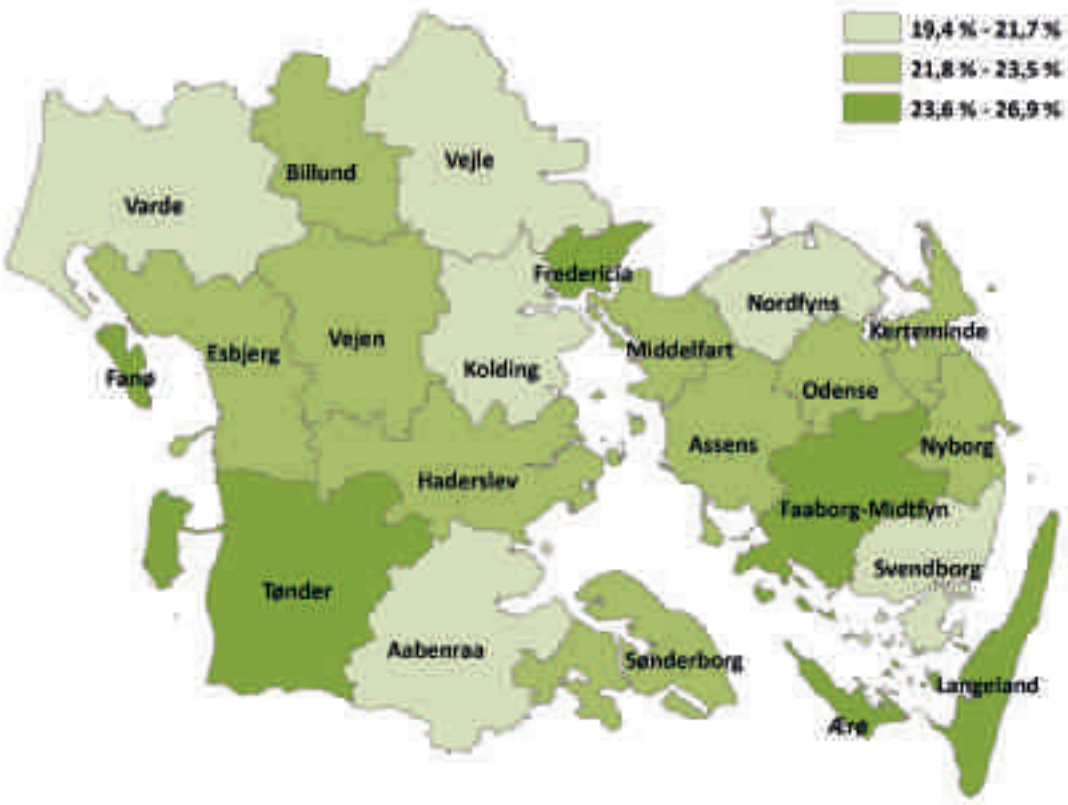
Tabel 4.2.8 Daglig rygning. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	23,1	7.700	23,0	1,03	0,99
Billund	22,1	4.600	22,0	0,96	0,91
Esbjerg	23,2	21.400	23,1	1,03	1,03
Fanø	23,4	600	24,6	1,04	1,22
Faaborg-Midtfyn	23,6	9.800	23,6	1,07	1,05
Fredericia	23,7	9.400	23,7	1,05	1,04
Haderslev	23,3	10.500	23,3	1,02	1,03
Kerteminde	21,8	4.100	21,9	0,96	0,96
Kolding	21,5	15.200	21,6	0,95	0,95
Langeland	26,9	3.100	26,9	1,29	1,25
Middelfart	21,8	6.500	21,9	0,97	1,00
Nordfyns	21,5	5.100	21,3	0,93	0,87
Nyborg	21,8	5.600	21,8	0,95	0,95
Odense	21,5	33.000	21,8	0,95	1,05
Svendborg	21,4	10.300	21,3	0,94	0,99
Sønderborg	22,1	13.600	22,2	0,99	0,98
Tønder	24,7	7.900	24,7	1,15	1,09
Varde	20,7	8.200	20,8	0,90	0,86
Vejen	21,9	7.300	21,8	0,95	0,90
Vejle	19,5	16.300	19,4	0,83	0,84
Ærø	26,3	1.500	26,5	1,27	1,31
Aabenraa	21,2	10.200	21,1	0,90	0,88
Region Syddanmark	22,1	211.900		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.2.2 Andel, der ryger dagligt, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen
Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De største andele af borgere, der ryger dagligt, ses i Langeland Kommune og Ærø Kommune, og den mindste andel ses i Vejle Kommune.

Når der yderligere justeres for uddannelse ses endvidere en høj forekomst af borgere, der ryger dagligt, i Fanø Kommune og en lav forekomst i Varde Kommune og Nordfyns Kommune. Der er en tendens til, at de højeste forekomster ses i ø-kommunerne Ærø Kommune, Langeland Kommune og Fanø Kommune, når der justeres for uddannelse.

Tabel 4.2.9 Storrygning, dvs. 15 eller flere cigaretter om dagen. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	11,4				35.172
Mænd					
16-24 år	10,4		0,48	(0,39-0,60)	1.740
25-34 år	12,5		0,59	(0,48-0,73)	1.365
35-44 år	16,4		0,82	(0,69-0,96)	2.565
45-54 år	19,4		1		3.098
55-64 år	15,7		0,77	(0,66-0,90)	3.520
65-74 år	8,6		0,39	(0,32-0,48)	2.680
≥75 år	3,9		0,17	(0,12-0,23)	1.477
Alle mænd	13,6				16.445
Kvinder					
16-24 år	6,1		0,40	(0,31-0,51)	1.932
25-34 år	7,1		0,47	(0,37-0,60)	1.807
35-44 år	11,8		0,83	(0,69-0,98)	3.136
45-54 år	13,9		1		3.594
55-64 år	11,4		0,80	(0,67-0,94)	3.628
65-74 år	6,0		0,39	(0,31-0,49)	2.745
≥75 år	2,6		0,17	(0,12-0,24)	1.885
Alle kvinder	9,1				18.727
Uddannelse					
Under uddannelse	5,5				2.381
Ingen erhvervsuddannelse	17,2	23,5	3,92	(3,31-4,64)	4.897
Kort uddannelse	14,1	13,2	2,07	(1,81-2,38)	12.518
Kort videregående uddannelse	10,0	9,5	1,44	(1,21-1,72)	3.636
Mellemlang videregående uddannelse	7,2	7,4	1		6.034
Lang videregående uddannelse	4,7	4,4	0,55	(0,41-0,74)	1.967
Anden uddannelse	12,3	12,7	2,04	(1,67-2,49)	2.517
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	11,5	11,6	1		17.918
Arbejdsløse, herunder aktiverede	25,4	26,6	2,97	(2,49-3,56)	1.144
Førtidspensionister	28,5	31,1	3,16	(2,70-3,70)	1.578
Efterlønsmodtagere	9,1				1.411
Alderspensionister	5,4				8.205
Øvrige ikke-erhvervsaktive	17,4				925
Samlivsstatus					
Samboende	10,0	9,8	1		25.141
Enlige	14,5	17,7	2,13	(1,92-2,35)	9.045
Etnicitet					
Dansk	11,3	11,3	1		33.355
Anden vestlig	13,7	14,4	1,25	(0,99-1,59)	902
Ikke-vestlig	10,3	10,1	0,85	(0,66-1,09)	915

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt angiver 11,4 % af borgerne i Region Syddanmark, at de er storrygere – dvs. at de ryger 15 eller flere cigaretter om dagen. Der er en større andel blandt mænd (13,6 %) end blandt kvinder (9,1 %), der er storrygere. Der er en større andel storrygere blandt mænd end blandt kvinder i alle aldersgrupperne. Andelen af storrygere er størst i aldersgruppen 45-54 år for både mænd og kvinder.

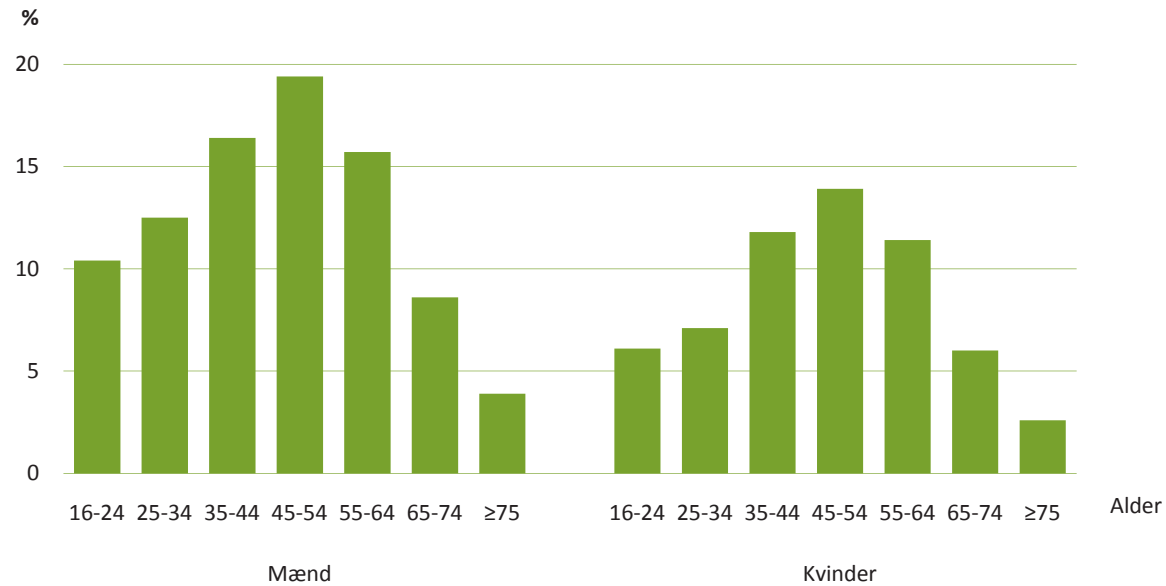
Uddannelse: Der er en klar sammenhæng mellem uddannelsesniveau og andelen af storrygere. Blandt borgere uden erhvervsuddannelse (23,5 %) og blandt borgere med en kort uddannelse (13,2 %) ses en større andel, der er storrygere, end blandt borgere med en lang videregående uddannelse (4,4 %).

Erhvervsmæssig stilling: De højeste forekomster af storrygere ses i grupperne af førtidspensionister (31,1 %) og arbejdsløse (26,6 %). Blandt beskæftigede er forekomsten 11,6 %.

Samlivsstatus: Forekomsten af storrygere er højere blandt enlige (17,7 %) end blandt samboende (9,8 %).

Etnicitet: Andelen af storrygere er størst blandt borgere med anden vestlig baggrund (14,4 %) og mindst blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (10,1 %). Blandt borgere med dansk baggrund er andelen 11,3 %.

Figur 4.2.3 Andel, storrygere, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

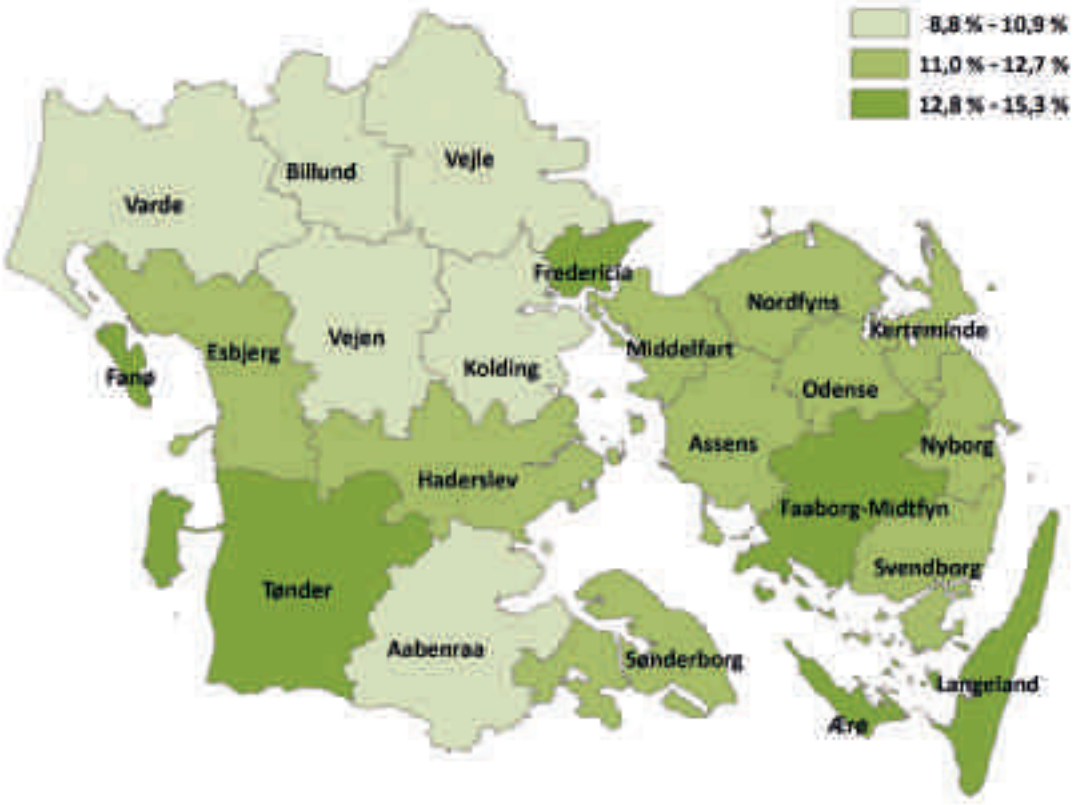
Tabel 4.2.10 Storrygning. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	12,8	4.300	12,7	1,09	1,05
Billund	11,0	2.300	11,0	0,92	0,87
Esbjerg	12,6	11.700	12,4	1,07	1,06
Fanø	12,6	300	13,9	1,07	1,29
Faaborg-Midtfyn	13,0	5.400	13,1	1,14	1,11
Fredericia	12,9	5.100	12,8	1,07	1,07
Haderslev	12,3	5.600	12,2	1,03	1,03
Kerteminde	11,1	2.100	11,2	0,95	0,95
Kolding	11,0	7.800	11,0	0,93	0,94
Langeland	13,6	1.600	13,8	1,24	1,19
Middelfart	11,4	3.400	11,6	0,98	1,01
Nordfyns	11,9	2.800	11,7	0,99	0,92
Nyborg	11,3	2.900	11,2	0,95	0,96
Odense	10,8	16.600	11,0	0,91	1,02
Svendborg	11,1	5.300	11,0	0,96	1,01
Sønderborg	11,0	6.700	11,1	0,95	0,93
Tønder	13,6	4.400	13,7	1,21	1,14
Varde	10,5	4.200	10,4	0,87	0,84
Vejen	10,3	3.500	10,2	0,86	0,82
Vejle	8,9	7.400	8,8	0,72	0,73
Ærø	14,8	800	15,3	1,37	1,43
Aabenraa	11,0	5.300	10,8	0,90	0,88
Region Syddanmark	11,4	109.200		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.2.4 Andel, storrygere, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De største andele af storrygere ses i Ærø Kommune (15,3 %), Langeland Kommune (13,8 %) og Tønder Kommune (13,7 %), og den mindste andel ses i Vejle Kommune (8,8 %).

Ved yderligere justering for uddannelse ses der endvidere en høj forekomst af storrygere i Fanø Kommune.

Tabel 4.2.11 Aldrig rygning. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	46,5				35.385
Mænd					
16-24 år	60,3		2,13	(1,85-2,44)	1.743
25-34 år	54,9		1,70	(1,47-1,97)	1.369
35-44 år	48,5		1,32	(1,17-1,49)	2.576
45-54 år	41,7		1		3.106
55-64 år	29,6		0,59	(0,52-0,66)	3.545
65-74 år	28,1		0,55	(0,48-0,62)	2.712
≥75 år	22,2		0,40	(0,34-0,47)	1.499
Alle mænd	42,3				16.550
Kvinder					
16-24 år	66,8		2,61	(2,28-2,99)	1.937
25-34 år	57,0		1,72	(1,50-1,95)	1.810
35-44 år	50,7		1,33	(1,19-1,49)	3.144
45-54 år	43,6		1		3.607
55-64 år	43,3		0,99	(0,89-1,10)	3.654
65-74 år	48,6		1,23	(1,09-1,38)	2.772
≥75 år	49,7		1,28	(1,12-1,46)	1.911
Alle kvinder	50,8				18.835
Uddannelse					
Under uddannelse	66,0				2.383
Ingen erhvervsuddannelse	37,0	34,2	0,65	(0,59-0,72)	4.968
Kort uddannelse	42,7	41,7	0,77	(0,71-0,83)	12.583
Kort videregående uddannelse	46,9	45,0	0,85	(0,77-0,94)	3.648
Mellemlang videregående uddannelse	50,0	47,1	1		6.049
Lang videregående uddannelse	57,5	54,1	1,45	(1,28-1,65)	1.973
Anden uddannelse	43,6	44,5	0,88	(0,78-0,99)	2.528
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	49,5	48,6	1		17.974
Arbejdsløse, herunder aktiverede	37,9	36,0	0,56	(0,48-0,66)	1.150
Førtidspensionister	28,8	31,3	0,48	(0,42-0,55)	1.597
Efterlønsmodtagere	37,1				1.425
Alderspensionister	38,3				8.299
Øvrige ikke-erhvervsaktive	42,4				936
Samlivsstatus					
Samboende	45,9	46,8	1		25.268
Enlige	47,9	42,4	0,83	(0,77-0,88)	9.117
Etnicitet					
Dansk	46,4	46,6	1		33.553
Anden vestlig	40,8	38,3	0,73	(0,62-0,86)	911
Ikke-vestlig	53,4	50,4	1,10	(0,95-1,29)	921

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt angiver 46,5 % af borgerne i Region Syddanmark, at de aldrig har røget. Andelen, der aldrig har røget, er større blandt kvinder (50,8 %) end blandt mænd (42,3 %). For mænd falder andelen, der aldrig har røget, med stigende alder. For kvinder falder andelen, der aldrig har røget, til og med aldersgruppen 55-64 år, hvorefter den stiger.

Uddannelse: Blandt borgere med en lang videregående uddannelse (54,1 %) er der en større andel, der aldrig har røget, end blandt borgere uden erhvervsuddannelse (34,2 %) og blandt borgere med en kort uddannelse (41,7 %).

Erhvervsmæssig stilling: Blandt arbejdsløse (36,0 %) samt førtidspensionister (31,3 %) ses en lavere forekomst af borgere, som aldrig har røget, end blandt beskæftigede (48,6 %).

Samlivsstatus: Forekomsten af borgere, der aldrig har røget, er lavere blandt enlige (42,4 %) end blandt samboende (46,8 %).

Etnicitet: Den højeste forekomst af borgere, der aldrig har røget, ses blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (50,4 %) og den laveste forekomst ses blandt borgere med anden vestlig baggrund (38,3 %). Blandt borgere med dansk baggrund er forekomsten 46,6 %.

Figur 4.2.5 Andel, der aldrig har røget, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

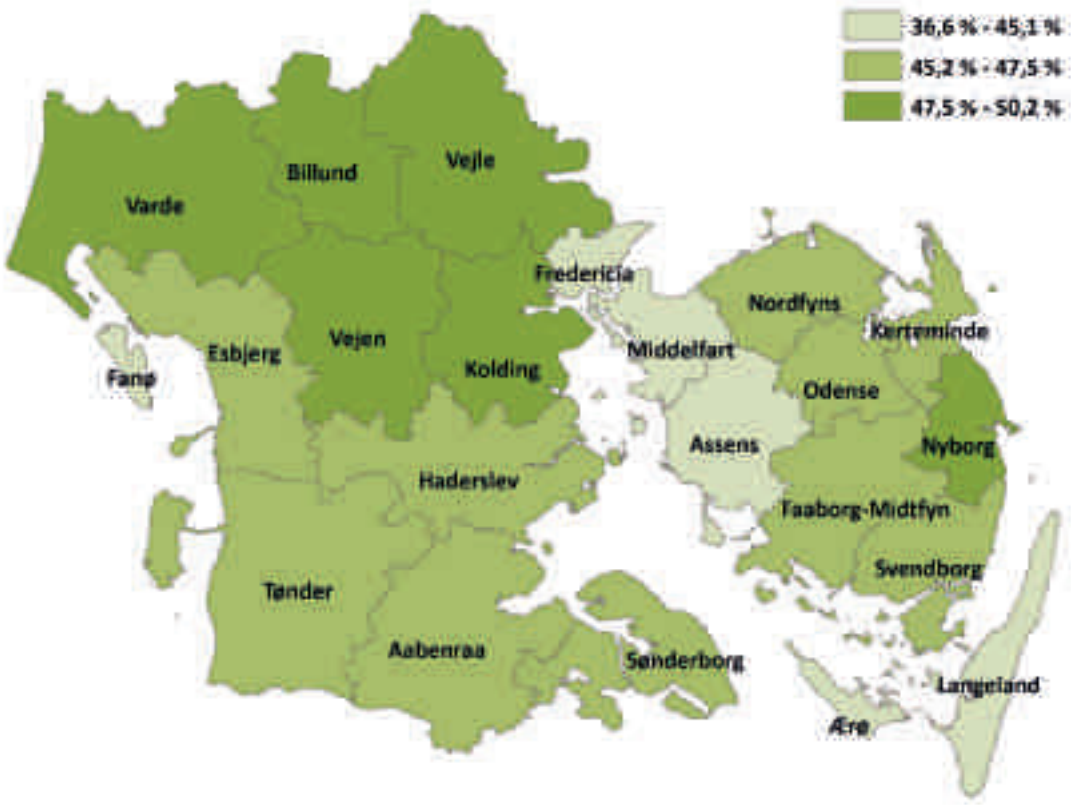
Tabel 4.2.12 Aldrig rygning. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	43,4	14.400	44,2	0,93	0,94
Billund	47,6	9.800	47,7	1,09	1,12
Esbjerg	46,8	43.400	46,2	1,03	1,04
Fanø	35,5	900	36,6	0,72	0,66
Faaborg-Midtfyn	46,0	19.200	47,0	1,05	1,07
Fredericia	43,9	17.500	43,8	0,93	0,93
Haderslev	46,4	20.900	46,6	1,04	1,04
Kerteminde	45,5	8.600	46,5	1,04	1,04
Kolding	48,3	34.200	47,5	1,07	1,06
Langeland	40,2	4.600	42,5	0,85	0,87
Middelfart	43,7	13.000	44,2	0,94	0,92
Nordfyns	46,8	11.000	47,5	1,08	1,11
Nyborg	47,0	12.000	47,5	1,07	1,07
Odense	47,0	72.000	45,2	0,99	0,94
Svendborg	45,8	22.000	46,2	1,01	0,99
Sønderborg	46,8	28.700	47,3	1,06	1,07
Tønder	44,9	14.400	45,4	0,97	0,99
Varde	50,2	20.000	50,2	1,20	1,23
Vejen	48,0	16.100	48,3	1,10	1,13
Vejle	48,4	40.500	48,0	1,09	1,08
Ærø	40,6	2.300	42,7	0,87	0,86
Aabenraa	45,0	21.600	45,4	0,99	1,00
Region Syddanmark	46,5	447.000		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.2.6 Andel, der aldrig har røget, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Den højeste forekomst af aldrigrygere ses i Varde Kommune og de laveste forekomster ses i Fanø Kommune, Langeland Kommune og Ærø Kommune.

Når der yderligere justeres for uddannelse, er der endvidere en høj forekomst af aldrigrygere i Vejen Kommune.

Tabel 4.2.13 Vil gerne holde op med at ryge blandt dagligrygere. Regionsopslag

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	73,7				7.406
Mænd					
16-24 år	82,6		1,51	(1,05-2,19)	347
25-34 år	82,7		1,53	(1,01-2,32)	287
35-44 år	82,2		1,47	(1,07-2,03)	606
45-54 år	75,8		1		800
55-64 år	68,9		0,71	(0,55-0,91)	919
65-74 år	57,7		0,44	(0,33-0,58)	556
≥75 år	36,4		0,18	(0,13-0,26)	244
Alle mænd	73,5				3.759
Kvinder					
16-24 år	84,8		1,82	(1,21-2,73)	323
25-34 år	82,4		1,53	(1,05-2,22)	334
35-44 år	79,1		1,23	(0,92-1,65)	652
45-54 år	75,5		1		872
55-64 år	71,5		0,82	(0,63-1,07)	810
65-74 år	62,1		0,53	(0,40-0,72)	449
≥75 år	40,1		0,22	(0,15-0,32)	207
Alle kvinder	73,9				3.647
Uddannelse					
Under uddannelse	84,3				368
Ingen erhvervsuddannelse	65,1	65,9	0,68	(0,54-0,87)	1.314
Kort uddannelse	73,9	70,9	0,78	(0,63-0,96)	2.981
Kort videregående uddannelse	79,2	76,0	1,08	(0,82-1,42)	812
Mellemlang videregående uddannelse	77,2	72,9	1		942
Lang videregående uddannelse	74,0	67,7	0,84	(0,55-1,30)	225
Anden uddannelse	76,2	73,6	1,01	(0,75-1,37)	549
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	78,9	78,7	1		3.692
Arbejdsløse, herunder aktiverede	76,2	74,8	0,77	(0,57-1,04)	423
Førtidspensionister	67,1	65,7	0,61	(0,48-0,77)	637
Efterlønsmodtagere	72,5				311
Alderspensionister	52,8				1.347
Øvrige ikke-erhvervsaktive	77,5				269
Samlivsstatus					
Samboende	75,8	74,8	1		4.942
Enlige	70,4	69,1	0,75	(0,65-0,86)	2.272
Etnicitet					
Dansk	73,5		1		6.996
Anden vestlig	73,0		0,90	(0,62-1,32)	216
Ikke-vestlig	78,6		0,98	(0,66-1,45)	194

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt angiver 73,7 % af dagligrygerne i Region Syddanmark, at de gerne vil holde op med at ryge. Lige store andele blandt mænd (73,5 %) og kvinder (73,9 %) oplyser, at de gerne vil holde op med at ryge. Der ses en klar sammenhæng mellem alder og andelen af dagligrygere, der gerne vil holde op med at ryge. Således falder andelen med stigende alder.

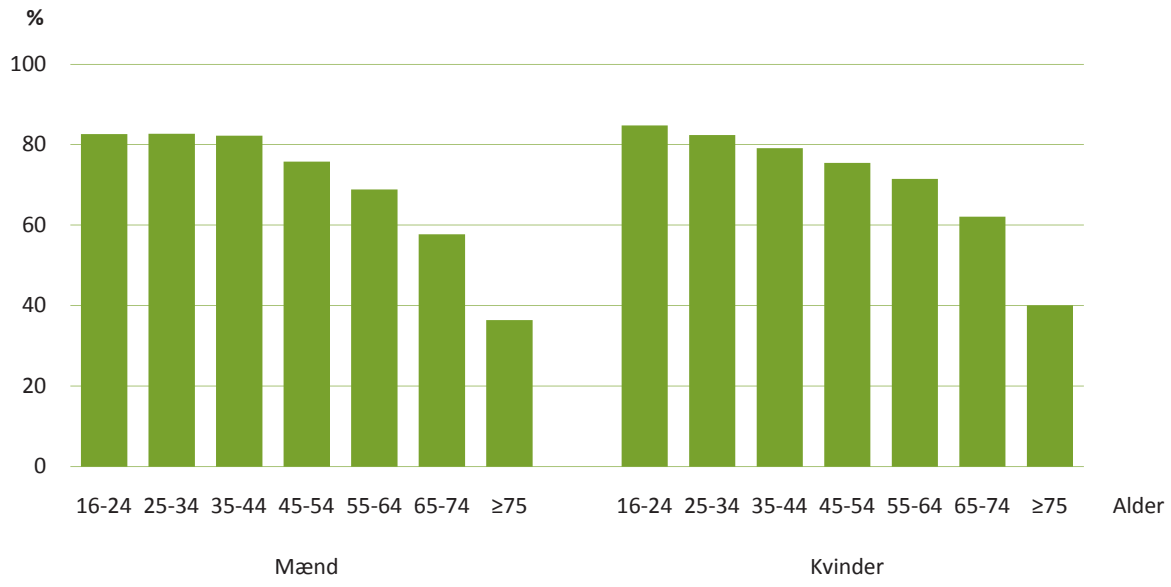
Uddannelse: Der ses ingen klar sammenhæng mellem uddannelsesniveau og forekomsten af dagligrygere, der gerne vil holde op med at ryge. De laveste forekomster ses blandt dagligrygere uden erhvervsuddannelse (65,9 %) og blandt dagligrygere med en lang videregående uddannelse (67,7 %). Den højeste forekomst ses blandt dagligrygere med en kort videregående uddannelse (76,0 %).

Erhvervsmæssig stilling: Den højeste forekomst af dagligrygere, der gerne vil holde op med at ryge, ses blandt beskæftigede (78,7 %), mens den laveste forekomst ses blandt førtidspensionister (65,7 %). Blandt arbejdsløse er andelen 74,8 %.

Samlivsstatus: Forekomsten af dagligrygere, der gerne vil holde op med at ryge, er større blandt samboende (74,8 %) end blandt enlige (69,1 %).

Etnicitet: Der ses ingen sammenhæng mellem etnicitet og andelen af dagligrygere, der gerne vil holde op med at ryge.

Figur 4.2.7 Andel, der gerne vil holde op med at ryge, blandt mænd og kvinder, der ryger dagligt, i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

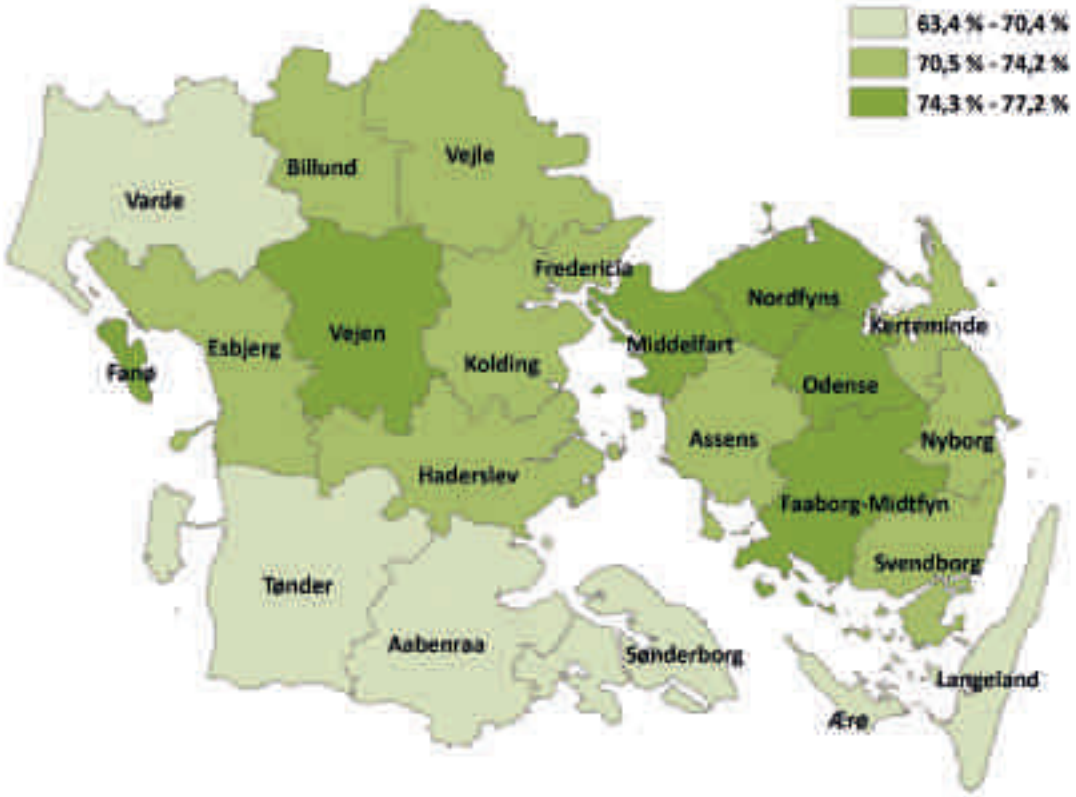
Tabel 4.2.14 Vil gerne holde op med at ryge blandt dagligrygere. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	74,0	5.500	73,2	1,08	1,10
Billund	73,5	3.300	73,0	1,04	1,05
Esbjerg	73,7	15.400	72,4	0,97	0,97
Fanø	75,8	500	77,2	1,18	1,12
Faaborg-Midtfyn	76,4	7.300	76,1	1,27	1,29
Fredericia	70,9	6.500	70,5	0,90	0,90
Haderslev	74,2	7.600	72,7	1,08	1,09
Kerteminde	74,8	3.000	73,2	1,07	1,07
Kolding	76,1	11.200	74,0	1,07	1,08
Langeland	63,2	1.900	63,4	0,68	0,68
Middelfart	74,9	4.800	75,0	1,06	1,04
Nordfyns	77,5	3.800	75,8	1,20	1,23
Nyborg	75,3	4.100	74,1	1,12	1,13
Odense	76,6	24.700	74,9	1,13	1,14
Svendborg	74,3	7.500	72,9	1,10	1,09
Sønderborg	69,8	9.200	69,0	0,85	0,86
Tønder	70,0	5.400	69,2	0,84	0,84
Varde	70,5	5.700	69,3	0,80	0,79
Vejen	74,4	5.300	74,3	1,17	1,18
Vejle	72,8	11.600	72,3	0,94	0,96
Ærø	68,3	1.000	70,1	0,87	0,85
Aabenraa	70,5	6.900	68,5	0,82	0,83
Region Syddanmark	73,7	152.100		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.2.8 Andel, der gerne vil holde op med at ryge blandt dagligrygere, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De største andele af dagligrygere, der gerne vil holde op med at ryge, ses i Fanø Kommune, Faaborg-Midtfyn Kommune og Nordfyns Kommune. Den mindste andel ses i Langeland Kommune.

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen af dagligrygere, der gerne vil holde op med at ryge.

4.3 Alkohol

Alkohol er en af de kendte forebyggelige enkeltfaktorer, der har størst indflydelse på folkesundheden i Danmark. Hvert år er der mindst 3.000 dødsfald i Danmark, der enten har haft alkohol som primær årsag eller medvirkende årsag (1). Dette svarer til 5 % af alle dødsfald. Et stort alkoholforbrug øger risikoen for en lang række lidelser, herunder kræftsygdomme, mave-tarm sygdomme, lungesygdomme, leverlidelser, muskel- og skeletsygdomme, sygdomme i kønsorganer, fosterpåvirkning og afhængighed (2). Desuden kan alkoholmisbrug og afhængighed have en lang række psykiske og sociale konsekvenser. Billedet af alkohol som en betydende risikofaktor for sygelighed og dødelighed kompliceres af, at et let til moderat alkoholforbrug har kendte positive somatiske (fysiske), psykiske og sociale virkninger (2).

På baggrund af forskningsresultater har Sundhedsstyrelsen formuleret syv anbefalinger om alkohol (3):

- Intet alkoholforbrug er risikofrit for helbredet
- Drik ikke alkohol for din sundheds skyld
- Der er en lav risiko for at blive syg på grund af alkohol ved et forbrug på 7 genstande om ugen for kvinder og 14 for mænd
- Der er en høj risiko for at blive syg på grund af alkohol ved et forbrug på 14 genstande om ugen for kvinder og 21 for mænd
- Stop før 5 genstande ved samme lejlighed
- Gravide skal undgå alkohol, og kvinder, der prøver at blive gravide, anbefales at undgå alkohol for en sikkerheds skyld
- Ældre skal være særlig forsigtige med alkohol

I alt 87,3 % af borgerne i Region Syddanmark oplyser, at de har drukket alkohol inden for det seneste år. Der er en større andel blandt mænd (91,6 %) end blandt kvinder (83,0 %). Samlet set oplyser 8,1 % af borgerne i Region Syddanmark, at de drikker alkohol dagligt. Andelen er større blandt mænd (10,7 %) end blandt kvinder (5,5 %).

I nærværende undersøgelse er der spurgt til alkoholforbruget i løbet af en typisk uge. Svarpersonerne blev bedt om at oplyse, hvor mange genstande han eller hun typisk drikker på hver af ugens dage for hver af kategorierne øl, vin/hedvin og spiritus. Som det fremgår af tabel 4.3.1, er der store kønsforskelle, idet der er en større andel blandt kvinder (29,9 %) end blandt mænd (17,5 %), der ikke har noget forbrug i løbet af en typisk uge. Den største andel ses blandt kvinder i aldersgruppen 75 år eller derover (51,5 %). Der er blandt mænd en væsentlig større andel, der i løbet af en typisk uge overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse (21 pr. uge for mænd og 14 pr. uge for kvinder), i forhold til kvinder.

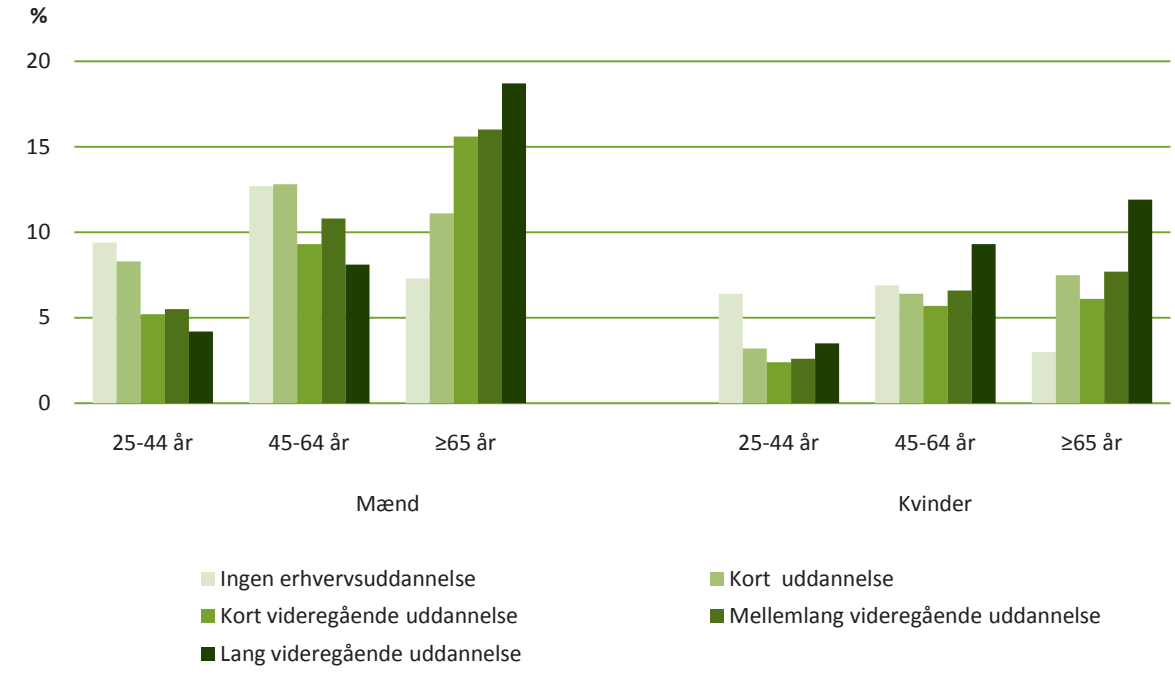
Det ses af figur 4.3.1, at sammenhængen mellem uddannelsesniveau og andelen, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse i løbet af en typisk uge, både blandt mænd og kvinder afhænger af alder. Således er andelen, der overskrider højrisikogrænsen, størst blandt borgere uden erhvervsuddannelse i aldersgruppen 25-44 år, mens andelen er størst blandt personer med en lang videregående uddannelse i aldersgruppen 65 år eller derover.

Tabel 4.3.1 Ugentligt alkoholforbrug blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

	16-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	≥75 år	Alle
Mænd								
0 genstande	21,6	19,8	15,8	16,2	14,3	14,8	25,7	17,5
1-7 genstande	26,1	44,8	54,1	42,2	37,5	37,6	42,1	41,1
8-14 genstande	17,0	18,4	17,1	22,2	23,5	22,0	17,1	19,9
15-21 genstande	15,6	9,7	6,1	8,3	13,1	12,2	8,9	10,4
22-29 genstande	8,3	3,4	2,6	4,3	4,9	6,8	4,2	4,8
≥30 genstande	11,4	3,9	4,3	6,8	6,8	6,7	2,1	6,3
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.719	1.357	2.550	3.067	3.469	2.601	1.349	16.112
Kvinder								
0 genstande	25,4	36,2	28,1	25,4	24,0	29,3	51,5	29,9
1-7 genstande	37,7	51,3	61,0	52,8	50,9	48,8	36,1	49,8
8-14 genstande	23,9	8,6	8,5	15,9	18,0	15,7	9,0	14,3
15-21 genstande	8,3	2,7	1,4	3,8	4,5	3,8	2,1	3,8
22-29 genstande	2,4	0,5	0,7	1,1	1,5	1,3	0,6	1,2
≥30 genstande	2,4	0,7	0,3	0,9	1,2	1,1	0,6	1,0
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.906	1.779	3.097	3.566	3.532	2.572	1.617	18.069

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.3.1 Andel, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse (21 pr. uge for mænd og 14 pr. uge for kvinder) i løbet af en typisk uge, blandt mænd og kvinder (25 år eller derover) i forskellige alders- og uddannelsesgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Det ses af tabel 4.3.2, at 26,5 % af borgerne, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, gerne vil nedsætte deres alkoholforbrug. Der er en større andel blandt mænd (28,4 %) end blandt kvinder (22,9 %), der gerne vil nedsætte deres alkoholforbrug. Både blandt mænd og kvinder ses de største andele i aldersgrupperne 35-44 år og 45-54 år. Der er ikke forskel i andelen, der gerne vil nedsætte deres alkoholforbrug, mellem de 22 kommuner (tabel 4.3.3).

Tabel 4.3.2 Andel, der gerne vil nedsætte alkoholforbruget, blandt borgere i Region Syddanmark, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse. Procent

	Mænd	Kvinder	Alle	Antal svarpersoner
16-24 år	10,0	7,4	9,0	627
25-34 år	28,1	25,1	27,1	160
35-44 år	50,7	40,3	48,1	254
45-54 år	44,8	46,3	45,3	548
55-64 år	34,9	28,2	32,5	690
65-74 år	19,3	12,8	17,3	537
≥75 år	8,2	5,9	7,2	145
Alle	28,4	22,9	26,5	2.961

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Tabel 4.3.3 Andel, der gerne vil nedsætte alkoholforbruget, blandt borgere, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse. Procent og estimeret antal borgere

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Antal svarpersoner
Assens	31,6	800	126
Billund	21,9	300	107
Esbjerg	25,7	1.800	111
Fanø	31,6	100	137
Faaborg-Midtfyn	28,2	1.000	140
Fredericia	25,7	900	140
Haderslev	23,0	800	124
Kerteminde	31,1	600	158
Kolding	20,7	1.100	123
Langeland	28,8	300	155
Middelfart	32,7	800	135
Nordfyns	32,8	700	137
Nyborg	25,8	600	136
Odense	27,5	3.700	272
Svendborg	29,2	1.700	196
Sønderborg	23,7	1.000	113
Tønder	26,6	600	108
Varde	30,6	800	99
Vejen	26,4	400	74
Vejle	24,2	1.500	118
Ærø	23,1	200	159
Aabenraa	24,2	700	93
Region Syddanmark	26,5	20.500	2.961

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Borgere, som oplyser, at de overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse, er blevet spurgt om, hvilke former for hjælp, de gerne vil have til at nedsætte alkoholforbruget. Svarmulighederne fremgår af figur 4.3.4, og det var muligt at vælge op til tre former for hjælp. Langt den største del ønsker ikke hjælp (74,5 %). Af dem, der overskrider højrisikogrænsen, vil 14,9 % gerne vil have hjælp og støtte fra familie, og 10,1 % vil have mulighed for at gøre det sammen med andre, der også vil nedsætte deres alkoholforbrug.

Alkoholafhængighed belyses i denne undersøgelse ud fra seks spørgsmål (tabel 4.3.5), der udgør den såkaldte CAGE-C test (4). Tegn på afhængighed defineres ved, at der i spørgsmål 1-4 og 6 er mindst to positive svar eller alternativt ét positivt svar i spørgsmål 1-4 eller 6, og at der i spørgsmål 5 svares, at der indtages alkohol 4 eller flere dage om ugen.

I de efterfølgende opslagstabeller belyses andelen, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse i løbet af en typisk uge, andelen, der overskrider Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse i løbet af en typisk uge, andelen, der jævnligt (hver måned) drikker mere end fem genstande ved samme lejlighed, samt andelen, der viser tegn på alkoholafhængighed.

Tabel 4.3.4 Andel, der ønsker forskellige former for hjælp, blandt borgere, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse. Procent

Former for hjælp	
Forbud mod alkohol på arbejdsplads	1,2
Hjælp og støtte fra arbejdsplads	1,6
Hjælp fra andet sundhedspersonale	3,0
Antabusbehandling	3,9
Kontakt til alkoholbehandlingscenter	5,7
Hjælp fra praktiserende læge	6,6
Mulighed for at gøre det sammen med andre, der også vil nedsætte alkoholforbrug	10,1
Hjælp og støtte fra familie	14,9
Ønsker ikke hjælp	74,5

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Tabel 4.3.5 Spørgsmål til belysning af afhængighed (CAGE-C test)

1. Har du inden for de seneste 12 måneder følt, at du burde nedsætte dit alkoholforbrug?
   Ja Nej
2. Er der nogen, inden for de seneste 12 måneder, der har "brokket" sig over, at du drikker for meget?
   Ja Nej
3. Har du inden for de seneste 12 måneder følt dig skidt tilpas eller skamfuld på grund af dine alkoholvaner?
   Ja Nej
4. Har du inden for de seneste 12 måneder jævnligt taget en genstand som det første om morgenen for at "berolige nerverne" eller blive "tømmermændene" kvit?
   Ja Nej
5. Hvor mange dage om ugen drikker du alkohol?
   0-1 dag 2 dage 3 dage 4 dage 5 dage 6 dage 7 dage
6. Drikker du alkohol uden for måltiderne på hverdage?
   Ja Nej

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Referencer

1. Juel K, Sørensen J, Brønnum-Hansen H. Risikofaktorer og folkesundhed i Danmark. 2006. København, Statens Institut for Folkesundhed.

2. Grønbæk M. Alkohol. I: Kjøller M, Juel K, Kamper-Jørgensen F. Folkesundhedsrapporten Danmark 2007. 2007. København, Statens Institut for Folkesundhed.

3. Sundhedsstyrelsen. Sundhedsstyrelsens nye udmelding vedrørende alkohol. 2010. København, Sundhedsstyrelsen.

4. Zierau F, Hardt F, Henriksen JH, Holm SS, Jørring S, Melsen F et al. Validation of a self-administered modified CAGE test (CAGE-C) in a somatic hospital ward: Comparison with biochemical markers. Scand. J. Clin. Lab. Invest. 65, 615-622 (2005).

Tabel 4.3.6 Overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	8,5				34.181
Mænd					
16-24 år	19,7		1,95	(1,61-2,36)	1.719
25-34 år	7,3		0,63	(0,48-0,83)	1.357
35-44 år	6,9		0,59	(0,47-0,74)	2.550
45-54 år	11,1		1		3.067
55-64 år	11,6		1,05	(0,88-1,26)	3.469
65-74 år	13,5		1,24	(1,03-1,50)	2.601
≥75 år	6,2		0,53	(0,40-0,71)	1.349
Alle mænd	11,1				16.112
Kvinder					
16-24 år	13,1		2,44	(1,95-3,04)	1.906
25-34 år	3,9		0,66	(0,47-0,93)	1.779
35-44 år	2,4		0,40	(0,29-0,54)	3.097
45-54 år	5,8		1		3.566
55-64 år	7,1		1,25	(1,00-1,56)	3.532
65-74 år	6,2		1,08	(0,84-1,37)	2.572
≥75 år	3,4		0,56	(0,40-0,79)	1.617
Alle kvinder	5,9				18.069
Uddannelse					
Under uddannelse	15,1				2.356
Ingen erhvervsuddannelse	7,3	7,9	0,92	(0,75-1,12)	4.573
Kort uddannelse	9,7	8,2	1,13	(0,97-1,32)	12.318
Kort videregående uddannelse	5,6	6,9	0,87	(0,70-1,08)	3.556
Mellemlang videregående uddannelse	6,7	7,7	1		5.989
Lang videregående uddannelse	7,2	8,5	0,95	(0,75-1,20)	1.954
Anden uddannelse	7,2	6,0	0,82	(0,65-1,04)	2.442
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	7,0	6,2	1		17.767
Arbejdsløse, herunder aktiverede	13,5	12,6	2,23	(1,74-2,85)	1.122
Førtidspensionister	9,8	10,0	1,48	(1,17-1,86)	1.512
Efterlønsmodtagere	9,9				1.382
Alderspensionister	7,8				7.613
Øvrige ikke-erhvervsaktive	9,9				914
Samlivsstatus					
Samboende	6,5	7,1	1		24.601
Enlige	13,0	11,9	1,89	(1,69-2,11)	8.747
Etnicitet					
Dansk	8,9	8,8	1		32.397
Anden vestlig	6,3	6,8	0,72	(0,51-1,01)	887
Ikke-vestlig	3,8	3,1	0,38	(0,25-0,58)	897

[1] Justeret for alder og køn

Køn og alder: I alt 8,5 % af borgerne i Region Syddanmark overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse i løbet af en typisk uge. I alle aldersgrupper overskrider en markant større andel blandt mænd end blandt kvinder højrisikogrænsen. De største andele ses blandt mænd i aldersgrupperne 16-24 år og 65-74 år og blandt kvinder i aldersgruppen 16-24 år.

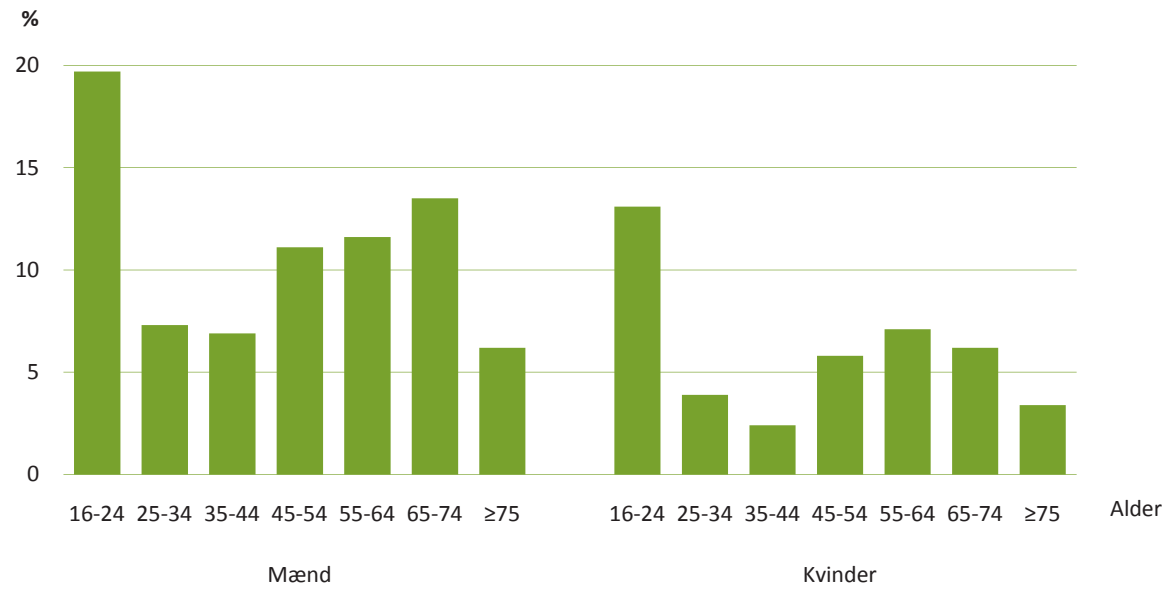
Uddannelse: Der ses overordnet ingen tydelig sammenhæng mellem uddannelsesniveau og andelen, der overskrider højrisikogrænsen. Der er imidlertid nogle markante aldersforskelle. I de yngste aldersgrupper er andelen størst blandt borgere uden en erhvervsuddannelse. I de ældste aldersgrupper ses den største andel blandt borgere med en lang videregående uddannelse (se figur 4.3.1).

Erhvervsmæssig stilling: Forekomsten af borgere, der overskrider højrisikogrænsen, er klart højere blandt arbejdsløse (12,6 %) og førtidspensionister (10,0 %) end blandt beskæftigede (6,2 %).

Samlivsstatus: Forekomsten af borgere, der overskrider højrisikogrænsen, er højere blandt enlige (11,9 %) end blandt samboende (7,1 %).

Etnicitet: Den højeste forekomst af borgere, der overskrider højrisikogrænsen, ses blandt personer med dansk baggrund (8,8 %). Den laveste forekomst ses blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (3,1 %). Blandt borgere med anden vestlig baggrund er forekomsten 6,8 %.

Figur 4.3.2 Andel, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse i løbet af en typisk uge, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

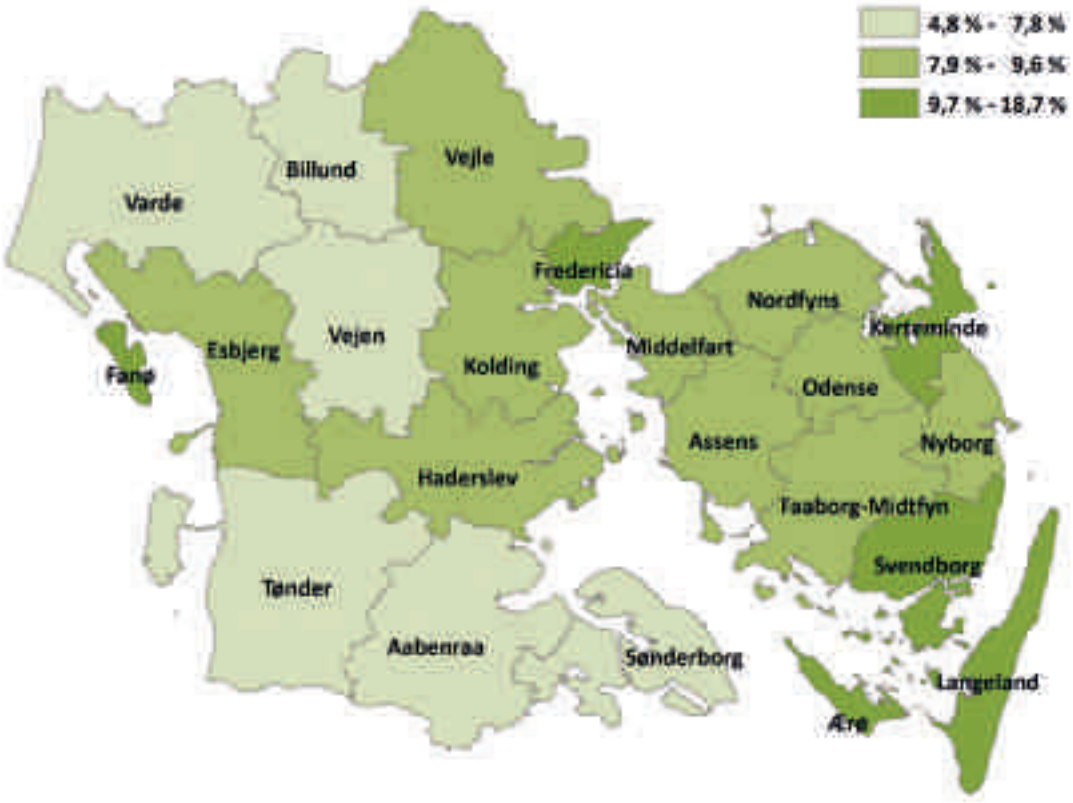
Tabel 4.3.7 Overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse. Kommune-opgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	8,3	2.800	8,4	0,94	0,94
Billund	6,9	1.400	6,9	0,76	0,76
Esbjerg	8,2	7.600	7,9	0,87	0,87
Fanø	18,2	500	18,7	2,41	2,45
Faaborg-Midtfyn	9,6	4.000	9,6	1,12	1,12
Fredericia	9,5	3.800	9,7	1,07	1,07
Haderslev	8,7	3.900	8,4	0,95	0,95
Kerteminde	10,3	1.900	10,4	1,19	1,19
Kolding	8,0	5.700	8,1	0,91	0,91
Langeland	11,1	1.300	11,1	1,32	1,32
Middelfart	8,7	2.600	8,9	0,99	0,99
Nordfyns	9,0	2.100	9,0	1,03	1,03
Nyborg	9,1	2.300	9,2	1,06	1,06
Odense	9,2	14.000	9,2	1,02	1,02
Svendborg	12,8	6.200	12,6	1,49	1,48
Sønderborg	7,7	4.700	7,7	0,86	0,86
Tønder	7,8	2.500	7,6	0,85	0,85
Varde	6,7	2.700	6,7	0,72	0,71
Vejen	4,8	1.600	4,8	0,51	0,51
Vejle	7,8	6.500	7,9	0,88	0,89
Ærø	13,1	700	13,3	1,55	1,56
Aabenraa	6,4	3.100	6,3	0,68	0,67
Region Syddanmark	8,5	82.000		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.3.3 Andel, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der er en relativ høj forekomst af borgere, der overskrider højrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse i ø-kommunerne (Fanø Kommune, Ærø Kommune og Langeland Kommune) samt i Svendborg Kommune, og en relativ lav forekomst i Vejen Kommune, Aabenraa Kommune, Varde Kommune og Billund Kommune.

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der overskrider højrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse.

Tabel 4.3.8 Overskrider Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	20,9				34.181
Mænd					
16-24 år	35,2		2,26	(1,93-2,63)	1.719
25-34 år	17,0		0,85	(0,70-1,03)	1.357
35-44 år	13,0		0,62	(0,52-0,73)	2.550
45-54 år	19,4		1		3.067
55-64 år	24,7		1,36	(1,19-1,56)	3.469
65-74 år	25,7		1,43	(1,24-1,66)	2.601
≥75 år	15,1		0,74	(0,60-0,90)	1.349
Alle mænd	21,5				16.112
Kvinder					
16-24 år	36,9		2,11	(1,82-2,43)	1.906
25-34 år	12,5		0,52	(0,42-0,62)	1.779
35-44 år	10,9		0,44	(0,37-0,51)	3.097
45-54 år	21,8		1		3.566
55-64 år	25,1		1,21	(1,06-1,37)	3.532
65-74 år	21,9		1,01	(0,87-1,17)	2.572
≥75 år	12,4		0,51	(0,42-0,62)	1.617
Alle kvinder	20,3				18.069
Uddannelse					
Under uddannelse	34,5				2.356
Ingen erhvervsuddannelse	15,6	15,2	0,58	(0,51-0,66)	4.573
Kort uddannelse	22,0	20,7	0,96	(0,87-1,05)	12.318
Kort videregående uddannelse	18,2	18,8	0,83	(0,73-0,95)	3.556
Mellemlang videregående uddannelse	20,6	21,8	1		5.989
Lang videregående uddannelse	20,0	24,3	1,00	(0,86-1,17)	1.954
Anden uddannelse	15,9	14,0	0,60	(0,51-0,71)	2.442
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	18,7	17,7	1		17.767
Arbejdsløse, herunder aktiverede	23,4	21,7	1,34	(1,10-1,63)	1.122
Førtidspensionister	16,9	15,7	0,77	(0,65-0,92)	1.512
Efterlønsmodtagere	29,6				1.382
Alderspensionister	19,6				7.613
Øvrige ikke-erhvervsaktive	19,8				914
Samlivsstatus					
Samboende	18,2	19,7	1		24.601
Enlige	27,1	24,5	1,40	(1,29-1,51)	8.747
Etnicitet					
Dansk	21,7	21,6	1		32.397
Anden vestlig	18,4	19,0	0,84	(0,68-1,05)	887
Ikke-vestlig	6,9	5,9	0,25	(0,19-0,35)	897

[1] Justeret for alder og køn

Køn og alder: I alt 20,9 % af borgerne i Region Syddanmark overskrider Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse i løbet af en typisk uge – næsten samme andel blandt mænd (21,5 %) og blandt kvinder (20,3 %). Lavrisikogrænsen er 14 genstande pr. uge for mænd og 7 genstande pr. uge for kvinder. I alle aldersgrupper har en markant større andel blandt mænd end blandt kvinder overskredet lavrisikogrænsen. De største andele ses blandt mænd og kvinder i alderen 16-24 år.

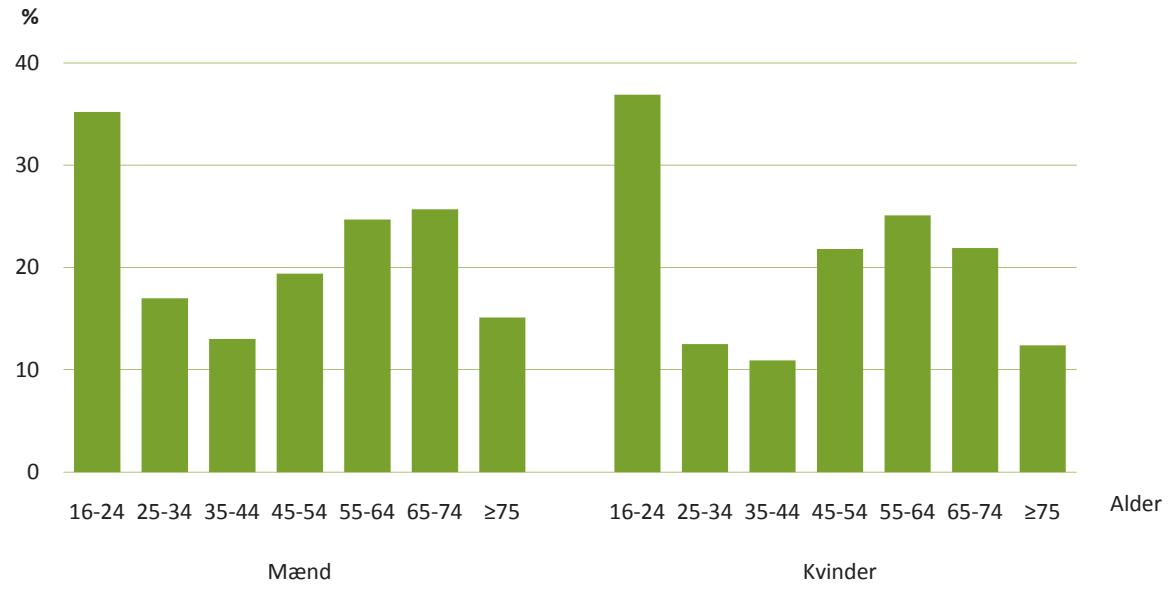
Uddannelse: Overordnet set er der ingen sammenhæng mellem uddannelsesniveau og andelen, der overskrider lavrisikogrænsen. Dog ses en klar sammenhæng i de ældste aldersgrupper, idet andelen er markant større blandt borgere med en lang videregående uddannelse sammenlignet med borgere uden en erhvervsuddannelse. I de yngre aldersgrupper ses der ingen systematisk sammenhæng.

Erhvervsmæssig stilling: Der ses en højere forekomst af borgere, der overskrider lavrisikogrænsen, blandt arbejdsløse (21,7 %) sammenholdt med beskæftigede (17,7 %). Den laveste forekomst ses blandt førtidspensionister (15,7 %).

Samlivsstatus: Blandt enlige ses en højere forekomst af borgere (24,5 %), der overskrider lavrisikogrænsen, sammenlignet med samboende (19,7 %).

Etnicitet: Forekomsten af borgere, der overskrider lavrisikogrænsen, er markant lavere blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (5,9 %) end blandt borgere med dansk baggrund (21,6 %). Blandt borgere med anden vestlig baggrund er forekomsten 19,0 %.

Figur 4.3.4 Andel, der overskrider Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse i løbet af en typisk uge, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

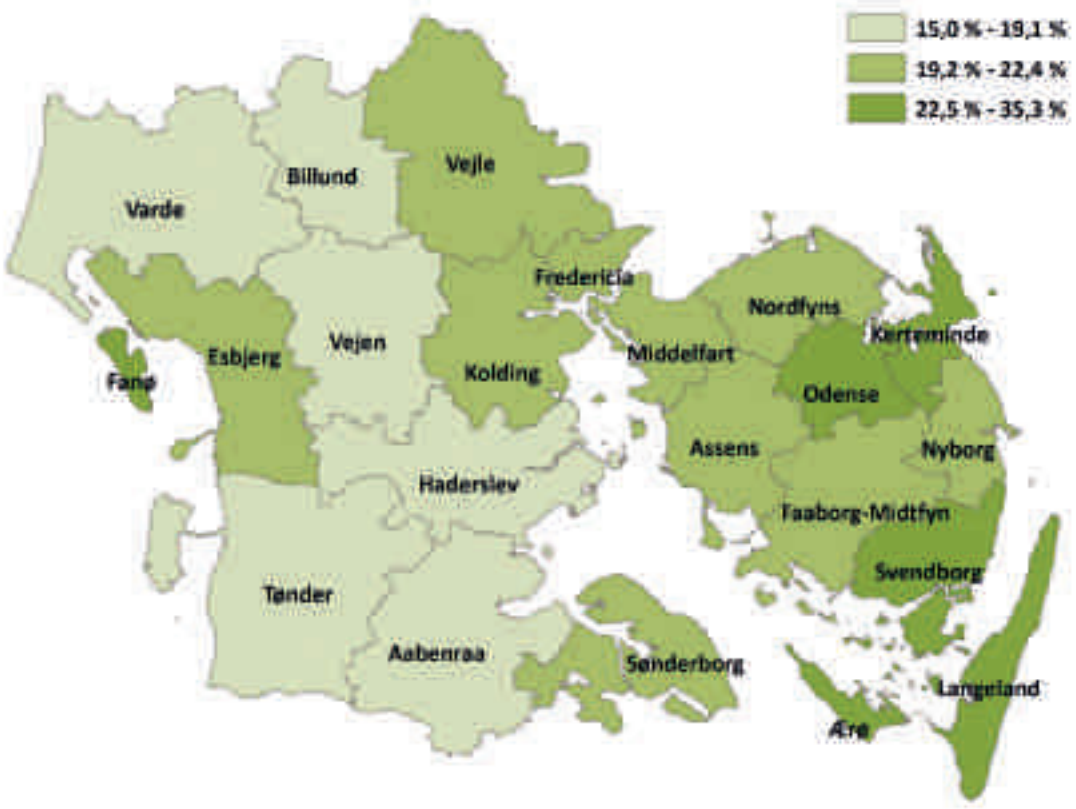
Tabel 4.3.9 Overskrider Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	21,3	7.100	21,4	1,01	1,03
Billund	17,3	3.600	17,1	0,78	0,80
Esbjerg	21,3	19.700	21,0	0,99	0,99
Fanø	35,2	900	35,3	2,07	2,01
Faaborg-Midtfyn	20,2	8.400	20,2	0,96	0,97
Fredericia	21,7	8.600	21,9	1,04	1,03
Haderslev	18,8	8.500	18,7	0,85	0,85
Kerteminde	24,0	4.600	24,2	1,19	1,19
Kolding	19,8	14.000	20,0	0,94	0,94
Langeland	22,7	2.600	22,5	1,11	1,12
Middelfart	20,8	6.200	21,1	0,98	0,97
Nordfyns	21,6	5.100	21,6	1,04	1,06
Nyborg	21,2	5.400	21,1	1,01	1,01
Odense	24,4	37.300	24,3	1,20	1,18
Svendborg	25,5	12.200	25,2	1,25	1,23
Sønderborg	19,1	11.700	19,2	0,88	0,88
Tønder	18,3	5.900	18,0	0,81	0,82
Varde	17,3	6.900	17,2	0,76	0,77
Vejen	14,8	5.000	15,0	0,65	0,65
Vejle	20,4	17.000	20,7	0,96	0,96
Ærø	27,1	1.500	27,2	1,40	1,40
Aabenraa	17,7	8.500	17,6	0,78	0,77
Region Syddanmark	20,9	200.800		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.3.5 Andelen, der overskrider Sundhedsstyrelsens lavrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Forekomsten af borgere, der overskrider lavrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse, er meget høj i Fanø Kommune (35,3 %) og i Ærø Kommune (27,2 %), og relativ lav i Vejen Kommune (15,0 %), Billund Kommune (17,1 %), Varde Kommune (17,2 %), Aabenraa Kommune (17,6 %), Tønder Kommune (18,0 %) og Haderslev Kommune (18,7 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der overskrider lavrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse.

Tabel 4.3.10 Drikker jævnligt (hver måned) mere end fem genstande ved samme lejlighed. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	26,5				35.037
Mænd					
16-24 år	62,9		2,85	(2,48-3,29)	1.735
25-34 år	42,6		1,25	(1,08-1,45)	1.374
35-44 år	35,6		0,93	(0,82-1,05)	2.575
45-54 år	37,2		1		3.109
55-64 år	30,2		0,73	(0,65-0,82)	3.535
65-74 år	19,7		0,41	(0,36-0,48)	2.679
≥75 år	6,6		0,12	(0,09-0,15)	1.432
Alle mænd	35,9				16.439
Kvinder					
16-24 år	49,0		4,78	(4,13-5,54)	1.933
25-34 år	18,1		1,10	(0,93-1,31)	1.807
35-44 år	14,5		0,85	(0,73-0,99)	3.143
45-54 år	16,7		1		3.618
55-64 år	11,8		0,66	(0,57-0,78)	3.629
65-74 år	5,6		0,29	(0,24-0,37)	2.696
≥75 år	2,3		0,12	(0,08-0,17)	1.772
Alle kvinder	17,2				18.598
Uddannelse					
Under uddannelse	54,5				2.382
Ingen erhvervsuddannelse	14,8	17,0	0,77	(0,67-0,88)	4.847
Kort uddannelse	29,5	23,3	1,07	(0,97-1,18)	12.548
Kort videregående uddannelse	22,3	22,0	0,96	(0,84-1,10)	3.630
Mellemlang videregående uddannelse	22,3	22,2	1		6.053
Lang videregående uddannelse	27,4	22,1	0,97	(0,83-1,12)	1.977
Anden uddannelse	18,7	16,5	0,68	(0,58-0,80)	2.503
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	29,5	26,8	1		18.006
Arbejdsløse, herunder aktiverede	32,1	26,7	0,99	(0,83-1,19)	1.142
Førtidspensionister	16,3	17,8	0,61	(0,51-0,73)	1.577
Efterlønsmodtagere	19,5				1.407
Alderspensionister	8,9				8.009
Øvrige ikke-erhvervsaktive	18,9				932
Samlivsstatus					
Samboende	22,9	24,5	1		25.119
Enlige	35,0	30,1	1,40	(1,30-1,52)	8.997
Etnicitet					
Dansk	27,6	27,4	1		33.212
Anden vestlig	18,0	18,1	0,51	(0,40-0,64)	909
Ikke-vestlig	11,7	9,6	0,22	(0,17-0,29)	916

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 26,5 % angiver, at de jævnligt (hver måned) drikker mere end fem genstande ved samme lejlighed (såkaldt binge drinking). Andelen er markant større blandt mænd (35,9 %) end blandt kvinder (17,2 %). Både for mænd og kvinder ses den største andel blandt borgere i den yngste aldersgruppe, og den mindste andel blandt borgere i den ældste aldersgruppe.

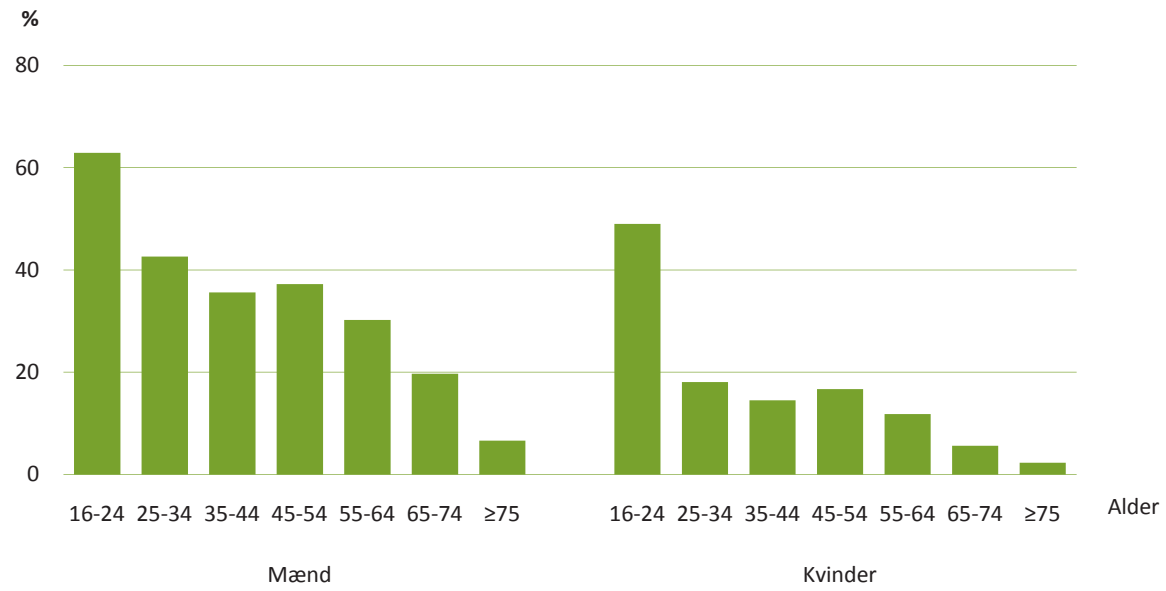
Uddannelse: Andelen af borgere, der jævnligt drikker mere end fem genstande ved samme lejlighed, er mindst blandt borgere uden erhvervsuddannelse (17,0 %). Der ses ingen forskel mellem de øvrige uddannelsesniveauer.

Erhvervsmæssig stilling: Der er en lavere forekomst af borgere, der jævnligt drikker mere end fem genstande ved samme lejlighed, blandt førtidspensionister (17,8 %) sammenholdt med beskæftigede (26,8 %) og arbejdsløse (26,7 %).

Samlivsstatus: Forekomsten af borgere, der jævnligt drikker mere end fem genstande ved samme lejlighed, er højere blandt enlige (30,1 %) end blandt samboende (24,5 %).

Etnicitet: Kun en lille andel (9,6 %) blandt borgere med ikke-vestlig baggrund drikker jævnligt mere end fem genstande ved samme lejlighed. Endvidere ses en mindre andel blandt borgere med vestlig baggrund (18,1 %) sammenlignet med borgere med dansk baggrund (27,4 %).

Figur 4.3.6 Andel, der jævnligt (hver måned) drikker mere end fem genstande ved samme lejlighed, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

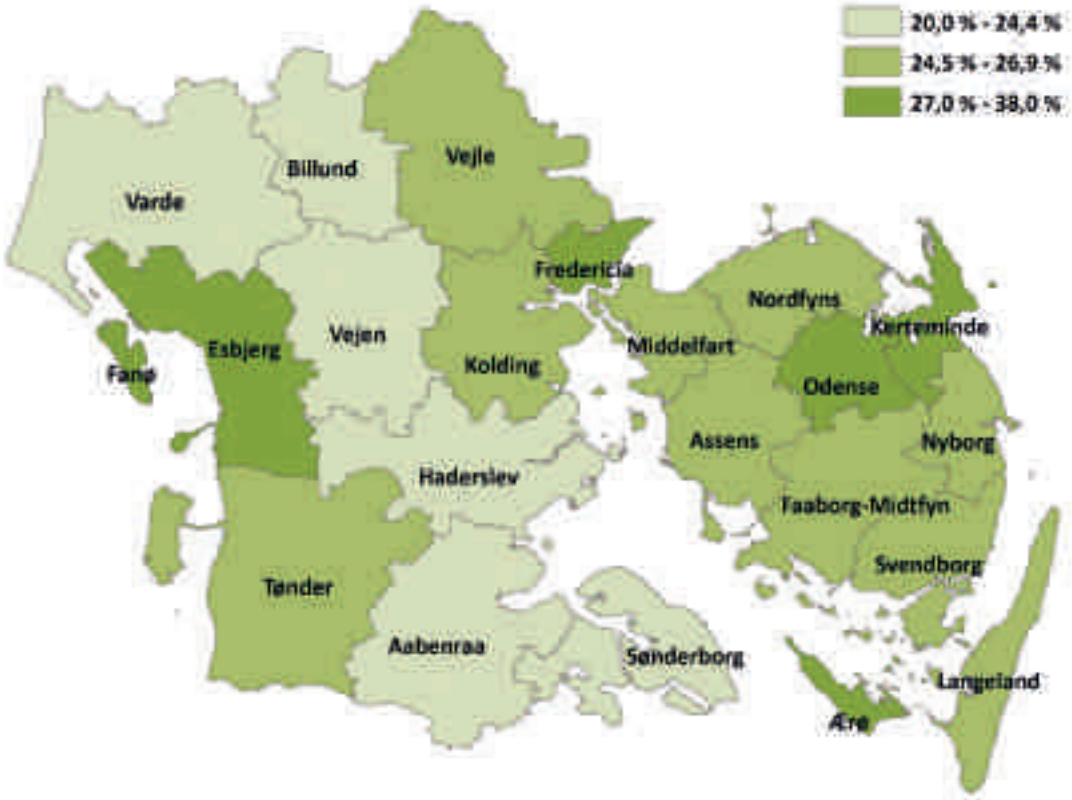
Tabel 4.3.11 Drikker jævnligt (hver måned) mere end fem genstande ved samme lejlighed. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	26,0	8.600	26,4	1,01	1,02
Billund	22,8	4.700	22,6	0,81	0,81
Esbjerg	28,7	26.600	27,5	1,06	1,07
Fanø	35,1	900	38,0	1,90	1,89
Faaborg-Midtfyn	24,0	10.000	24,5	0,91	0,91
Fredericia	27,3	10.900	27,0	1,06	1,05
Haderslev	24,1	10.900	23,7	0,86	0,86
Kerteminde	26,6	5.000	27,5	1,08	1,07
Kolding	27,2	19.200	26,0	1,00	1,00
Langeland	22,0	2.500	24,8	0,93	0,93
Middelfart	25,9	7.700	26,5	1,03	1,04
Nordfyns	26,0	6.100	26,3	1,03	1,04
Nyborg	24,7	6.300	25,2	0,97	0,97
Odense	31,8	48.800	29,7	1,25	1,24
Svendborg	26,2	12.600	26,0	1,01	1,00
Sønderborg	23,2	14.200	23,5	0,85	0,85
Tønder	26,8	8.600	26,6	1,05	1,05
Varde	24,4	9.700	24,1	0,88	0,88
Vejen	24,0	8.000	23,9	0,87	0,87
Vejle	26,9	22.500	26,4	1,00	1,00
Ærø	26,7	1.500	29,9	1,23	1,23
Aabenraa	20,0	9.600	20,0	0,67	0,66
Region Syddanmark	26,5	255.000		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.3.7 Andelen, der jævnligt (hver måned) drikker mere end 5 genstande ved samme lejlighed, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Andelen, der jævnligt drikker mere end fem genstande ved samme lejlighed, er stor i Fanø Kommune (38,0 %), Ærø Kommune (29,9 %) og Odense Kommune (29,7 %), og lille i Aabenraa Kommune (20,0 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der jævnligt drikker mere end fem genstande ved samme lejlighed.

Tabel 4.3.12 Viser tegn på alkoholafhængighed. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	13,6				35.040
Mænd					
16-24 år	14,7		0,56	(0,46-0,67)	1.742
25-34 år	15,5		0,60	(0,49-0,72)	1.375
35-44 år	16,4		0,64	(0,55-0,74)	2.582
45-54 år	23,6		1		3.109
55-64 år	26,1		1,15	(1,01-1,31)	3.540
65-74 år	24,6		1,06	(0,92-1,22)	2.678
≥75 år	15,0		0,57	(0,47-0,70)	1.427
Alle mænd	19,9				16.453
Kvinder					
16-24 år	5,3		0,41	(0,32-0,53)	1.939
25-34 år	4,3		0,33	(0,25-0,45)	1.809
35-44 år	5,7		0,45	(0,36-0,55)	3.139
45-54 år	11,9		1		3.626
55-64 år	9,5		0,78	(0,65-0,93)	3.636
65-74 år	7,5		0,60	(0,49-0,74)	2.684
≥75 år	4,8		0,37	(0,28-0,49)	1.754
Alle kvinder	7,3				18.587
Uddannelse					
Under uddannelse	9,6				2.391
Ingen erhvervsuddannelse	11,8	12,6	0,72	(0,62-0,84)	4.828
Kort uddannelse	16,3	15,1	0,96	(0,86-1,08)	12.553
Kort videregående uddannelse	10,7	13,6	0,80	(0,69-0,94)	3.633
Mellemlang videregående uddannelse	13,5	15,7	1		6.059
Lang videregående uddannelse	17,5	18,4	1,07	(0,90-1,27)	1.978
Anden uddannelse	11,0	10,5	0,63	(0,53-0,75)	2.502
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	13,9	14,1	1		18.028
Arbejdsløse, herunder aktiverede	18,5	19,9	1,57	(1,29-1,93)	1.138
Førtidspensionister	14,5	14,9	0,97	(0,81-1,16)	1.582
Efterlønsmodtagere	18,1				1.409
Alderspensionister	13,4				7.974
Øvrige ikke-erhvervsaktive	13,2				934
Samlivsstatus					
Samboende	13,5	13,0	1		25.120
Enlige	14,3	15,9	1,32	(1,20-1,45)	9.011
Etnicitet					
Dansk	14,0	13,8	1		33.224
Anden vestlig	13,4	14,2	1,01	(0,80-1,27)	908
Ikke-vestlig	6,6	7,0	0,47	(0,34-0,64)	908

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 13,6 % af borgene i Region Syddanmark har tegn på alkoholafhængighed. I alle aldersgrupper gælder det, at en større andel blandt mænd end blandt kvinder har tegn på alkoholafhængighed. De største andele ses blandt mænd i aldersgrupperne 45-54 år, 55-64 år og 65-74 år.

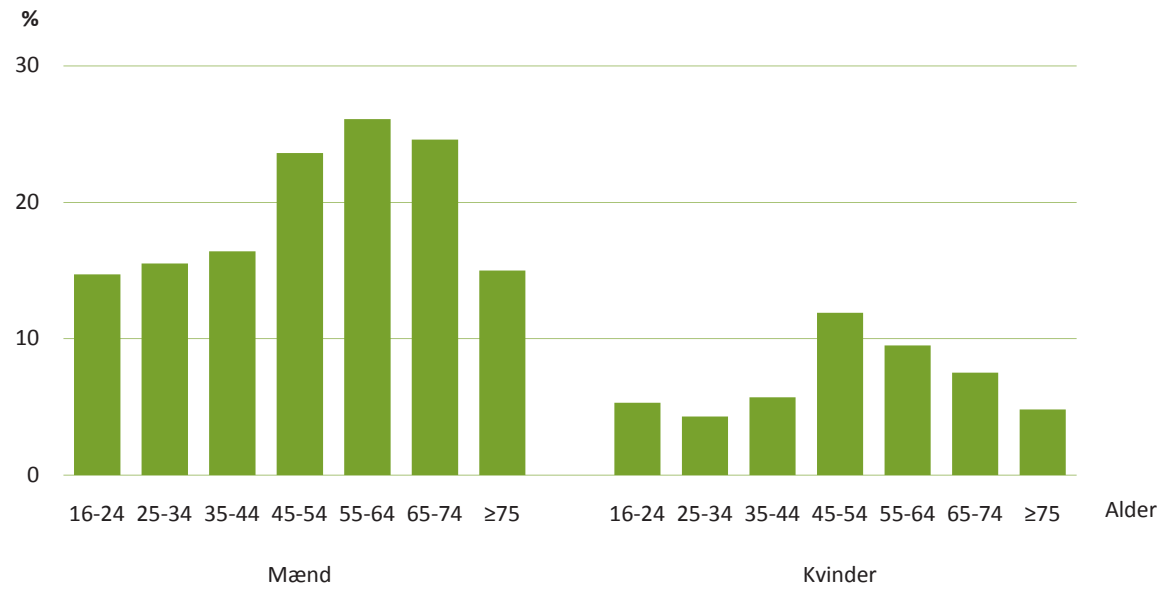
Uddannelse: De mindste andele, der viser tegn på alkoholafhængighed, ses blandt borgere uden erhvervsuddannelse (12,6 %) og blandt dem med en kort videregående uddannelse (13,6 %).

Erhvervsmæssig stilling: Der ses en højere forekomst af borgere, der viser tegn på alkoholafhængighed, blandt arbejdsløse (19,9 %) sammenlignet med beskæftigede (14,1 %) og førtidspensionister (14,9 %).

Samlivsstatus: Forekomsten af borgere, der viser tegn på alkoholafhængighed, er højere blandt enlige (15,9 %) end blandt samboende (13,0 %).

Etnicitet: Andelen, der har tegn på alkoholafhængighed, er mindst blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (7,0 %). Der ses ingen forskel mellem borgere med dansk baggrund (13,8 %) og borgere med vestlig baggrund (14,2 %).

Figur 4.3.8 Andel, der viser tegn på alkoholafhængighed, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

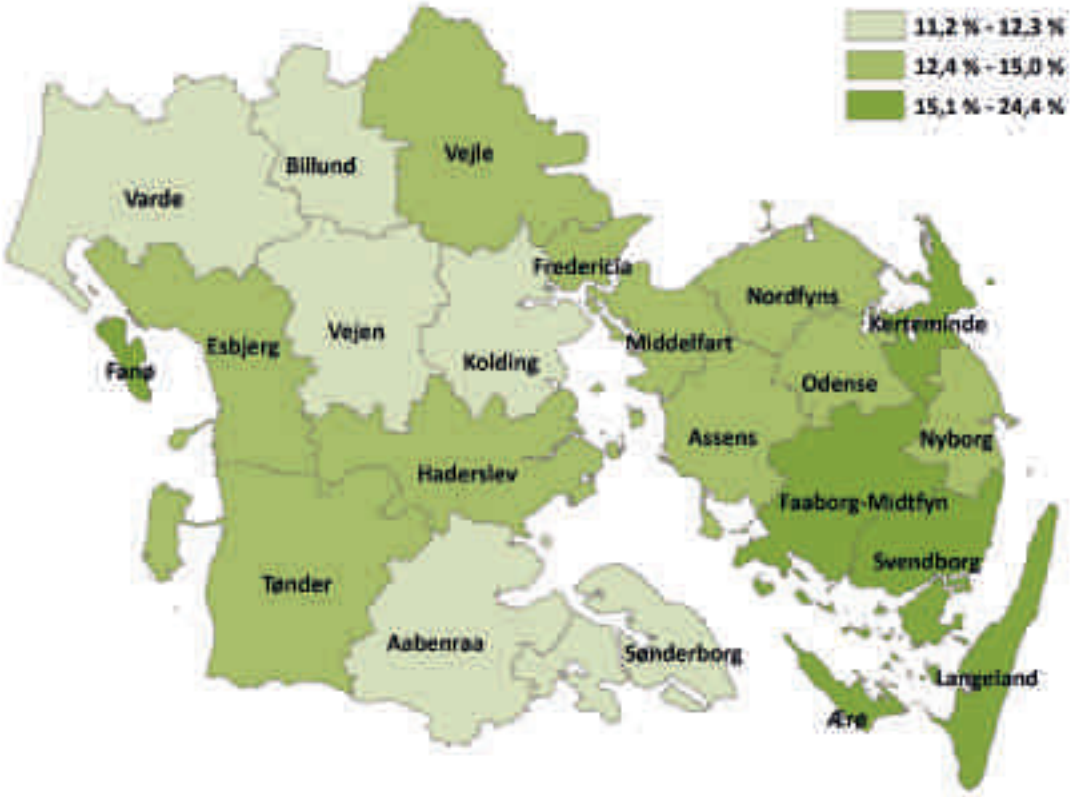
Tabel 4.3.13 Viser tegn på alkoholafhængighed. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	15,2	5.000	14,9	1,07	1,08
Billund	11,9	2.500	11,8	0,81	0,82
Esbjerg	13,1	12.100	13,2	0,90	0,90
Fanø	25,5	700	24,4	2,03	1,98
Faaborg-Midtfyn	15,6	6.500	15,2	1,11	1,11
Fredericia	13,3	5.300	13,3	0,91	0,91
Haderslev	12,6	5.700	12,4	0,86	0,86
Kerteminde	15,3	2.900	15,1	1,07	1,07
Kolding	12,2	8.600	12,2	0,87	0,87
Langeland	17,7	2.000	16,9	1,27	1,28
Middelfart	13,7	4.100	13,2	0,93	0,93
Nordfyns	14,9	3.500	14,5	1,04	1,06
Nyborg	14,9	3.800	14,7	1,05	1,04
Odense	14,2	21.700	14,7	1,05	1,04
Svendborg	17,1	8.200	16,9	1,26	1,24
Sønderborg	12,0	7.400	12,0	0,82	0,83
Tønder	12,6	4.000	12,4	0,85	0,86
Varde	11,7	4.700	11,5	0,77	0,78
Vejen	11,9	4.000	11,9	0,79	0,80
Vejle	13,7	11.400	13,7	0,95	0,95
Ærø	20,1	1.100	19,3	1,47	1,47
Aabenraa	11,5	5.500	11,2	0,77	0,76
Region Syddanmark	13,6	130.800		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.3.9 Andel, der viser tegn på alkoholafhængighed, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Andelen, der viser tegn på alkoholafhængighed, er størst i Fanø Kommune (24,4 %). Desuden ses der en relativ stor andel i de andre to ø-kommuner (Ærø Kommune og Langeland Kommune) samt i Svendborg Kommune.

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der viser tegn på alkoholafhængighed.

4.4 Kost

Kost har stor betydning for befolkningens helbred og velvære, og er en af de faktorer, der kan have betydning for god aldring (1). Det omvendte er imidlertid også tilfældet. Således kan et usundt kostmønster være en medvirkende årsag til udviklingen af de store folkesygdomme, såsom hjerte-kar-sygdomme, type-2-diabetes, kræft og muskel- og skeletsygdomme (2).

Eksempelvis er det anslået, at 17 % færre danskere ville dø af hjerte-kar-sygdom, hvis befolkningens indtog 500 gram frugt og grønt pr. dag og 9 % færre ville dø af hjerte-kar-sygdom, hvis befolkningen nedsatte indtaget af fedt i kosten til anbefalingen om højst 30 % af energiindtaget (3).

I Danmark har Ernæringsrådet og Danmarks Fødevareforskning i 2005 anbefalet følgende otte kost råd (4):

- Spis frugt og grønt – 6 om dagen
- Spis fisk og fiskepålæg – flere gange om ugen
- Spis kartofler, ris, eller pasta og groft brød – hver dag
- Spar på sukker – især fra sodavand, slik og kager
- Spis mindre fedt – især fra mejeriprodukter og kød
- Spis varieret – og bevar normalvægten
- Sluk tørsten i vand
- Vær fysisk aktiv – mindst 30 minutter om dagen.

Danskernes kostvaner er på flere områder blevet sundere i løbet af de sidste 15 år. Det gennemsnitlige indtag af frugt og grønt er steget fra ca. 280 gram pr. dag i 1995 over ca. 380 gram pr. dag i 2000-2002 til ca. 440 gram pr. dag for voksne i 2003-2008 (5). Kostens gennemsnitlige fedtindhold er faldet fra 39 % i 1995 over 34 % i 2000-2002 til 35 % i 2003-2008 for voksne (5).

Til trods for denne forbedring har den danske befolkning fortsat et højt energiindtag, og kombineret med en relativ høj grad af fysisk inaktivitet er risikoen for at udvikle overvægt og fedme betragtelig i befolkningen i Danmark (3). Det er derfor vigtigt fortsat at monitorere befolkningens kostvaner.

Det er overordentlig vanskeligt at måle befolkningens kostindtag. Antallet af forskellige fødevarer synes uendeligt, og det kan for den enkelte person være uoverskueligt at skulle rapportere om det samlede indtag af kost over fx en uge. I de mange observationer, der er lavet, er det konstateret, at folk generelt underrapporterer, når det drejer sig om fødevarer, som ikke er sundhedsfremmende (6). Ligeledes er det konstateret, at overvægtige underrapporterer fedtholdig og kulhydratrig kost (7). Det er muligt at lave meget kontrollerede undersøgelser af befolkningens kostvaner, men disse er bekostelige og tidskrævende for både deltagere og forskere.

I nærværende undersøgelse har det ikke været muligt at måle befolkningens kostvaner direkte. Kostvanerne for befolkningen i Region Syddanmark er derfor alene belyst ved spørgsmål om, hvor ofte de indtager fedtstof på brødet, grøntsager, frugt, pålæg og forskellige former for varm mad. Disse kostemner har i tidligere spørgeskemaundersøgelser vist sig at være gode indikatorer for generelle sunde eller usunde kostvaner.

I tabel 4.4.1- 4.4.5 ses svarfordelingen for udvalgte fødevareemner, som er blevet belyst ved følgende spørgsmål: 'Hvor ofte spiser du følgende slags grøntsager?', 'Hvor ofte spiser du brød med følgende slags fedtstof?', 'Hvor ofte spiser du følgende slags pålæg?', 'Hvor ofte spiser du følgende slags varm mad?' og 'Hvor mange portioner frugt plejer du at spise?'. Svarmulighederne fremgår af øverste række i tabellerne.

Af tabel 4.4.1 ses, at 5,1 % af borgerne får blandet salat/råkost mere end en gang om dagen. Det ses endvidere, at 53,9 % af borgerne højst spiser blandet salat/råkost 1-2 gange om ugen.

Omtrent samme andel (55,6 %), spiser andre rå grøntsager højst 1-2 gange om ugen. Andelen, der spiser tilberedte grøntsager højst 1-2 gange om ugen, er lidt mindre (41,9 %).

Tabel 4.4.1 Svarfordelingen for spørgsmålene vedrørende grøntsager. Procent

	Mere end 1 gang om dagen	5-7 gange om ugen	3-4 gange om ugen	1-2 gange om ugen	Sjældnere/ aldrig	I alt	Antal svar-personer
Blandet salat, råkost	5,1	16,8	24,3	34,7	19,2	100,0	35.763
Andre rå grøntsager	7,3	15,2	21,9	34,0	21,6	100,0	35.753
Tilberedte grøntsager	3,7	22,9	31,6	31,8	10,1	100,0	35.756

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Det fremgår af tabel 4.4.2, at 7,7 % spiser smør, Kærgården eller tilsvarende på brødet mere end to gange om dagen og at 29,2 % gør det 1-2 gange dagligt. I alt 36,9 % spiser altså smør, Kærgården eller tilsvarende dagligt. Procentvis færre spiser minarine eller plantemargarine dagligt (11,5 %).

I alt oplyser 29,9 % at de sjældent eller aldrig spiser smør, Kærgården eller tilsvarende på brødet, mens den tilsvarende andel for minarine eller plantemargarine er 78,1 %.

Tabel 4.4.2 Svarfordelingen for spørgsmålene vedrørende fedtstof på brød. Procent

	Mere end 2 gange om dagen	1-2 gange om dagen	4-6 gange om ugen	1-3 gange om ugen	Sjældnere/ aldrig	I alt	Antal svar-personer
Smør, Kærgården eller tilsvarende	7,7	29,2	11,8	21,4	29,9	100,0	35.658
Minarine eller plantemargarine	2,3	9,2	4,7	5,7	78,1	100,0	35.560

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I tabel 4.4.3 ses svarfordelingen for spørgsmålene vedrørende pålæg. I alt 12,4 % spiser fiskepålæg dagligt, 12,6 % spiser det 4-6 gange om ugen og 40,4 % spiser det 1-3 gange om ugen. Lidt mere end hver tredje borger spiser sjældent eller aldrig fiskepålæg. I alt 9,1 % af borgerne spiser æg dagligt, og 31,1 % spiser sjældent eller aldrig æg.

Andelen, der spiser pålægssalater eller mayonnaisesalater, er relativ lille i forhold til de øvrige pålægstyper. Således er der 66,4 %, der sjældent eller aldrig spiser pålægssalater eller mayonnaisesalater, og 23,0 % der spiser det 1-3 gange om ugen. Der er således 10,6 %, der spiser pålægssalater eller mayonnaisesalater 4-6 gange om ugen eller oftere.

Tabel 4.4.3 Svarfordelingen for spørgsmålene vedrørende pålæg. Procent

	Mere end 2 gange om dagen	1-2 gange om dagen	4-6 gange om ugen	1-3 gange om ugen	Sjældnere/ aldrig	I alt	Antal svar-personer
Pålæg, kød	6,1	33,6	27,1	22,9	10,3	100,0	35.770
Fiskepålæg	1,4	11,0	12,6	40,4	34,5	100,0	35.744
Æg	1,2	7,9	8,8	51,0	31,1	100,0	35.768
Pålægssalater eller mayonnaisesalater	0,8	4,5	5,3	23,0	66,4	100,0	35.759

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Kun 4,0 % af borgerne i Region Syddanmark spiser sjældent eller aldrig kød fra okse, kalv, svin eller lam (tabel 4.4.4). Lidt mere end hver fjerde spiser kød fra okse, kalv, svin eller lam 1-2 gange om ugen, 42,4 % spiser det 3-4 gange om ugen, mens 22,0 % spiser det 5-7 gange om ugen.

I alt 14,4 % af borgerne spiser sjældent eller aldrig fjerkræ, mens det for fisk og grøntsags- eller vegetarretter gælder for hver tredje borger. For fisk ses desuden at 57,0 % af borgerne spiser det 1-2 gange om ugen.

Tabel 4.4.4 Svarfordelingen for spørgsmålene vedrørende varm mad. Procent

	Mere end 1 gang om dagen	5-7 gange om ugen	3-4 gange om ugen	1-2 gange om ugen	Sjældnere/ aldrig	I alt	Antal svar-personer
Kød (okse, kalv, svin eller lam)	4,5	22,0	42,4	27,1	4,0	100,0	35.870
Fjerkræ	1,7	3,2	16,1	64,6	14,4	100,0	35.871
Fisk	1,6	1,8	4,6	57,0	35,1	100,0	35.871
Grøntsags- eller vegetarretter	4,7	12,2	13,4	31,6	38,1	100,0	35.871

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Det fremgår af tabel 4.4.5, at to ud af tre borgere i Region Syddanmark spiser frugt dagligt eller flere gange dagligt. Endvidere ses, at 3,3 % ikke plejer at spiser frugt.

Tabel 4.4.5 Svarfordelingen for spørgsmålene vedrørende frugt. Procent

	Mere end 6 om dagen	5-6 om dagen	3-4 om dagen	1-2 om dagen	5-6 om ugen	3-4 om ugen	1-2 om ugen	Ingen	I alt	Antal svar-personer
Frugt	2,6	5,5	22,2	36,2	9,1	10,6	10,6	3,3	100,0	35.634

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der er desuden på baggrund af de fire kostemner beregnet en kostscore, der gør det muligt at inddele en persons kostvaner i tre kategorier:

- Sundt kostmønster – dvs. sunde kostvaner, hvor der er et højt indtag af frugt, grønt og fisk samt et lavt indhold af mættet fedt i kosten.
- Middelsundt kostmønster, dvs. kostvaner, hvor der er et middelhøjt indtag af frugt, grønt, fisk og mættet fedt i kosten.
- Usundt kostmønster – dvs. usunde kostvaner, hvor der er et lavt indtag af frugt, grønt, fisk og et højt indtag af mættet fedt i kosten.

I Region Syddanmark kan det på baggrund af kostscoren konstateres, at 21,4 % af borgerne har et sundt kostmønster, 64,1 % har et middelsundt kostmønster, og 14,5 % har et usundt kostmønster.

Borgerne er i spørgeskemaet endvidere blevet bedt om selv at vurdere deres egne kostvaner. Sammenlignes kostscoren med borgernes egen opfattelse, er der nogle forhold, der er bemærkelsesværdige (tabel 4.4.6). Kun 15,6 % af de borgere, der har et usundt kostmønster på baggrund af kostscoren, angiver selv, at de har usunde eller meget usunde kostvaner. I alt 14,3 %, blandt dem med et usundt kostmønster, oplyser at de har meget sunde eller sunde kostvaner.

I det følgende gives en mere detaljeret beskrivelse af andelen af borgere, der henholdsvis har et usundt kostmønster, aldrig indtager fedtstof på brød, spiser frugt dagligt og spiser fisk som varm mad minimum 1-2 gange om ugen samt borgere med et usundt kostmønster, der gerne vil spise mere sundt.

Tabel 4.4.6 Selvvurderede kostvaner i forhold til den beregnede kostscore. Procent

Selvvurderede kostvaner	Usundt kostmønster	Middelsundt kostmønster	Usunde kostmønster
Meget sunde eller sunde	14,3	40,1	68,5
Nogenlunde sunde	70,1	56,8	31,1
Usunde eller meget usunde	15,6	3,1	0,4
I alt	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	4.592	22.071	7.750

Hvordan har du det? 2010 Region Syddanmark

Referencer

1. Cannella C, Savina C, Donini LM. Nutrition, longevity and behavior. Arch Gerontol Geriatr 2009; 49 Suppl 1:19-27.

2. Juel K, Sørensen J, Brønnum-Hansen H. Risikofaktorer og folkesundhed i Danmark. 2006. København, Statens Institut for Folkesundhed.

3. Kjøller M, Juel K, Kamper-Jørgensen F. Folkesundhedsrapporten Danmark 2007. 2007. København, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet.

4. Astrup A, Andersen NL, Stender S, Trolle E. Kostrådene 2005. 2005. Ernæringsrådet og Danmarks Fødevareforskning.

5. Pedersen AN, Fagt S, Groth MV, Christensen T, Biltoft-Jensen A, Matthiessen J et al. Danskernes kostvaner 2003 - 2008. 1-200. 2009. Søborg, DTU Fødevarestyrelsen, Afdeling for Ernæring.

6. Heitmann BL, Lissner L, Osler M. Do we eat less fat, or just report so? Int J Obes Relat Metab Disord 2000; 24(4):435-442.

7. Heitmann BL, Lissner L. Dietary underreporting by obese individuals--is it specific or non-specific? BMJ 1995; 311(7011):986-989.

Tabel 4.4.7 Usundt kostmønster. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	14,5				34.446
Mænd					
16-24 år	24,4		1,34	(1,13-1,58)	1.570
25-34 år	23,3		1,26	(1,06-1,50)	1.344
35-44 år	19,8		1,02	(0,88-1,19)	2.544
45-54 år	19,4		1		3.055
55-64 år	17,5		0,88	(0,75-1,02)	3.479
65-74 år	15,9		0,78	(0,66-0,92)	2.592
≥75 år	18,5		0,94	(0,77-1,14)	1.345
Alle mænd	19,9				15.929
Kvinder					
16-24 år	11,7		1,57	(1,25-1,96)	1.833
25-34 år	10,4		1,38	(1,09-1,73)	1.802
35-44 år	9,0		1,17	(0,95-1,44)	3.134
45-54 år	7,8		1		3.608
55-64 år	6,7		0,85	(0,69-1,06)	3.637
65-74 år	8,2		1,06	(0,85-1,33)	2.743
≥75 år	13,2		1,81	(1,45-2,26)	1.760
Alle kvinder	9,2				18.517
Uddannelse					
Under uddannelse	15,5				2.174
Ingen erhvervsuddannelse	21,7	24,4	4,09	(3,47-4,83)	4.789
Kort uddannelse	17,7	15,7	2,39	(2,07-2,75)	12.370
Kort videregående uddannelse	11,1	11,8	1,66	(1,38-1,99)	3.599
Mellemlang videregående uddannelse	7,2	8,0	1		6.004
Lang videregående uddannelse	6,0	5,0	0,63	(0,48-0,82)	1.948
Anden uddannelse	13,5	13,2	1,89	(1,55-2,30)	2.466
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	13,5	12,8	1		17.843
Arbejdsløse, herunder aktiverede	24,9	23,1	1,97	(1,62-2,39)	1.118
Førtidspensionister	19,5	22,6	2,04	(1,71-2,43)	1.549
Efterlønsmodtagere	10,7				1.403
Alderspensionister	13,4				7.904
Øvrige ikke-erhvervsaktive	15,5				923
Samlivsstatus					
Samboende	12,4	13,2	1		24.993
Enlige	19,0	19,8	1,64	(1,49-1,80)	8.559
Etnicitet					
Dansk	15,1	15,1	1		32.645
Anden vestlig	9,3	9,5	0,57	(0,44-0,74)	900
Ikke-vestlig	6,0	5,1	0,33	(0,24-0,46)	901

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 14,5 % af borgerne i Region Syddanmark har et usundt kostmønster. Andelen blandt mænd (19,9 %) er større end blandt kvinder (9,2 %). Blandt mænd falder andelen fra den yngste gruppe (24,4 %) og frem til den næstældste aldersgruppe (15,9 %), hvorefter andelen stiger igen i den ældste gruppe. Blandt kvinder ses det samme overordnede mønster. Andelen blandt kvinder er størst i den yngste gruppe (11,7 %). Derpå falder andelen med stigende alder indtil de 55-64 årige, hvorefter andelen stiger igen.

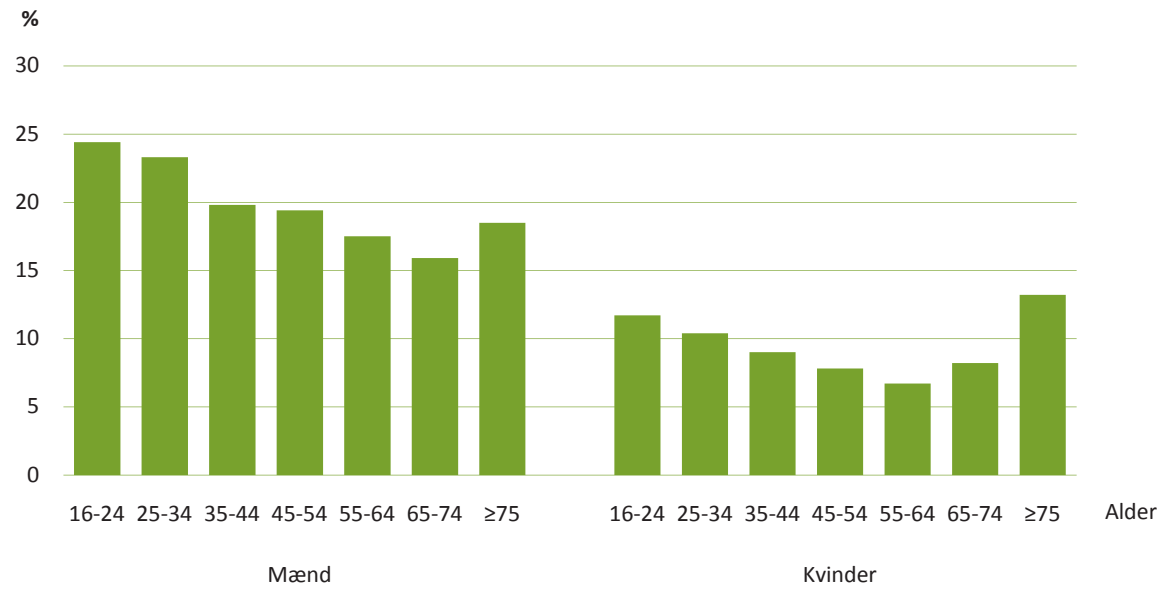
Uddannelse: Der er en klar sammenhæng mellem uddannelsesniveau og andelen, der har et usundt kostmønster. Således er der 5,0 % blandt borgere med en lang videregående uddannelse, som har et usundt kostmønster, sammenlignet med 24,4 % blandt borgere uden erhvervsuddannelse.

Erhvervsmæssig stilling: Andelen, der har et usundt kostmønster, er næsten dobbelt så stor blandt arbejdsløse (23,1 %) og førtidspensionister (22,6 %) sammenlignet med beskæftigede (12,8 %).

Samlivsstatus: Blandt enlige (19,8 %) ses der en højere forekomst af borgere, der har et usundt kostmønster, end blandt samboende (13,2 %).

Etnicitet: Andelen af borgere, der har et usundt kostmønster, er markant større blandt borgere med dansk baggrund (15,1 %) end blandt borgere med anden vestlig baggrund (9,5 %) og borgere med ikke-vestlig baggrund (5,1 %).

Figur 4.4.1 Andel, med usundt kostmønster, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

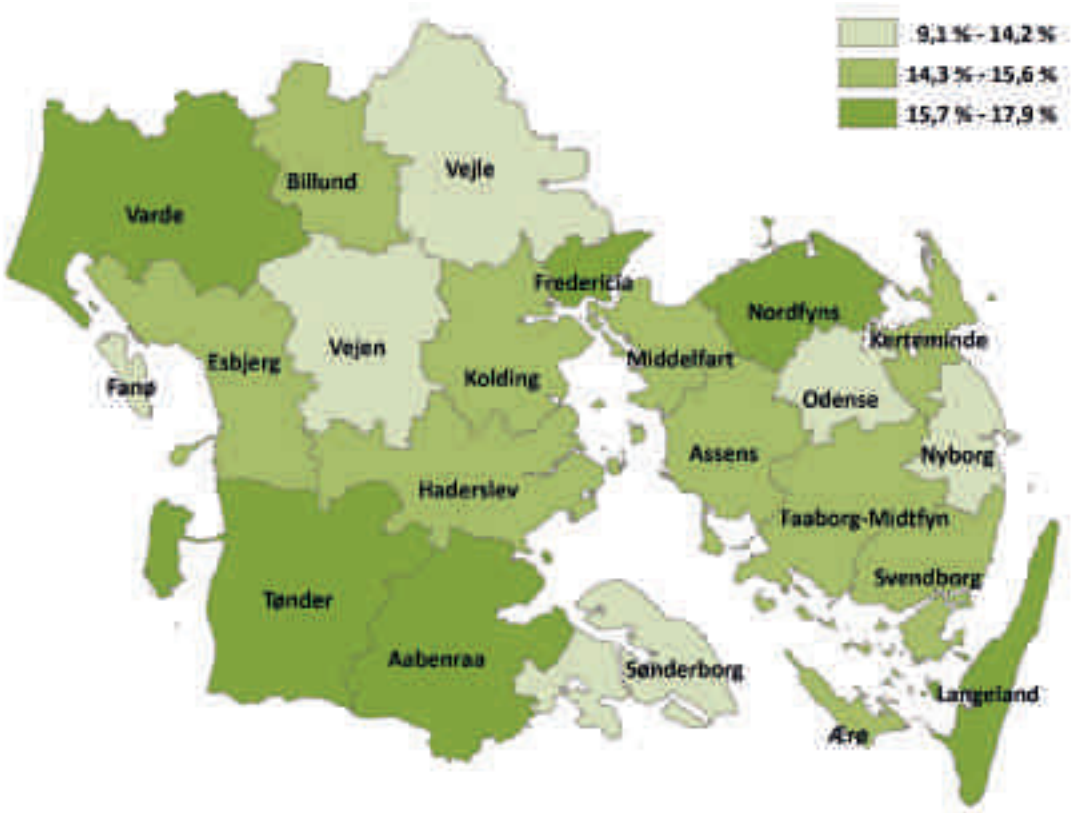
Tabel 4.4.8 Usundt kostmønster. Kommuneopgørelse

	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	14,2	4.700	14,4	0,98	0,94
Billund	15,1	3.100	15,1	1,04	0,99
Esbjerg	15,6	14.400	15,3	1,08	1,09
Fanø	9,1	200	9,1	0,61	0,73
Faaborg-Midtfyn	14,1	5.900	14,3	0,99	0,96
Fredericia	16,8	6.700	16,9	1,17	1,17
Haderslev	14,8	6.700	14,8	1,01	1,01
Kerteminde	14,3	2.700	14,6	1,02	1,02
Kolding	14,9	10.500	14,9	1,04	1,05
Langeland	16,8	1.900	17,9	1,21	1,16
Middelfart	14,7	4.400	14,9	1,03	1,07
Nordfyns	16,1	3.800	16,1	1,11	1,03
Nyborg	13,7	3.500	13,8	0,95	0,96
Odense	13,9	21.300	14,1	0,93	1,03
Svendborg	14,3	6.800	14,4	1,01	1,05
Sønderborg	13,7	8.400	13,9	0,94	0,93
Tønder	16,3	5.200	16,6	1,15	1,09
Varde	15,8	6.300	15,7	1,09	1,05
Vejen	13,0	4.400	12,9	0,89	0,85
Vejle	11,6	9.700	11,8	0,76	0,77
Ærø	15,1	900	15,5	1,06	1,10
Aabenraa	15,7	7.500	15,8	1,13	1,11
Region Syddanmark	14,5	139.000		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.4.2 Andel, med usundt kostmønster, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Andelen af borgere, der har et usundt kostmønster, er mindst i Fanø Kommune (9,1 %) og i Vejle Kommune (11,8 %). De største andele ses i Langeland Kommune (17,9 %) og i Fredericia Kommune (16,9 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der har et usundt kostmønster.

Tabel 4.4.9 Spiser aldrig fedtstof på brødet. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	22,8				35.538
Mænd					
16-24 år	19,1		0,99	(0,83-1,18)	1.740
25-34 år	18,3		0,95	(0,78-1,14)	1.377
35-44 år	15,8		0,79	(0,67-0,93)	2.581
45-54 år	19,2		1		3.121
55-64 år	21,9		1,18	(1,03-1,36)	3.544
65-74 år	20,8		1,11	(0,95-1,29)	2.693
≥75 år	11,6		0,56	(0,45-0,68)	1.499
Alle mænd	18,6				16.555
Kvinder					
16-24 år	26,4		0,81	(0,70-0,94)	1.946
25-34 år	22,6		0,66	(0,57-0,77)	1.809
35-44 år	25,1		0,76	(0,67-0,86)	3.157
45-54 år	30,6		1		3.635
55-64 år	35,1		1,22	(1,09-1,37)	3.653
65-74 år	29,9		0,97	(0,85-1,10)	2.792
≥75 år	13,9		0,36	(0,31-0,43)	1.991
Alle kvinder	26,9				18.983
Uddannelse					
Under uddannelse	25,0				2.386
Ingen erhvervsuddannelse	18,1	18,6	0,57	(0,51-0,65)	5.002
Kort uddannelse	20,7	22,0	0,74	(0,68-0,80)	12.634
Kort videregående uddannelse	24,9	24,1	0,82	(0,73-0,92)	3.644
Mellemlang videregående uddannelse	28,5	27,4	1		6.068
Lang videregående uddannelse	27,9	28,7	1,18	(1,02-1,35)	1.981
Anden uddannelse	22,1	22,8	0,81	(0,70-0,93)	2.547
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	22,7	23,6	1		18.086
Arbejdsløse, herunder aktiverede	18,6	19,7	0,82	(0,67-1,00)	1.146
Førtidspensionister	25,0	23,6	0,91	(0,79-1,06)	1.591
Efterlønsmodtagere	30,3				1.411
Alderspensionister	20,3				8.363
Øvrige ikke-erhvervsaktive	23,2				942
Samlivsstatus					
Samboende	23,0	22,7	1		25.369
Enlige	22,8	23,2	1,07	(0,99-1,15)	9.134
Etnicitet					
Dansk	22,8	22,8	1		33.687
Anden vestlig	18,4	18,3	0,75	(0,61-0,93)	920
Ikke-vestlig	25,3	25,6	1,16	(0,98-1,39)	931

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 22,8 % af borgerne i Region Syddanmark angiver, at de aldrig spiser fedtstof (smør, Kærgården eller tilsvarende, minarine eller plantemagarine) på brødet. Forekomsten er lavere blandt mænd (18,6 %) end kvinder (26,9 %). Der er ikke nogen entydig sammenhæng mellem alder og indtagelse af fedtstof på brød. De højeste forekomster ses blandt kvinder i aldersgruppen 55-64 år.

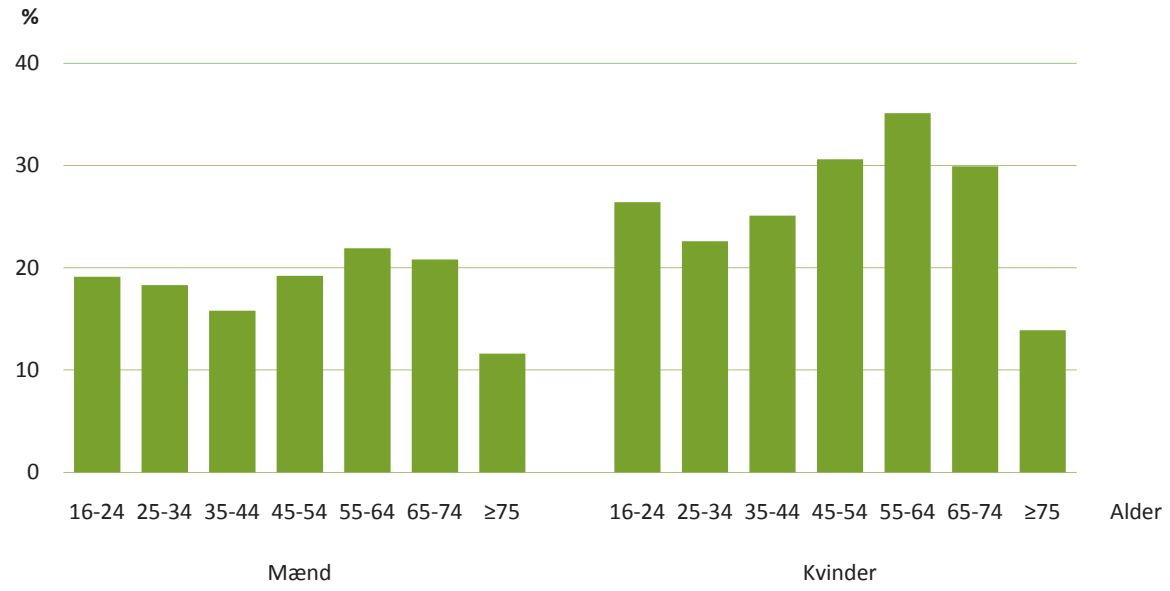
Uddannelse: Der er en gradient i uddannelse i forhold til at spise fedtstof på brødet. Således er andelen mindst blandt borgere uden erhvervsuddannelse (18,6 %) og størst blandt dem med en lang videregående uddannelse (28,7 %). Blandt dem med kort uddannelse er andelen 22,0 %.

Erhvervsmæssig stilling: Der ses ingen forskel på andelen, der aldrig spiser fedtstof på brødet, mellem beskæftigede (23,6 %) og førtidspensionister (23,6 %). Andelen blandt arbejdsløse udgør 19,7 %.

Samlivsstatus: Forekomsten af borgere, der aldrig spiser fedtstof på brødet, er stort set den samme blandt enlige (23,2 %) og samboende (22,7 %).

Etnicitet: Den mindste andel, der aldrig spiser fedtstof på brødet, findes blandt borgere med anden vestlig baggrund (18,3 %). Andelen af borgere med dansk baggrund udgør 22,8 % og andelen med ikke-vestlig baggrund udgør 25,6 %.

Figur 4.4.3 Andel, der aldrig spiser fedtstof på brødet, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

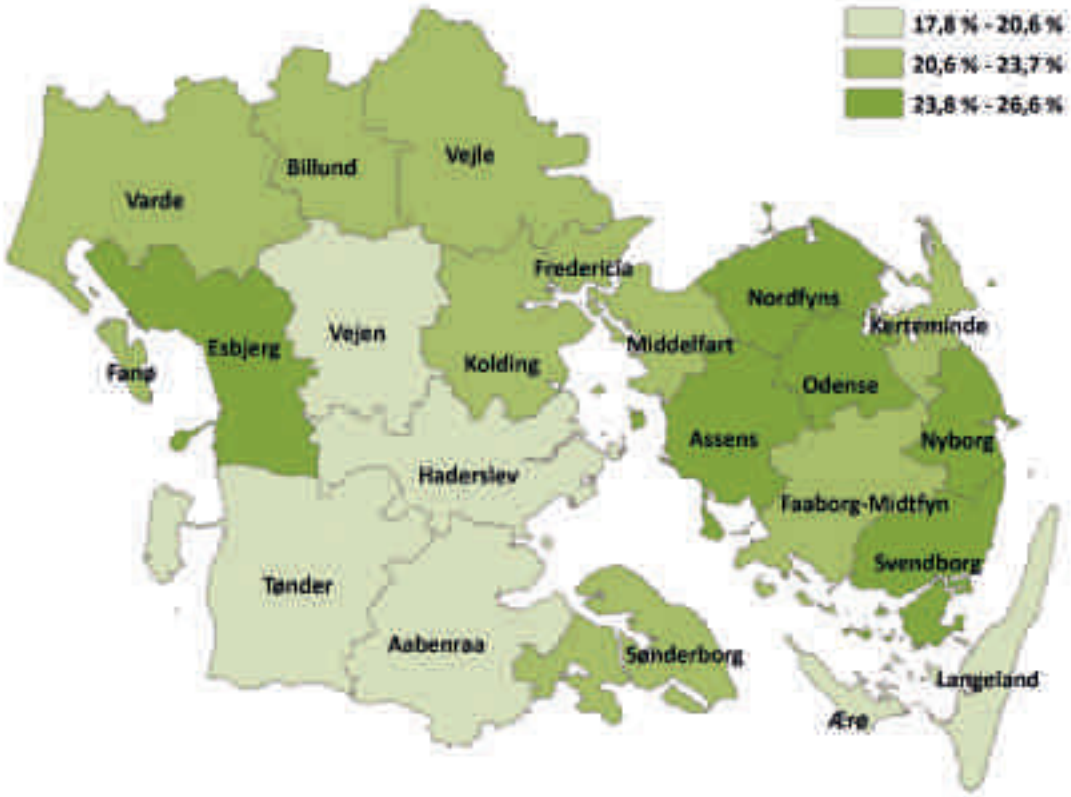
Tabel 4.4.10 Spiser aldrig fedtstof på brødet. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	24,1	8.000	23,9	1,10	1,11
Billund	21,1	4.300	20,9	0,95	0,97
Esbjerg	24,3	22.500	24,3	1,13	1,14
Fanø	23,5	600	22,4	1,05	0,97
Faaborg-Midtfyn	21,7	9.000	21,6	0,98	0,99
Fredericia	23,0	9.200	23,0	1,05	1,05
Haderslev	19,7	8.900	19,7	0,86	0,86
Kerteminde	23,6	4.500	23,2	1,06	1,06
Kolding	23,2	16.400	23,2	1,10	1,10
Langeland	20,9	2.400	20,6	0,91	0,92
Middelfart	23,0	6.800	23,0	1,06	1,05
Nordfyns	23,9	5.600	23,8	1,09	1,13
Nyborg	25,2	6.400	25,0	1,17	1,17
Odense	26,4	40.500	26,6	1,29	1,23
Svendborg	24,1	11.600	24,0	1,11	1,08
Sønderborg	20,6	12.600	20,7	0,93	0,93
Tønder	17,9	5.700	17,8	0,76	0,78
Varde	20,7	8.200	20,6	0,90	0,91
Vejen	19,6	6.600	19,6	0,86	0,88
Vejle	22,3	18.600	22,4	1,03	1,02
Ærø	20,7	1.200	20,1	0,93	0,92
Aabenraa	19,3	9.300	19,4	0,85	0,86
Region Syddanmark	22,8	218.900		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.4.4 Andel, der aldrig spiser fedtstof på brødet, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Andelen af borgere, der aldrig spiser fedtstof på brødet, er størst i Odense Kommune (26,6 %), Nyborg Kommune (25,0 %), Esbjerg Kommune (24,3 %) og Svendborg Kommune (24,0 %). Andelen er mindst i Tønder Kommune (17,8 %), Aabenraa Kommune (19,4 %), Vejen Kommune (19,6 %) og Haderslev Kommune (19,7 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der aldrig spiser fedtstof på brødet.

Tabel 4.4.11 Spiser frugt dagligt. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	66,5				35.634
Mænd					
16-24 år	51,8		0,79	(0,69-0,91)	1.744
25-34 år	49,2		0,71	(0,62-0,82)	1.376
35-44 år	56,5		0,96	(0,85-1,08)	2.579
45-54 år	57,5		1		3.110
55-64 år	60,0		1,11	(0,99-1,24)	3.555
65-74 år	58,7		1,05	(0,93-1,19)	2.705
≥75 år	60,0		1,10	(0,96-1,28)	1.503
Alle mænd	56,1				16.572
Kvinder					
16-24 år	70,4		0,64	(0,55-0,75)	1.932
25-34 år	71,0		0,66	(0,57-0,77)	1.811
35-44 år	76,1		0,86	(0,75-0,99)	3.159
45-54 år	78,7		1		3.642
55-64 år	83,5		1,37	(1,19-1,58)	3.694
65-74 år	81,1		1,16	(1,00-1,35)	2.824
≥75 år	73,6		0,75	(0,65-0,88)	2.000
Alle kvinder	76,7				19.062
Uddannelse					
Under uddannelse	63,1				2.386
Ingen erhvervsuddannelse	62,6	58,4	0,44	(0,39-0,49)	5.026
Kort uddannelse	61,7	65,0	0,56	(0,52-0,62)	12.665
Kort videregående uddannelse	70,1	67,8	0,67	(0,60-0,76)	3.666
Mellemlang videregående uddannelse	77,2	75,4	1		6.090
Lang videregående uddannelse	73,2	76,9	1,07	(0,92-1,25)	1.977
Anden uddannelse	66,4	67,6	0,66	(0,57-0,75)	2.576
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	68,0	69,6	1		18.090
Arbejdsløse, herunder aktiverede	47,5	52,0	0,45	(0,38-0,53)	1.144
Førtidspensionister	59,9	54,7	0,50	(0,44-0,58)	1.603
Efterlønsmodtagere	69,8				1.428
Alderspensionister	69,6				8.437
Øvrige ikke-erhvervsaktive	60,6				942
Samlivsstatus					
Samboende	68,3	67,4	1		25.451
Enlige	62,4	61,6	0,78	(0,73-0,84)	9.172
Etnicitet					
Dansk	66,3	66,3	1		33.778
Anden vestlig	67,8	68,1	1,09	(0,91-1,30)	924
Ikke-vestlig	70,0	72,2	1,29	(1,09-1,54)	932

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: To ud af tre borgere i Region Syddanmark oplyser, at de spiser frugt dagligt eller flere gange dagligt. Andelen er 76,7 % blandt kvinder og er større end blandt mænd (56,1 %). I alle aldersgrupper er andelen større blandt kvinder end blandt mænd.

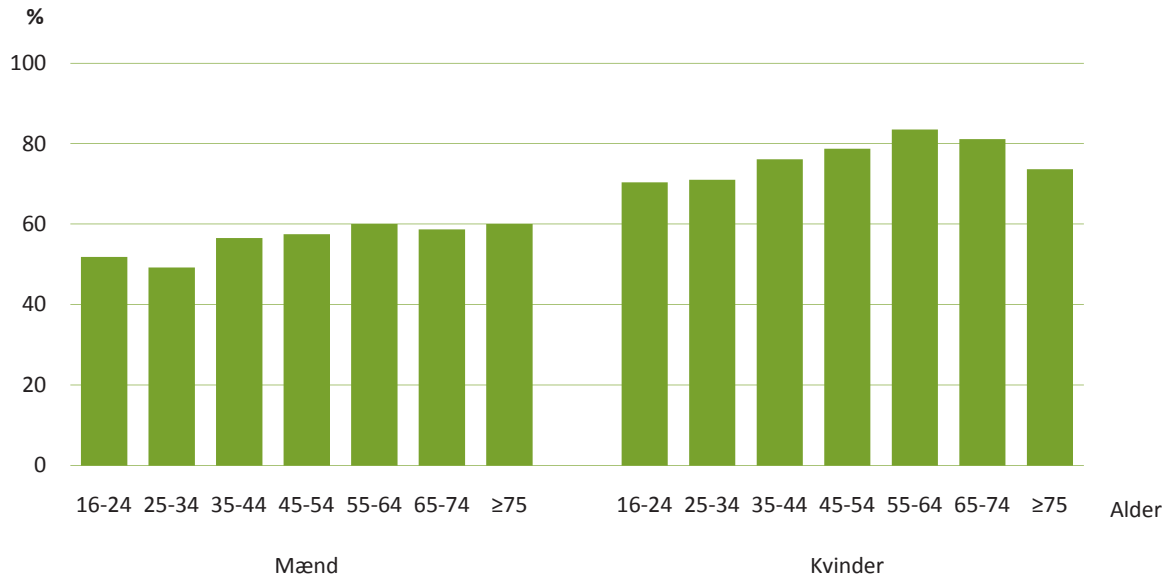
Uddannelse: Der er en sammenhæng mellem uddannelsesniveau og andelen, der spiser frugt dagligt. Fx er andelen 58,4 % blandt borgere uden erhvervsuddannelse, og 76,9 % blandt borgere der har en lang videregående uddannelse. Blandt dem med en kort uddannelse er andelen 65,0 %.

Erhvervsmæssig stilling: Blandt arbejdsløse angiver 52,0 %, at de spiser frugt dagligt. Blandt førtidspensionister er det 54,7 %, og blandt beskæftigede er det 69,6 %.

Samlivsstatus: Andelen, der spiser frugt dagligt, er mindre blandt enlige (61,6 %) end blandt samboende (67,4 %).

Etnicitet: Andelen, der spiser frugt dagligt, er størst blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (72,2 %). Blandt borgere med anden vestlig baggrund er det 68,1 %, og blandt borgere med dansk baggrund er det 66,3 %.

Figur 4.4.5 Andel, der dagligt spiser frugt, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

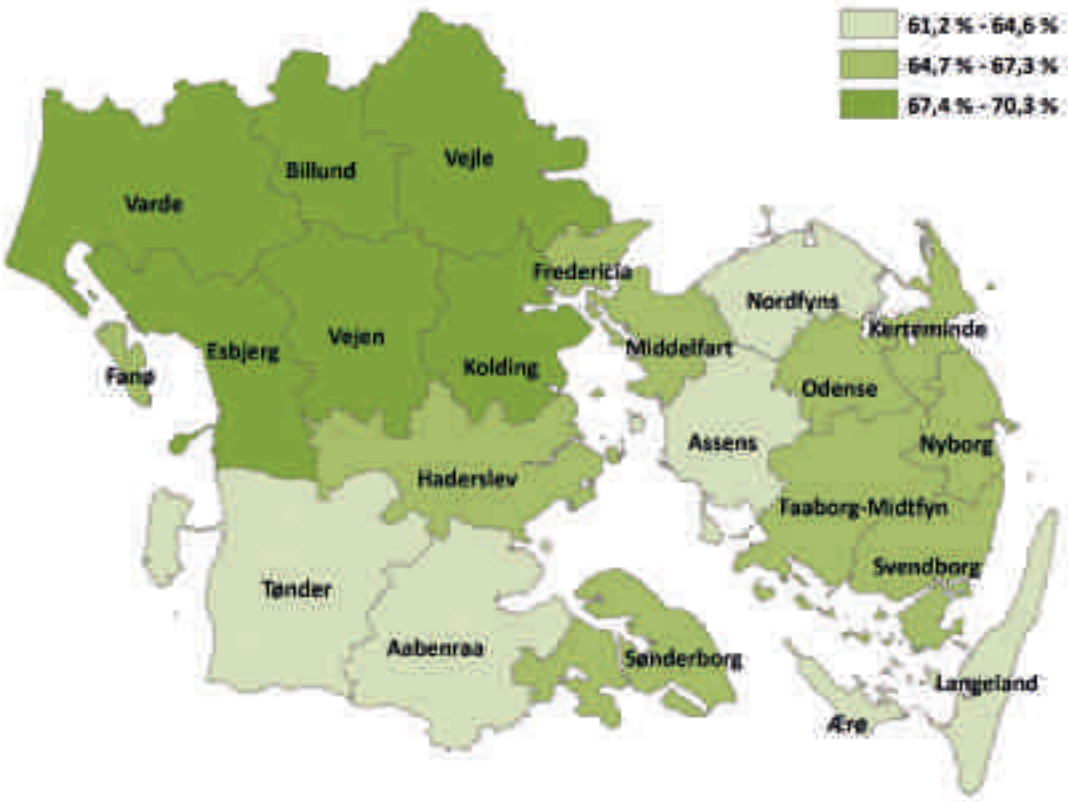
Tabel 4.4.12 Spiser frugt dagligt. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	63,3	21.000	63,0	0,87	0,90
Billund	67,2	13.900	67,4	1,07	1,11
Esbjerg	68,0	63.000	68,4	1,12	1,12
Fanø	68,0	1.800	67,3	1,02	0,91
Faaborg-Midtfyn	66,8	27.800	66,5	1,04	1,06
Fredericia	64,6	25.700	64,7	0,94	0,95
Haderslev	66,3	29.900	66,3	1,03	1,03
Kerteminde	65,9	12.500	65,4	0,97	0,97
Kolding	67,3	47.600	67,5	1,08	1,07
Langeland	62,7	7.200	61,2	0,81	0,83
Middelfart	65,3	19.400	65,0	0,96	0,94
Nordfyns	64,1	15.100	64,2	0,93	0,97
Nyborg	66,9	17.000	66,8	1,05	1,04
Odense	66,3	101.600	66,5	1,03	0,97
Svendborg	66,4	31.800	66,2	1,00	0,97
Sønderborg	67,0	41.100	66,6	1,04	1,05
Tønder	63,9	20.500	63,6	0,89	0,92
Varde	67,4	26.800	67,6	1,09	1,12
Vejen	70,2	23.500	70,3	1,25	1,29
Vejle	69,1	57.700	69,1	1,20	1,19
Ærø	63,3	3.600	62,3	0,84	0,82
Aabenraa	63,6	30.500	63,4	0,89	0,91
Region Syddanmark	66,5	639.100		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.4.6 Andel, der dagligt spiser frugt, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der ses ingen store forskelle mellem kommunerne i andelen, der spiser frugt dagligt. Den største andel ses i Vejen Kommune (70,3 %), Vejle Kommune (69,1 %) og Esbjerg Kommune (68,4 %). I de to ø-kommuner Langeland Kommune (61,2 %) og Ærø Kommune (62,3 %) ses de mindste andele.

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der spiser frugt dagligt.

Tabel 4.4.13 Spiser fisk som varm mad minimum 1-2 gange om ugen. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	63,5				34.913
Mænd					
16-24 år	57,3		1,04	(0,91-1,20)	1.731
25-34 år	52,2		0,85	(0,73-0,98)	1.373
35-44 år	53,5		0,89	(0,79-1,01)	2.569
45-54 år	56,3		1		3.087
55-64 år	59,7		1,15	(1,03-1,29)	3.480
65-74 år	66,5		1,54	(1,36-1,75)	2.618
≥75 år	72,8		2,08	(1,77-2,43)	1.391
Alle mænd	58,2				16.249
Kvinder					
16-24 år	65,7		0,97	(0,84-1,11)	1.939
25-34 år	61,7		0,81	(0,71-0,93)	1.808
35-44 år	63,2		0,86	(0,77-0,97)	3.149
45-54 år	66,5		1		3.613
55-64 år	72,2		1,30	(1,16-1,47)	3.626
65-74 år	77,4		1,72	(1,51-1,96)	2.695
≥75 år	78,8		1,87	(1,60-2,18)	1.834
Alle kvinder	68,6				18.664
Uddannelse					
Under uddannelse	63,3				2.383
Ingen erhvervsuddannelse	72,0	70,9	1,39	(1,25-1,55)	4.803
Kort uddannelse	59,1	60,9	0,96	(0,89-1,04)	12.494
Kort videregående uddannelse	61,6	61,5	0,99	(0,89-1,10)	3.628
Mellemlang videregående uddannelse	62,0	62,3	1		6.046
Lang videregående uddannelse	62,6	65,7	1,19	(1,04-1,35)	1.965
Anden uddannelse	70,4	70,7	1,46	(1,29-1,66)	2.481
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	59,0	59,4	1		17.950
Arbejdsløse, herunder aktiverede	59,0	59,9	1,07	(0,91-1,26)	1.141
Førtidspensionister	68,7	66,0	1,32	(1,15-1,51)	1.561
Efterlønsmodtagere	66,1				1.407
Alderspensionister	73,8				7.971
Øvrige ikke-erhvervsaktive	63,7				927
Samlivsstatus					
Samboende	62,2	62,7	1		25.051
Enlige	64,8	64,7	1,09	(1,02-1,17)	8.951
Etnicitet					
Dansk	61,7	61,8	1		33.088
Anden vestlig	77,7	77,5	2,31	(1,91-2,79)	903
Ikke-vestlig	88,2	89,6	5,43	(4,29-6,87)	922

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: Flere end seks ud af ti borgere i Region Syddanmark angiver, at de spiser fisk som varm mad mindst 1-2 gange om ugen. Andelen er større blandt kvinder (68,6 %) end blandt mænd (58,2 %). Aldersmæssigt tegner sig det samme billede blandt mænd og kvinder. Der er en tendens til et lille fald fra den yngste gruppe (16-24 år) til den næste gruppe (25-35 år), hvorefter andelen stiger med stigende alder.

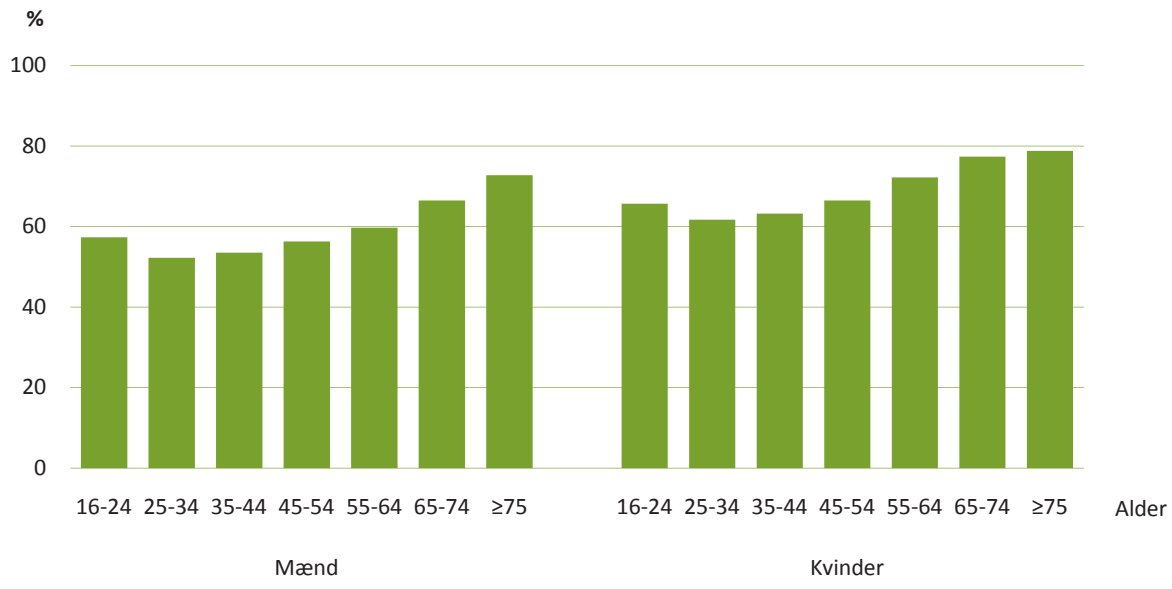
Uddannelse: Den højeste forekomst af borgere, der spiser fisk som varm mad mindst 1-2 gange om ugen, ses i gruppen af borgere uden erhvervsuddannelse (70,9 %). I de øvrige uddannelsesgrupper er der en tendens til, at jo højere uddannelsesniveau, desto højere er forekomsten. Således stiger forekomsten fra 60,9 % blandt borgere med en kort uddannelse til 65,7 % blandt borgere med en lang videregående uddannelse.

Erhvervsmæssig stilling: Andelen blandt førtidspensionister (66,0 %), der spiser fisk mindst 1-2 gange ugentligt, er større end blandt beskæftigede (59,4 %) og arbejdsløse (59,9 %).

Samlivsstatus: Andelen blandt enlige (64,7 %), der spiser fisk mindst 1-2 gange ugentligt, er lidt større end andelen blandt samboende (62,7 %).

Etnicitet: Blandt borgere med ikke-vestlig baggrund angiver 89,6 %, at de spiser fisk som varm mad minimum 1-2- gange ugentligt. Blandt borgere med anden vestlig baggrund er andelen 77,5 %, og blandt borgere med dansk baggrund er andelen 61,8 %.

Figur 4.4.7 Andel, der spiser fisk som varm mad minimum 1-2- gange om ugen, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

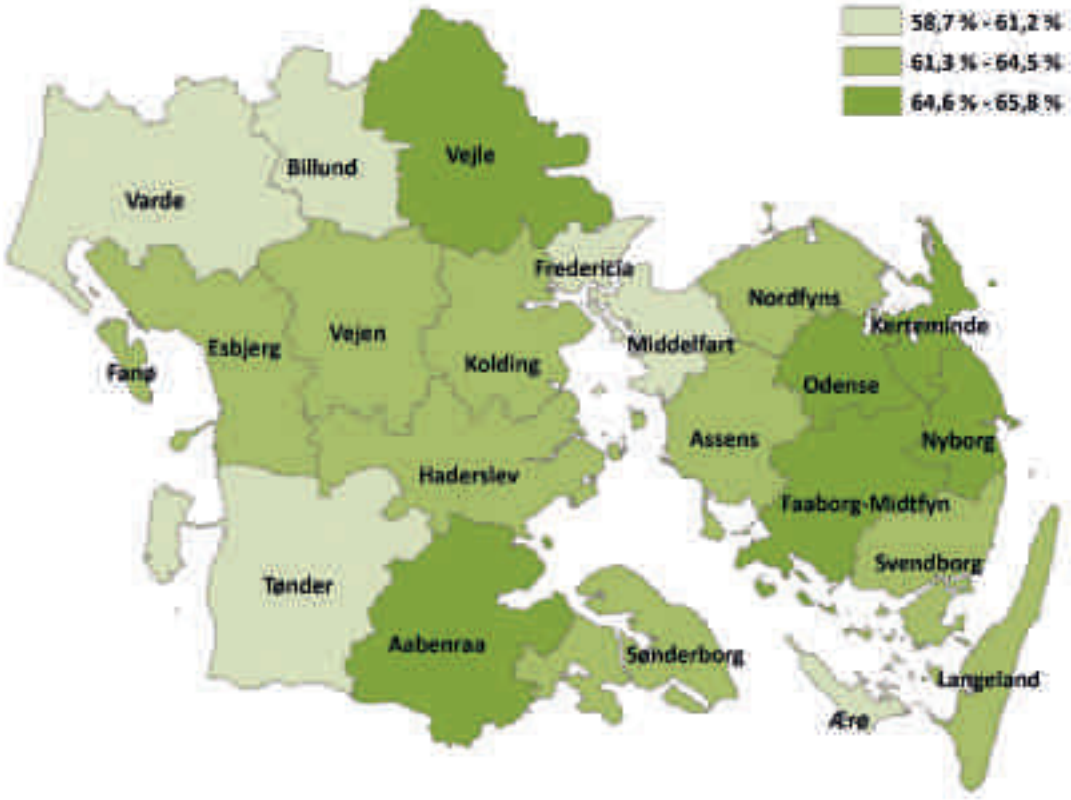
Tabel 4.4.14 Spiser fisk som varm mad minimum 1-2 gange om ugen. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	63,2	21.000	63,3	1,02	1,01
Billund	60,3	12.400	60,5	0,89	0,89
Esbjerg	62,3	57.700	62,8	0,98	0,98
Fanø	64,4	1.700	63,1	1,01	1,03
Faaborg-Midtfyn	65,5	27.300	65,2	1,09	1,10
Fredericia	60,6	24.100	60,9	0,92	0,93
Haderslev	61,3	27.700	61,3	0,94	0,94
Kerteminde	65,9	12.500	65,4	1,13	1,13
Kolding	63,7	45.000	64,4	1,03	1,03
Langeland	65,5	7.500	63,2	1,05	1,05
Middelfart	59,9	17.800	60,2	0,87	0,87
Nordfyns	63,0	14.800	63,1	1,02	1,01
Nyborg	65,3	16.700	65,1	1,08	1,08
Odense	65,3	100.100	65,8	1,13	1,13
Svendborg	64,5	30.900	64,4	1,07	1,08
Sønderborg	64,5	39.600	64,3	1,04	1,03
Tønder	60,9	19.500	60,9	0,91	0,90
Varde	58,7	23.300	58,7	0,82	0,82
Vejen	62,7	21.000	63,0	1,01	1,00
Vejle	65,1	54.500	65,6	1,12	1,12
Ærø	62,6	3.600	60,8	0,91	0,91
Aabenraa	64,6	31.000	64,6	1,05	1,06
Region Syddanmark	63,5	609.700		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.4.8 Andel, der spiser fisk som varm mad minimum 1-2 gange om ugen, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der er meget små forskelle i andelen, der spiser fisk minimum 1-2 gange om ugen, mellem kommunerne. De største andele ses i Odense Kommune (65,8 %), Vejle Kommune (65,6 %), Kerteminde Kommune (65,4 %), Faaborg-Midtfyn Kommune (65,2 %) og Nyborg Kommune (65,1 %) og den mindste andel ses i Varde Kommune (58,7 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der spiser fisk minimum 1-2 gange om ugen.

Tabel 4.4.15 Har usundt kostmønster og vil gerne spise mere sundt. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	52,4				4.568
Mænd					
16-24 år	55,5		1,40	(1,04-1,90)	377
25-34 år	62,4		1,87	(1,36-2,58)	323
35-44 år	58,2		1,57	(1,19-2,08)	504
45-54 år	47,0		1		577
55-64 år	35,8		0,63	(0,48-0,83)	568
65-74 år	23,2		0,34	(0,24-0,48)	379
≥75 år	17,8		0,24	(0,16-0,38)	224
Alle mænd	47,2				2.952
Kvinder					
16-24 år	84,0		2,62	(1,61-4,28)	230
25-34 år	85,8		3,02	(1,69-5,40)	188
35-44 år	77,6		1,74	(1,12-2,69)	280
45-54 år	66,7		1		255
55-64 år	51,6		0,53	(0,35-0,82)	239
65-74 år	31,8		0,23	(0,15-0,37)	208
≥75 år	26,6		0,18	(0,11-0,29)	216
Alle kvinder	63,4				1.616
Uddannelse					
Under uddannelse	67,9				347
Ingen erhvervsuddannelse	39,6	47,6	0,57	(0,41-0,79)	896
Kort uddannelse	52,4	51,4	0,63	(0,47-0,85)	2.007
Kort videregående uddannelse	68,0	55,5	0,91	(0,61-1,34)	355
Mellemlang videregående uddannelse	62,5	60,4	1		393
Lang videregående uddannelse	54,4		0,81	(0,45-1,45)	100
Anden uddannelse	42,8	46,0	0,51	(0,34-0,77)	321
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	57,2	60,9	1		2.248
Arbejdsløse, herunder aktiverede	61,2	63,3	1,06	(0,73-1,54)	258
Førtidspensionister	51,2	54,4	0,92	(0,66-1,29)	269
Efterlønsmodtagere	41,3				148
Alderspensionister	23,8				969
Øvrige ikke-erhvervsaktive	66,8				123
Samlivsstatus					
Samboende	52,7	53,4	1		2.883
Enlige	52,6	55,3	1,08	(0,91-1,27)	1.554
Etnicitet					
Dansk	52,1	53,9	1		4.428
Anden vestlig	55,0		1,08	(0,65-1,81)	85
Ikke-vestlig	65,2		1,09	(0,56-2,12)	55

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: Blandt de borgere i Region Syddanmark, der har et usundt kostmønster, vil 52,4 % gerne spise mere sundt. Andelen blandt kvinder (63,4 %) er markant større end blandt mænd (47,2 %). Overordnet gælder det for både mænd og kvinder, at andelen falder med stigende alder.

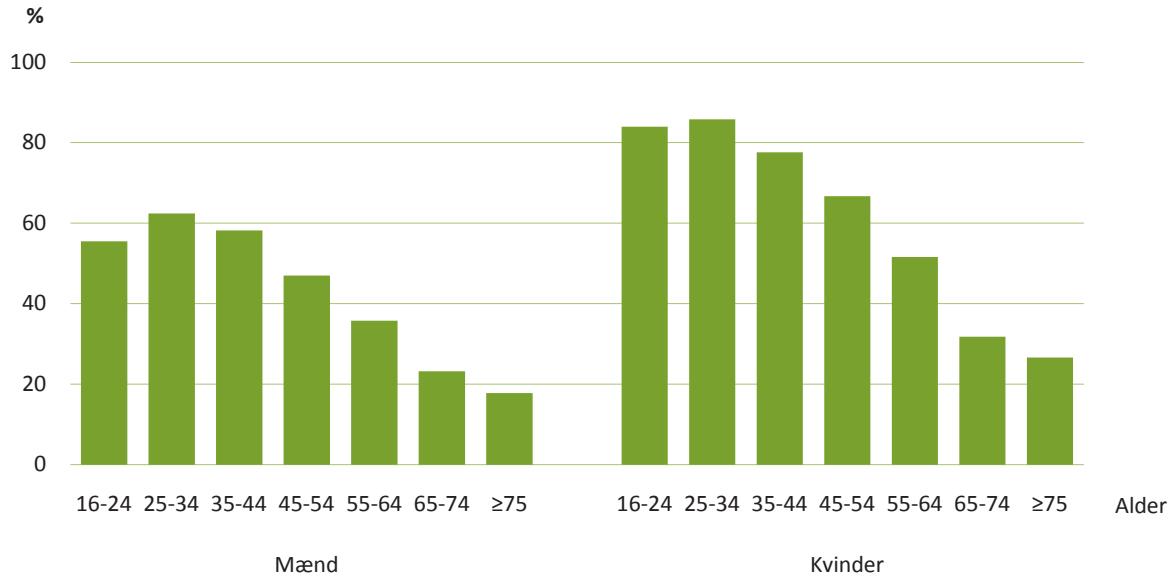
Uddannelse: Forekomsten af borgere med usundt kostmønster, der gerne vil spise mere sundt, er lavest blandt dem uden erhvervsuddannelse og højest blandt dem med en mellemlang videregående uddannelse.

Erhvervsmæssig stilling: I gruppen af beskæftigede, vil 60,9 % af dem med usundt kostmønster gerne spise mere sundt. Blandt arbejdsløse er andelen 63,3 %, og blandt førtidspensionister er andelen 54,4 %.

Samlivsstatus: Der er ikke forskel på forekomsten af borgere med usundt kostmønster, der gerne vil spise mere sundt, mellem de to samboende og enlige.

Etnicitet: Der er ikke forskelle på forekomsten af borgere med usundt kostmønster, der gerne vil spise mere sundt, mellem de tre grupper.

Figur 4.4.9 Andel, med usundt kostmønster, der gerne vil spise mere sundt, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

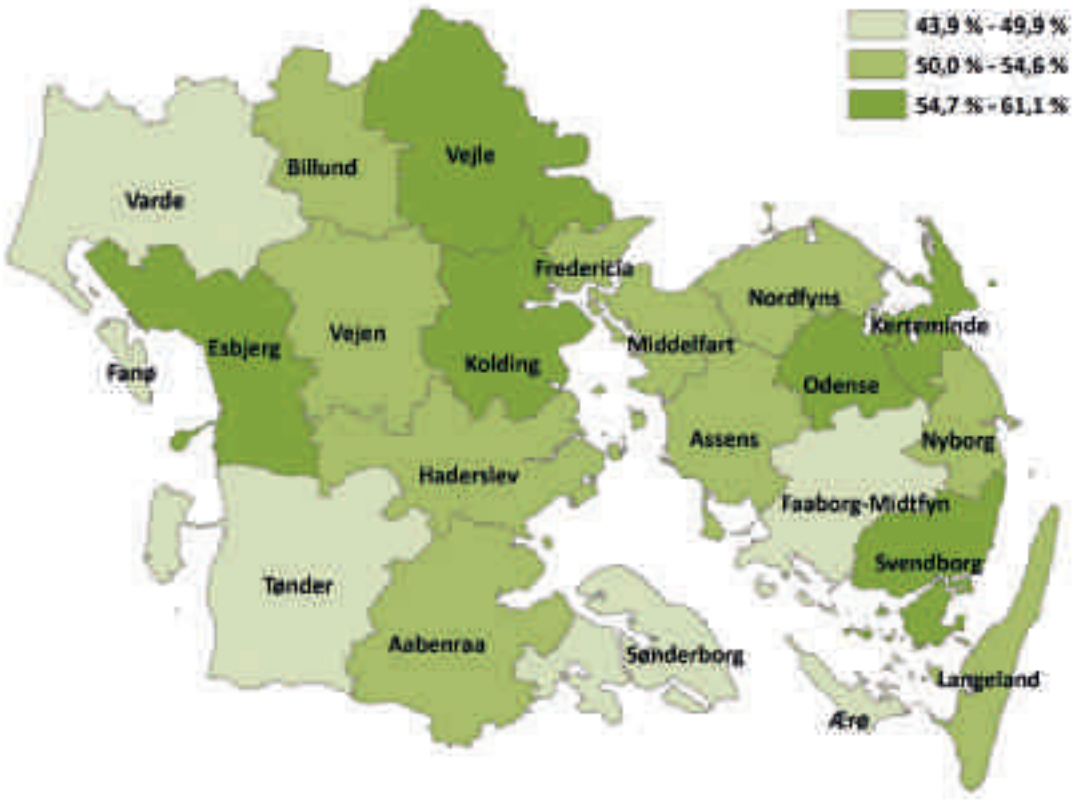
Tabel 4.4.16 Har usundt kostmønster, og vil gerne spise mere sundt. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	49,9	2.200	51,3	0,92	0,94
Billund	46,3	1.400	50,0	0,88	0,88
Esbjerg	55,8	7.700	55,9	1,22	1,22
Fanø	38,3	100	44,9	0,66	0,60
Faaborg-Midtfyn	46,4	2.600	47,3	0,84	0,83
Fredericia	50,7	3.200	50,9	0,91	0,93
Haderslev	50,1	3.100	52,3	0,93	0,92
Kerteminde	59,9	1.500	61,1	1,38	1,37
Kolding	59,0	5.900	59,7	1,43	1,45
Langeland	48,7	900	52,2	1,00	0,99
Middelfart	54,1	2.300	53,9	1,11	1,09
Nordfyns	49,8	1.800	51,8	1,00	1,01
Nyborg	48,8	1.600	53,9	1,01	1,02
Odense	59,3	12.100	59,1	1,58	1,55
Svendborg	51,8	3.300	54,7	1,10	1,10
Sønderborg	42,1	3.300	45,6	0,71	0,70
Tønder	43,8	2.100	43,9	0,76	0,77
Varde	46,0	2.700	48,8	0,85	0,85
Vejen	55,5	2.300	51,5	1,15	1,18
Vejle	53,5	4.900	56,7	1,26	1,29
Ærø	41,8	300	47,7	0,90	0,91
Aabenraa	51,8	3.700	54,3	0,94	0,96
Region Syddanmark	52,4	69.000		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.4.10 Andel, med usundt kostmønster der gerne vil spise mere sundt, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I Kerteminde Kommune (61,1 %), Kolding Kommune (59,7 %) og Odense Kommune (59,1 %) ses de højeste forekomster af borgere med usundt kostmønster, der gerne vil spise mere sundt. De laveste forekomster ses i Tønder Kommune (43,9 %) og Fanø Kommune (44,9 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen med usundt kostmønster, der gerne vil spise mere sundt.

4.5 Fysisk aktivitet

I nærværende undersøgelse er svarpersonerne blevet spurgt, hvordan de vurderer deres fysiske form. De mulige svarkategorier var: 'Virkelig god', 'god', 'nogenlunde', 'mindre god' eller 'dårlig'. I alt 35,7 % af borgerne i Region Syddanmark angiver, at de vurderer deres fysiske form som værende virkelig god eller god og 22,6 % angiver, at deres fysiske form er mindre god eller dårlig.

Svarfordelingen blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper fremgår af tabel 4.5.1. En større andel blandt mænd (40,5 %) end blandt kvinder (31,1 %) vurderer deres fysiske form som værende virkelig god eller god. I alle aldersgrupper gælder, at en større andel blandt kvinder end blandt mænd vurderer deres fysiske form som mindre god eller dårlig.

I de seneste årtier er det fysiske aktivitetsniveau i fritiden blandt den voksne del af den danske befolkning gradvist vokset. Således er andelen, der oplyser, at de er moderat eller hårdt fysisk aktive i fritiden, steget fra 20,7 % i 1987 til 26,5 % i 2005 (1). Denne udvikling skal ses i lyset af, at de fysiske krav i dagligdagen er aftaget betydeligt gennem de senere generationer.

Graden af fysisk belastning i arbejdslivet har været støt faldende igennem en lang årrække - sandsynligvis som en konsekvens af den grundlæggende teknologiske forandring, de vestlige samfund har gennemgået siden industrialiseringen (2). Samlet set er situationen den, at fysisk inaktivitet i dag er den fjerde største faktor for dødelighed på verdensplan (3).

I Danmark estimeres det, at fysisk inaktivitet årligt forårsager ca. 4.000 dødsfald, svarende til 7-8 % af alle dødsfald og et tab i middellevetid på 9-10 måneder (4). For den enkelte, som ikke er tilstrækkelig fysisk aktiv, er tabet naturligvis større. Levetiden for en 25-årig, der er (og forbliver) fysisk inaktiv, er ca. 5 år kortere end for en 25-årig, der er (og forbliver) fysisk aktiv (4). Endvidere må fysisk inaktive forvente flere leveår med langvarig belastende sygdom. Samlet set estimeres det, at der fra alder 25 må forventes et tab på 8-10 leveår uden langvarig belastende sygdom, hvis man er fysisk inaktiv (4).

Mekanismerne, som ligger til grund for relationen mellem fysisk inaktivitet og tab af gode leveår, er mange. Fysisk aktivitet er en kompleks menneskelig adfærd, der kan underopdeles i dimensionerne intensitet (hård, moderat, let), frekvens, varighed, type (eks. vægtbærende/ikke-vægtbærende) og kontekst.

Overordnet gælder det, at fysisk inaktivitet øger risikoen for en række sygdomme, først og fremmest hjerte-kar-sygdomme, type 2-diabetes, muskel- og skeletsygdomme, brystkræft, kræft i tyktarmen og psykiske sygdomme (5), men forskellige dimensioner af fysisk aktivitet kan have varierende betydning afhængig af den pågældende sygdom. Vægtbærende aktiviteter er eksempelvis særlig væsentlige for forebyggelse af knogleskørhed, mens fysisk aktivitet af minimum moderat intensitet er vigtig i forebyggelsen af en lang række sygdomme.

Sundhedsstyrelsen har på baggrund af den tilgængelige forskning på området formuleret en række anbefalinger vedrørende fysisk aktivitet. Sundhedsstyrelsens officielle anbefalinger var indtil 1999, at en voksen person skulle være fysisk aktiv mindst fire timer om ugen. Disse anbefalinger blev ændret i 1999 til mindst 30 minutters moderat fysisk aktivitet om dagen.

Der er endnu ikke fundet nogen sikker metode til monitorering af forekomsten af fysisk aktivitet i større befolkningsundersøgelser, der lever op til de seneste anbefalinger (6). Derfor måles fysisk aktivitet i denne sundhedsprofil ved hjælp af et spørgsmål om fysisk aktivitet i fritiden, som også er anvendt i Sundheds- og sygelighedsundersøgelserne (1). Dette spørgsmål har vist sig at være robust og prædiktivt for mortalitet (7).

Spørgsmålet har følgende formulering: `Hvis du ser på det seneste år, hvad ville du så sige passer bedst som beskrivelse af din fysiske aktivitet i fritiden?´. Det var muligt at svare:

- Træner hårdt og dyrker konkurrenceidræt regelmæssigt og flere gange om ugen
- Dyrker motionsidræt eller udfører tungt havearbejde eller lignende mindst 4 timer om ugen
- Spadserer, cykler eller har anden lettere motion mindst 4 timer om ugen (medregn også søndagsture, lettere havearbejde og cykling/gang til arbejde)
- Læser, ser fjernsyn eller har anden stillesiddende beskæftigelse

Borgere, der kategoriserer sig under svarmulighed 4, defineres i det følgende som, at de har stillesiddende fritidsaktivitet. I alt oplyser 16,4 % af borgerne i Region Syddanmark, at de har stillesiddende fritidsaktivitet. Andelen er næsten identisk for mænd (16,6 %) og kvinder (16,3 %) (tabel 4.5.1).

Mænd og kvinders fysiske aktivitetsniveau er forskelligt, tabel 4.5.1. Der er en større andel af mænd end kvinder, der dyrker konkurrence- og motionsidræt, og en større andel kvinder end mænd dyrker lettere motion. Hvad angår andelen, der er stillesiddende, er den totalt set ens for mænd og kvinder, men der er aldersmæssige forskelle.

Tabel 4.5.1 Fysisk aktivitet i fritiden blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

	16-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	≥75 år	Alle
Mænd								
Konkurrenceidræt	25,8	8,0	3,7	2,6	1,1	0,8	1,0	6,2
Motionsidræt	29,4	34,9	33,0	26,6	21,5	21,4	11,4	26,8
Lettere motion	29,0	39,1	49,5	54,1	62,8	63,8	55,7	50,4
Stillesiddende	15,8	18,1	13,9	16,6	14,6	14,0	31,9	16,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.735	1.372	2.567	3.098	3.531	2.638	1.415	16.356
Kvinder								
Konkurrenceidræt	14,0	3,1	2,4	1,0	0,9	0,8	0,4	3,1
Motionsidræt	25,2	20,8	22,6	17,9	14,8	13,2	6,8	17,9
Lettere motion	45,7	60,0	60,9	68,2	73,1	71,7	53,5	62,7
Stillesiddende	15,1	16,1	14,1	12,9	11,2	14,3	39,4	16,3
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.928	1.796	3.139	3.603	3.638	2.703	1.797	18.604

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Borgerne, som oplyser, at de har stillesiddende fritidsaktivitet er blevet spurgt om, hvilke former for hjælp de ønsker til at være mere fysisk aktive i fritiden. Svarmulighederne fremgår af tabel 4.5.2, og det var muligt at vælge op til tre former for hjælp.

Blandt borgere, med stillesiddende fritidsaktivitet, har 33,9 % svaret, at de ikke ønsker hjælp, hvis de skulle være mere fysisk aktive i fritiden. En større andel blandt mænd (39,1 %) end blandt kvinder (28,4 %) ønsker ikke hjælp, hvis de skulle være mere fysisk aktive.

Af de svarmuligheder, som udtrykker et ønske om hjælp til at være mere fysisk aktive i fritiden, er de hyppigst valgte blandt borgere med stillesiddende fritidsaktivitet: Gratis motion (30,9 %) og muligheden for at dyrke motion sammen med andre, der også vil være fysisk aktive (28,2 %). Muligheden for at modtage hjælp fra praktiserende læge (7,5 %) eller fra andet sundhedspersonale (11,1 %) er blandt de tre svarmuligheder, som borgerne i Region Syddanmark mindst hyppigt har vist interesse for, hvis de skulle være mere fysisk aktive i fritiden.

Blandt kvinder med stillesiddende fritidsaktivitet, ses en større andel (31,9 %) end blandt mænd (24,8 %), som ønsker at dyrke motion sammen med andre, der også vil være fysisk aktive. Ligeledes er der en større andel blandt kvinder (26,1 %), der ønsker at træningen kan foregå i hjemmet, end blandt mænd (18,6 %).

Tabel 4.5.2. Andel, der ønsker forskellige former for hjælp, hvis de skulle være mere fysisk aktive i fritiden blandt borgere, der har stillesiddende fritidsaktivitet. Procent

Former for hjælp	Mænd	Kvinder	Alle
Gratis motion	30,1	31,7	30,9
Mulighed for at gøre det sammen med andre, der også vil dyrke motion	24,8	31,9	28,2
Træningen kan foregå i hjemmet	18,6	26,1	22,2
Mulighed for motion på min arbejdsplads	13,5	11,3	12,4
Hjælp og støtte fra familie	9,2	13,4	11,2
Hjælp fra andet sundhedspersonale	9,9	12,4	11,1
Kortere afstand til idrætsfaciliteter, motionstilbud	7,9	9,7	8,8
Hjælp fra praktiserende læge	7,5	7,6	7,5
Ønsker ikke hjælp	39,1	28,4	33,9
Antal svarpersoner	2.364	2.510	4.874

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Tabel 4.5.3 Selvvurderet fysisk form blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

	16-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	≥75 år	Alle
Mænd								
Virkelig god	12,3	4,6	3,2	3,2	3,3	4,3	3,2	4,8
God	40,4	34,6	33,7	32,9	36,6	39,2	32,1	35,7
Nogenlunde	31,6	42,5	43,1	42,5	41,7	39,3	34,7	40,0
Mindre god	12,8	15,1	15,4	16,1	13,5	11,3	18,6	14,6
Dårlig	2,9	3,2	4,6	5,3	4,8	5,9	11,4	5,0
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.746	1.378	2.588	3.121	3.573	2.718	1.514	16.638
Kvinder								
Virkelig god	3,0	1,6	1,9	1,9	2,6	2,7	2,7	2,3
God	29,6	22,8	26,2	26,8	34,1	37,5	24,5	28,8
Nogenlunde	43,5	46,2	45,6	45,1	42,3	41,0	37,1	43,3
Mindre god	17,4	21,5	19,7	18,9	15,2	13,3	20,5	18,0
Dårlig	6,4	8,0	6,7	7,3	6,0	5,5	15,2	7,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.938	1.810	3.166	3.643	3.716	2.826	2.014	19.113

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I de følgende opslagstabeller gives en mere udførlig belysning af andelen af borgere, der er moderat eller hårdt fysisk aktive i fritiden svarende til mindst fire timer om ugen, andelen af borgere med stillesiddende fritidsaktivitet og andelen af borgere med stillesiddende fritidsaktivitet, der ønsker at være mere fysisk aktive.

Referencer

1. Ekholm O, Kjøller M, Davidsen M, Hesse U, Eriksen L, Christensen AI et al. Sundhed og sygelighed i Danmark 2005 og udviklingen siden 1987. 2006. København, Statens Institut for Folkesundhed.

2. Knuth AG, Hallal PC. Temporal trends in physical activity: a systematic review. J Phys Act Health 2009; 6(5):548-559.

3. WHO. Global Health Risks - Mortality and burden of disease attributable to selected major risks. 2009.

4. Juel K, Sørensen J, Brønnum-Hansen H. Risikofaktorer og folkesundhed i Danmark. 2006. København, Statens Institut for Folkesundhed.

5. Kjøller M, Juel K, Kamper-Jørgensen F. Folkesundhedsrapporten Danmark 2007. 2007. København, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet.

6. Jørgensen ME, Rosenlund M. National monitorering af den officielle anbefaling om fysisk aktivitet - Et metodestudie. 2005. København, Statens Institut for Folkesundhed.

7. Andersen LB, Schnohr P, Schroll M, Hein HO. All-cause mortality associated with physical activity during leisure time, work, sports, and cycling to work. Arch Intern Med 2000; 160(11):1621-1628.

Tabel 4.5.4 Moderat eller hård fysisk aktivitet i fritiden. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	27,0				34.960
Mænd					
16-24 år	55,2		2,98	(2,59-3,43)	1.735
25-34 år	42,8		1,81	(1,56-2,10)	1.372
35-44 år	36,6		1,40	(1,23-1,59)	2.567
45-54 år	29,2		1		3.098
55-64 år	22,7		0,71	(0,63-0,80)	3.531
65-74 år	22,2		0,69	(0,60-0,79)	2.638
≥75 år	12,4		0,34	(0,28-0,42)	1.415
Alle mænd	33,0				16.356
Kvinder					
16-24 år	39,2		2,76	(2,39-3,19)	1.928
25-34 år	23,9		1,34	(1,15-1,57)	1.796
35-44 år	25,1		1,43	(1,25-1,64)	3.139
45-54 år	18,9		1		3.603
55-64 år	15,7		0,80	(0,69-0,92)	3.638
65-74 år	14,0		0,70	(0,59-0,82)	2.703
≥75 år	7,1		0,33	(0,26-0,41)	1.797
Alle kvinder	21,0				18.604
Uddannelse					
Under uddannelse	46,4				2.378
Ingen erhvervsuddannelse	14,0	13,6	0,46	(0,41-0,53)	4.821
Kort uddannelse	26,8	22,5	0,71	(0,65-0,77)	12.545
Kort videregående uddannelse	25,1	24,8	0,78	(0,70-0,88)	3.641
Mellemlang videregående uddannelse	29,7	28,5	1		6.035
Lang videregående uddannelse	34,2	29,0	1,02	(0,89-1,17)	1.966
Anden uddannelse	21,9	20,4	0,63	(0,55-0,73)	2.495
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	31,3	29,4	1		17.967
Arbejdsløse, herunder aktiverede	21,0	16,6	0,49	(0,40-0,59)	1.142
Førtidspensionister	7,7	7,7	0,24	(0,19-0,30)	1.561
Efterlønsmodtagere	20,5				1.418
Alderspensionister	14,2				8.015
Øvrige ikke-erhvervsaktive	18,3				933
Samlivsstatus					
Samboende	26,2	27,1	1		25.091
Enlige	29,1	24,4	0,88	(0,81-0,95)	8.981
Etnicitet					
Dansk	27,3	27,2	1		33.138
Anden vestlig	26,1	25,6	0,89	(0,73-1,07)	912
Ikke-vestlig	21,7	17,3	0,55	(0,46-0,66)	910

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt svarer 27,0 % af borgerne i Region Syddanmark, at de er moderat eller hårdt fysisk aktive i fritiden mindst fire timer om ugen. Andelen er markant større blandt mænd (33,0 %) sammenlignet med kvinder (21,0 %). Både blandt mænd og kvinder falder andelen, der er moderat eller hårdt fysisk aktive i fritiden, med stigende alder.

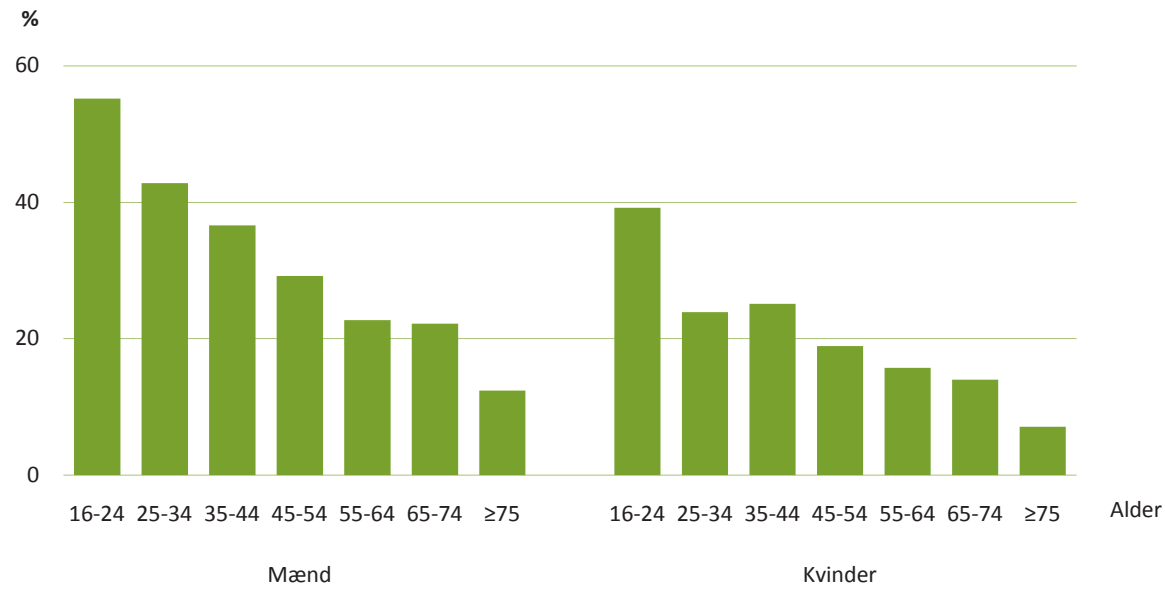
Uddannelse: Der ses en sammenhæng mellem uddannelsesniveau og forekomsten af borgere, der er moderat eller hårdt fysisk aktive i fritiden. Således stiger forekomsten fra 13,6 % blandt borgere uden erhvervsuddannelse til 29,0 % blandt borgere med en lang videregående uddannelse. Blandt borgere med en kort uddannelse er forekomsten 22,5 %.

Erhvervsmæssig stilling: Andelen, der er moderat eller hårdt fysisk aktive i fritiden, er størst blandt beskæftigede (29,4 %) og mindst blandt førtidspensionister (7,7 %). Blandt arbejdsløse er andelen 16,6 %.

Samlivsstatus: Der er en højere forekomst af borgere, der er moderat eller hårdt fysisk aktive i fritiden, blandt samboende (27,1 %) end blandt enlige (24,4 %).

Etnicitet: Blandt borgere med en ikke-vestlig baggrund (17,3 %) er der en mindre andel, der er moderat eller hårdt fysisk aktive i fritiden, sammenlignet med borgere med en dansk (27,2 %) eller anden vestlig (25,6 %) baggrund.

Figur 4.5.1 Andel, med moderat eller hård fysisk aktivitet i fritiden, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

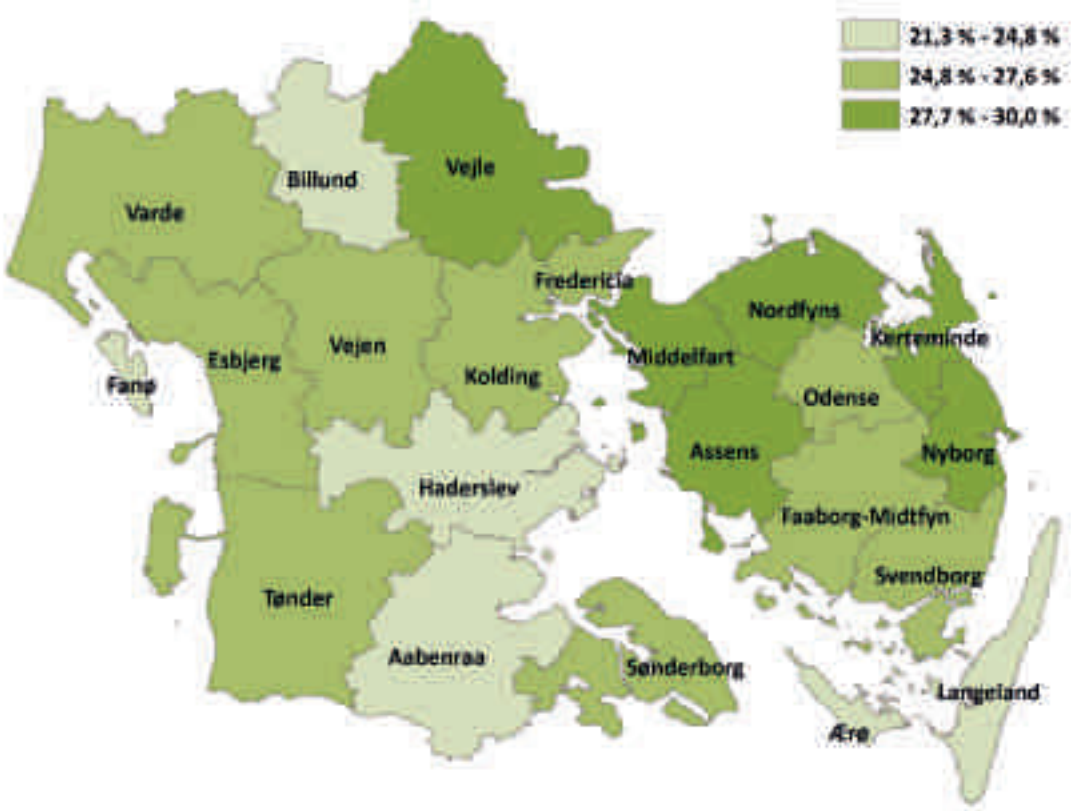
Tabel 4.5.5 Moderat eller hård fysisk aktivitet i fritiden. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	27,6	9.200	27,7	1,09	1,11
Billund	24,1	5.000	23,8	0,88	0,90
Esbjerg	27,1	25.100	26,1	1,00	1,00
Fanø	22,0	600	24,4	0,91	0,84
Faaborg-Midtfyn	25,3	10.600	25,8	0,99	1,00
Fredericia	27,7	11.000	27,3	1,05	1,05
Haderslev	24,8	11.200	24,6	0,91	0,91
Kerteminde	27,5	5.200	28,4	1,10	1,10
Kolding	27,3	19.300	26,3	1,01	1,00
Langeland	19,9	2.300	21,3	0,77	0,79
Middelfart	27,6	8.200	28,2	1,12	1,11
Nordfyns	28,4	6.700	28,8	1,17	1,22
Nyborg	27,5	7.000	27,9	1,11	1,11
Odense	28,7	43.900	27,0	1,06	1,01
Svendborg	26,3	12.600	26,3	1,02	0,99
Sønderborg	24,9	15.300	25,3	0,95	0,96
Tønder	24,8	7.900	24,8	0,93	0,96
Varde	26,6	10.600	26,5	1,02	1,04
Vejen	27,6	9.200	27,2	1,06	1,09
Vejle	30,6	25.600	30,0	1,22	1,22
Ærø	20,4	1.200	21,9	0,81	0,80
Aabenraa	24,8	11.900	24,8	0,93	0,94
Region Syddanmark	27,0	259.600		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.5.2 Andel, med moderat eller hård fysisk aktivitet i fritiden, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Andelen, der er moderat eller hårdt fysisk aktive i fritiden, er størst i Vejle Kommune og Nordfyns Kommune og mindst i de to ø-kommuner, Langeland Kommune og Ærø Kommune.

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der er moderat eller hårdt fysisk aktive i fritiden.

Tabel 4.5.6 Stillesiddende fritidsaktivitet. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	16,4				34.960
Mænd					
16-24 år	15,8		0,94	(0,78-1,14)	1.735
25-34 år	18,1		1,11	(0,91-1,35)	1.372
35-44 år	13,9		0,81	(0,68-0,96)	2.567
45-54 år	16,6		1		3.098
55-64 år	14,6		0,85	(0,73-1,01)	3.531
65-74 år	14,0		0,82	(0,68-0,98)	2.638
≥75 år	31,9		2,35	(1,97-2,80)	1.415
Alle mænd	16,6				16.356
Kvinder					
16-24 år	15,1		1,21	(0,99-1,46)	1.928
25-34 år	16,1		1,30	(1,08-1,57)	1.796
35-44 år	14,1		1,11	(0,93-1,32)	3.139
45-54 år	12,9		1		3.603
55-64 år	11,2		0,85	(0,72-1,01)	3.638
65-74 år	14,3		1,13	(0,95-1,35)	2.703
≥75 år	39,4		4,39	(3,73-5,18)	1.797
Alle kvinder	16,3				18.604
Uddannelse					
Under uddannelse	16,1				2.378
Ingen erhvervsuddannelse	26,5	27,4	2,56	(2,22-2,96)	4.821
Kort uddannelse	15,5	15,9	1,51	(1,33-1,70)	12.545
Kort videregående uddannelse	13,6	14,1	1,35	(1,15-1,58)	3.641
Mellemlang videregående uddannelse	10,5	11,4	1		6.035
Lang videregående uddannelse	12,9	12,5	1,20	(0,98-1,46)	1.966
Anden uddannelse	21,4	21,1	2,03	(1,72-2,40)	2.495
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	12,5	12,1	1		17.967
Arbejdsløse herunder aktiverede	24,0	22,7	2,15	(1,77-2,61)	1.142
Førtidspensionister	29,8	31,1	3,51	(3,01-4,08)	1.561
Efterlønsmodtagere	6,8				1.418
Alderspensionister	23,4				8.015
Øvrige ikke-erhvervsaktive	24,1				933
Samlivsstatus					
Samboende	14,0	14,2	1		25.091
Enlige	21,0	21,3	1,52	(1,39-1,65)	8.981
Etnicitet					
Dansk	15,6	15,7	1		33.138
Anden vestlig	18,7	18,9	1,30	(1,06-1,59)	912
Ikke-vestlig	32,6	34,8	2,93	(2,47-3,47)	910

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt rapporterer 16,4 % af borgerne i Region Syddanmark, at de primært har stillesiddende fysisk aktivitet i fritiden (dvs. læser, ser fjernsyn eller har anden stillesiddende beskæftigelse). Der ses ingen forskel i andelen mellem mænd og kvinder. Andelen er størst i den ældste aldersgruppe blandt både mænd og kvinder, men ellers er der ikke store variationer mellem aldersgrupperne.

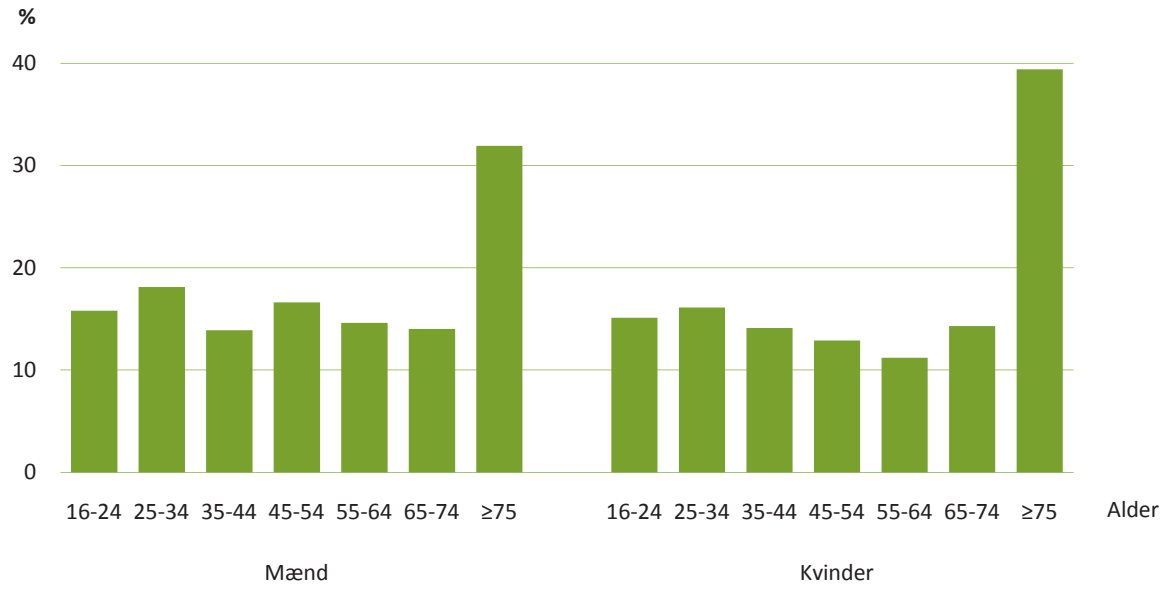
Uddannelse: Andelen, med stillesiddende fritidsaktivitet, er mindst blandt borgere med en mellemlang eller lang videregående uddannelse.

Erhvervsmæssig stilling: Forekomsten af borgere med stillesiddende fritidsaktivitet er markant højere blandt førtidspensionister (31,1 %) og arbejdsløse (22,7 %) end blandt beskæftigede (12,1 %).

Samlivsstatus: Der er en lavere forekomst af borgere med stillesiddende fritidsaktivitet blandt samboende (14,2 %) end blandt enlige (21,3 %).

Etnicitet: Blandt borgere med en ikke-vestlig baggrund (34,8 %) er der en markant større andel med stillesiddende fritidsaktivitet sammenlignet med borgere med en dansk (15,7 %) eller anden vestlig (18,9 %) baggrund.

Figur 4.5.3 Andel, med stillesiddende fritidsaktivitet, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

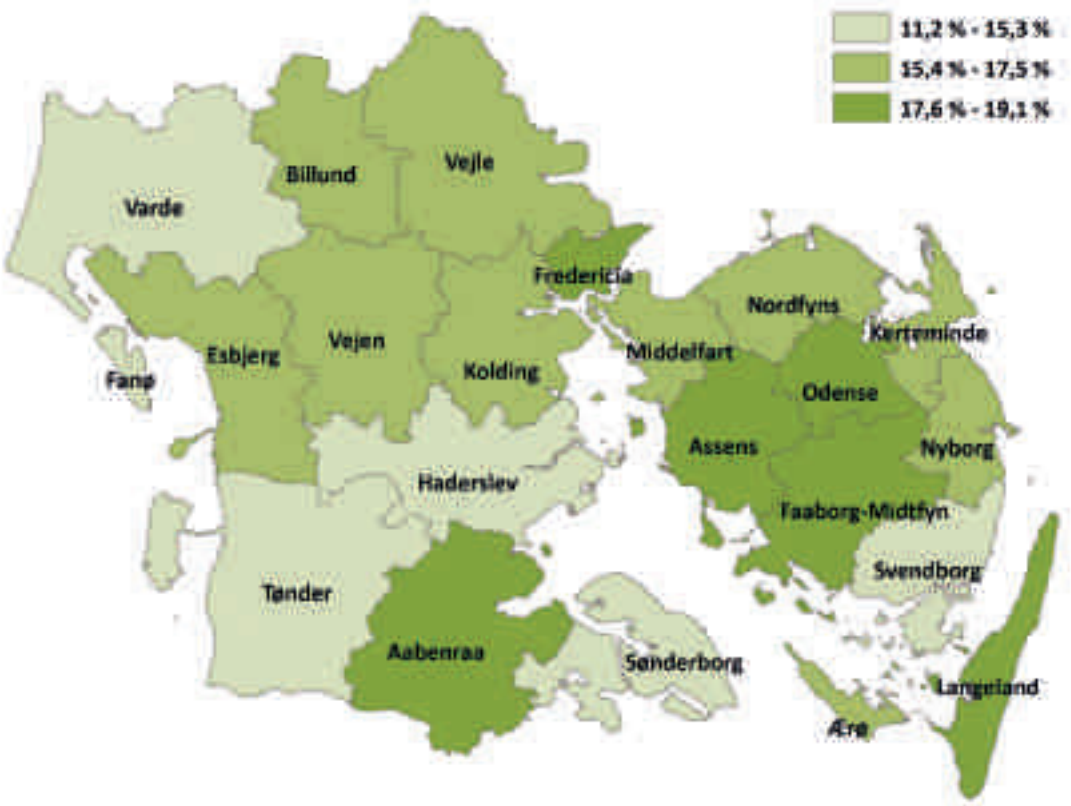
Tabel 4.5.7 Stillesiddende fritidsaktivitet. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	17,1	5.700	17,6	1,08	1,05
Billund	15,6	3.200	15,9	0,99	0,95
Esbjerg	17,2	15.900	17,4	1,13	1,14
Fanø	11,6	300	11,2	0,64	0,71
Faaborg-Midtfyn	17,7	7.400	17,8	1,12	1,11
Fredericia	17,9	7.100	18,0	1,15	1,17
Haderslev	14,9	6.700	15,0	0,93	0,93
Kerteminde	16,1	3.100	16,2	1,04	1,05
Kolding	16,0	11.300	16,1	1,03	1,03
Langeland	18,9	2.200	19,1	1,19	1,17
Middelfart	15,3	4.500	15,4	0,94	0,96
Nordfyns	16,0	3.800	16,0	1,02	0,97
Nyborg	16,5	4.200	16,5	1,02	1,02
Odense	18,0	27.500	18,4	1,17	1,22
Svendborg	15,0	7.200	15,1	0,91	0,94
Sønderborg	14,9	9.200	14,8	0,92	0,91
Tønder	15,2	4.900	15,2	0,93	0,89
Varde	14,0	5.600	14,1	0,85	0,82
Vejen	16,1	5.400	16,3	1,01	0,97
Vejle	15,9	13.300	16,1	1,01	1,02
Ærø	15,9	900	15,7	0,95	0,95
Aabenraa	18,1	8.700	18,3	1,18	1,18
Region Syddanmark	16,4	158.000		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.5.4 Andel, med stillesiddende fritidsaktivitet, i kommunerne i Region Syddanmark.
Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Forekomsten af borgere med stillesiddende fritidsaktivitet er højest i Langeland Kommune (19,1 %), Odense Kommune (18,4 %) og Aabenraa Kommune (18,3 %) og lavest i Fanø Kommune (11,2 %) og Varde Kommune (14,1 %).

Når der yderligere justeres for uddannelse ses endvidere en høj forekomst i Fredericia Kommune.

Tabel 4.5.8 Vil gerne være mere fysisk aktiv blandt borgere med stillesiddende fritidsaktivitet. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	65,1				5.231
Mænd					
16-24 år	63,5		1,13	(0,78-1,64)	276
25-34 år	78,4		2,37	(1,57-3,58)	240
35-44 år	78,2		2,34	(1,60-3,43)	341
45-54 år	60,5		1		450
55-64 år	55,7		0,82	(0,60-1,12)	460
65-74 år	50,1		0,66	(0,47-0,92)	329
≥75 år	42,0		0,47	(0,34-0,65)	406
Alle mænd	62,3				2.502
Kvinder					
16-24 år	84,8		1,76	(1,09-2,84)	291
25-34 år	84,6		1,73	(1,04-2,87)	261
35-44 år	78,3		1,13	(0,76-1,70)	397
45-54 år	76,1		1		416
55-64 år	63,2		0,54	(0,37-0,78)	380
65-74 år	59,5		0,46	(0,32-0,67)	354
≥75 år	43,7		0,24	(0,18-0,34)	630
Alle kvinder	68,1				2.729
Uddannelse					
Under uddannelse	75,2				374
Ingen erhvervsuddannelse	48,1	52,6	0,33	(0,25-0,44)	1.100
Kort uddannelse	67,0	67,8	0,55	(0,42-0,73)	1.773
Kort videregående uddannelse	77,0	73,6	0,75	(0,52-1,08)	458
Mellemlang videregående uddannelse	80,3	77,3	1		603
Lang videregående uddannelse	80,9	80,0	1,15	(0,71-1,88)	230
Anden uddannelse	58,0	58,9	0,40	(0,29-0,57)	459
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	73,3	74,1	1		2.083
Arbejdsløse, herunder aktiverede	71,3	71,9	0,84	(0,56-1,27)	240
Førtidspensionister	60,0	60,1	0,62	(0,46-0,83)	414
Efterlønsmodtagere	57,7				95
Alderspensionister	47,7				1.628
Øvrige ikke-erhvervsaktive	74,2				199
Samlivsstatus					
Samboende	68,5	68,5	1		3.257
Enlige	61,8	65,7	0,88	(0,75-1,04)	1.788
Etnicitet					
Dansk	65,6	68,3	1		4.794
Anden vestlig	66,7	66,3	0,88	(0,60-1,30)	169
Ikke-vestlig	59,5	52,9	0,45	(0,33-0,61)	268

[1] Justeret for alder og køn

Køn og alder: I alt rapporterer 65,1 % af borgerne med stillesiddende fritidsaktivitet, at de gerne vil være mere fysisk aktive. Der er en større andel blandt kvinder end mænd, der gerne vil være mere fysisk aktive. Med undtagelse af mænd i aldersgruppen 16-24 år falder andelen med stigende alder.

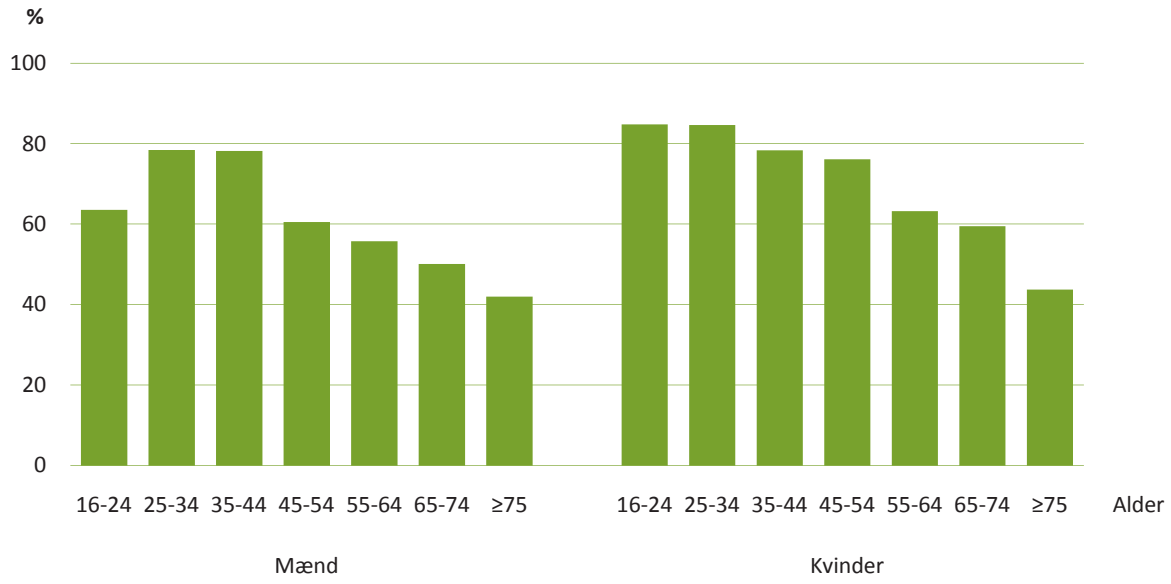
Uddannelse: Der ses en sammenhæng mellem uddannelsesniveau og forekomsten af borger, med stillesiddende fritidsaktivitet der gerne vil være mere fysisk aktive. Således stiger forekomsten fra 52,6 % blandt borgere uden erhvervsuddannelse til 80,0 % blandt borgere med en lang videregående uddannelse. Blandt borgere med en kort uddannelse er forekomsten 67,8 %.

Erhvervsmæssig stilling: Forekomsten af borgere, med stillesiddende fritidsaktivitet der gerne vil være mere fysisk aktive, er højere blandt beskæftigede (74,1 %) og arbejdsløse (71,9 %) end blandt førtidspensionister (60,1 %).

Samlivsstatus: Der ses ingen nævneværdig forskel på forekomsten af borgere med stillesiddende fritidsaktivitet der gerne vil være mere fysisk aktive, blandt samboende (68,5 %) og blandt enlige (65,7 %).

Etnicitet: I gruppen med stillesiddende fritidsaktivitet, er der en større andel blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (52,9 %), der gerne vil være mere fysisk aktive, sammenlignet med borgere med dansk (68,3 %) eller anden vestlig (66,3 %) baggrund.

Figur 4.5.5 Andel, der gerne vil være mere fysisk aktive, blandt mænd og kvinder med stillesiddende fritidsaktivitet i forskellige aldersgrupper. Procent

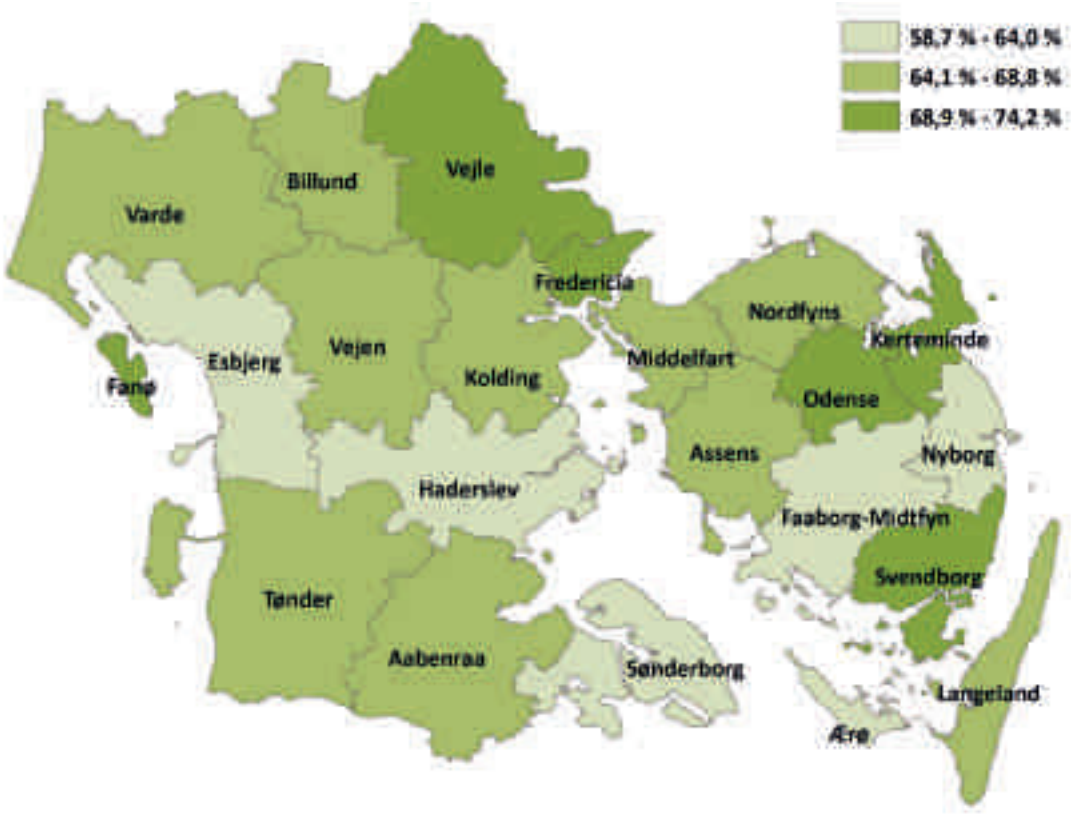
Tabel 4.5.9 Vil gerne være mere fysisk aktiv blandt borgere med stillesiddende fritidsaktivitet. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	67,3	3.600	68,6	1,10	1,13
Billund	62,2	1.900	64,1	0,93	0,93
Esbjerg	62,5	9.500	63,7	0,89	0,88
Fanø	65,5	200	74,2	1,26	1,14
Faaborg-Midtfyn	59,4	4.200	62,3	0,82	0,83
Fredericia	69,2	4.800	70,7	1,17	1,18
Haderslev	58,3	3.700	61,4	0,78	0,78
Kerteminde	72,9	2.100	74,1	1,38	1,38
Kolding	69,9	7.600	68,8	1,19	1,25
Langeland	60,8	1.300	66,3	0,97	0,99
Middelfart	64,1	2.800	68,6	1,07	1,01
Nordfyns	62,2	2.300	65,0	0,89	0,93
Nyborg	56,3	2.300	58,7	0,79	0,79
Odense	69,2	18.500	69,6	1,18	1,16
Svendborg	67,0	4.700	70,0	1,18	1,18
Sønderborg	56,7	5.000	60,2	0,77	0,75
Tønder	65,3	3.100	67,4	1,04	1,04
Varde	62,8	3.400	66,3	0,99	0,98
Vejen	64,4	3.400	65,0	0,95	0,97
Vejle	68,2	8.800	68,9	1,15	1,16
Ærø	56,5	500	63,9	0,88	0,86
Aabenraa	66,9	5.600	66,6	0,93	0,96
Region Syddanmark	65,1	99.100		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.5.6 Andel, der gerne vil være mere fysisk aktive, blandt borgere med stillesiddende fritidsaktivitet, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Andelen, der gerne vil være mere fysisk aktive, blandt borgere med stillesiddende fritidsaktivitet er størst i Kerteminde Kommune og Fanø Kommune og mindst i Nyborg Kommune, Sønderborg Kommune og Haderslev Kommune.

Når der yderligere justeres for uddannelse ses den største andel i Kerteminde Kommune og Kolding Kommune. Den mindste andel ses stadig i Nyborg Kommune, Sønderborg Kommune og Haderslev Kommune.

4.6 Overvægt og undervægt

Svær overvægt udgør et stadigt stigende folkesundhedsproblem i hele den vestlige verden (1). I Danmark er antallet af svært overvægtige steget med 300 % fra de tidlige 1970'ere til 2004 (2).

Med svær overvægt følger en øget risiko for udvikling af bl.a. type-2-diabetes, hjerte-kar-sygdomme, forhøjet blodtryk, adskillige kræftformer og belastningslidelser i bevægeapparatet. Hovedårsagen til det større antal af type-2-diabetikere menes at være den kraftige stigning i antallet af overvægtige (3).

Den store stigning i forekomsten af overvægtige skyldes først og fremmest ændringer i befolkningens vaner med hensyn til kostindtag og fysisk aktivitet. Det er sandsynligt, at der også er en arvelig komponent, der disponerer for udvikling af overvægt, men den er sekundær i forhold til fysisk inaktivitet og kostindtag (4).

Undervægt er i lige så høj grad som overvægt associeret med større dødelighed (5). Hvor undervægt tidligere var forbundet med under- eller fejlernæring, er undervægt i de vestlige lande i dag forbundet med såvel somatiske som psykiske sygdomme. Somatisk betinget undervægt er bl.a. associeret med alvorlige sygdomme som fx AIDS og forhøjet stofskifte. Psykisk betinget undervægt ses oftest blandt unge kvinder med spiseforstyrrelser som anoreksi og bulimi.

Samfundsøkonomisk har specielt overvægt store omkostninger for det danske samfund. Således anslås det, at svær overvægt i 2007 minimalt koster det danske samfund mellem 3 og 14 mia. kr. afhængig af beregningsmetode (6). Alene hospitalsindlæggelser udgør 1,1 mia. kr. Dertil kommer almindeligt sygefravær (1,6 mia. kr.) og for tidligt arbejdsophør (afhængig af metode 11,7 eller 0,3 mia. kr.). I denne opgørelse er udgifter til medicin (insulin, blodtrykssænkende medicin, lægeordineret slankemedicin) og privat indkøbte slankepræparater ikke medregnet.

Ved at reducere forekomsten af overvægt vil samfundet altså kunne reducere de økonomiske omkostninger i sundhedssystemet.

Definitioner af vægtgrupper

Overvægt og undervægt vurderes i denne rapport på baggrund af svarpersonernes selvrapporterede højde og vægt. På baggrund af højde og vægt beregnes Body Mass Index (BMI). BMI beregnes som vægten i kg divideret med kvadratet på højden i meter.

Eksempel: En person har angivet vægten 70 kg og højden 1,80 meter. Det giver at BMI = 70/(1,80 X 1,80) = 21,6 kg/m2.

Tabel 4.6.1 viser WHOs definition af vægtgrupper opdelt efter BMI (1).

Tabel 4.6.1 Vægtgrupper inddelt efter BMI

Vægtgruppe	BMI grænser
Undervægt	BMI<18,5
Normalvægt	18,5≤BMI<25,0
Moderat overvægt	25,0≤BMI<30,0
Fedme	30,0≤BMI<35,0
Svær fedme	35,0≤BMI<40,0
Ekstrem fedme	BMI≥40

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

BMI siger ikke noget om fedtfordelingen på kroppen, men er alene et udtryk for vægt i forhold til højde. Således kan to personer med samme BMI godt have vidt forskellig taljevidde. Som oftest har høje personer større BMI end lavere personer. Ikke desto mindre er BMI et godt udtryk for overvægt og undervægt på populationsbasis, og WHO's vægtgrupper passer godt i forhold til den danske befolkning.

I tabel 4.6.2. ses fordelingen af de seks BMI-grupper blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Der er 41,3 % normalvægtige mænd og 54,1 % normalvægtige kvinder. Andelen af normalvægtige for både mænd og kvinder falder med stigende alder til og med aldersgruppen 65-74 år. Herefter stiger andelen af normalvægtige igen. Der er 42,5 % moderat overvægtige mænd og 28,7 % moderat overvægtige kvinder. Forekomsten af moderat overvægtige blandt både mænd og kvinder er stigende med alder til og med gruppen af 65-74 årige, hvorefter forekomsten falder.

Tabel 4.6.2 Body Mass Index (BMI) blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

	16-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	≥75 år	Alle
Mænd								
Undervægt (BMI<18,5)	6,1	0,6	0,3	0,7	0,4	0,7	1,0	1,4
Normalvægt (18,5≤BMI<25,0)	67,4	45,0	39,1	35,3	32,5	30,9	40,9	41,3
Moderat overvægt (25,0≤BMI<30,0)	19,6	40,6	45,4	46,7	48,3	50,8	46,2	42,5
Fedme (30,0≤BMI<35,0)	5,1	9,9	10,9	13,2	14,9	13,9	10,2	11,3
Svær fedme (35,0≤BMI<40,0)	1,3	2,8	3,4	3,4	3,0	2,8	1,5	2,7
Ekstrem fedme (BMI≥40)	0,6	1,1	0,9	0,7	0,8	0,9	0,3	0,8
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.702	1.318	2.473	2.996	3.411	2.615	1.433	15.948
Kvinder								
Undervægt (BMI<18,5)	8,8	2,8	1,3	2,0	2,4	3,2	5,0	3,4
Normalvægt (18,5≤BMI<25,0)	67,6	57,6	55,7	50,8	48,4	48,0	51,1	54,1
Moderat overvægt (25,0≤BMI<30,0)	16,7	24,7	27,7	31,7	32,8	34,2	32,7	28,7
Fedme (30,0≤BMI<35,0)	4,6	8,9	9,9	11,0	11,3	11,6	8,9	9,6
Svær fedme (35,0≤BMI<40,0)	1,5	4,1	3,5	2,9	3,5	1,8	1,8	2,9
Ekstrem fedme (BMI≥40)	0,9	1,8	1,9	1,6	1,6	1,2	0,5	1,4
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Antal svarpersoner	1.893	1.783	3.097	3.557	3.605	2.707	1.828	18.470

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Selvvurderet vægt

Borgerne er i spørgeskemaet endvidere blevet bedt om selv at vurdere deres vægt. Tabel 4.6.3 viser, at der er en relativ god overensstemmelse mellem borgernes opfattelse af deres egen vægt og BMI.

Tabel 4.6.3 Selvvurderet vægt i forhold til BMI-grupper. Procent

Selvvurderet vægt	Alt eller lidt for lav	Tilpas	Lidt eller alt for høj	I alt	Antal svarpersoner
Undervægtig (BMI<18,5)	54,0	40,0	6,0	100,0	755
Normalvægtig (18,5≤BMI<25,0)	10,2	58,8	31,1	100,0	15.968
Moderat overvægtig (25,0≤BMI<30,0)	0,6	19,0	80,5	100,0	12.578
Svært overvægtig (≥30)	0,9	3,6	95,5	100,0	5.062

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

BMI og kostmønster

Blandt undervægtige ses den højeste forekomst af borgere med usundt kostmønster (20,9 %). Blandt svært overvægtige er andelen 16,7 %.

Tabel 4.6.4 BMI-grupper i forhold til det beregnede kostscore. Procent

	Usundt kostmønster	Middelsundt kostmønster	Sundt kostmønster	I alt	Antal svarpersoner
Undervægtig (BMI<18,5)	20,9	62,3	16,8	100,0	685
Normalvægtig (18,5≤BMI<25,0)	13,7	63,2	23,1	100,0	15.263
Moderat overvægtig (25,0≤BMI<30,0)	13,8	66,0	20,3	100,0	12.119
Svært overvægtig (BMI≥30)	16,7	62,9	20,4	100,0	4.913

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

BMI og langvarig sygdom

Af tabel 4.6.5 fremgår, at der større andel med langvarig sygdom blandt svært overvægtige (44,6 %) end blandt normalvægtige (29,3 %). Blandt svært overvægtige kvinder (47,4 %) ses en større andel med langvarig sygdom end blandt mænd (41,9 %).

Tabel 4.6.5 Andel med langvarig sygdom blandt mænd og kvinder i forskellige BMI-grupper. Procent

	Mænd	Kvinder	Alle	Antal svarpersoner
Undervægtig (BMI<18,5)	33,5	35,4	34,9	746
Normalvægtig (18,5≤BMI<25,0)	27,9	30,4	29,3	15.806
Moderat overvægtig (25,0≤BMI<30,0)	33,4	36,9	34,8	12.440
Svært overvægtig (BMI≥30)	41,9	47,4	44,6	5.004

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Svær overvægt og former for hjælp til vægttab

Blandt svært overvægtige mænd, der gerne vil tabe sig, ønsker 42,9 % og 29,3 % henholdsvis gratis motion og et gratis slankekursus til at ændre deres vægt (tabel 4.6.5). Næsten 40 % blandt svært overvægtige kvinder ønsker tilbud om gratis motion samt gratis slankekursus til at ændre deres vægt. Blandt mænd og kvinder ønsker omkring hver fjerde gratis kostvejledning samt mulighed for at gøre det sammen med andre, der også vil ændre deres vægt. Der ses en større andel blandt svært overvægtige mænd (10,7 %) end blandt kvinder (5,7 %), der ikke ønsker hjælp til at ændre deres vægt.

Tabel 4.6.6 Andel, der ønsker forskellige former for hjælp til at ændre deres vægt blandt svært overvægtige, der i høj grad gerne vil tabe sig, blandt mænd og kvinder. Procent

	Mænd	Kvinder	Alle
Gratis kostvejledning	23,1	26,2	25,0
Gratis slankekursus	29,3	39,0	35,1
Tilbud om gratis motion	42,9	39,4	40,8
Hjælp og støtte fra min familie	15,2	13,2	14,0
Mulighed for at gøre det sammen med andre, der også vil ændre deres vægt	26,5	26,3	26,4
Hjælp fra min praktiserende læge	12,9	13,1	13,0
Hjælp fra andet sundhedspersonale	8,2	9,8	9,1
Hjælp fra psykolog	9,7	14,8	12,8
Ønsker ikke hjælp	10,7	5,7	7,7
Antal svarpersoner	1.043	1.755	2.798

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I de følgende opslagstabeller gives en mere detaljeret beskrivelse af andelen, der er svært overvægtige, andelen, der er undervægtige, samt andelen af svært overvægtige, der gerne vil tabe sig, spise sundere eller være mere fysisk aktive.

Referencer

1. Obesity: preventing and managing the global epidemic. Report of a WHO consultation. World Health Organ Tech Rep Ser 2000; 894:1-253.

2. Due P, Heitmann BL, Sørensen TIA. Prevalence of obesity in Denmark. Obes Rev 2007; 8(3):187-189.

3. Borch-Johnsen K. Diabetes. I: Kjøller M, Juel K, Kamper-Jørgensen F, editors. Folkesundhedsrapporten Danmark 2007. København: Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, 2007: 151-158.

4. Biro FM, Wien M. Childhood obesity and adult morbidities. Am J Clin Nutr 2010; 91(5):1499S-1505S.

5. Kushner RF. Body weight and mortality. Nutr Rev 1993; 51(5):127-136.

6. Worre-Jensen AL, Jensen NB, Heitmann BL, Sorensen TI. [The cost of obesity on the Danish health care system]. Ugeskr Læger 2007; 169(33):2634-2637.

Tabel 4.6.7 Undervægt (BMI<18,5). Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	2,4				34.418
Mænd					
16-24 år	6,1		8,73	(4,84-15,7)	1.702
25-34 år	0,6		0,78	(0,30-2,02)	1.318
35-44 år	0,3		0,45	(0,16-1,27)	2.473
45-54 år	0,7		1		2.996
55-64 år	0,4		0,59	(0,26-1,33)	3.411
65-74 år	0,7		0,97	(0,45-2,13)	2.615
≥75 år	1,0		1,38	(0,63-3,04)	1.433
Alle mænd	1,4				15.948
Kvinder					
16-24 år	8,8		4,68	(3,33-6,57)	1.893
25-34 år	2,8		1,40	(0,91-2,17)	1.783
35-44 år	1,3		0,62	(0,38-0,99)	3.097
45-54 år	2,0		1		3.557
55-64 år	2,4		1,20	(0,81-1,76)	3.605
65-74 år	3,2		1,59	(1,08-2,34)	2.707
≥75 år	5,0		2,57	(1,77-3,73)	1.828
Alle kvinder	3,4				18.470
Uddannelse					
Under uddannelse	8,4				2.340
Ingen erhvervsuddannelse	2,5	2,2	1,27	(0,86-1,89)	4.793
Kort uddannelse	1,6	1,5	1,06	(0,76-1,47)	12.278
Kort videregående uddannelse	1,3	1,2	0,79	(0,51-1,23)	3.580
Mellemlang videregående uddannelse	1,6	1,4	1		5.934
Lang videregående uddannelse	1,4	1,9	0,89	(0,48-1,67)	1.923
Anden uddannelse	2,6	2,6	1,73	(1,11-2,71)	2.452
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	1,2	1,1	1		17.613
Arbejdsløse, herunder aktiverede	1,5	1,0	1,01	(0,52-1,95)	1.102
Førtidspensionister	3,6	3,6	2,99	(1,87-4,77)	1.525
Efterlønsmodtagere	1,5				1.384
Alderspensionister	2,5				8.019
Øvrige ikke-erhvervsaktive	2,2				904
Samlivsstatus					
Samboende	1,4	1,7	1		24.684
Enlige	4,3	3,0	1,72	(1,40-2,10)	8.833
Etnicitet					
Dansk	2,3	2,3	1		32.623
Anden vestlig	2,4	2,5	1,04	(0,60-1,79)	892
Ikke-vestlig	4,1	3,4	1,63	(1,09-2,44)	903

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: En lille andel af borgerne er undervægtig (2,4 %). Der er næsten en tre gange så stor en andel blandt kvinder (3,4 %) som blandt mænd (1,4 %), der er undervægtige. Aldersmæssig gælder det for såvel mænd som for kvinder, at det specielt er blandt de 16-24 årige, at der ses en stor andel undervægtige (henholdsvis 6,1 % og 8,8 %). For kvinderne gælder endvidere, at den ældste gruppe, dvs. kvinderne på 75 år eller derover også har en relativ stor andel (5,0 %).

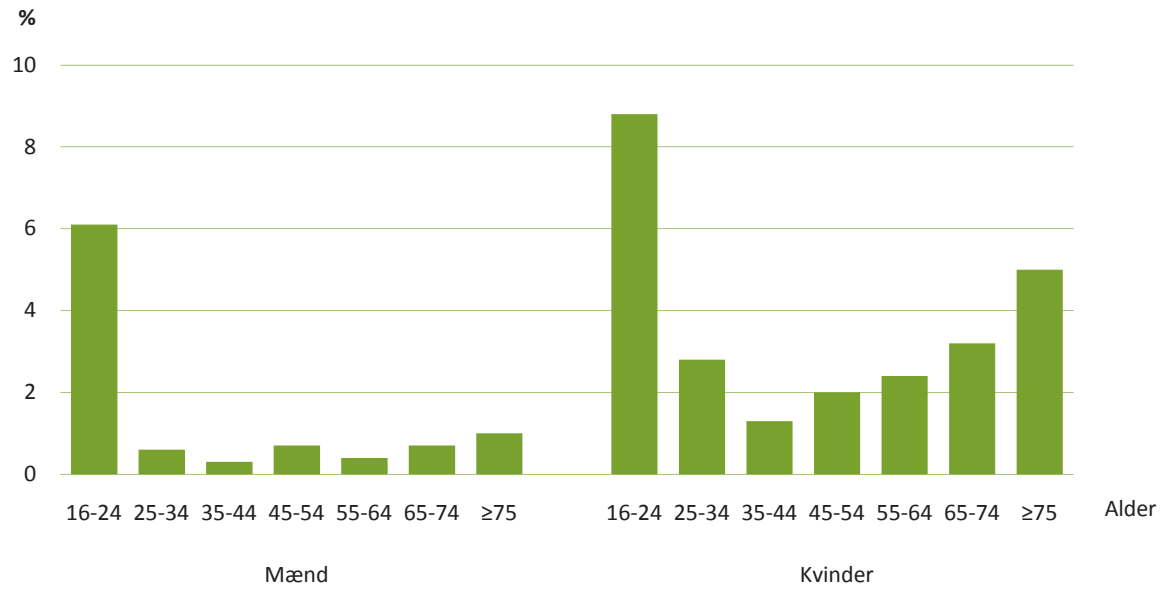
Uddannelse: Den mindste andel af undervægtige ses blandt borgere med en kort videregående uddannelse (1,2 %). Derudover ses der ikke store forskelle.

Erhvervsmæssig stilling: Andelen af undervægtige er mere end tre gange større i gruppen af førtidspensionister (3,6 %) sammenlignet med beskæftigede (1,1 %) og arbejdsløse (1,0 %).

Samlivsstatus: Forekomsten af enlige (3,0 %), der er undervægtige, er næsten dobbelt så høj som forekomsten blandt samboende (1,7 %).

Etnicitet: Forekomsten af undervægtige er næsten den samme blandt borgere med dansk baggrund (2,3 %) og borgere med anden vestlig baggrund (2,5 %), men lidt højere blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (3,4 %).

Figur 4.6.1 Andel, undervægtige (BMI<18,5), blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

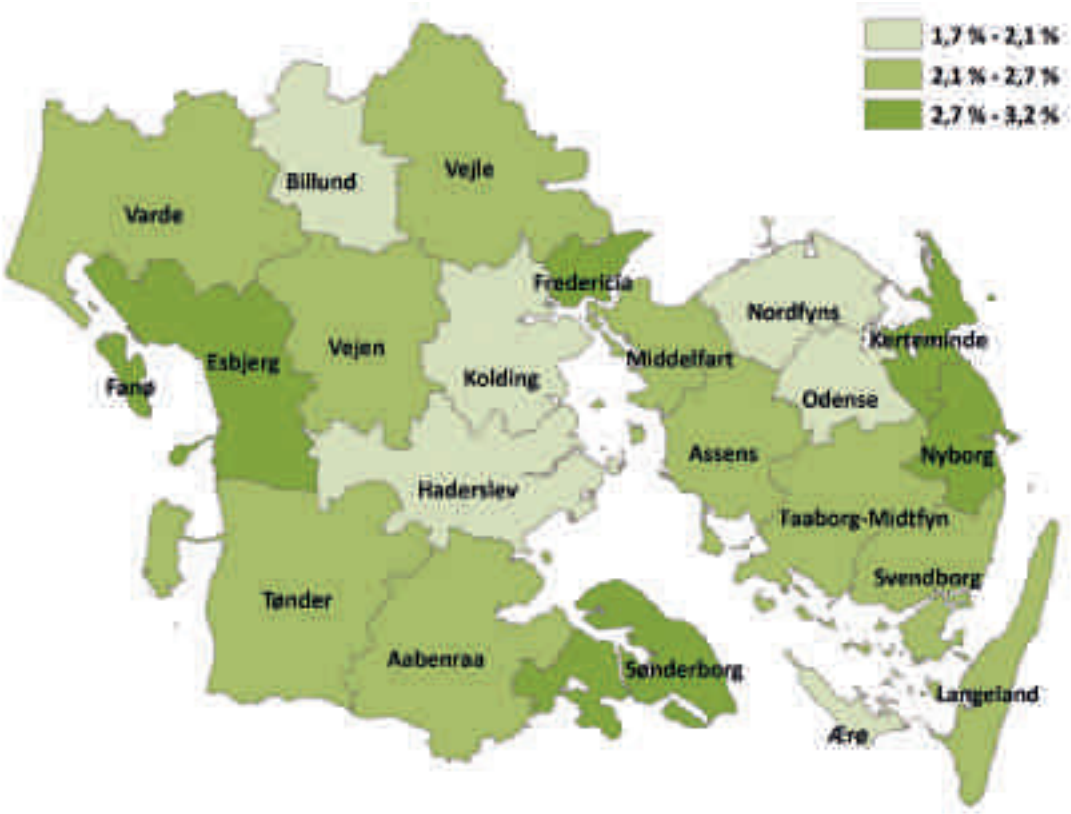
Tabel 4.6.8 Undervægt (BMI<18,5). Regionsopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	2,0	700	2,2	0,88	0,86
Billund	1,6	300	1,7	0,67	0,67
Esbjerg	2,8	2.600	2,7	1,18	1,20
Fanø	2,4	100	3,0	1,15	1,18
Faaborg-Midtfyn	2,6	1.100	2,7	1,16	1,16
Fredericia	3,1	1.200	3,1	1,30	1,30
Haderslev	2,1	900	2,0	0,79	0,79
Kerteminde	2,5	500	2,7	1,14	1,14
Kolding	2,1	1.500	2,1	0,84	0,86
Langeland	2,0	200	2,2	0,98	0,99
Middelfart	2,4	700	2,5	1,11	1,14
Nordfyns	2,0	500	2,1	0,97	0,97
Nyborg	2,6	700	2,7	1,13	1,11
Odense	2,2	3.400	2,0	0,88	0,86
Svendborg	2,2	1.100	2,2	0,93	0,94
Sønderborg	3,2	2.000	3,2	1,44	1,43
Tønder	2,2	700	2,2	0,97	0,98
Varde	2,5	1.000	2,5	1,11	1,11
Vejen	2,0	700	2,1	0,87	0,87
Vejle	2,3	2.000	2,4	1,03	1,03
Ærø	1,5	100	2,0	0,76	0,74
Aabenraa	2,3	1.100	2,3	1,06	1,05
Region Syddanmark	2,4	22.800		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.6.2 Andel, undervægtige (BMI<18,5), i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I Sønderborg Kommune (3,2 %) og Fredericia Kommune (3,1 %) ses de største andel af undervægtige. Den mindste andel ses i Billund Kommune (1,7 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen af undervægtige.

Tabel 4.6.9 Svær overvægt (BMI≥30). Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	14,4				34.418
Mænd					
16-24 år	6,9		0,36	(0,28-0,46)	1.702
25-34 år	13,8		0,77	(0,62-0,94)	1.318
35-44 år	15,2		0,86	(0,72-1,01)	2.473
45-54 år	17,3		1		2.996
55-64 år	18,7		1,10	(0,95-1,28)	3.411
65-74 år	17,6		1,02	(0,87-1,21)	2.615
≥75 år	11,9		0,65	(0,52-0,81)	1.433
Alle mænd	14,9				15.948
Kvinder					
16-24 år	7,0		0,41	(0,32-0,52)	1.893
25-34 år	14,9		0,95	(0,79-1,14)	1.783
35-44 år	15,3		0,99	(0,85-1,16)	3.097
45-54 år	15,5		1		3.557
55-64 år	16,4		1,07	(0,92-1,25)	3.605
65-74 år	14,6		0,93	(0,79-1,10)	2.707
≥75 år	11,2		0,69	(0,56-0,84)	1.828
Alle kvinder	13,9				18.470
Uddannelse					
Under uddannelse	6,0				2.340
Ingen erhvervsuddannelse	20,5	21,8	2,15	(1,87-2,46)	4.793
Kort uddannelse	15,8	16,1	1,45	(1,29-1,62)	12.278
Kort videregående uddannelse	16,3	15,9	1,47	(1,27-1,69)	3.580
Mellemlang videregående uddannelse	11,9	12,2	1		5.934
Lang videregående uddannelse	7,8	8,2	0,63	(0,51-0,78)	1.923
Anden uddannelse	14,1	14,3	1,29	(1,09-1,53)	2.452
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	13,9	14,3	1		17.613
Arbejdsløse, herunder aktiverede	20,2	22,1	1,69	(1,39-2,04)	1.102
Førtidspensionister	27,3	28,6	2,24	(1,93-2,61)	1.525
Efterlønsmodtagere	17,1				1.384
Alderspensionister	14,2				8.019
Øvrige ikke-erhvervsaktive	17,9				904
Samlivsstatus					
Samboende	14,9	14,4	1		24.684
Enlige	13,4	15,8	1,13	(1,03-1,24)	8.833
Etnicitet					
Dansk	14,4	14,4	1		32.623
Anden vestlig	13,3	13,7	0,91	(0,72-1,13)	892
Ikke-vestlig	13,8	15,0	1,01	(0,80-1,27)	903

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 14,4 % af borgerne i Region Syddanmark er svært overvægtige (BMI≥30). Forekomsten af svær overvægt er lavest blandt mænd og kvinder i aldersgruppen 16-24 år. Blandt både mænd og kvinder ses den højeste forekomst i aldersgruppen 55-64 år.

Uddannelse: Der ses en klar sammenhæng mellem uddannelsesniveau og andelen af svært overvægtige. Blandt borgere uden uddannelse er andelen 21,8 %, mens den for borgere med en kort videregående uddannelse er 15,9 % og for borgere med en lang videregående uddannelse er den 8,2 %.

Erhvervsmæssig stilling: Den laveste forekomst af svært overvægtige ses hos de beskæftigede (14,3 %). Blandt arbejdsløse er forekomsten 22,1 %, mens den højeste forekomst ses blandt førtidspensionister (28,6 %), hvor mere end hver fjerde er svært overvægtig.

Samlivsstatus: Der er blandt enlige (15,8 %) en lidt højere forekomst af svært overvægtige end blandt samboende (14,4 %).

Etnicitet: Der ses ingen sammenhæng mellem etnicitet og forekomsten af svær overvægt.

Figur 4.6.3 Andel, svært overvægtige (BMI≥30), blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

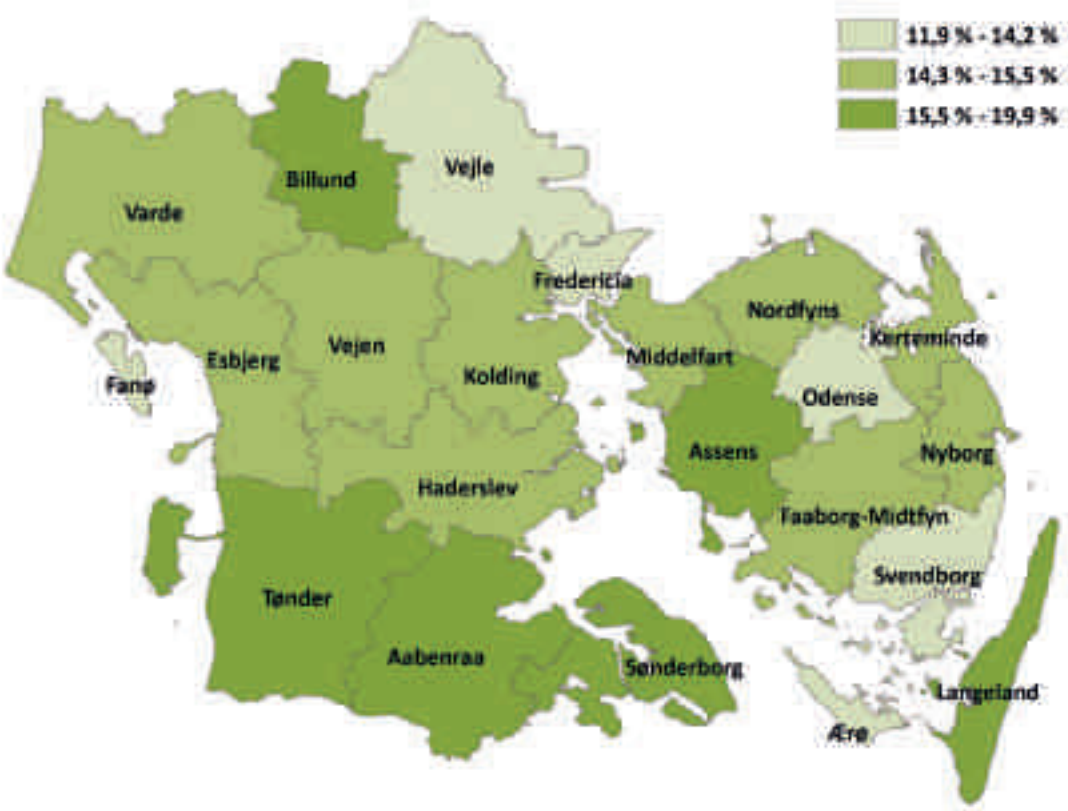
Tabel 4.6.10 Svær overvægt (BMI≥30). Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	17,0	5.600	16,8	1,18	1,15
Billund	15,9	3.300	15,9	1,08	1,04
Esbjerg	14,8	13.700	14,9	1,01	1,00
Fanø	14,4	400	13,3	0,94	1,05
Faaborg-Midtfyn	15,4	6.400	15,1	1,04	1,02
Fredericia	11,8	4.700	11,9	0,77	0,76
Haderslev	14,4	6.500	14,4	0,98	0,98
Kerteminde	15,2	2.900	15,1	1,01	1,01
Kolding	15,1	10.700	15,2	1,05	1,05
Langeland	19,7	2.300	19,9	1,39	1,35
Middelfart	14,8	4.400	14,3	0,99	1,01
Nordfyns	15,5	3.600	15,2	1,06	1,01
Nyborg	15,6	4.000	15,5	1,07	1,07
Odense	12,3	18.900	12,7	0,84	0,90
Svendborg	12,1	5.800	12,1	0,78	0,81
Sønderborg	15,5	9.500	15,5	1,05	1,03
Tønder	15,8	5.100	15,8	1,09	1,05
Varde	14,3	5.700	14,4	0,96	0,93
Vejen	14,6	4.900	14,5	0,99	0,96
Vejle	13,5	11.300	13,6	0,91	0,91
Ærø	14,3	800	13,6	0,92	0,94
Aabenraa	16,1	7.700	16,1	1,10	1,09
Region Syddanmark	14,4	138.000		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.6.4 Andel, svært overvægtige (BMI≥30), i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Langeland Kommune (19,9 %) og Assens Kommune (16,8 %) er de kommuner med de største andele af svært overvægtige, mens Fredericia Kommune (11,9 %), Svendborg Kommune (12,1 %) og Odense Kommune (12,7 %) er de kommuner med de mindste andele af svært overvægtige.

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen af svært overvægtige.

Tabel 4.6.11 Svært overvægtige, der gerne vil spise mere sundt. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	66,9				5.018
Mænd					
16-24 år	77,5		1,86	(1,05-3,27)	111
25-34 år	78,6		1,98	(1,27-3,08)	189
35-44 år	76,5		1,75	(1,24-2,46)	371
45-54 år	65,0		1		513
55-64 år	48,7		0,51	(0,39-0,68)	656
65-74 år	33,1		0,27	(0,19-0,36)	448
≥75 år	34,7		0,29	(0,19-0,44)	169
Alle mænd	60,0				2.457
Kvinder					
16-24 år	88,9		2,02	(1,04-3,89)	132
25-34 år	91,0		2,55	(1,47-4,43)	269
35-44 år	85,2		1,46	(0,97-2,19)	467
45-54 år	79,8		1		551
55-64 år	69,7		0,58	(0,42-0,81)	556
65-74 år	52,7		0,28	(0,20-0,40)	373
≥75 år	34,1		0,13	(0,09-0,20)	213
Alle kvinder	74,2				2.561
Uddannelse					
Under uddannelse	80,5				132
Ingen erhvervsuddannelse	52,1	59,0	0,53	(0,40-0,71)	956
Kort uddannelse	67,1	65,1	0,64	(0,50-0,82)	1.939
Kort videregående uddannelse	79,8	70,5	0,97	(0,70-1,33)	596
Mellemlang videregående uddannelse	77,8	72,7	1		709
Lang videregående uddannelse	72,4	69,4	0,96	(0,59-1,57)	169
Anden uddannelse	58,8	59,6	0,51	(0,35-0,73)	352
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	75,1	76,1	1		2.507
Arbejdsløse, herunder aktiverede	78,7	76,6	1,02	(0,68-1,54)	237
Førtidspensionister	66,5	66,5	0,75	(0,55-1,01)	406
Efterlønsmodtagere	51,4				240
Alderspensionister	39,8				1.127
Øvrige ikke-erhvervsaktive	74,9				171
Samlivsstatus					
Samboende	66,8	66,1	1		3.735
Enlige	67,5	69,3	1,18	(0,97-1,44)	1.170
Etnicitet					
Dansk	66,4	67,5	1		4.786
Anden vestlig	71,7		1,34	(0,86-2,09)	121
Ikke-vestlig	74,5		0,98	(0,55-1,75)	111

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: To ud af tre svært overvægtige i Region Syddanmark vil gerne spise mere sundt. Der er en mindre andel blandt mænd (60,0 %) end blandt kvinder (74,2 %), der gerne vil spise mere sundt. Endvidere er der en tendens til at andelen falder med stigende alder. Andelen er størst blandt kvinder i de yngste aldersgrupper.

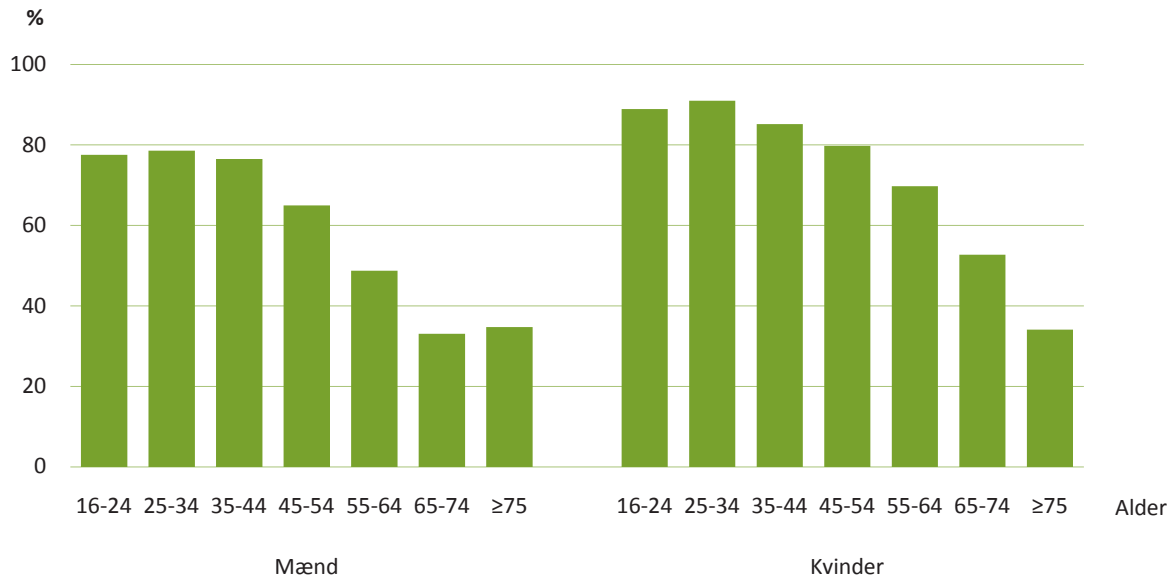
Uddannelse: Andelen af svært overvægtige, der gerne vil spise mere sundt er mindst blandt borgere uden erhvervsuddannelse (59,0 %). Desuden ses en relativt lille andel blandt dem med kort uddannelse (65,1 %).

Erhvervsmæssig stilling: Der er ikke store forskelle i forekomsten af svært overvægtige borgere, der gerne vil spise mere sundt, mellem beskæftigede, arbejdsløse og førtidspensionister.

Samlivsstatus: Der ses ingen forskel i andelen, der gerne vil spise mere sundt, mellem svært overvægtige enlige (69,3 %) og samboende (66,1 %).

Etnicitet: Der ses ikke forskel i forekomsten af svært overvægtige borgere, der gerne vil spise mere sundt, mellem de forskellige etniske grupper.

Figur 4.6.5 Andel, svært overvægtige, der gerne vil spise mere sundt, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

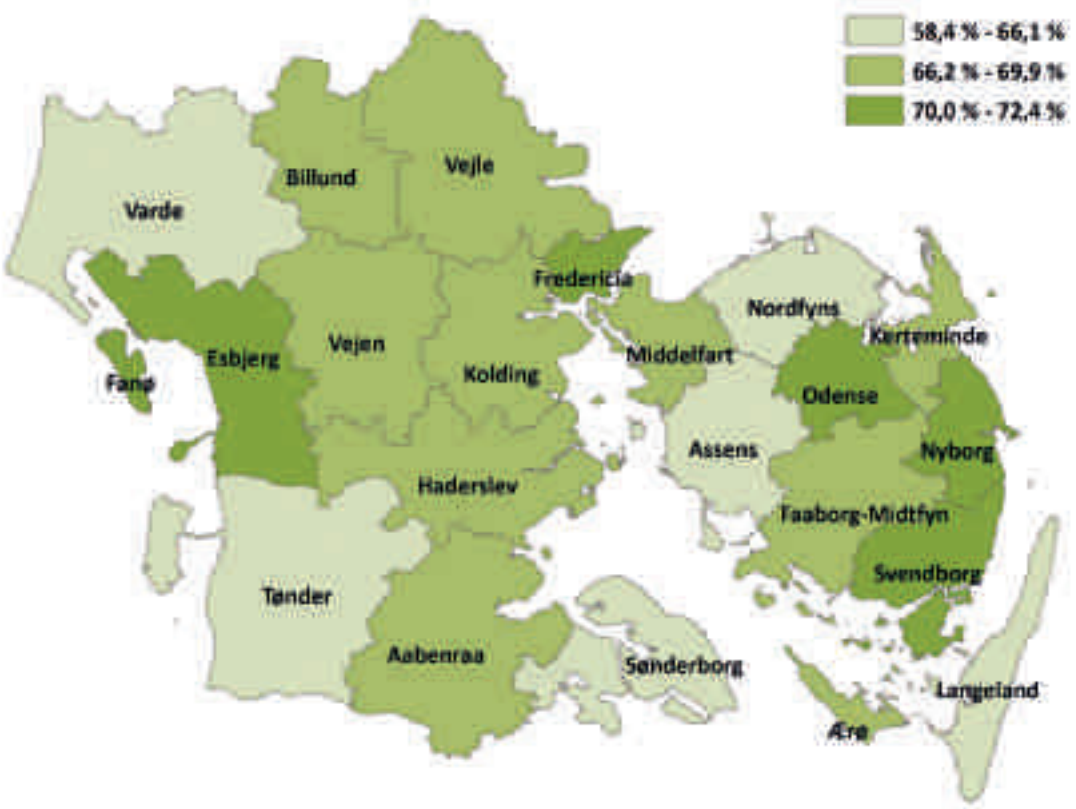
Tabel 4.6.12 Svært overvægtige, der gerne vil spise mere sundt. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	65,4	3.500	64,7	0,98	1,00
Billund	67,0	2.000	66,9	1,08	1,09
Esbjerg	70,9	9.100	71,5	1,22	1,21
Fanø	60,7	200	70,4	1,08	1,00
Faaborg-Midtfyn	60,7	3.700	66,2	0,86	0,85
Fredericia	69,7	3.100	70,8	1,15	1,13
Haderslev	67,1	4.100	68,9	1,03	1,02
Kerteminde	68,8	1.900	69,8	1,08	1,10
Kolding	69,5	7.100	68,9	1,14	1,16
Langeland	58,8	1.200	62,7	0,76	0,77
Middelfart	67,9	2.900	68,8	1,15	1,15
Nordfyns	64,8	2.200	64,6	0,89	0,90
Nyborg	69,1	2.600	70,9	1,24	1,25
Odense	70,1	12.700	70,0	1,14	1,12
Svendborg	69,3	3.800	72,4	1,29	1,28
Sønderborg	64,1	5.700	63,3	0,85	0,85
Tønder	61,3	2.900	61,3	0,78	0,81
Varde	57,7	3.100	58,4	0,65	0,66
Vejen	68,6	3.100	67,2	1,06	1,05
Vejle	68,0	7.400	66,9	1,14	1,17
Ærø	56,7	400	67,2	0,88	0,86
Aabenraa	64,9	4.700	66,9	0,89	0,87
Region Syddanmark	66,9	87.500		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.6.6 Andel, svært overvægtige, der gerne vil spise mere sundt, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Forekomsten af svært overvægtige, der gerne vil spise mere sundt er højest i Svendborg Kommune (72,4 %), Esbjerg Kommune (71,5 %), Nyborg Kommune (70,9 %) og Fredericia Kommune (70,8 %). De laveste forekomster ses i Varde Kommune (58,4 %) og Tønder Kommune (61,3 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen af svært overvægtige, der gerne vil spise mere sundt.

Tabel 4.6.13 Svært overvægtige, der gerne vil være mere fysisk aktive. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	72,2				4.975
Mænd					
16-24 år	78,8		1,58	(0,89-2,78)	112
25-34 år	83,7		2,19	(1,34-3,57)	190
35-44 år	82,5		2,00	(1,37-2,93)	373
45-54 år	70,2		1		513
55-64 år	59,2		0,62	(0,46-0,83)	653
65-74 år	49,6		0,42	(0,30-0,57)	443
≥75 år	39,4		0,28	(0,18-0,43)	161
Alle mænd	67,9				2.445
Kvinder					
16-24 år	87,8		1,57	(0,83-2,96)	132
25-34 år	92,3		2,60	(1,43-4,70)	268
35-44 år	88,5		1,68	(1,08-2,61)	469
45-54 år	82,1		1		547
55-64 år	69,2		0,49	(0,35-0,69)	550
65-74 år	54,7		0,26	(0,18-0,38)	360
≥75 år	47,3		0,20	(0,13-0,30)	204
Alle kvinder	76,8				2.530
Uddannelse					
Under uddannelse	81,9				132
Ingen erhvervsuddannelse	53,6	60,4	0,28	(0,21-0,39)	933
Kort uddannelse	73,0	70,4	0,44	(0,33-0,58)	1.940
Kort videregående uddannelse	85,6	82,2	0,80	(0,55-1,16)	593
Mellemlang videregående uddannelse	86,7	83,5	1		712
Lang videregående uddannelse	84,0	84,8	0,94	(0,51-1,73)	165
Anden uddannelse	60,8	60,8	0,27	(0,18-0,40)	347
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	80,1	80,6	1		2.502
Arbejdsløse, herunder aktiverede	81,4	79,7	0,96	(0,63-1,45)	236
Førtidspensionister	68,5	68,7	0,64	(0,47-0,88)	403
Efterlønsmodtagere	58,3				240
Alderspensionister	49,5				1.096
Øvrige ikke-erhvervsaktive	79,1				171
Samlivsstatus					
Samboende	73,6	72,9	1		3.711
Enlige	70,1	71,4	0,92	(0,75-1,11)	1.156
Etnicitet					
Dansk	72,6	73,0	1		4.745
Anden vestlig	72,7		0,99	(0,61-1,60)	119
Ikke-vestlig	64,6		0,43	(0,26-0,70)	111

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 72,2 % af de svært overvægtige borgere i Region Syddanmark vil gerne være mere fysisk aktive. Der er en mindre andel blandt mænd (67,9 %) end blandt kvinder (76,8 %). I alle aldersgrupper er der en større andel blandt kvinder end blandt mænd, der gerne vil være mere fysisk aktive. Blandt både mænd og kvinder ses den største andel blandt borgere i aldersgruppen 25-34 år.

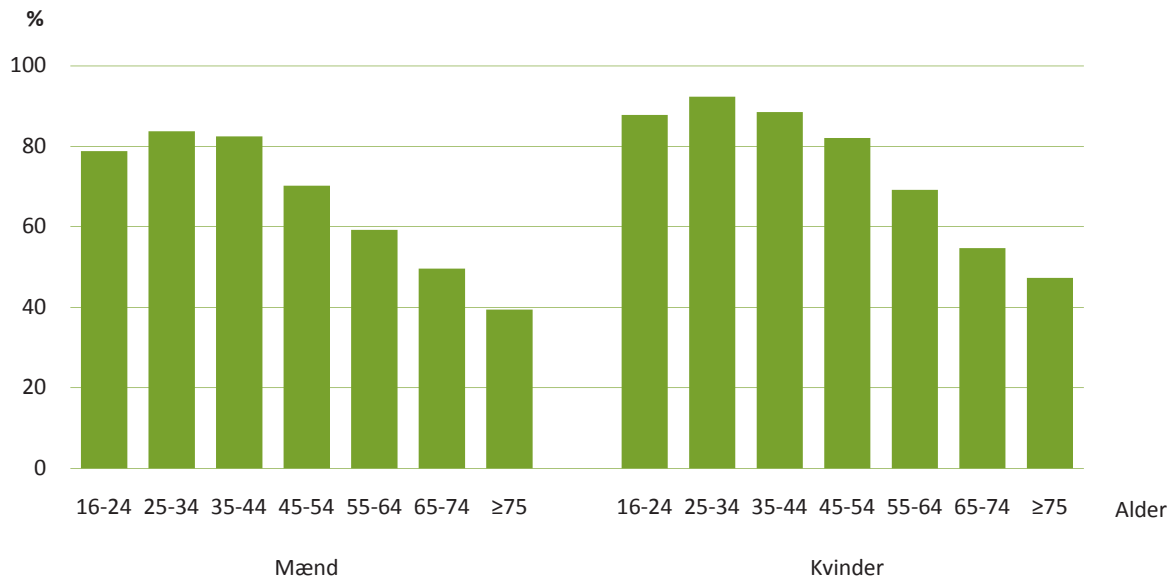
Uddannelse: Der ses en klar sammenhæng mellem uddannelsesniveau og forekomsten af svært overvægtige, der oplyser at de gerne vil være mere fysisk aktive. De laveste forekomster ses blandt dem uden erhvervsuddannelse (60,4 %) og blandt dem med en kort uddannelse (70,4 %).

Erhvervsmæssig stilling: Blandt førtidspensionister (68,7 %) ses en lavere forekomst af svært overvægtige, der gerne vil være mere fysisk aktive, end blandt beskæftigede (80,6 %) og arbejdsløse (79,7 %).

Samlivsstatus: Andelen af svært overvægtige, der gerne vil være mere fysisk aktive, er 72,9 % blandt samboende og 71,4 % blandt enlige.

Etnicitet: Forekomsten af svært overvægtige, der gerne vil være mere fysisk aktive, er lavere blandt borgere med ikke-vestlig baggrund end blandt borgere med dansk baggrund.

Figur 4.6.7 Andel, svært overvægtige, der gerne vil være mere fysisk aktive, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

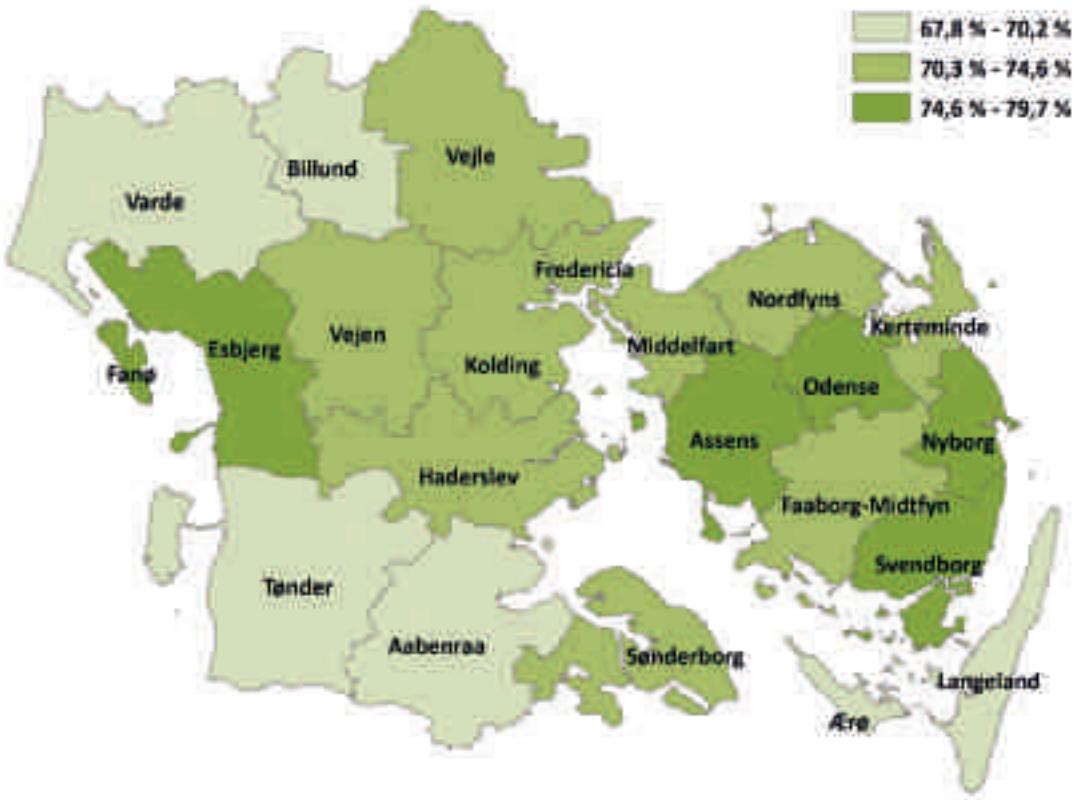
Tabel 4.6.14 Andel, svært overvægtige, der gerne vil være mere fysisk aktive. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	73,6	3.900	75,3	1,07	1,11
Billund	68,9	2.100	67,8	0,83	0,83
Esbjerg	74,3	9.500	74,7	1,06	1,05
Fanø	70,7	200	79,7	1,30	1,13
Faaborg-Midtfyn	66,4	4.000	70,5	0,86	0,84
Fredericia	72,9	3.300	72,6	0,97	0,92
Haderslev	71,4	4.400	74,6	1,07	1,05
Kerteminde	74,7	2.000	73,4	1,10	1,13
Kolding	73,7	7.500	73,8	1,03	1,08
Langeland	66,0	1.400	68,6	0,83	0,85
Middelfart	71,6	3.000	71,5	1,04	1,03
Nordfyns	69,9	2.400	71,5	0,88	0,89
Nyborg	74,2	2.800	74,6	1,20	1,22
Odense	75,0	13.600	74,6	1,12	1,10
Svendborg	77,1	4.200	77,9	1,38	1,39
Sønderborg	70,9	6.400	70,3	0,99	0,99
Tønder	69,0	3.300	69,0	0,84	0,91
Varde	70,4	3.800	69,1	0,97	1,04
Vejen	75,1	3.400	74,6	1,12	1,11
Vejle	70,6	7.700	72,2	0,96	1,01
Ærø	60,8	500	68,6	0,77	0,73
Aabenraa	69,4	5.100	68,8	0,86	0,82
Region Syddanmark	72,2	94.500		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.6.8 Andel, svært overvægtige, der gerne vil være mere fysisk aktive, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De højeste forekomster af svært overvægtige borgere, der gerne vil være mere fysisk aktive ses i Fanø Kommune (79,7 %) og Svendborg Kommune (77,9 %). De laveste forekomster ses i Billund Kommune (67,8 %), Ærø Kommune (68,6 %), Langeland Kommune (68,6 %) og Aabenraa Kommune (68,8 %)

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen af svært overvægtige borgere, der gerne vil være mere fysisk aktive.

Tabel 4.6.15 Svært overvægtige, der gerne vil tabe sig. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	57,5				5.062
Mænd					
16-24 år	57,4		1,48	(0,92-2,38)	112
25-34 år	51,7		1,17	(0,80-1,72)	190
35-44 år	56,9		1,45	(1,06-1,98)	374
45-54 år	47,7		1		517
55-64 år	42,2		0,80	(0,61-1,05)	660
65-74 år	28,5		0,44	(0,32-0,60)	459
≥75 år	22,1		0,31	(0,20-0,50)	169
Alle mænd	45,2				2.481
Kvinder					
16-24 år	84,9		1,95	(1,09-3,48)	132
25-34 år	82,5		1,64	(1,07-2,51)	269
35-44 år	81,7		1,55	(1,10-2,19)	470
45-54 år	74,2		1		553
55-64 år	71,1		0,86	(0,63-1,17)	559
65-74 år	50,8		0,36	(0,26-0,50)	379
≥75 år	28,9		0,14	(0,09-0,22)	219
Alle kvinder	70,4				2.581
Uddannelse					
Under uddannelse	65,1				133
Ingen erhvervsuddannelse	46,1	52,0	0,57	(0,43-0,74)	968
Kort uddannelse	54,9	55,2	0,61	(0,48-0,78)	1.950
Kort videregående uddannelse	71,1	60,8	0,89	(0,65-1,21)	598
Mellemlang videregående uddannelse	70,5	65,5	1		715
Lang videregående uddannelse	62,8	65,1	1,01	(0,65-1,57)	169
Anden uddannelse	54,8	56,8	0,69	(0,49-0,98)	354
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	61,2	62,6	1		2.520
Arbejdsløse, herunder aktiverede	62,1	59,9	0,87	(0,61-1,24)	237
Førtidspensionister	69,1	69,5	1,45	(1,09-1,92)	411
Efterlønsmodtagere	56,0				242
Alderspensionister	35,0				1.146
Øvrige ikke-erhvervsaktive	73,1				172
Samlivsstatus					
Samboende	58,6	58,4	1		3.767
Enlige	56,2	58,2	1,01	(0,85-1,21)	1.177
Etnicitet					
Dansk	56,9	57,8	1		4.827
Anden vestlig	56,5		1,04	(0,67-1,62)	122
Ikke-vestlig	72,2		1,47	(0,91-2,39)	113

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 57,5 % af de svært overvægtige i Region Syddanmark vil gerne tabe sig. Der ses en markant kønsforskel i denne andel, idet det gælder for 45,2 % blandt mænd og 70,4 % blandt kvinder. I alle aldersgrupper er andelen større blandt kvinder end blandt mænd. Andelen er størst i de yngste aldersgrupper og aftager med stigende alder.

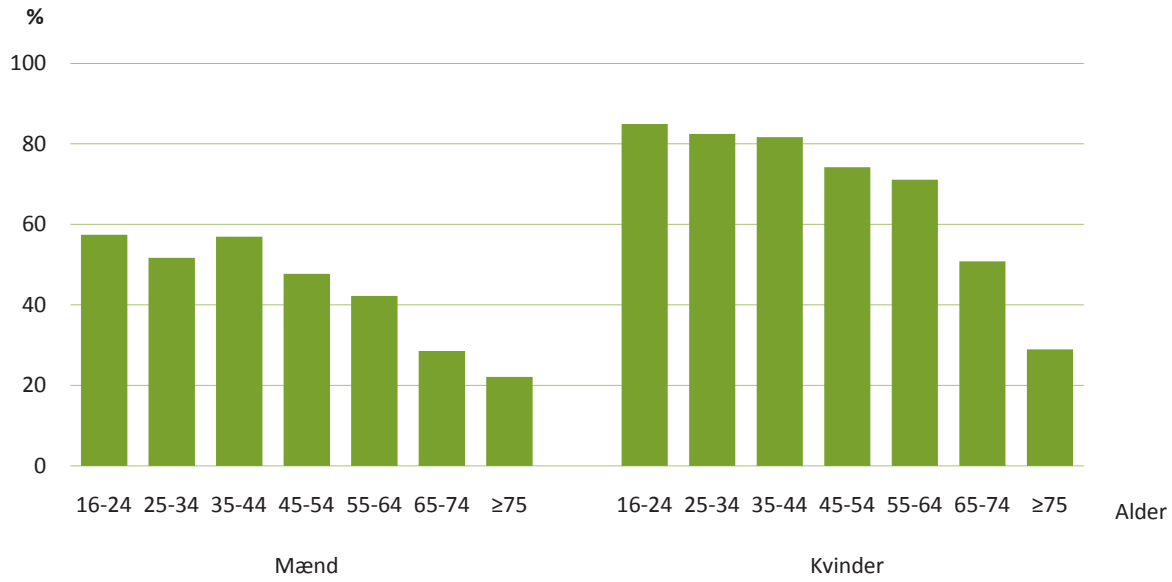
Uddannelse: Der ses en klar sammenhæng mellem uddannelsesniveau og andelen svært overvægtige, der gerne vil tabe sig. Således vil 52,0 % blandt dem uden erhvervsuddannelse og 55,2 % blandt dem med en kort uddannelse gerne tabe sig, mens det gælder for omtrent 65 % blandt dem med en mellemlang eller en lang videregående uddannelse.

Erhvervsmæssig stilling: Andelen svært overvægtige, der gerne vil tabe sig, er stor blandt førtidspensionister (69,5 %). Blandt beskæftigede er andelen 62,6 % og blandt arbejdsløse er andelen 59,9 %.

Samlivsstatus: Der ses ingen forskel i forekomsten af svært overvægtige mellem samboende (58,4 %) og enlige (58,2 %), der gerne vil tabe sig.

Etnicitet: Der ses ingen systematiske forskelle i andelen, der gerne vil tabe sig, mellem de forskellige etniske grupper.

Figur 4.6.9 Andel, svært overvægtige, der gerne vil tabe sig, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

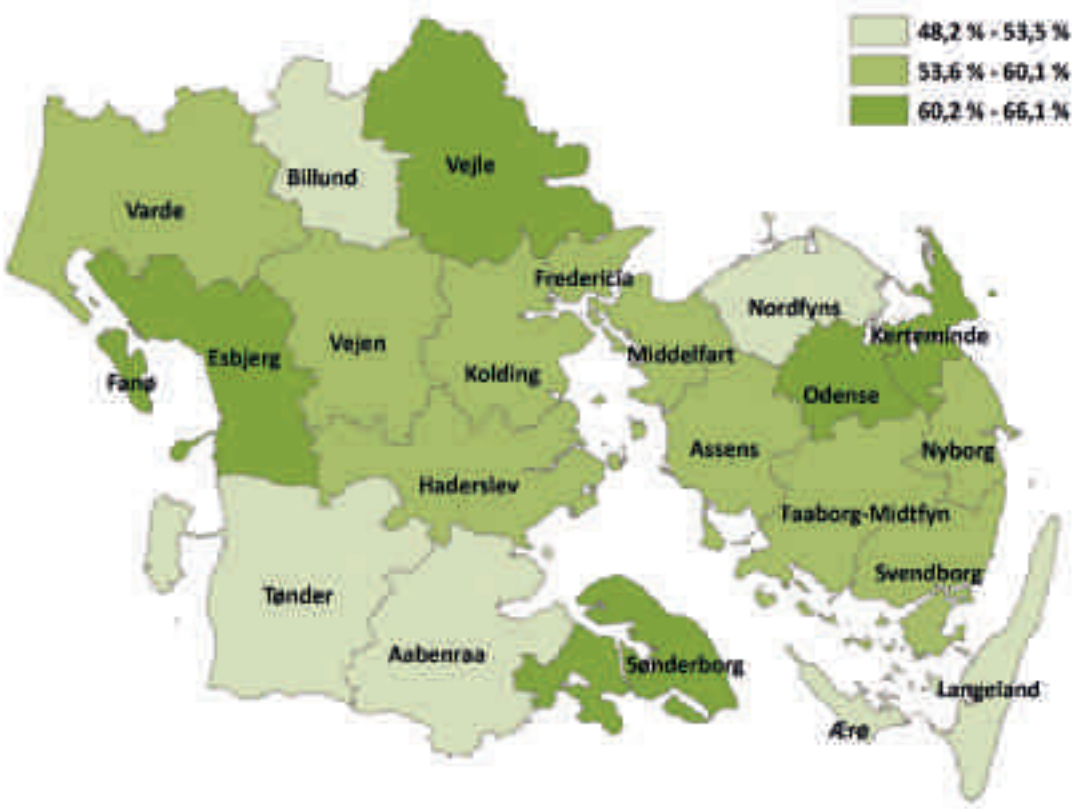
Tabel 4.6.16 Svært overvægtige, der gerne vil tabe sig. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	59,1	3.100	54,6	1,09	1,11
Billund	50,7	1.500	48,2	0,75	0,74
Esbjerg	64,6	8.300	66,1	1,44	1,42
Fanø	56,0	200	60,2	1,28	1,18
Faaborg-Midtfyn	50,2	3.000	53,9	0,80	0,80
Fredericia	56,8	2.500	57,2	0,90	0,88
Haderslev	57,0	3.500	58,4	1,03	1,02
Kerteminde	60,2	1.600	60,9	1,12	1,14
Kolding	56,3	5.700	58,4	1,01	1,02
Langeland	51,1	1.100	52,4	0,89	0,90
Middelfart	56,4	2.400	53,6	1,05	1,05
Nordfyns	49,0	1.700	50,2	0,71	0,72
Nyborg	56,0	2.100	59,1	1,08	1,08
Odense	61,6	11.200	60,8	1,18	1,18
Svendborg	54,4	3.000	56,7	1,03	1,05
Sønderborg	61,5	5.500	61,1	1,26	1,27
Tønder	51,6	2.500	51,8	0,81	0,84
Varde	58,7	3.200	58,3	1,17	1,21
Vejen	58,1	2.600	56,7	1,01	1,00
Vejle	59,4	6.400	60,4	1,10	1,12
Ærø	48,0	400	49,1	0,87	0,85
Aabenraa	49,7	3.600	50,6	0,77	0,77
Region Syddanmark	57,5	75.200		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 4.6.10 Andel, svært overvægtige, der gerne vil tabe sig, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Forekomsten af svært overvægtige, der gerne vil tabe sig, er højere i Esbjerg Kommune (66,1 %) end i de øvrige kommuner. Sønderborg Kommune (61,1 %) har den næsthøjeste forekomst. De laveste forekomster ses i Billund Kommune (48,2 %), Ærø Kommune (49,1 %) og Nordfyns Kommune (50,2 %).

Yderligere justering for uddannelse ændrer ikke på det overordnede billede.

4.7 Ophobning af risikofaktorer

Livsstilsrelaterede risikofaktorer som usundt kostmønster, rygning, alkohol, stillesiddende fritidsaktivitet og svær overvægt har hver for sig betydning for sundheden. Udover påvirkningen fra den enkelte risikofaktor, har samspillet mellem risikofaktorerne også en betydning. Således er det vist, at jo flere risikofaktorer en person har, desto større er risikoen for at få hjerte-kar-sygdom, kræft og at dø for tidligt (1,2).

Der ses ofte en ophobning af risikofaktorer i visse befolkningsgrupper. Risikofaktorerne hænger dermed ikke blot sammen med forhold som alder, køn og uddannelse, men er også koblet til hinanden (3).

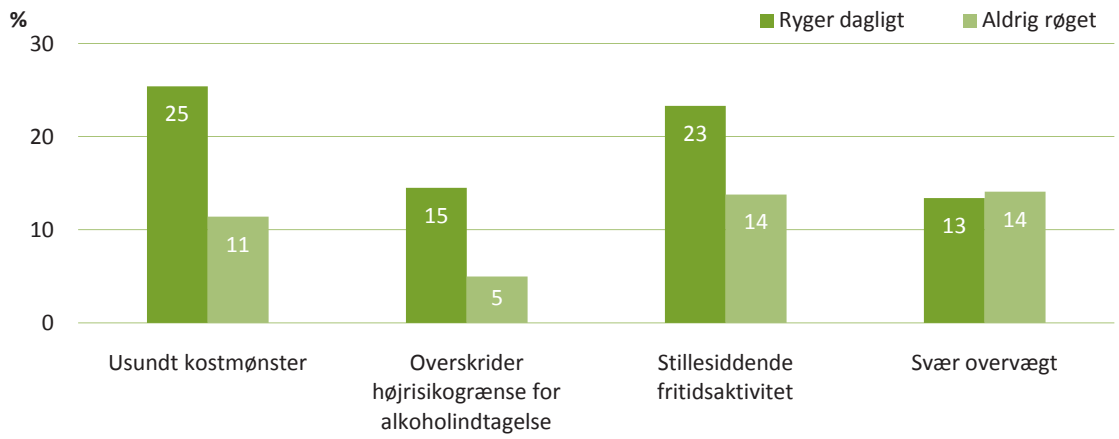
Årsager til sygdom er komplekse, og ofte vil der være flere risikofaktorer til stede for at udløse en sygdom eller andre helbredsrelaterede problemer. Ved vurdering af de helbredsmæssige konsekvenser af usundt kostmønster, rygning, alkohol, stillesiddende fritidsaktivitet og svær overvægt er det derfor vigtigt ikke kun at betragte dem hver for sig, men også at se på ophobninger af risikofaktorer hos udvalgte befolkningsgrupper. En dansk undersøgelse har vist, at personer, der er storrygere, har højt alkoholforbrug og er stillesiddende, har næsten syv gange højere dødelighed end personer, der ikke ryger, drikker moderat og er fysisk aktive (4).

I det følgende vil relevante sammenhænge mellem risikofaktorerne blive præsenteret. Derefter beskrives ophobning af risikofaktorer i forskellige køns-, alders- og uddannelsesgrupper. Til sidst ses på sammenhængen mellem antallet af risikofaktorer og helbred samt sygelighed.

Sammenhæng mellem risikofaktorerne

Andelen af borgere med et usundt kostmønster er større blandt borgere, der ryger dagligt end blandt borgere, der aldrig har røget (figur 4.7.1). Tillige ses en større andel blandt dagligrygere end aldrigrygere, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse og har stillesiddende fritidsaktivitet. Der er ingen betydelig forskel i andelen af svært overvægtige blandt dagligrygere og aldrigrygere.

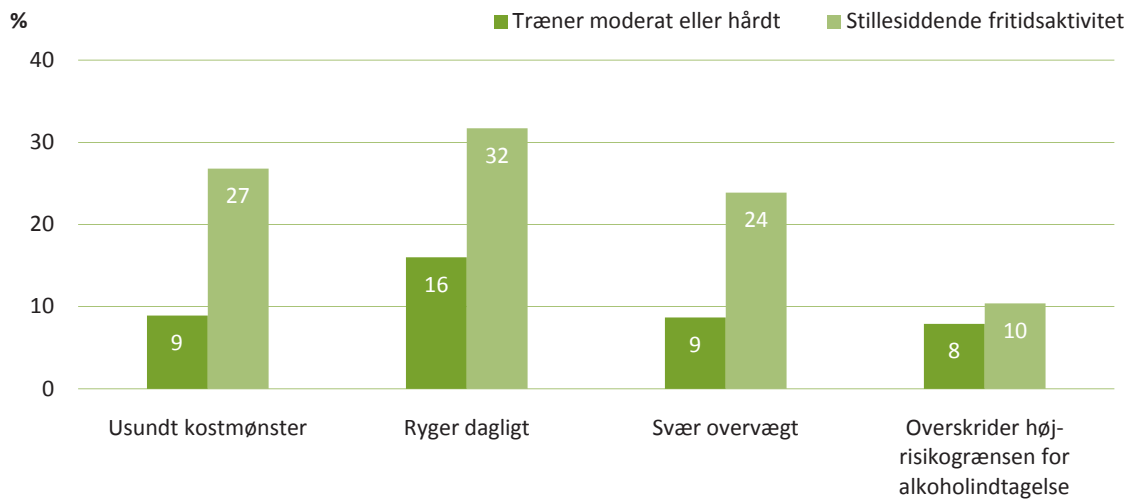
Figur 4.7.1 Forekomsten af en række risikofaktorer blandt borgere opdelt på rygestatus. Køns- og aldersjusteret procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Borgere, der træner moderat eller hårdt i fritiden, har generelt sundere kostvaner end borgere, der har stillesiddende fritidsaktiviteter (figur 4.7.2). Endvidere er der procentvis færre rygere og procentvis færre svært overvægtige blandt de borgere, der træner moderat eller hårdt i fritiden end blandt borgere med stillesiddende fritidsaktivitet. Der er til gengæld ikke stor forskel i andelen, der overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse blandt borgere, der træner moderat eller hårdt i fritiden og borgere med stillesiddende fritidsaktiviteter.

Figur 4.7.2 Forekomsten af en række risikofaktorer blandt borgere opdelt på fysisk aktivitet i fritiden. Køns- og aldersjusteret procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Ophobning

I det følgende beskrives et mål for ophobning af risikofaktorerne. Scoren er beregnet ved at summere antallet af borgerens risikofaktorer. Til beregning af scoren er følgende risikofaktorer valgt:

- Har usundt kostmønster - defineret via en samlet kostscore
- Ryger dagligt
- Overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse
- Har stillesiddende fritidsaktivitet
- Er svært overvægtig

Andre faktorer har også betydning for helbredet, men scoren er et simpelt mål, og kan bruges til at illustrere ophobningen af risikofaktorer.

For hver risikofaktor gives værdien 1, og en score på 5 betyder således, at borgeren har et usundt kostmønster, ryger dagligt, overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, har stillesiddende fritidsaktivitet og er svært overvægtig. Omvendt betyder en score på nul, at borgeren ikke har et usundt kostmønster, ikke ryger dagligt, ikke overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, ikke har stillesiddende fritidsaktivitet og ikke er svært overvægtig. Hver af de fem risikofaktorer øger risikoen for udvikling af sygdom. Jo flere risikofaktorer, desto større vil risikoen være for at udvikle sygdomme.

Blandt mænd har 45,9 % ingen risikofaktorer, og 31,7 % har én risikofaktor. Blandt kvinder har 54,5 % ingen risikofaktorer og 31,0 % har én risikofaktor (tabel 4.7.1). Der er generelt en større ophobning af risikofaktorer blandt mænd end blandt kvinder. Blandt mænd er det således 6,8 %, der har 3-5 risikofaktorer, mens det kun er 3,3 % blandt kvinder. Der er kun mindre forskelle i antallet af risikofaktorer mellem de forskellige aldersgrupper.

Tabel 4.7.1 Antal risikofaktorer blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

	16-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	≥75 år	Alle
Mænd								
0	43,3	48,2	49,1	45,0	43,7	46,1	44,2	45,9
1	33,1	30,7	30,0	30,5	32,9	33,3	34,4	31,7
2	18,1	14,4	14,8	15,8	15,9	14,7	15,9	15,6
3	4,3	5,2	5,0	7,1	5,9	4,7	4,9	5,4
4	1,2	1,5	1,1	1,6	1,4	1,2	0,6	1,3
5	0,0	0,0	0,1	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kvinder								
0	56,5	56,4	55,0	53,5	54,4	55,3	46,2	54,5
1	29,3	29,5	31,1	30,5	32,2	32,3	33,7	31,0
2	10,1	10,1	11,5	12,4	10,4	10,3	14,6	11,2
3	3,3	3,3	2,0	3,1	2,6	2,1	5,4	2,9
4	0,7	0,7	0,4	0,4	0,3	0,1	0,2	0,4
5	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der er en stærk sammenhæng mellem antal risikofaktorer og uddannelsesniveau, idet andelen, der ikke har nogen risikofaktorer, stiger med stigende uddannelsesniveau (tabel 4.7.2). Andelen, der ikke har nogen risikofaktorer, er 31,6 % blandt borgere uden erhvervsuddannelse, 47,5 % blandt dem med en kort uddannelse og 67,0 % blandt dem med en lang videregående uddannelse. Andelen, der har 3-5 risikofaktorer, er mindst blandt dem med en lang videregående uddannelse (2,0 %).

Tabel 4.7.2 Antal risikofaktorer opdelt på uddannelsesgrupper blandt borgere på 25 år eller derover. Køns- og aldersjusteret procent

Antal risikofaktorer	Ingen erhvervs-uddannelse	Kort uddannelse	Kort videregående uddannelse	Mellemlang videregående uddannelse	Lang videregående uddannelse
0	31,6	47,5	51,6	60,6	67,0
1	34,1	32,5	32,7	27,8	23,9
2	22,7	14,6	11,3	8,8	7,2
3-5	11,6	5,4	4,4	2,7	2,0
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Tabel 4.7.3 viser andelen, der har 3-5 risikofaktorer i kommunerne i Region Syddanmark. De største andele ses i Fredericia Kommune (7,1 %), Langeland Kommune (6,7 %), Ærø Kommune (6,4 %) og Odense Kommune (6,3 %). De mindste andele ses i Vejen Kommune (3,4 %) og Vejle Kommune (3,7 %).

Der er en sammenhæng mellem antallet af risikofaktorer og flere sundhedsindikatorer. Det ses, at jo flere risikofaktorer, desto mindre andel har et fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred (figur 4.7.3). Således er der 91,3 %, der har et fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred, blandt borgere, der ikke har nogen risikofaktorer, mens det er 61,8 % blandt borgere der har 3-5 risikofaktorer.

Tabel 4.7.3 Andel, der har 3-5 risikofaktorer, i kommunerne. Køns- og aldersjusteret procent

Kommune	Procent
Assens	5,0
Billund	4,2
Esbjerg	5,5
Fanø	4,9
Faaborg-Midtfyn	5,6
Fredericia	7,1
Haderslev	4,3
Kerteminde	5,6
Kolding	4,6
Langeland	6,7
Middelfart	4,5
Nordfyns	5,6
Nyborg	5,3
Odense	6,3
Svendborg	4,1
Sønderborg	4,4
Tønder	5,0
Varde	4,1
Vejen	3,4
Vejle	3,7
Ærø	6,4
Aabenraa	5,9
Region Syddanmark	5,1

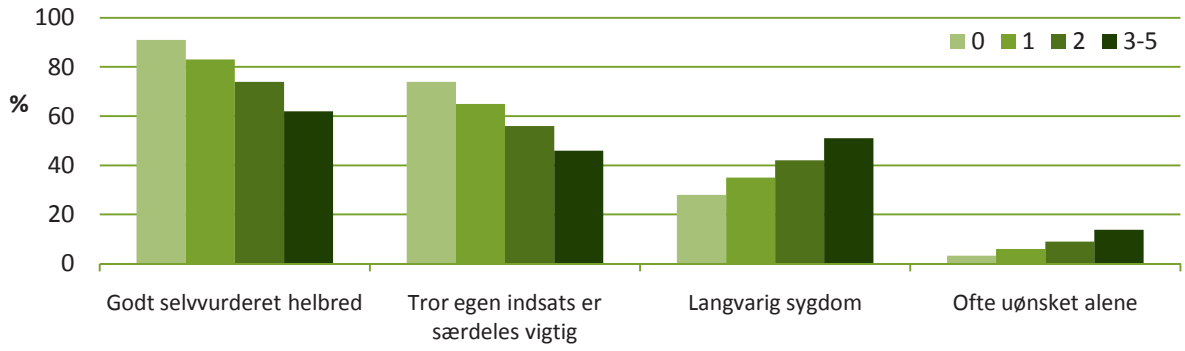
Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Troen på, at egen indsats har en betydning for helbredet, er en vigtig forudsætning for, at sundhedsfagligt personale kan motivere befolkningen til selv at ændre på deres sundhedsadfærd. Blandt borgere, der ingen risikofaktorer har, mener 74,3 %, at egen indsats er særdeles vigtig for at bevare et godt helbred (figur 4.7.3). Til sammenligning er det kun 45,7 % blandt borgere, der har 3-5 risikofaktorer.

I forhold til langvarig sygdom stiger andelen, der har en langvarig sygdom, fra 28,3 % blandt borgere, der ikke har nogen risikofaktorer, til 50,6 % blandt borgere der har 3-5 risikofaktorer (figur 4.7.3).

Der ses en sammenhæng mellem antal risikofaktorer og andelen, der ofte er uønsket alene, selvom de har mest lyst til at være sammen med andre (figur 4.7.3). I alt angiver 3,2 % af de borgere, der ikke har nogen risikofaktorer, at de ofte er uønsket alene, mens det er 13,8 % blandt borgere, der har 3-5 risikofaktorer.

Figur 4.7.3 Udvalgte indikatorer opdelt på antal risikofaktorer. Køns- og aldersjusteret procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Referencer

1. van Dam RM, Li T, Spiegelman D, Franco OH & Hu FB. Combined impact of lifestyle factors on mortality: prospective cohort study in US women. BMJ 337, a1440 (2008).

2. Khaw KT, Wareham N,Bingham S, Welch A, Luben R, Day N. Combined impact of health behaviours and mortality in men and women: the EPIC-Norfolk prospective population study. PLoS. Med. 5, e12 (2008).

3. Iversen L, Kristensen TS, Holstein B & Due P. Medicinsk Sociologi - samfund, sundhed og sygdom. Munksgaard, København (2002).

4. Juel K, Sørensen J & Brønnum-Hansen H. Risikofaktorer og folkesundhed i Danmark. København, Statens Institut for Folkesundhed. (2006).

5. Kontakt til egen læge

5. Kontakt til egen læge

I Region Syddanmark har 78,7 % af alle borgerne været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder. Borgernes lægebesøg giver, udover fx diagnosticering og receptudskrivning, de praktiserende læger en god mulighed for at diskutere og rådgive om sundhedsadfærd med deres patienter. Mange kroniske sygdomme kan forebygges ved, at man ændrer sundhedsadfærd. Det at have god sundhedsadfærd er således en vigtig del af såvel forebyggelse som behandling af kroniske sygdomme. Fx kan en person via god sundhedsadfærd påvirke sin risiko for at få type-2-diabetes, hjerte-kar-sygdomme, KOL og kræft. Ca. 50-60 % af alle hospitalsindlæggelser kan forebygges ved ændring af borgernes sundhedsadfærd (1). Den praktiserende læges rådgivning kan således indgå i det forebyggende arbejde i forhold til både raske borgere og patienter med kronisk lidelser.

Det er ikke alene borgere med et dårligt eller meget dårligt selvvurderet helbred, som opsøger egen læge. Således har 75,8 % af borgere med et fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder, mens det er 93,1 % blandt borgere, der vurderer eget helbred som mindre godt eller dårligt.

I tabel 5.1 fremgår, hvilke råd de borgere, der har besøgt egen læge inden for de seneste 12 måneder, har fået. Tabellen er opdelt i køn og aldersgrupper. Det fremgår af tabel 5.1, at mænd hyppigst får råd om mere motion (18,8 %) og at tage den med ro (17,2 %). For kvinder ses, at de hyppigst får råd om at tage den med ro (21,8 %) og få mere motion (15,7 %).

Tabel 5.1 Andel, der har modtaget råd fra egen læge, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper, der har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder. Procent og estimeret antal borgere

	16-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	≥75 år	Alle	Estimeret antal borgere
Mænd									
Rygestop	7,1	7,7	10,9	14,7	16,8	13,5	8,0	11,8	36.100
Vægttab	3,6	5,3	14,5	18,8	19,9	19,5	9,3	13,8	42.600
Vægtøgning	3,4	2,6	1,3	1,7	1,1	1,2	5,1	2,1	6.200
Mere motion	12,7	13,6	19,9	22,6	22,8	20,0	16,3	18,8	57.900
Nedsæt alkoholforbrug	1,0	2,0	2,5	6,0	4,7	3,2	1,2	3,2	9.800
Ændre kostvaner	5,6	7,8	12,2	15,5	14,9	12,1	6,0	11,3	34.600
Tage den med ro	14,4	14,4	20,4	22,1	17,3	11,7	18,0	17,2	53.200
Kvinder									
Rygestop	6,9	7,7	7,3	11,2	11,5	8,0	4,4	8,5	29.700
Vægttab	5,6	10,1	9,7	12,0	14,7	12,7	6,8	10,4	36.800
Vægtøgning	3,6	1,3	1,0	2,5	2,1	2,2	5,0	2,3	8.000
Mere motion	14,4	16,0	15,5	17,5	17,5	14,8	11,5	15,7	55.000
Nedsæt alkoholforbrug	0,6	0,3	0,2	1,4	1,2	0,7	0,8	0,7	2.500
Ændre kostvaner	8,4	8,5	8,7	10,5	12,8	9,9	4,2	9,4	32.600
Tage den med ro	19,8	26,2	25,5	24,7	19,0	13,1	19,4	21,8	77.700

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I Region Syddanmark er der 22,1 %, der ryger dagligt, 8,5 % overskrider Sundhedsstyrelsens højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, 14,5 % har et usundt kostmønster og 16,4 % har stillesiddende fritidsaktivitet. I tabel 5.2 ses andelen, der har modtaget råd fra egen læge, blandt mænd og kvinder der har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder og har uhensigtsmæssig sundhedsadfærd eller er svært overvægtige.

Den største forskel mellem mænd og kvinder kan ses i andelen, der har modtaget råd om at nedsætte deres alkoholforbrug. Blandt borgere der overskrider Sundhedsstyrelses højrisikogrænse i forbindelse med alkoholindtagelse, er andelen, der har modtaget råd om at nedsætte deres alkoholforbrug, markant større blandt mænd (15,0 %) end blandt kvinder (4,6 %).

Tabel 5.2 Andel, der har modtaget råd fra egen læge, blandt mænd og kvinder, der har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder og har uhensigtsmæssig sundhedsadfærd eller er svært overvægtig. Procent

	Modtaget råd om	Procent
Mænd		
Dagligrygere	Rygestop	40,0
Overskrider højrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse	Alkoholadfærd	15,0
Usundt kostmønster	Kostvaner	11,4
Stillesiddende fritidsaktivitet	Motion	27,6
Svær overvægt	Kostvaner	29,8
Svær overvægt	Motion	37,0
Svær overvægt	Vægttab	48,6
Kvinder		
Dagligrygere	Rygestop	35,5
Overskrider højrisikogrænsen i forbindelse med alkoholindtagelse	Alkoholadfærd	4,6
Usundt kostmønster	Kostvaner	11,4
Stillesiddende fritidsaktivitet	Motion	23,9
Svær overvægt	Kostvaner	28,9
Svær overvægt	Motion	35,2
Svær overvægt	Vægttab	41,1

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I den følgende opslagstabel gives en mere detaljeret beskrivelse af andelen, der har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder.

Referencer

1. Glümer C, Hilding-Nørkjær H, Jensen HN, Jørgensen T, Andreasen AH, Ladelund S. Sundhedsprofil for region og kommuner 2008. 2008. Glostrup, Region Hovedstaden.

Tabel 5.3 Været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	78,7				35.676
Mænd					
16-24 år	68,1		0,92	(0,79-1,07)	1.738
25-34 år	67,1		0,88	(0,76-1,03)	1.372
35-44 år	65,9		0,84	(0,73-0,95)	2.574
45-54 år	69,8		1		3.113
55-64 år	77,2		1,47	(1,29-1,67)	3.550
65-74 år	84,2		2,30	(1,98-2,69)	2.720
≥75 år	90,4		4,08	(3,27-5,09)	1.522
Alle mænd	73,0				16.589
Kvinder					
16-24 år	87,3		1,77	(1,46-2,14)	1.941
25-34 år	87,9		1,87	(1,55-2,26)	1.810
35-44 år	82,5		1,22	(1,06-1,40)	3.162
45-54 år	79,5		1		3.639
55-64 år	80,8		1,09	(0,95-1,25)	3.704
65-74 år	85,9		1,57	(1,34-1,84)	2.825
≥75 år	90,8		2,56	(2,08-3,15)	2.006
Alle kvinder	84,3				19.087
Uddannelse					
Under uddannelse	78,7				2.391
Ingen erhvervsuddannelse	82,6	81,1	0,98	(0,86-1,11)	5.084
Kort uddannelse	77,0	78,8	0,94	(0,85-1,03)	12.675
Kort videregående uddannelse	79,0	79,7	0,95	(0,84-1,08)	3.666
Mellemlang videregående uddannelse	80,4	80,1	1		6.090
Lang videregående uddannelse	71,1	75,5	0,70	(0,60-0,81)	1.973
Anden uddannelse	78,6	78,2	0,88	(0,76-1,02)	2.566
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	73,5	73,5	1		18.107
Arbejdsløse, herunder aktiverede	80,1	81,7	1,56	(1,27-1,92)	1.148
Førtidspensionister	91,0	90,4	3,60	(2,90-4,47)	1.603
Efterlønsmodtagere	79,7				1.425
Alderspensionister	87,7				8.460
Øvrige ikke-erhvervsaktive	85,2				945
Samlivsstatus					
Samboende	78,6	79,0	1		25.570
Enlige	78,5	78,6	0,95	(0,88-1,03)	9.208
Etnicitet					
Dansk	78,8	78,8	1		33.817
Anden vestlig	73,1	73,9	0,72	(0,60-0,87)	927
Ikke-vestlig	81,4	83,8	1,32	(1,08-1,61)	932

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: Næsten otte ud af ti borgere i Region Syddanmark har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder. Andelen er større blandt kvinder (84,3 %) end blandt mænd (73,0 %). Dette gælder for alle aldersgrupper. De største andele ses blandt mænd og kvinder i aldersgruppen 75 år eller derover.

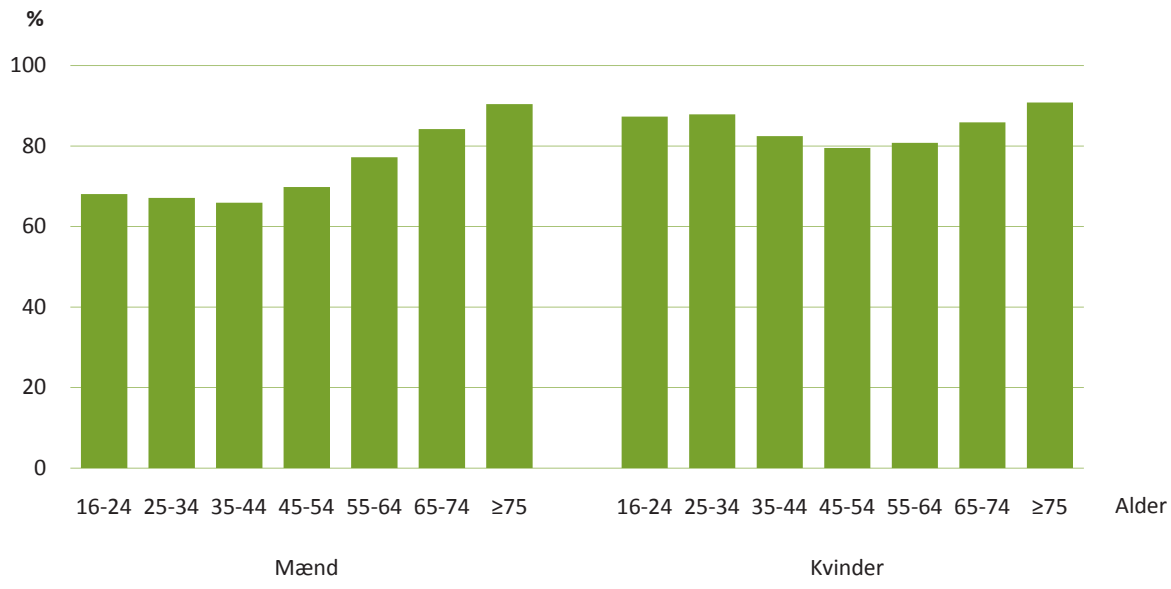
Uddannelse: Der er relativt små forskelle i andelen, der har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder, i forhold til uddannelsesniveau. Med undtagelse af borgere med en lang videregående uddannelse (75,5 %) varierer andelen mellem 78,2 % og 81,1 %.

Erhvervsmæssig stilling: Forekomsten af borgere, der har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder, er højest blandt førtidspensionister (90,4 %), derefter følger de arbejdsløse (81,7 %) og den laveste forekomst er blandt beskæftigede (73,5 %).

Samlivsstatus: Der er ikke forskel mellem samlivsgrupperne med hensyn til andelen, der har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder. Blandt samboende har 79,0 % været ved egen læge, mens det gælder for 78,6 % af de enlige.

Etnicitet: Den største andel, der har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder, ses blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (83,8 %). Den mindste andel ses blandt borgere med anden vestlig baggrund (73,9 %). Blandt borgere med dansk baggrund er andelen 78,8 %.

Figur 5.1 Andel, der har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

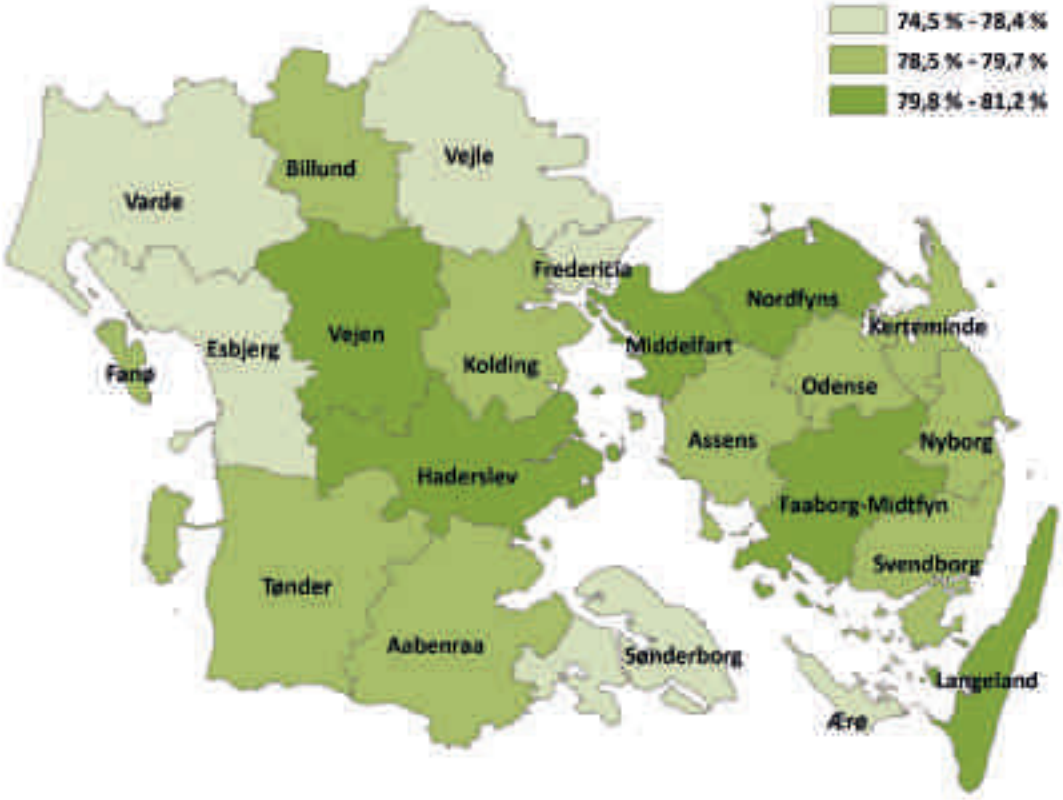
Tabel 5.4 Været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	79,7	26.500	79,7	1,04	1,04
Billund	78,2	16.100	78,5	0,97	0,96
Esbjerg	77,7	71.900	78,1	0,94	0,94
Fanø	79,7	2.100	78,6	1,02	1,03
Faaborg-Midtfyn	80,1	33.300	79,8	1,09	1,08
Fredericia	77,6	30.900	77,8	0,94	0,94
Haderslev	80,6	36.400	80,6	1,13	1,13
Kerteminde	79,6	15.100	79,3	1,01	1,01
Kolding	78,7	55.600	79,0	1,00	1,01
Langeland	81,8	9.400	81,2	1,13	1,13
Middelfart	81,3	24.200	80,9	1,15	1,16
Nordfyns	81,1	19.000	81,2	1,16	1,15
Nyborg	78,6	20.000	78,5	0,98	0,97
Odense	79,2	121.400	79,5	1,04	1,05
Svendborg	79,4	38.000	79,4	1,03	1,03
Sønderborg	77,2	47.400	76,8	0,90	0,90
Tønder	79,4	25.400	79,5	1,03	1,03
Varde	74,2	29.500	74,5	0,77	0,77
Vejen	79,7	26.700	79,8	1,06	1,06
Vejle	77,6	64.900	77,9	0,94	0,94
Ærø	76,6	4.400	75,3	0,81	0,81
Aabenraa	78,3	37.500	78,5	0,97	0,97
Region Syddanmark	78,7	755.800		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 5.2 Andel, der har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort og Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Langeland Kommune (81,2 %), Nordfyns Kommune (81,2 %), Middelfart Kommune (80,9 %) og Haderslev Kommune (80,6 %) er de fire kommuner, hvor andelen af borgere, der har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder, er størst. Varde Kommune (74,5 %) og Ærø Kommune (75,3 %) er de to kommuner, hvor andelen er mindst.

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der har været ved egen læge inden for de seneste 12 måneder.

6. Sociale relationer

6. Sociale relationer

Sociale relationer har en central placering inden for folkesundhedsvidenskaben. Det er dokumenteret, at der er en sammenhæng mellem sociale relationer og sundhed. Personer med stærke sociale relationer har overordnet et bedre helbred, bliver i mindre grad syge og overvinder lettere sygdom end personer med svage sociale relationer. Endvidere har personer med stærke sociale relationer lavere dødelighed end personer med svage sociale relationer (1).

Årligt indtræffer 1.000-1.500 dødsfald relateret til svage sociale relationer, hvilket svarer til cirka 2 % af alle dødsfald. Mænd med svage sociale relationer dør i gennemsnit tre år for tidligt, mens kvinder med svage sociale relationer dør to år for tidligt. Personer med svage sociale relationer kan forvente færre gode leveår uden langvarig belastende sygdom end personer med stærke sociale relationer. Personer med svage sociale relationer er her defineret som personer, der sjældent eller aldrig træffer familie, eller personer, som ikke regner med at kunne få hjælp af andre i tilfælde af sygdom (2).

De sociale relationer kan beskrives ved en strukturel og en funktionel dimension. Den strukturelle dimension dækker over, hvor mange og hvilke personer man har kontakt med – dvs. den kvantitative del af sociale relationer. Den funktionelle dimension beskriver, hvorledes de sociale relationer fungerer. Altså hvilken grad af følelsesmæssig støtte, praktisk hjælp og værdsættelse en person kan modtage fra sine sociale relationer, eller de problemer og bekymringer sociale relationer giver – dvs. den kvalitative del af sociale relationer (3).

Af tabel 6.1 fremgår, hvor ofte borgerne i Region Syddanmark har kontakt med familie, venner og bekendte, som de ikke bor sammen med. En større andel blandt kvinder (41,6 %) end mænd (27,7 %) har kontakt med familie dagligt eller næsten dagligt. Der ses ingen markante kønsforskelle ved de øvrige sociale kontakter.

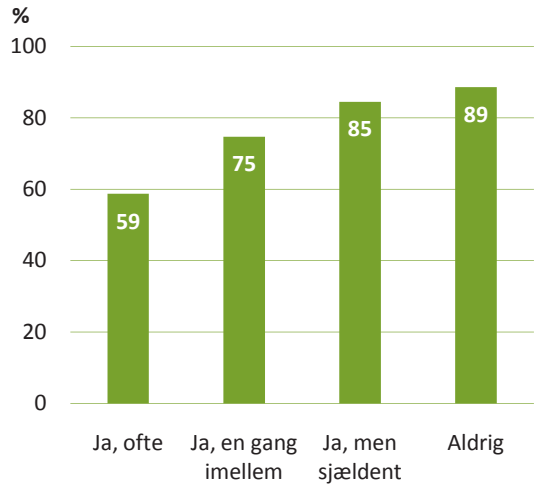
Tabel 6.1 Andel, der har kontakt med familie, venner og bekendte, som de ikke bor sammen med. Procent

	Dagligt eller næsten dagligt	1 eller 2 gange om ugen	1 eller 2 gange om måneden	Sjældnere end 1 gang om måneden	Aldrig	I alt	Antal svarpersoner
Mænd							
Familie, som du ikke bor sammen med	27,7	45,2	18,0	7,7	1,5	100,0	16.450
Venner	31,0	41,3	18,9	7,1	1,6	100,0	16.103
Kollegaer eller studiekammerater i fritiden	15,0	16,9	16,4	22,1	29,6	100,0	14.843
Naboer eller beboere i dit lokalområde	18,6	32,9	20,2	16,2	12,0	100,0	16.051
Personer, du mest kender fra internettet	7,3	9,3	7,7	12,0	63,7	100,0	15.548
Kvinder							
Familie, som du ikke bor sammen med	41,6	41,3	11,6	4,7	0,8	100,0	18.931
Venner	28,8	43,3	20,1	6,3	1,5	100,0	18.335
Kollegaer eller studiekammerater i fritiden	13,0	16,0	17,3	23,7	30,1	100,0	16.313
Naboer eller beboere i dit lokalområde	17,7	31,4	19,9	17,3	13,6	100,0	18.206
Personer, du mest kender fra internettet	5,8	8,3	7,5	11,2	67,3	100,0	17.366

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der ses en sammenhæng mellem sociale relationer og selvvurderet helbred. Det fremgår af figur 6.1, at blandt borgere, der sjældent eller aldrig er uønsket alene, er der en større andel, der har et fremragende, vældig godt eller godt selvvurderet helbred, end blandt borgere, der ofte eller en gang imellem er uønsket alene.

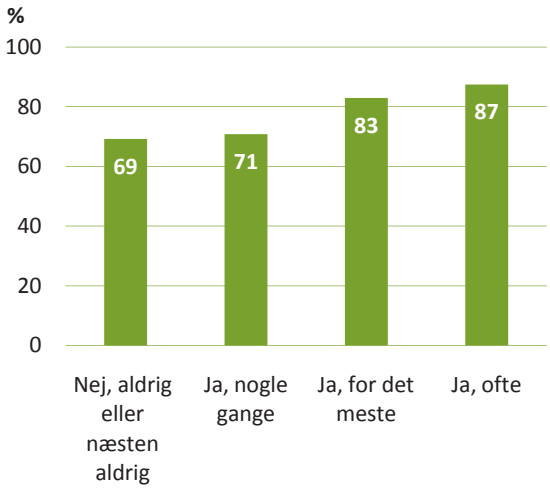
Figur 6.1 Andel, der vurderer eget helbred som fremragende, vældig godt eller godt i forhold til, hvorvidt man er uønsket alene. Aldersjusteret procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

I figur 6.2 ses den samme tendens i forhold til selvvurderet helbred, og hvorvidt man har nogen at tale med, hvis man har problemer eller brug for støtte. Der er en større andel, der har et fremragende, vældig godt og godt selvvurderet helbred, blandt borgere, der ofte eller for det meste har nogen at tale med, end blandt borgere, der nogle gange, næsten aldrig eller aldrig har nogen at tale med.

Figur 6.2 Andel, der vurderer eget helbred som fremragende, vældig godt eller godt i forhold til, hvorvidt man har nogen at tale med, hvis man har problemer. Aldersjusteret procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Referencer

1. Due P, Holstein BE. Sociale relationer og sundhed. I: Kamper-Jørgensen F, Almind G, Jensen BB, editors. Forebyggende sundhedsarbejde. København: Munksgaard, 2009: 239-248.

2. Juel K, Sørensen J, Brønnum-Hansen H. Risikofaktorer og folkesundhed i Danmark. 2006. København, Statens Institut for Folkesundhed.

3. Lund R, Due P. Sociale relationer og helbred. I: Iversen L, Kristensen TS, Holstein BE, Due P, editors. Medicinsk sociologi - samfund, sundhed og sygdom. København: Munksgaard, 2008: 87-104.

Tabel 6.2 Sjældent eller aldrig kontakt med familie. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	7,3				35.381
Mænd					
16-24 år	11,9		1,05	(0,85-1,30)	1.726
25-34 år	5,2		0,43	(0,31-0,58)	1.372
35-44 år	7,0		0,59	(0,47-0,73)	2.579
45-54 år	11,4		1		3.106
55-64 år	10,2		0,88	(0,73-1,07)	3.546
65-74 år	9,4		0,80	(0,65-0,98)	2.657
≥75 år	7,9		0,67	(0,52-0,86)	1.464
Alle mænd	9,1				16.450
Kvinder					
16-24 år	7,7		1,22	(0,95-1,56)	1.935
25-34 år	4,3		0,66	(0,48-0,92)	1.808
35-44 år	6,5		1,02	(0,80-1,30)	3.158
45-54 år	6,4		1		3.639
55-64 år	4,6		0,70	(0,54-0,89)	3.677
65-74 år	4,3		0,66	(0,50-0,87)	2.772
≥75 år	3,5		0,53	(0,39-0,73)	1.942
Alle kvinder	5,5				18.931
Uddannelse					
Under uddannelse	11,9				2.376
Ingen erhvervsuddannelse	8,9	10,8	1,84	(1,50-2,24)	5.015
Kort uddannelse	6,2	5,7	0,99	(0,84-1,16)	12.630
Kort videregående uddannelse	6,0	6,9	1,13	(0,91-1,41)	3.655
Mellemlang videregående uddannelse	5,4	5,8	1		6.077
Lang videregående uddannelse	7,7	7,6	1,25	(0,97-1,60)	1.977
Anden uddannelse	9,6	9,3	1,69	(1,34-2,13)	2.538
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	6,1	6,0	1		18.086
Arbejdsløse, herunder aktiverede	11,6	11,9	2,23	(1,72-2,88)	1.140
Førtidspensionister	13,2	14,6	2,45	(1,98-3,02)	1.590
Efterlønsmodtagere	6,2				1.424
Alderspensionister	6,1				8.260
Øvrige ikke-erhvervsaktive	10,3				937
Samlivsstatus					
Samboende	6,0	5,8	1		25.451
Enlige	10,0	10,0	1,84	(1,64-2,07)	9.099
Etnicitet					
Dansk	6,4	6,4	1		33.556
Anden vestlig	15,8	15,6	2,95	(2,37-3,67)	910
Ikke-vestlig	19,3	17,7	3,57	(2,92-4,36)	915

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 7,3 % af borgerne i Region Syddanmark angiver, at de sjældent eller aldrig har kontakt med familie, som de ikke bor sammen med. Andelen er større blandt mænd (9,1 %) end blandt kvinder (5,5 %). Blandt mænd er andelen mindst i aldersgruppen 25-34 år, mens den blandt kvinder er mindst i aldersgruppen 75 år eller derover.

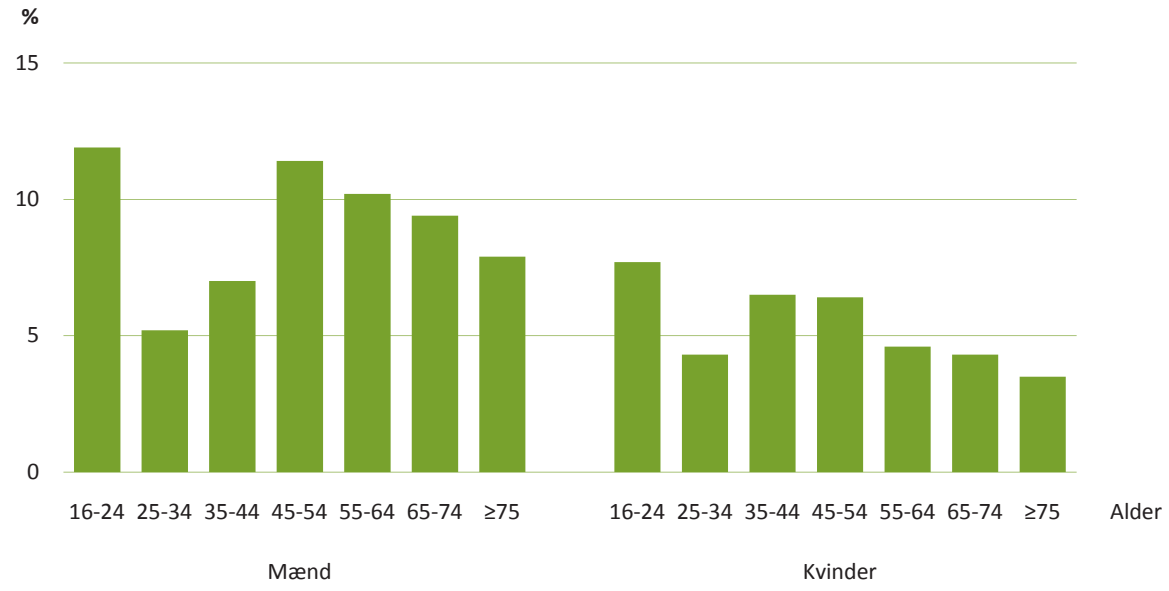
Uddannelse: Andelen, der sjældent eller aldrig har kontakt med familie, er størst blandt borgere uden erhvervsuddannelse (10,8 %) og mindst blandt borgere med en kort uddannelse (5,7 %). Blandt borgere med en lang videregående uddannelse er andelen 7,6 %. Der ses således ikke noget klart mønster i forhold til uddannelsesniveau og kontakt med familie.

Erhvervsmæssig stilling: Der ses en høj forekomst af borgere, der sjældent eller aldrig har kontakt med familie, blandt førtidspensionister (14,6 %), og en lav forekomst blandt beskæftigede (6,0 %). Blandt arbejdsløse er forekomsten 11,9 %.

Samlivsstatus: Der er en større andel af borgere, der sjældent eller aldrig har kontakt med familie, blandt enlige (10,0 %) end blandt samboende (5,8 %).

Etnicitet: Der er en relativ lav forekomst af borgere, der sjældent eller aldrig har kontakt med familie, i gruppen af borgere med dansk baggrund (6,4 %) sammenlignet med borgere med anden vestlig baggrund (15,6 %) og ikke-vestlig baggrund (17,7 %).

Figur 6.3 Andel, der sjældent eller aldrig har kontakt med familie, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

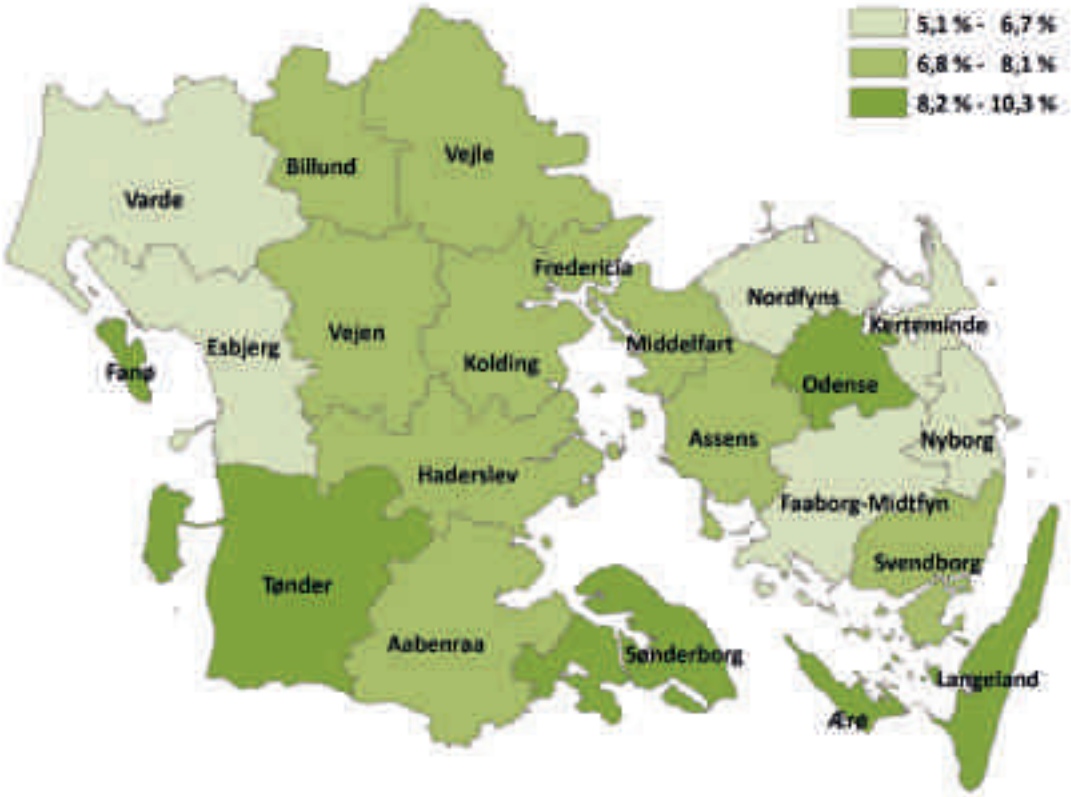
Tabel 6.3 Sjældent eller aldrig kontakt med familie. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	7,3	2.400	7,3	1,02	1,00
Billund	6,8	1.400	6,8	0,92	0,90
Esbjerg	6,0	5.500	5,9	0,82	0,83
Fanø	9,8	300	10,2	1,40	1,45
Faaborg-Midtfyn	6,3	2.600	6,3	0,83	0,83
Fredericia	7,4	3.000	7,5	1,03	1,04
Haderslev	7,5	3.400	7,4	1,02	1,03
Kerteminde	5,1	1.000	5,1	0,69	0,69
Kolding	6,8	4.800	6,8	0,87	0,87
Langeland	8,6	1.000	8,5	1,24	1,24
Middelfart	7,1	2.100	7,1	0,99	0,99
Nordfyns	6,7	1.600	6,7	0,90	0,88
Nyborg	5,2	1.300	5,2	0,70	0,70
Odense	8,1	12.400	8,2	1,10	1,10
Svendborg	8,0	3.800	7,9	1,09	1,11
Sønderborg	9,6	5.900	9,5	1,33	1,32
Tønder	9,6	3.100	9,6	1,32	1,31
Varde	6,2	2.500	6,3	0,87	0,87
Vejen	7,2	2.400	7,2	0,98	0,96
Vejle	6,9	5.800	7,0	0,95	0,95
Ærø	10,7	600	10,3	1,54	1,53
Aabenraa	6,8	3.200	6,8	0,89	0,90
Region Syddanmark	7,3	70.000		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 6.4 Andel, der sjældent eller aldrig har kontakt med familie, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De største andele af borgere, der sjældent eller aldrig har kontakt med familie, ses i Ærø Kommune, Fanø Kommune, Tønder Kommune og Sønderborg Kommune, og de mindste andele ses i Kerteminde Kommune og Nyborg Kommune.

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der sjældent eller aldrig har kontakt med familie.

Tabel 6.4 Sjældent eller aldrig kontakt med venner. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	8,3				34.438
Mænd					
16-24 år	2,7		0,20	(0,14-0,29)	1.726
25-34 år	5,3		0,41	(0,30-0,55)	1.367
35-44 år	8,1		0,65	(0,53-0,80)	2.565
45-54 år	12,0		1		3.083
55-64 år	11,4		0,94	(0,79-1,13)	3.485
65-74 år	10,1		0,83	(0,67-1,01)	2.555
≥75 år	13,3		1,13	(0,90-1,42)	1.322
Alle mænd	8,8				16.103
Kvinder					
16-24 år	2,7		0,24	(0,17-0,35)	1.933
25-34 år	4,8		0,45	(0,34-0,59)	1.792
35-44 år	7,3		0,70	(0,57-0,87)	3.124
45-54 år	10,1		1		3.579
55-64 år	9,5		0,93	(0,77-1,12)	3.592
65-74 år	7,2		0,69	(0,55-0,85)	2.611
≥75 år	14,2		1,47	(1,19-1,81)	1.704
Alle kvinder	7,9				18.335
Uddannelse					
Under uddannelse	2,4				2.370
Ingen erhvervsuddannelse	13,2	13,8	1,86	(1,57-2,21)	4.734
Kort uddannelse	8,1	8,6	1,23	(1,06-1,42)	12.427
Kort videregående uddannelse	7,9	9,2	1,25	(1,04-1,51)	3.606
Mellemlang videregående uddannelse	6,5	7,2	1		6.001
Lang videregående uddannelse	9,4	10,3	1,46	(1,17-1,83)	1.960
Anden uddannelse	11,1	12,0	1,73	(1,40-2,12)	2.454
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	7,7	8,2	1		17.873
Arbejdsløse, herunder aktiverede	9,6	11,4	1,47	(1,14-1,89)	1.134
Førtidspensionister	13,8	14,5	1,62	(1,32-1,98)	1.547
Efterlønsmodtagere	8,4				1.402
Alderspensionister	10,7				7.694
Øvrige ikke-erhvervsaktive	11,7				920
Samlivsstatus					
Samboende	8,7	8,3	1		24.829
Enlige	7,5	8,8	1,02	(0,91-1,15)	8.888
Etnicitet					
Dansk	7,9	7,9	1		32.659
Anden vestlig	14,8	15,3	2,23	(1,80-2,76)	897
Ikke-vestlig	12,6	11,8	2,09	(1,65-2,65)	882

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt 8,3 % af borgerne i Region Syddanmark har sjældent eller aldrig kontakt med venner. Andelen er lidt større blandt mænd (8,8 %) end blandt kvinder (7,9 %). For både mænd og kvinder ses den største andel i aldersgruppen 75 år eller derover.

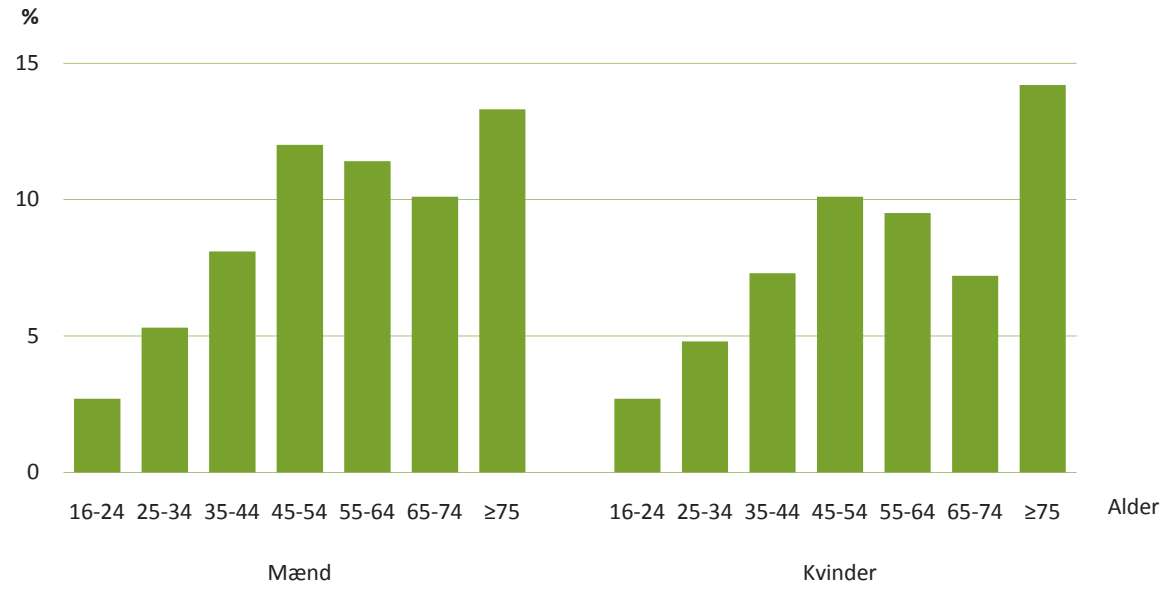
Uddannelse: Den største andel, der sjældent eller aldrig har kontakt med venner, ses blandt borgere uden erhvervsuddannelse (13,8 %), mens den mindste andel ses blandt borgere med en mellemlang videregående uddannelse (7,2 %). Blandt borgere med en lang videregående uddannelse er andelen 10,3 %.

Erhvervsmæssig stilling: Andelen, der sjældent eller aldrig har kontakt med venner, er størst blandt førtidspensionister (14,5 %) og mindst blandt beskæftigede (8,2 %). Blandt arbejdsløse er andelen 11,4 %.

Samlivsstatus: Der ses ingen forskel i andelen, der sjældent eller aldrig har kontakt med venner, mellem samboende (8,3 %) og enlige (8,8 %).

Etnicitet: Andelen, der sjældent eller aldrig har kontakt med venner, er størst blandt borgere med anden vestlig baggrund (15,3 %) og mindst blandt borgere med dansk baggrund (7,9 %). Blandt borgere med ikke-vestlig baggrund er andelen 11,8 %.

Figur 6.5 Andel, der sjældent eller aldrig har kontakt med venner, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

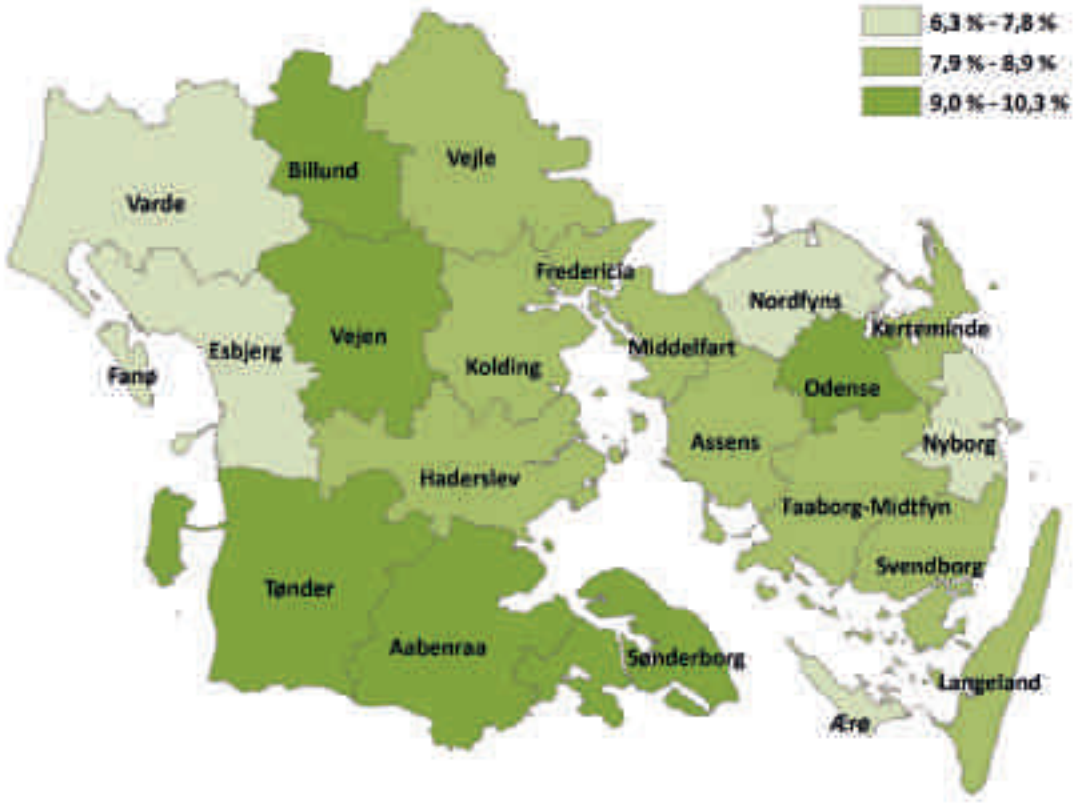
Tabel 6.5 Sjældent eller aldrig kontakt med venner. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	8,7	2.900	8,6	1,07	1,04
Billund	9,3	1.900	9,4	1,18	1,15
Esbjerg	7,1	6.600	7,2	0,88	0,89
Fanø	7,4	200	7,0	0,79	0,85
Faaborg-Midtfyn	8,4	3.500	8,3	0,96	0,96
Fredericia	8,3	3.300	8,4	1,02	1,03
Haderslev	8,6	3.900	8,6	1,06	1,06
Kerteminde	8,4	1.600	8,1	1,02	1,03
Kolding	8,3	5.900	8,5	1,04	1,03
Langeland	9,0	1.000	8,0	1,04	1,03
Middelfart	8,0	2.400	7,9	0,98	0,98
Nordfyns	7,7	1.800	7,6	0,89	0,86
Nyborg	8,0	2.000	7,8	0,95	0,96
Odense	8,3	12.700	9,0	1,10	1,13
Svendborg	8,1	3.900	8,2	0,96	0,99
Sønderborg	10,3	6.300	10,3	1,29	1,28
Tønder	9,7	3.100	9,8	1,20	1,18
Varde	6,3	2.500	6,3	0,76	0,75
Vejen	9,6	3.200	9,7	1,21	1,18
Vejle	7,7	6.500	7,9	0,96	0,95
Ærø	6,8	400	6,5	0,74	0,74
Aabenraa	9,0	4.300	9,0	1,12	1,14
Region Syddanmark	8,3	79.900		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 6.6 Andel, der sjældent eller aldrig har kontakt med venner, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De højeste forekomster af borgere, der sjældent eller aldrig har kontakt med venner, ses i Sønderborg Kommune, Tønder Kommune og Vejen Kommune, og de laveste forekomster ses i Varde Kommune og Ærø Kommune.

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der sjældent eller aldrig har kontakt med venner.

Tabel 6.6 Ofte uønsket alene. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	6,0				35.669
Mænd					
16-24 år	7,5		1,55	(1,15-2,08)	1.745
25-34 år	6,2		1,27	(0,91-1,76)	1.374
35-44 år	5,2		1,05	(0,79-1,41)	2.585
45-54 år	5,0		1		3.124
55-64 år	4,3		0,87	(0,64-1,16)	3.563
65-74 år	3,7		0,74	(0,53-1,02)	2.700
≥75 år	8,5		1,76	(1,30-2,39)	1.498
Alle mænd	5,5				16.589
Kvinder					
16-24 år	10,0		2,05	(1,57-2,67)	1.943
25-34 år	6,0		1,19	(0,88-1,60)	1.814
35-44 år	5,3		1,03	(0,77-1,37)	3.166
45-54 år	5,1		1		3.649
55-64 år	5,2		1,01	(0,77-1,33)	3.710
65-74 år	4,8		0,93	(0,69-1,26)	2.812
≥75 år	10,9		2,26	(1,75-2,92)	1.986
Alle kvinder	6,5				19.080
Uddannelse					
Under uddannelse	8,1				2.396
Ingen erhvervsuddannelse	9,9	11,2	3,82	(2,95-4,96)	5.096
Kort uddannelse	5,4	5,1	1,89	(1,50-2,39)	12.696
Kort videregående uddannelse	4,1	3,8	1,31	(0,96-1,77)	3.671
Mellemlang videregående uddannelse	3,0	2,9	1		6.093
Lang videregående uddannelse	4,6	4,8	1,63	(1,15-2,31)	1.980
Anden uddannelse	8,2	8,3	3,07	(2,30-4,09)	2.566
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	3,4	3,1	1		18.130
Arbejdsløse, herunder aktiverede	14,3	12,7	4,59	(3,56-5,92)	1.146
Førtidspensionister	16,3	18,3	7,04	(5,66-8,77)	1.614
Efterlønsmodtagere	3,6				1.433
Alderspensionister	6,5				8.408
Øvrige ikke-erhvervsaktive	11,0				949
Samlivsstatus					
Samboende	2,9	3,3	1		25.567
Enlige	11,8	12,8	4,64	(4,03-5,34)	9.232
Etnicitet					
Dansk	5,6	5,6	1		33.808
Anden vestlig	8,6	8,6	1,61	(1,19-2,16)	926
Ikke-vestlig	12,2	11,4	2,33	(1,84-2,95)	935

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: I alt angiver 6,0 % af borgerne i Region Syddanmark, at de ofte er alene, selvom de har mest lyst til at være sammen med andre. Andelen er en lidt større blandt kvinder (6,5 %) end blandt mænd (5,5 %). For både mænd og kvinder er andelen størst i aldersgruppen 75 år eller derover. Der er ligeledes en høj forekomst blandt mænd og kvinder i aldersgruppen 16-24 år.

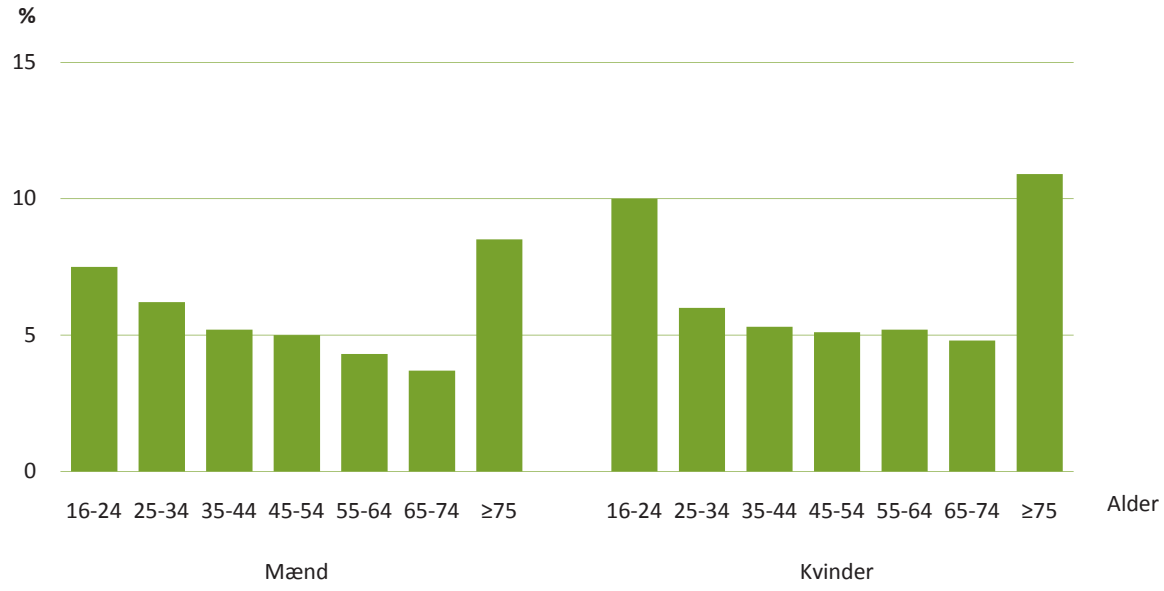
Uddannelse: Den største andel, der ofte er uønsket alene, ses blandt borgere uden erhvervsuddannelse (11,2 %), og den mindste andel ses blandt borgere med en mellemlang videregående uddannelse (2,9 %). Blandt borgere med en lang videregående uddannelse er andelen 4,8 %.

Erhvervsmæssig stilling: Den største andel af borgere, der ofte er uønsket alene, ses blandt førtidspensionister (18,3 %) og den mindste andel ses blandt beskæftigede (3,1 %). Blandt arbejdsløse er andelen 12,7 %.

Samlivsstatus: Andelen, der ofte er uønsket alene, er markant større blandt enlige (12,8 %) sammenlignet med samboende (3,3 %).

Etnicitet: Den højeste forekomst af borgere, der ofte er uønsket alene, ses blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (11,4 %) og den laveste forekomst ses blandt borgere med dansk baggrund (5,6 %). Forekomsten blandt borgere med anden vestlig baggrund er 8,6 %.

Figur 6.7 Andel, der ofte er uønsket alene, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

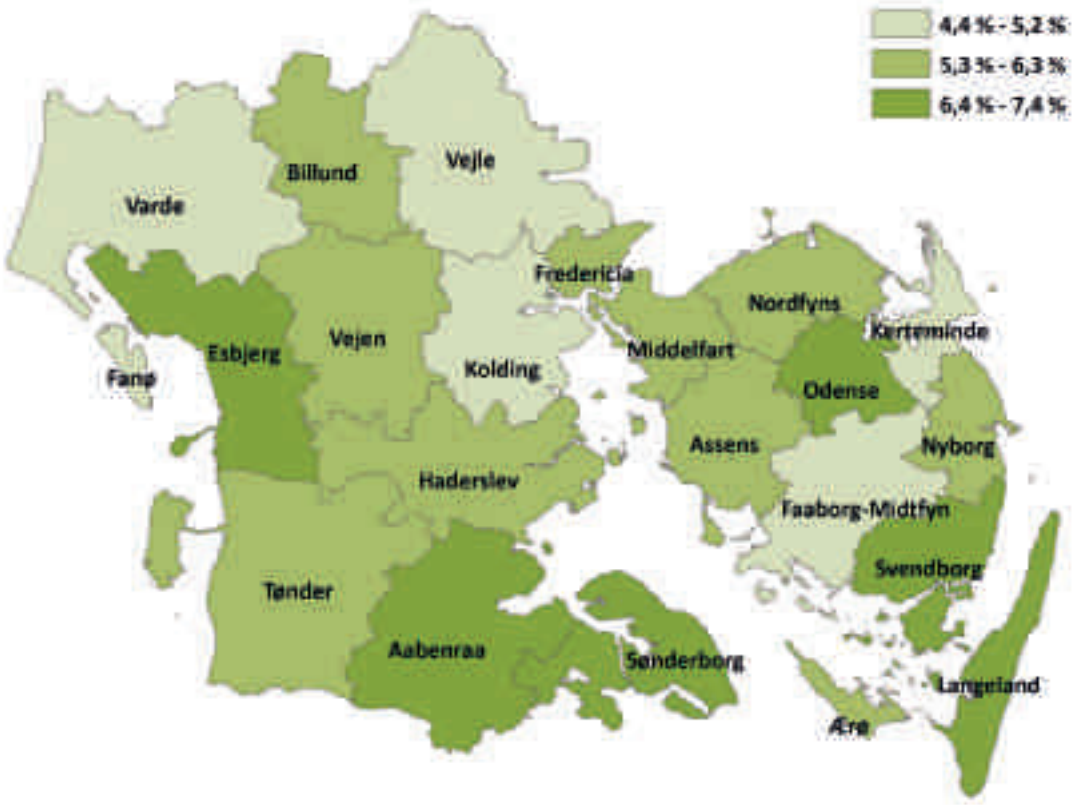
Tabel 6.7 Ofte uønsket alene. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	5,3	1.700	5,4	0,93	0,89
Billund	5,6	1.200	5,7	1,00	0,95
Esbjerg	6,5	6.000	6,4	1,16	1,16
Fanø	4,7	100	5,2	0,80	0,92
Faaborg-Midtfyn	4,8	2.000	5,0	0,83	0,82
Fredericia	5,9	2.300	5,9	1,01	1,03
Haderslev	6,2	2.800	6,2	1,10	1,10
Kerteminde	4,8	900	4,8	0,83	0,84
Kolding	5,1	3.600	5,2	0,91	0,91
Langeland	7,2	800	7,4	1,29	1,26
Middelfart	5,7	1.700	6,1	0,98	1,01
Nordfyns	6,0	1.400	6,1	1,05	0,99
Nyborg	5,8	1.500	5,9	0,97	0,98
Odense	7,2	11.000	7,1	1,21	1,29
Svendborg	6,8	3.300	6,9	1,20	1,26
Sønderborg	6,7	4.100	6,7	1,15	1,13
Tønder	6,0	1.900	6,2	1,09	1,04
Varde	4,4	1.700	4,4	0,74	0,72
Vejen	6,3	2.100	6,3	1,13	1,08
Vejle	4,8	4.000	4,9	0,80	0,81
Ærø	5,2	300	5,3	0,98	0,98
Aabenraa	6,7	3.200	6,7	1,09	1,09
Region Syddanmark	6,0	57.700		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 6.8 Andel, der ofte er uønsket alene, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

De største andele af borgere, der ofte er uønsket alene, ses i Langeland Kommune (7,4 %), Odense Kommune (7,1 %) og Svendborg Kommune (6,9 %). Den mindste andel ses i Varde Kommune (4,4 %).

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der ofte er uønsket alene.

Tabel 6.8 Aldrig eller næsten aldrig nogen at tale med, hvis de har problemer. Regionsopgørelse

	Procent	Justeret procent[1]	OR[1]	95 % sikkerheds-grænser	Antal svar-personer
Region Syddanmark	4,9				35.645
Mænd					
16-24 år	5,1		0,69	(0,51-0,94)	1.744
25-34 år	5,1		0,68	(0,49-0,96)	1.376
35-44 år	4,8		0,65	(0,49-0,85)	2.585
45-54 år	7,2		1		3.124
55-64 år	6,6		0,91	(0,72-1,15)	3.556
65-74 år	7,8		1,09	(0,86-1,39)	2.689
≥75 år	10,1		1,44	(1,10-1,88)	1.498
Alle mænd	6,4				16.572
Kvinder					
16-24 år	2,9		0,92	(0,61-1,37)	1.942
25-34 år	1,9		0,59	(0,36-0,96)	1.815
35-44 år	2,8		0,87	(0,61-1,23)	3.166
45-54 år	3,2		1		3.644
55-64 år	3,7		1,18	(0,86-1,61)	3.712
65-74 år	4,3		1,37	(0,99-1,89)	2.801
≥75 år	5,7		1,84	(1,32-2,55)	1.993
Alle kvinder	3,4				19.073
Uddannelse					
Under uddannelse	4,1				2.394
Ingen erhvervsuddannelse	6,8	6,9	2,18	(1,69-2,81)	5.091
Kort uddannelse	4,8	4,6	1,54	(1,23-1,92)	12.687
Kort videregående uddannelse	3,5	4,2	1,30	(0,96-1,77)	3.673
Mellemlang videregående uddannelse	2,7	3,2	1		6.089
Lang videregående uddannelse	4,7	3,8	1,35	(0,96-1,90)	1.975
Anden uddannelse	7,2	6,9	2,27	(1,72-3,01)	2.563
Erhvervsmæssig stilling					
Beskæftigede	3,7	3,6	1		18.124
Arbejdsløse, herunder aktiverede	6,6	6,5	2,04	(1,48-2,81)	1.148
Førtidspensionister	9,0	9,0	2,68	(2,09-3,44)	1.617
Efterlønsmodtagere	5,1				1.434
Alderspensionister	6,4				8.394
Øvrige ikke-erhvervsaktive	6,4				947
Samlivsstatus					
Samboende	3,7	3,7	1		25.528
Enlige	7,0	7,9	2,31	(2,00-2,66)	9.244
Etnicitet					
Dansk	4,5	4,5	1		33.788
Anden vestlig	6,9	7,1	1,71	(1,24-2,36)	925
Ikke-vestlig	10,5	10,8	2,97	(2,30-3,83)	932

[1] Justeret for alder og køn

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Køn og alder: Der er 4,9 % af borgerne i Region Syddanmark, der angiver, at de aldrig eller næsten aldrig har nogen at tale med, hvis de har problemer eller har brug for støtte. Der er en større andel blandt mænd (6,4 %) end blandt kvinder (3,4 %). Den største andel ses i aldersgruppen 75 år eller derover for både mænd og kvinder.

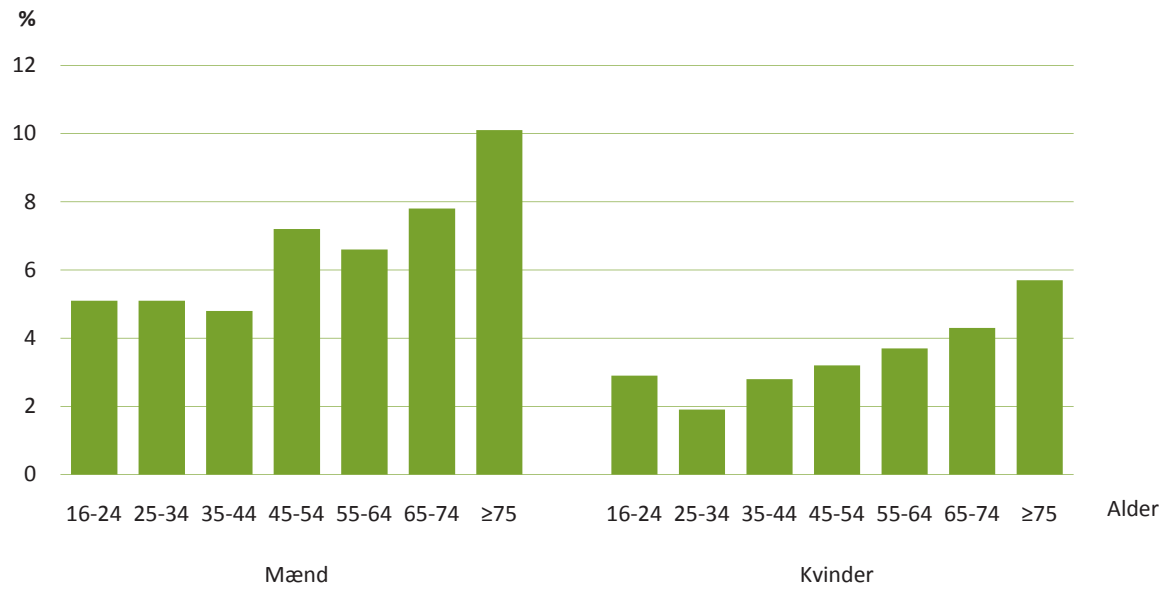
Uddannelse: Der ses en sammenhæng mellem uddannelsesniveau og andelen, der aldrig eller næsten aldrig har nogen at tale med, hvis de har problemer. Andelen er størst blandt borgere uden erhvervsuddannelse (6,9 %) og mindst blandt borgere med en mellemlang videregående uddannelse (3,2 %). Blandt borgere med en kort uddannelse er andelen 4,6 %.

Erhvervsmæssig stilling: Den højeste forekomst af borgere, der aldrig eller næsten aldrig har nogen at tale med, hvis de har problemer, ses i gruppen af førtidspensionister (9,0 %), og den lavest ses blandt beskæftigede (3,6 %). Forekomsten blandt arbejdsløse er 6,5 %.

Samlivsstatus: Der er en højere forekomst blandt enlige (7,9 %), der aldrig eller næsten aldrig har nogen at tale med, hvis de har problemer, sammenlignet med samboende (3,7 %).

Etnicitet: Andelen, der aldrig eller næsten aldrig har nogen at tale med, hvis de har problemer, er størst blandt borgere med ikke-vestlig baggrund (10,8 %) og mindst blandt borgere med dansk baggrund (4,5 %). Blandt borgere med anden vestlig baggrund er andelen 7,1 %.

Figur 6.9 Andel, der aldrig eller næsten aldrig har nogen at tale med, hvis de har problemer, blandt mænd og kvinder i forskellige aldersgrupper. Procent

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

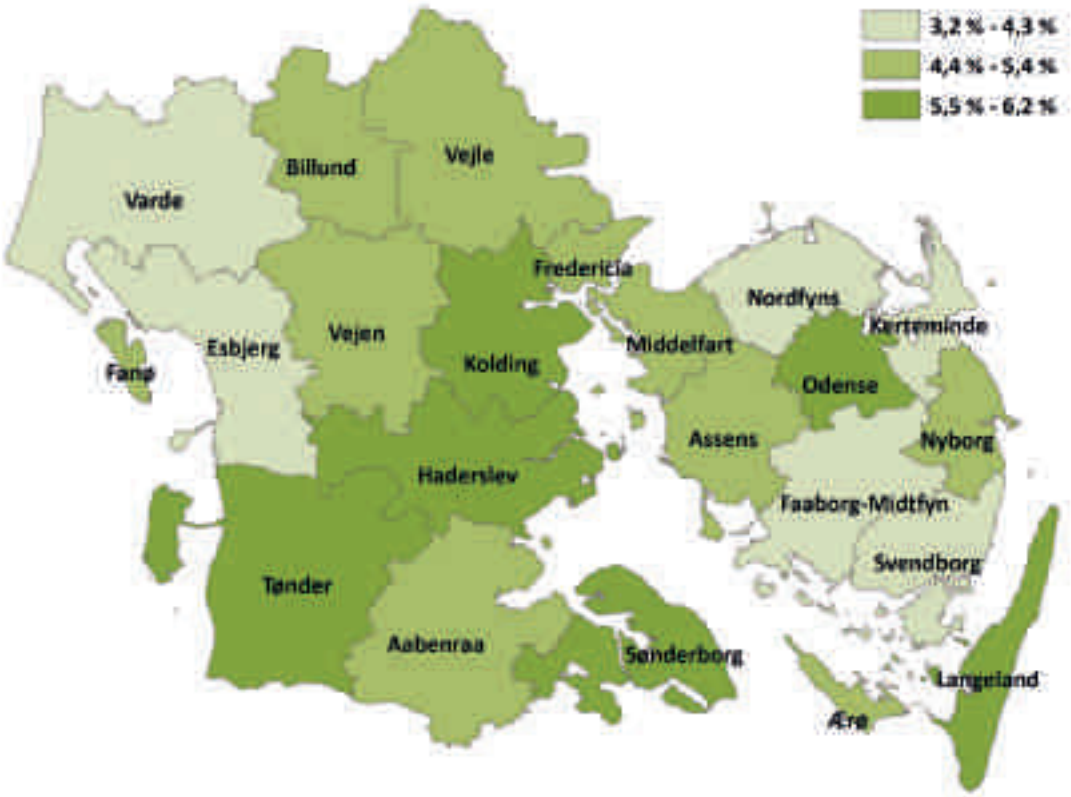
Tabel 6.9 Aldrig eller næsten aldrig nogen at tale med, hvis de har problemer. Kommuneopgørelse

Kommune	Procent	Estimeret antal borgere	Justeret procent[1]	OR[1]	OR[2]
Assens	4,5	1.500	4,4	0,95	0,93
Billund	4,7	1.000	4,8	0,95	0,92
Esbjerg	4,1	3.800	4,2	0,87	0,87
Fanø	5,6	100	5,3	1,22	1,32
Faaborg-Midtfyn	4,0	1.700	3,9	0,77	0,77
Fredericia	4,7	1.900	4,8	0,99	1,01
Haderslev	6,2	2.800	6,2	1,32	1,33
Kerteminde	3,3	600	3,2	0,68	0,69
Kolding	5,6	3.900	5,7	1,17	1,17
Langeland	6,0	700	5,5	1,22	1,20
Middelfart	4,6	1.400	4,6	1,02	1,03
Nordfyns	4,1	1.000	4,1	0,80	0,77
Nyborg	4,4	1.100	4,4	0,88	0,88
Odense	5,3	8.100	5,6	1,17	1,21
Svendborg	4,3	2.100	4,3	0,91	0,94
Sønderborg	5,6	3.400	5,5	1,18	1,17
Tønder	6,0	1.900	5,8	1,25	1,22
Varde	3,8	1.500	3,8	0,79	0,77
Vejen	4,9	1.600	4,9	1,07	1,03
Vejle	4,5	3.700	4,5	0,96	0,97
Ærø	5,6	300	5,2	1,09	1,09
Aabenraa	5,2	2.500	5,2	1,08	1,08
Region Syddanmark	4,9	46.800		1	1

[1] Justeret for alder og køn
[2] Justeret for alder, køn og uddannelse

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Figur 6.10 Andel, der aldrig eller næsten aldrig har nogen at tale med, hvis de har problemer, i kommunerne i Region Syddanmark. Køns- og aldersjusteret procent

© Kort & Matrikelstyrelsen

Hvordan har du det? Region Syddanmark 2010

Der ses kun små kommunale forskelle i forekomsten af borgere, der aldrig eller næsten aldrig har nogen at tale med, hvis de har problemer. I Haderslev Kommune ses den højeste forekomst og i Kerteminde Kommune ses den laveste forekomst.

Yderligere justering for uddannelse medfører ingen væsentlige ændringer i placeringen mellem kommunerne i forhold til andelen, der aldrig eller næsten aldrig har nogen at tale med, hvis de har problemer.

Bilag

A. Klassifikation af udvalgte variable

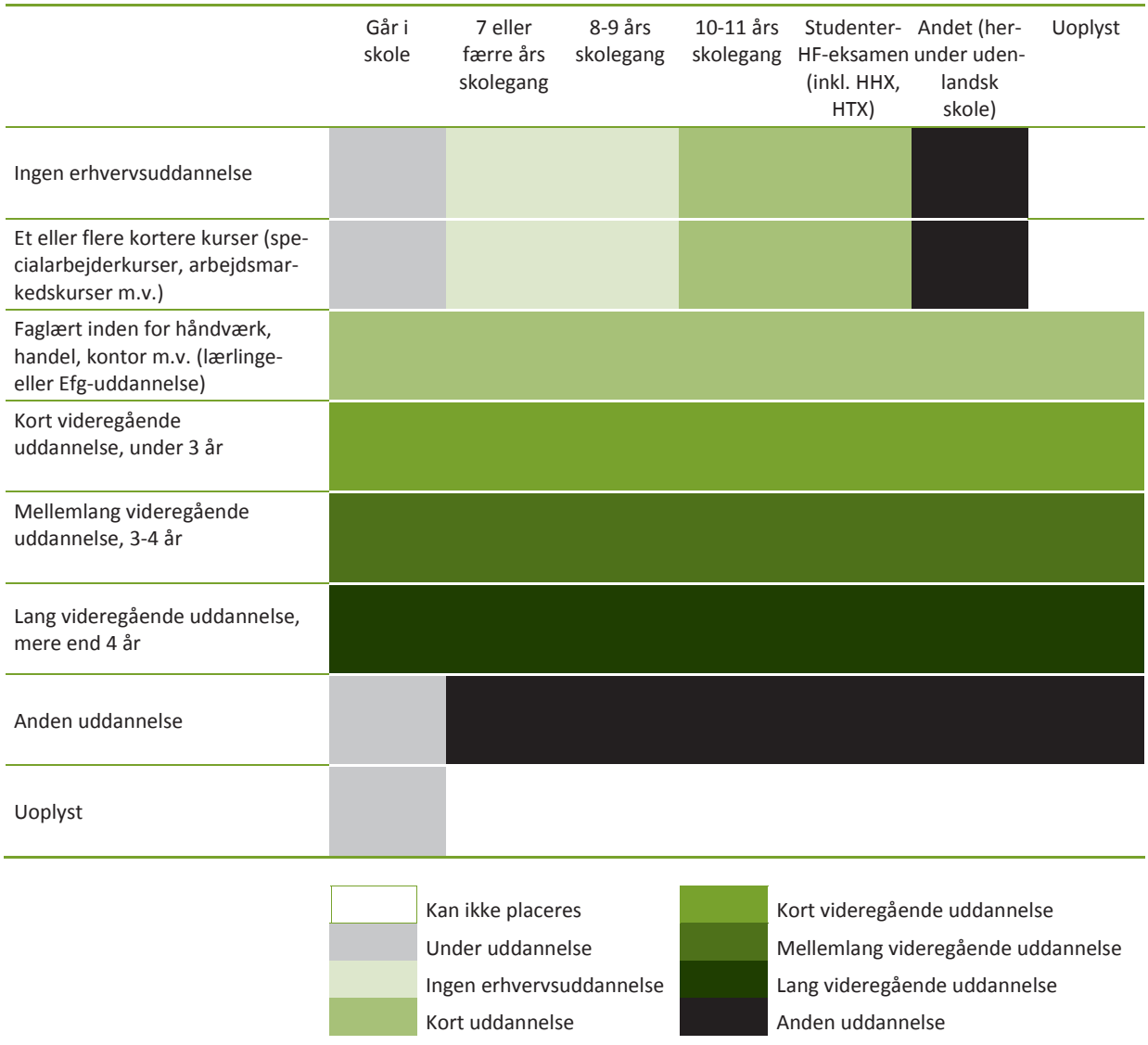
B. Sociodemografisk beskrivelse af kommunerne

Bilag A. Klassifikation af udvalgte variable

Klassifikation af uddannelse

Den anvendte klassifikation af uddannelse, er en tilnærmelse til DUN-klassifikationen (Dansk Uddannelses Nomenklatur)(1). I nærværende undersøgelse anvendes en opdeling i syv uddannelsesgrupper: Ingen erhvervsuddannelse, kort uddannelse, kort videregående uddannelse, mellemlang videregående uddannelse og lang videregående uddannelse, en gruppe under uddannelse samt en gruppe med anden uddannelse (fx udenlandsk skolegang). Figur A.1 viser, hvorledes skoleuddannelse og erhvervsuddannelse kombineres til de syv uddannelsesgrupper. Inddelingen er baseret på svarpersonens oplysninger ud fra spørgsmålene 'Hvilken skoleuddannelse har du?' og 'Har du fuldført en erhvervsuddannelse?'. Der er dog enkelte undtagelser. Borgere der enten har svaret, at de ikke har fuldført en erhvervsuddannelse, eller at de har fuldført et eller flere kortere kurser (fx specialarbejderkurser eller arbejdsmarkedskurser) og som derudover har svaret at de er uddannelsessøgende i spørgsmålet 'Hvad er din erhvervsmæssige stilling?' er klassificeret som at være under uddannelse.

Figur A.1 Klassifikation af uddannelse ved hjælp af skoleuddannelse og erhvervsuddannelse

Klassifikation af erhvervsmæssig stilling
Inddelingen er baseret på svarpersonernes oplysninger om erhvervsmæssig stilling. Arbejdsstyrken opdeles i to undergrupper: Beskæftigede (inklusiv værnepligtige) og arbejdsløse eller arbejdsløse i aktivering. Personer udenfor arbejdsstyrken opdeles i fem undergrupper: Alderspensionister, førtidspensionister, efterlønsmodtagere, uddannelsessøgende og øvrige ikke-erhvervsaktive. Alle under uddannelse, uanset om der er tale om skoleelever, lærlinge eller studerende, er indplaceret i gruppen 'Uddannelsessøgende'. Denne gruppe vil ikke fremtræde i opslagstabellerne eftersom den allerede vises ved uddannelse. Restgruppen 'Øvrige ikke-erhvervsaktive' omfatter hjemmearbejdende husmødre og husfædre, langtidssyge, revaliderede, bistandsmodtagere og andre, der ikke er erhvervsmæssigt aktive, eller som ikke er mulige at indplacere i de øvrige grupper. Nedenfor ses de forskellige grupper for erhvervsmæssig stilling, som de fremtræder i opslagstabellerne.

- *Beskæftigede.* Omfatter selvstændige landmand, selvstændige i øvrigt, medhjælpende ægtefælle, faglærte arbejdere, ufaglærte arbejdere, funktionærer, tjenestemænd, værnepligtige samt personer med anden beskæftigelse.
- *Arbejdsløse eller arbejdsløse i aktivering.*
- *Førtidspensionister.*
- *Efterlønsmodtagere.*
- *Alderspensionister.*
- *Øvrige ikke-erhvervsaktive.* Omfatter husmødre, langtidssyge, revaliderede, bistandsklienter samt ikke-klassificerbare personer.

Samlivsstatus
Grupperingen af samlivsforhold er fremkommet ved at kombinere svarpersonens oplysninger om deres juridiske ægteskabelige stilling med, om han eller hun lever i papirløst samliv. Samlivsforholdene grupperes i følgende to grupper:

- *Samboende*: Aktuelt gifte i henhold til juridisk ægteskabelig stand og borgere som oplyser at være samlevende. Personer i registrerede parforhold er også placeret i denne gruppe.
- *Enlige:* Alle andre, dvs. personer der i juridisk henseende er skilte eller separerede, enker eller enkemænd, eller ugifte og lever alene.

Etnicitet
Etnicitet er kodet på basis af oplysninger fra Det Centrale Personregister (CPR) om svarpersonens statsborgerskab og fødested samt oplysning om forældrenes fødested. Der er kodet efter følgende principper; hvis der findes oplysninger om begge forældres fødested, benyttes moderens fødested, dog undtaget tilfældet hvor faderen er født i Danmark og moderen et andet sted, og man selv er dansk statsborger – her anses man for dansk. Hvis der kun er oplysning for én forælder benyttes denne oplysning. Hvis der ikke er oplysninger om forældrenes fødested benyttes oplysninger om eget fødested. Hvis dette også mangler benyttes oplysning om eget statsborgerskab. Principperne er udarbejdet med udgangspunkt i Danmarks Statistiks kodning af registervariablen 'oprindelsesland'. I nærværende undersøgelse anvendes en opdeling i tre etniske grupper:

- *Dansk baggrund.*
- *Anden vestlig baggrund.* Vestlige lande er defineret som EU-medlemslande (27 lande), Andorra, Island, Liechtenstein, Monaco, Norge, San Marino, Schweiz, Vatikanstaten, Canada, USA, Australien og New Zealand.
- *Ikke-vestlig baggrund.* Alle øvrige lande.

Referencer

1. Danmarks Statistik og Undervisningsministeriet. DUN 2006. Dansk Uddannelses-Nomenklatur. 2006. København, Danmarks Statistik.

Bilag B. Sociodemografisk beskrivelse af kommunerne

Tabel B.1 Den absolutte aldersfordeling i kommunerne og Region Syddanmark pr. 1. januar 2010. Antal

Kommune	16-24 år	25-34 år	35-44 år	45-54 år	55-64 år	65-74 år	≥75 år	Alle
Assens	3.756	3.705	6.252	6.186	6.007	4.140	3.289	33.335
Billund	2.702	2.623	3.657	3.814	3.450	2.445	1.983	20.674
Esbjerg	13.562	13.007	15.862	16.676	15.481	10.832	7.621	93.041
Fanø	213	175	406	471	683	440	284	2.672
Faaborg-Midtfyn	4.640	4.499	7.430	7.586	7.634	5.498	4.514	41.801
Fredericia	5.123	5.598	7.283	6.999	6.466	4.934	3.618	40.021
Haderslev	6.008	5.577	7.666	8.216	7.775	5.769	4.311	45.322
Kerteminde	2.089	1.988	3.488	3.463	3.373	2.833	1.797	19.031
Kolding	9.985	10.658	13.298	12.127	11.020	7.961	5.913	70.962
Langeland	1.051	927	1.500	2.098	2.442	1.797	1.730	11.545
Middelfart	3.238	3.341	5.693	5.394	5.453	3.888	2.849	29.856
Nordfyns	2.491	2.758	4.541	4.352	4.170	3.022	2.232	23.566
Nyborg	2.854	2.985	4.430	4.620	4.525	3.501	2.669	25.584
Odense	25.730	26.864	25.916	24.487	22.338	16.038	12.738	154.111
Svendborg	6.541	5.861	7.568	8.825	8.646	5.949	4.718	48.108
Sønderborg	7.677	7.212	10.799	10.638	10.200	8.731	6.279	61.536
Tønder	4.240	3.382	4.968	6.281	5.756	4.091	3.437	32.155
Varde	5.152	4.928	6.917	7.299	6.820	4.805	4.006	39.927
Vejen	4.253	4.586	6.011	6.040	5.419	4.029	3.254	33.592
Vejle	10.727	11.872	15.952	14.883	13.663	9.672	7.195	83.964
Ærø	482	368	734	1.040	1.225	987	882	5.718
Aabenraa	5.995	5.645	8.148	8.983	8.692	6.215	4.468	48.146
Region Syddanmark	128.509	128.559	168.519	170.478	161.238	117.577	89.787	964.667

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel B.2 Den absolutte fordeling på højest fuldførte uddannelse i kommunerne og Region Syddanmark blandt 16-69 årige pr. 1. oktober 2009. Antal

	Ingen erhvervs-uddannelse	Kort uddannelse	Kort videre-gående uddannelse	Mellemlang videre-gående uddannelse	Lang videre-gående uddannelse	Uoplyst	Alle
Assens	10.386	11.721	1.555	3.594	1.002	660	28.918
Billund	6.957	7.625	927	1.693	385	463	18.050
Esbjerg	28.158	33.456	3.896	11.571	2.550	2.915	82.546
Fanø	530	818	127	598	118	81	2.272
Faaborg-Midtfyn	12.226	14.870	1.998	4.591	1.208	807	35.700
Fredericia	12.613	14.504	1.577	4.351	1.174	844	35.063
Haderslev	14.005	16.049	1.884	5.043	1.202	1.088	39.271
Kerteminde	5.734	6.879	716	2.123	540	345	16.337
Kolding	20.136	25.867	3.397	8.605	2.925	1.925	62.855
Langeland	3.567	3.903	394	941	175	199	9.179
Middelfart	8.516	10.722	1.328	3.698	1.129	543	25.936
Nordfyns	7.379	8.702	1.065	2.261	550	556	20.513
Nyborg	7.742	8.995	1.205	2.750	752	433	21.877
Odense	40.319	55.141	6.259	21.599	8.740	4.673	136.731
Svendborg	12.975	16.953	2.105	7.058	1.514	977	41.582
Sønderborg	17.253	21.355	2.855	7.113	2.132	1.787	52.495
Tønder	10.554	11.379	1.526	2.638	598	893	27.588
Varde	12.447	14.517	1.953	3.808	842	969	34.536
Vejen	10.893	12.106	1.641	2.952	683	858	29.133
Vejle	24.123	29.189	4.094	11.071	3.495	2.168	74.140
Ærø	1.456	1.846	277	647	136	146	4.508
Aabenraa	14.858	17.912	1.971	4.600	1.267	1.312	41.920
Region Syddanmark	282.827	344.509	42.750	113.305	33.117	24.642	841.150

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel B.3 Den absolutte fordeling på samlivsstatus i kommunerne og Region Syddanmark blandt borgere i alderen 16 år eller derover pr. 1. januar 2010. Antal

	Enlige	Samboende	Alle
Assens	8.654	21.960	30.614
Billund	5.386	13.500	18.886
Esbjerg	28.958	56.948	85.906
Fanø	862	1.632	2.494
Faaborg-Midtfyn	11.200	27.212	38.412
Fredericia	12.439	24.768	37.207
Haderslev	13.284	28.350	41.634
Kerteminde	5.002	12.494	17.496
Kolding	21.422	44.226	65.648
Langeland	3.675	7.136	10.811
Middelfart	7.964	19.634	27.598
Nordfyns	5.992	15.730	21.722
Nyborg	7.464	16.204	23.668
Odense	57.289	86.912	144.201
Svendborg	15.342	29.068	44.410
Sønderborg	17.885	39.206	57.091
Tønder	9.028	20.310	29.338
Varde	10.075	26.308	36.383
Vejen	8.542	22.176	30.718
Vejle	24.469	53.164	77.633
Ærø	2.076	3.354	5.430
Aabenraa	13.491	30.845	44.336
Region Syddanmark	290.499	601.137	891.636

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel B.4 Den absolutte fordeling på civilstand i kommunerne og Region Syddanmark blandt borgere i alderen 16 år eller derover pr. 1. januar 2010. Antal

	Ugift	Gift/ separeret	Enke/ enkemand	Skilt	Alle
Assens	9.386	18.275	2.637	3.037	33.335
Billund	6.106	11.365	1.563	1.640	20.674
Esbjerg	31.724	46.137	6.270	8.910	93.041
Fanø	603	1.490	274	305	2.672
Faaborg-Midtfyn	11.599	22.844	3.466	3.892	41.801
Fredericia	12.467	20.319	2.913	4.322	40.021
Haderslev	13.824	23.591	3.582	4.325	45.322
Kerteminde	5.067	10.600	1.554	1.810	19.031
Kolding	23.842	35.719	4.741	6.660	70.962
Langeland	3.031	6.003	1.230	1.281	11.545
Middelfart	8.018	16.639	2.368	2.831	29.856
Nordfyns	6.581	13.207	1.735	2.043	23.566
Nyborg	7.313	13.565	2.069	2.637	25.584
Odense	60.871	67.445	10.248	15.547	154.111
Svendborg	15.284	24.185	3.707	4.932	48.108
Sønderborg	18.004	33.016	4.735	5.781	61.536
Tønder	9.416	17.153	2.790	2.796	32.155
Varde	11.739	22.186	3.015	2.987	39.927
Vejen	10.091	18.166	2.534	2.801	33.592
Vejle	26.280	44.330	5.684	7.670	83.964
Ærø	1.495	2.966	675	582	5.718
Aabenraa	13.708	25.857	3.698	4.883	48.146
Region Syddanmark	306.449	495.058	71.488	91.672	964.667

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel .B.5 Den absolutte fordeling på etnicitet i kommunerne og Region Syddanmark blandt borgere i alderen 16 år eller derover pr. 1. januar 2010. Antal

	Danmark	Vestlige lande	Ikke-vestlige lande	Alle
Assens	32.039	703	593	33.335
Billund	19.476	550	648	20.674
Esbjerg	85.485	3.180	4.376	93.041
Fanø	2.495	114	63	2.672
Faaborg-Midtfyn	40.017	927	857	41.801
Fredericia	37.040	856	2.125	40.021
Haderslev	42.207	1.603	1.512	45.322
Kerteminde	18.103	498	430	19.031
Kolding	64.873	2.284	3.805	70.962
Langeland	11.040	300	205	11.545
Middelfart	28.465	603	788	29.856
Nordfyns	22.590	515	461	23.566
Nyborg	24.068	458	1.058	25.584
Odense	135.010	5.558	13.543	154.111
Svendborg	45.069	1.089	1.950	48.108
Sønderborg	55.522	3.173	2.841	61.536
Tønder	29.769	1.534	852	32.155
Varde	37.682	1.179	1.066	39.927
Vejen	31.615	964	1.013	33.592
Vejle	77.219	2.303	4.442	83.964
Ærø	5.426	214	78	5.718
Aabenraa	42.993	3.313	1.840	48.146
Region Syddanmark	888.203	31.918	44.546	964.667

Kilde: Danmarks Statistik